

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

17 januari 2003

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
DE FINANCIËN EN DE BEGROTING UITGEBRACHT
DOOR
DE HEER **Éric van WEDDINGEN**

WETSVOORSTEL

**tot oprichting bij het Ministerie van
Financiën van een begrotingsfonds
voor alimentatievorderingen**

WETSVOORSTEL

**tot oprichting en organisatie, bij het
ministerie van Justitie, van een Fonds voor
alimentatievorderingen**

WETSVOORSTEL

**tot regeling van de alimentatievorderingen
door bemiddeling van een Rijksbureau
voor alimentatievorderingen**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de voorschotten op
en invorderingen van onderhoudsgelden
georganiseerd bij de organieke wet
van 8 juli 1976 betreffende de openbare
centra voor maatschappelijk welzijn**

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de organieke OCMW-wet,
inzake de voorschotten op en invordering
van onderhoudsgelden**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 janvier 2003

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
M. **Éric van WEDDINGEN**

PROPOSITION DE LOI

**créant un Fonds budgétaire des
créances alimentaires au sein du
Ministère des Finances**

PROPOSITION DE LOI

**relative à la création et à l'organisation
au sein du ministère de la Justice d'un
Fonds des créances alimentaires**

PROPOSITION DE LOI

**organisant le règlement des créances
alimentaires par l'intermédiaire d'un Office
national des créances alimentaires**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant les avances sur pensions
alimentaires et le recouvrement
de ces pensions organisés par la loi
du 8 juillet 1976 organique
des centres publics d'aide sociale**

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi organique des centres publics
d'aide sociale en ce qui concerne les avances
et le recouvrement des pensions alimentaires**

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een Fonds
voor alimentatievorderingen

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 1412 van het
Gerechtelijk Wetboek houdende vaststel-
ling, voor alle bezoldigingen en sociale
uitkeringen, van een niet voor beslag
vatbaar bestaansminimum

WETSVOORSTEL

betreffende de invordering van
alimentatievorderingen

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek
en het Gerechtelijk Wetboek, wat
de ontvangstmachtiging aan
onderhoudsgerechtigden betreft

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 391*bis* van het
Strafwetboek

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de organieke
OCMW-wet, wat de regeling
van de voorschotten op en de invorderingen
van onderhoudsgelden betreft

PROPOSITION DE LOI

instituant un Fonds
des créances alimentaires

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 1412 du Code judiciaire
en vue d'établir un montant minimum
vital insaisissable pour toutes les
rémunérations et les prestations sociales

PROPOSITION DE LOI

relative au recouvrement des
créances alimentaires

PROPOSITION DE LOI

modifiant le Code civil et le Code judiciaire
en ce qui concerne l'autorisation de
percevoir accordée aux créanciers
d'aliments

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 391*bis*
du Code pénal

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi organique des centres
publics d'aide sociale en ce qui concerne
le régime des avances sur pensions
alimentaires et du recouvrement
de ces pensions

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1627/ (2001/2002) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de dames Herzet, Coenen, Burgeon, de heer Verherstraeten, mevrouw Grauwels, de heer J.-J. Viseur en de dames De Meyer, Moerman, Van Weert en Cahay-André.
 002 tot 009 : Amendementen.
 010 : Advies van het Rekenhof.
 010 : Advies van de Raad van State.
 012 tot 017 : Amendementen.

Zie ook :

- 019 : Tekst aangenomen door de commissie - art. 77 van de Grondwet.
 020 : Tekst aangenomen door de commissie - art. 78 van de Grondwet.

Doc 50 **0019/ (B.Z. 1999) :**

- 001 : Wetsvoorstel ingediend door Mevrouw Colette Burgeon.
 002 : Advies.
 003 : Advies van de Raad van State.

Doc 50 **0206/ (1999 /2000) :**

- 001 : Wetsvoorstel van mevrouw Milquet en de heer Viseur.
 002 : Advies van de Raad van State.

Doc 50 **0264/ (1999 /2000) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de dames Herzet en Cahay-André.
 002 : Advies van de Raad van State.

Doc 50 **0460/ (1999 /2000) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de heer Verherstraeten en mevrouw Pieters.
 002 : Errata.
 003 : Advies van de Raad van State.

Doc 50 **1047/ (2000 /2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van mevrouw Grauwels.

Doc 50 **1157/ (2000/2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de heer Mayeur en mevrouw Burgeon.
 002 : Rapport.

Doc 50 **1166/ (2000/2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de heer Viseur.

Doc 50 **1217/ (2000/2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de heren Bourgeois en Van Hoorebeke.

Doc 50 **1218/ (2000/2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de heren Bourgeois en Van Hoorebeke en mevrouw Van Weert.

Doc 50 **1333/ (2000/2001) :**

- 001 : Wetsvoorstel van de dames De Meyer en Moerman

Documents précédents :

Doc 50 **1627/ (2001/2002) :**

- 001 : Proposition de loi de Mmes Herzet, Coenen, Burgeon, M. Verherstraeten, Mme Grauwels, M. J.-J. Viseur et Mmes De Meyer, Moerman, Van Weert et Cahay-André.
 002 à 009 : Amendements.
 010 : Avis de la Cour des comptes.
 010 : Avis du Conseil de l'État.
 012 à 017 : Amendements.

Voir aussi :

- 019 : Texte adopté par la commission - art. 77 de la Constitution.
 020 : Texte adopté par la commission - art. 78 de la Constitution.

Doc 50 **0019/ (S.E.1999) :**

- 001 : Proposition de loi déposée par Mme Colette Burgeon.
 002 : Avis.
 003 : Avis du Conseil d'Etat.

Doc 50 **0206/ (1999 /2000) :**

- 001 : Proposition de loi de Mme Milquet et M. Viseur.
 002 : Avis du Coseil d'Etat.

Doc 50 **0264/ (1999 /2000) :**

- 001 : Proposition de loi de Mmes Herzet et Cahay-André.
 002 : Avis du Coseil d'Etat.

Doc 50 **0460/ (1999 /2000) :**

- 001 : Proposition de loi de M. Verherstraeten et Mme Pieters.
 002 : Errata.
 003 : Avis du Coseil d'Etat.

Doc 50 **1047/ (2000 /2001) :**

- 001 : Proposition de loi de Mme Grauwels.

Doc 50 **1157/ (2000/2001) :**

- 001 : Proposition de loi de M. Mayeur et Mme Burgeon.
 002 : Rapport.

Doc 50 **1166/ (2000/2001) :**

- 001 : Proposition de loi de M. Viseur.

Doc 50 **1217/ (2000/2001) :**

- 001 : Proposition de loi de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke.

Doc 50 **1218/ (2000/2001) :**

- 001 : Proposition de loi de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke et Mme Van Weert.

Doc 50 **1333/ (2000/2001) :**

- 001 : Proposition de loi de Mmes De Meyer et Moerman.

Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :

Voorzitter / Président : Olivier Maingain

A. — Vaste leden / Membres titulaires

VLD	Georges Lenssen, Fientje Moerman, Ludo Van Campenhout.
CD&V	Greta D'Hondt, Yves Leterme, Dirk Pieters.
Agalev-Ecolo	Gérard Gobert, Peter Vanhoutte.
PS	Jacques Chabot, François Dufour.
MR	Olivier Maingain, Eric van Weddingen.
Vlaams Blok	Alexandra Colen, Hagen Goyvaerts.
SPA	Peter Vanvelthoven.
CDH	Jean-Jacques Viseur.
VU&ID	Alfons Borginon.

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants

Willy Cortois, Pierre Lano, Georges Lenssen, Tony Smets.
Mark Eyskens, Daniël Vanpoucke, Herman Van Rompuy, Trees Pieters.
Zoé Genot, Muriel Gerkens, Lode Vanooost.
Léon Campstein, Claude Eerdekenens, Bruno Van Grootenbrulle.
François Bellot, Philippe Collard, Serge Van Overtveldt.
Gerolf Annemans, Roger Bouteca, Francis Van den Eynde.
Ludwig Vandenhove, Henk Verlinde.
Joseph Arens, Raymond Langendries.
Danny Pieters, Karel Van Hoorebeke.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
PS	:	Parti socialiste
cdH	:	Centre démocrate Humaniste
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>
DOC 50 0000/000 : Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN : Plenum (witte kaft)	PLEN : Séance plénière (couverture blanche)
COM : Commissievergadering (beige kaft)	COM : Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be
--	---

INHOUD

A. Procedure	6
B. Bespreking van het oorspronkelijke wetsvoorstel	
(DOC 50 1627/001)	7
I. Inleidende uiteenzetting vanwege de indieners van het wetsvoorstel	7
II. Algemene bespreking	15
III. Artikelsgewijze bespreking	39
C. Bespreking van het amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. (vergadering van 17 december 2002)	118
D. Bespreking van het amendement nr. 130 van mevrouw Herzet c.s. en stemmingen (vergadering van 7 januari 2003)	144
E. Opsplitsing van het wetsvoorstel	156
F. Stemming over het geheel	
Bijlage	161

SOMMAIRE

A. Procédure	6
B. Examen de la proposition de loi initiale (DOC 50 1627/001)	7
I. Exposé introductif des auteurs de la proposition de loi	7
II. Discussion générale	15
III. Discussion des articles	39
C. Discussion de l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts (réunion du 17 décembre 2002)	118
D. Discussion de l'amendement n° 130 de Mme Herzet et consorts et votes (réunion du 7 janvier 2003)	144
E. Scission de la proposition de loi	156
F. Vote sur l'ensemble	
Annexe	161

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft deze wetsvoorstellen besproken tijdens haar vergaderingen van 26 februari, 6, 12, 26 en 27 maart, 16 en 30 april en 17 december 2002 en 7 en 14 januari 2003.

A. PROCEDURE

1. Uw commissie heeft het oorspronkelijke wetsvoorstel (DOC 50 1627/001) besproken tijdens haar vergaderingen van 26 februari, 6, 12, 26 en 27 maart en 16 april 2002.

Tijdens de vergadering van 30 april 2002 werd amendement nr. 111 (DOC 50 1627/009) ingediend door mevrouw Fientje Moerman c.s. tot vervanging van de volledige tekst van het wetsvoorstel. Dit amendement vormt een synthese van de bemerkingen die tijdens de betrokken vergaderingen werden gemaakt.

In een schrijven van 22 mei 2002 aan commissievoorzitter, de heer Olivier Maingain heeft het Rekenhof een toelichting gegeven in verband met de geraamde budgettaire weerslag van dit amendement.

Bovendien bracht de Raad van State om 9 juli 2002 een advies uit over ditzelfde amendement.

Na intern overleg in oktober 2002 werd amendement nr. 112 ingediend door mevr. Jacqueline Herzet c.s. (DOC. 50 1627/012) waarbij het oorspronkelijke denkspoor van de oprichting van een alimentatiefonds verlaten werd en waarbij gekozen werd voor een uitbreiding van de bestaande OCMW-regeling, waarbij er binnen de OCMW's lokale agentschappen voor alimentatievorderingen zouden worden opgericht.

De invordering van de alimentatiegelden zou worden toevertrouwd aan de dienst bevoegd voor de Domeinen van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen.

Na een nieuwe bespreking in de commissie op 17 december 2002 werd dit denkspoor echter opnieuw verlaten en werd er een nieuw algemeen amendement (nr. 130 – DOC 50 1627/017) ingediend door mevr. Herzet c.s. met als doel de oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

Tijdens haar vergadering van 7 januari 2003 besliste uw commissie dit amendement als basistekst te nemen.

2. Ten gevolge van de goedkeuring van amendement nr. 113 van de heer Jean-Jacques Viseur, sub-amendement op amendement nr. 130 van mevrouw Herzet c.s. (DOC 50 1627/017), heeft uw commissie, tijdens haar vergadering van 7 januari 2003, beslist om artikel 62.2, tweede lid, van het Kamerreglement toe te passen, dat luidt als volgt :

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné les présentes propositions de loi au cours de ses réunions des 26 février, 6, 12, 26 et 27 mars, 16 et 30 avril et 17 décembre 2002 et 7 et 14 janvier 2003.

A. PROCÉDURE

1. Votre commission a examiné la proposition de loi initiale (DOC 50 1627/001) au cours de ses réunions des 26 février, 6, 12, 26 et 27 mars et 16 avril 2002.

Au cours de la réunion du 30 avril 2002, un amendement n° 111 (DOC 50 1627/009) a été déposé par Mme Moerman et consorts visant à remplacer l'ensemble du texte de la proposition de loi. Cet amendement forme la synthèse des remarques formulées au cours des réunions susvisées.

Dans une lettre du 22 mai 2002 adressée au président de la commission, M. Olivier Maingain, la Cour des comptes a remis un avis relatif à l'impact budgétaire estimé de cet amendement.

En outre, le 9 juillet 2002, le Conseil d'État a remis un avis sur ce même amendement.

Après concertation interne au cours du mois d'octobre 2002, un amendement n° 112 (DOC 50 1627/012) a été présenté par Mme Jacqueline Herzet et consorts. La piste initiale de la création d'un fonds des créances alimentaires a été abandonnée au profit de l'extension du régime existant au sein des CPAS, prévoyant la création d'Agences locales des créances alimentaires au sein des CPAS.

Le recouvrement des créances alimentaires serait confié au service compétent pour les Domaines de l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines.

Après une nouvelle discussion au sein de la commission le 17 décembre 2002, cette piste a à nouveau été abandonnée et un nouvel amendement général (n° 130 – DOC 50 1627/017) a été déposé par Mme Herzet et consorts tendant à créer un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances.

Au cours de sa réunion du 7 janvier 2003, votre commission a décidé de prendre cet amendement comme texte de base.

2. Suite à l'adoption de l'amendement n° 133 de M. Jean-Jacques Viseur, sous-amendement à l'amendement n° 130 de Mme Herzet et consorts (DOC 50 1627/017), votre commission a décidé, au cours de sa réunion du 7 janvier 2003, de faire application de l'article 62.2, alinéa 2, du Règlement de la Chambre, libellé comme suit :

«Ingeval een wetsontwerp of –voorstel, dat luidens zijn eerste artikel ressorteert onder een van de drie wetgevende procedures als bedoeld in artikel 74, artikel 77 of artikel 78 van de Grondwet, bepalingen bevat die onder een andere van die drie procedures ressorteren, worden die bepalingen uit dat wetsontwerp of dat –voorstel gelicht.»

De commissie heeft (zonder dat terzake formeel een amendement werd ingediend) in dit geval beslist het wetsontwerp op te splitsen in twee afzonderlijke wetsontwerpen. Het eerste bevat alleen bepalingen die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, terwijl het tweede alleen bepalingen bevat die een aangelegenheid regelt als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

De commissie heeft die beslissing genomen met dien verstande dat :

2.1.de rapporteur één enkel verslag zal uitbrengen over alle besproken bepalingen van het wetsvoorstel, in de vorm zoals de regering het heeft ingediend;

2.2.in de commissie één enkele stemming over het gehele wetsvoorstel zal plaatsvinden, zij het dat die stemming niettemin moet worden beschouwd als een stemming over de beide afzonderlijke wetsvoorstellen;

2.3.twee door de commissie aangenomen teksten zullen worden opgesteld, die vervolgens worden overgezonden aan de plenaire vergadering als twee onderscheiden wetsontwerpen, met dien verstande dat :

– beide wetsontwerpen elk een ander opschrift moeten dragen;

– artikel 1 (omschrijving) moet worden opgesplitst;

– het wetsvoorstel dat een aangelegenheid regelt als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet twee nieuwe bepalingen bevat (tot wijziging respectievelijk van de artikelen 628 en 1395 van het Gerechtelijk Wetboek) als gevolg van de goedkeuring van bovenvermeld sub-amendement nr. 133;

– beide wetsontwerpen een artikel moeten bevatten inzake de inwerkingtreding ervan.

B. BESPREKING VAN HET OORSPRONKELIJKE WETSVORSTEL DOC 50 1627/001

I. — Inleidende uiteenzetting vanwege de indieners van het wetsvoorstel

Mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) vestigt de aandacht erop dat de steun van de minister van Financiën van groot belang is geweest bij de totstand-

« Au cas où, dans un projet ou une proposition de loi qui relève, en vertu de son article 1er, d'une des trois procédures législatives visées à l'article 74, à l'article 77 ou à l'article 78 de la Constitution, des dispositions sont proposées qui relèvent d'une autre de ces trois procédures, ces dispositions sont disjointes de ce projet ou de cette proposition de loi. »

La commission a décidé en l'occurrence (sans qu'un amendement ait été présenté formellement) de scinder la proposition de loi en deux propositions de loi distinctes, la première contenant uniquement des dispositions réglant une matière visée à l'article 78 de la Constitution, la seconde uniquement des dispositions réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

La commission a pris cette décision, étant entendu :

2.1.que le rapporteur fera un rapport unique sur la discussion de toutes les dispositions de la proposition de loi, tel qu'elle a été déposée et amendée ;

2.2.qu'il y aura un seul vote sur l'ensemble de la proposition de loi en commission, vote qui devra néanmoins être considéré comme un vote sur les deux propositions de loi distinctes ;

2.3.qu'il sera établi deux textes adoptés par la commission, qui seront transmis à la séance plénière sous la forme de deux propositions de loi distinctes, étant entendu que :

– les deux propositions de loi devront porter un intitulé différent ;

– l'article 1er (qualification) devra être scindé ;

– la proposition de loi réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution contiendra deux nouvelles dispositions (modifiant respectivement les articles 628 et 1395 du Code judiciaire), qui font suite à l'adoption du sous-amendement n° 133 susmentionné ;

– un article relatif à l'entrée en vigueur devra figurer dans les deux propositions de loi.

B. EXAMEN DE LA PROPOSITION DE LOI INITIALE DOC 50 1627/001

I. — Exposé introductif des auteurs de la proposition de loi

Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) souligne que le soutien du ministre des Finances a été d'une grande importance dans l'élaboration de la proposition de loi à

koming van dit wetsvoorstel. Zijn instemming met de oprichting van het Fonds en zijn toezegging om voldoende financiële middelen ter beschikking te stellen, zijn cruciaal om snel resultaten te kunnen boeken.

De oprichting van het Fonds biedt een antwoord op een vraagstuk dat reeds jarenlang op de politieke agenda staat. Wanneer dit wetsvoorstel, dat op de steun van bijna alle democratische partijen kan rekenen, wordt aangenomen, wordt er een historische stap gezet. Aan de indiening van dit wetsvoorstel is heel wat voorbereidend werk voorafgegaan. Een aantal kamerleden hadden reeds een eigen wetsvoorstel ingediend. De verenigde commissies voor Sociale Zaken en Justitie hebben ook hoorzittingen georganiseerd, waarin de betrokkenen op het terrein de kans kregen hun standpunt uiteen te zetten. Heel wat vrouwelijke kamerleden hebben zich sterk geëngageerd om een oplossing voor deze netelige kwestie tot stand te brengen.

De voorgestelde oplossing steunt op een aantal algemeen aanvaarde, fundamentele principes. Ouders worden verondersteld te zorgen voor het levensonderhoud van hun kinderen. Na een echtscheiding blijft deze onderhoudsverplichting behouden. De band met de kinderen kan niet zo maar worden doorgesneden.

Wanneer een rechter een uitspraak doet over de betaling van een alimentatie, moet deze uitspraak afdwingbaar zijn. In het verleden hebben vrouwen al te vaak moeten vaststellen dat dit in de praktijk niet het geval was. Dit verhoogde het gevoel van rechtsonzekerheid.

De bestaande OCMW-regeling, waarbij met voorschotten wordt gewerkt, is ontoereikend. Te weinig onderhoudsgerechtigden kunnen een beroep doen op de voorschotten, omdat de voorschottenregeling enkel geldt voor mensen met een laag inkomen. Wie halftijds werkt, komt vaak niet meer in aanmerking, omdat het inkomensniveau reeds is overschreden. Alleen wie aanspraak kan maken op een vervangingsinkomen, kan in de praktijk ook een beroep doen op de OCMW-regeling. Teveel eenoudergezinnen vallen op dit ogenblik uit de boot en zijn de dupe van de niet-betaling van het onderhoudsgeld.

In de periode die onmiddellijk volgt op de echtscheiding, is het nochtans van groot belang dat de gescheiden personen de alimentatievergoeding krijgen waarop ze recht hebben. Anders is er een reëel gevaar dat gezinnen in de armoede verzeild geraken.

Bij één aspect van de uitgewerkte financieringsregeling voor het Fonds heeft de spreekster wel bedenkingen. Is het billijk dat een onderhoudsgerechtigde

l'examen. Son accord quant à la création du Fonds et sa promesse de fournir des moyens financiers suffisants sont essentiels si l'on veut obtenir rapidement des résultats.

La création du Fonds apporte une réponse à un problème qui figure déjà depuis plusieurs années à l'agenda politique. L'adoption de la proposition à l'examen, qui est soutenue par pratiquement tous les partis démocratiques, constituerait une étape historique. Le dépôt de la proposition de loi à l'examen a été précédé d'un travail préparatoire impressionnant. Certains députés avaient déjà déposé une proposition de loi relative à ce problème. Les commissions réunies des Affaires sociales et de la Justice ont également organisé des auditions, au cours desquelles les acteurs de terrain ont eu l'occasion d'exposer leurs points de vue. De nombreuses députées se sont fait fort d'élaborer une solution à ce problème délicat.

La solution proposée repose sur un certain nombre de principes fondamentaux communément admis. Les parents sont censés pourvoir à l'entretien de leurs enfants. Cette obligation est maintenue après le divorce. On ne peut pas couper purement et simplement les liens avec les enfants.

Lorsqu'un juge statue sur une demande d'aliments, cette décision doit pouvoir être rendue contraignante. Par le passé, les femmes ont dû trop souvent constater qu'il n'en était rien dans la pratique. Cela augmente le sentiment d'insécurité juridique.

Le système actuel d'avances faites par le CPAS n'est pas efficace. Trop peu de créanciers d'aliments peuvent demander à bénéficier d'avances, parce que celles-ci ne sont accordées qu'aux personnes à faible revenu. Il est fréquent que la personne qui travaille à mi-temps n'ait pas droit aux avances, parce que ses revenus dépassent le plafond prévu. Dans la pratique, seules les personnes ayant droit à bénéficier d'un revenu de remplacement peuvent faire appel au CPAS. Trop de familles monoparentales ne peuvent bénéficier du système et sont désarmées face au non-paiement des créances alimentaires.

Au cours de la période qui suit immédiatement le divorce, il est toutefois très important que les personnes concernées reçoivent les pensions alimentaires auxquelles elles ont droit. Dans le cas contraire, certaines familles risquent vraiment de sombrer dans la pauvreté.

L'intervenante se pose néanmoins des questions au sujet de l'un des aspects du mécanisme de financement mis en place pour le Fonds. Est-il équitable qu'un

10 % van het door het Fonds gestorte bedrag als bijdrage aan de werkingskosten van het Fonds moet betalen ? Dit druist in tegen elk rechtvaardigheidsgevoel. De werkingskosten van het Fonds moeten verhaald worden op de onderhoudsplichtige die in gebreke is gebleven.

Mevrouw Magda De Meyer (S.P.A) wijst erop dat slechts een kleine laag van de bevolking een beroep kan doen op de OCMW-regeling. In 1999 hebben slechts 3.194 gezinnen via het OCMW voorschotten gekregen op onbetaalde alimentatievergoedingen. De groep die ondanks een rechterlijke uitspraak verstoken blijft van alimentatievergoedingen, is vanzelfsprekend veel groter.

Tijdens de hoorzittingen is bovendien gebleken dat het beheer van de huidige voorschottenregeling voor vele OCMW's een zware werkbelasting is. De hele procedure is bijzonder omslachtig. De OCMW's zijn dus zeker geen vragende partij om de bestaande regeling uit te breiden.

Vele onderhoudsgerechtigden aarzelen om een gerechtelijke procedure op te starten vanwege de kosten en de lange duur van een dergelijke procedure, met als gevolg dat heel wat alimentatiegeld gewoonweg niet wordt uitbetaald. Het grote voordeel van de oprichting van een fonds is dat de alimentatiekwestie geobjectieerd wordt. Deze objectivering past ook in het denkspoor van de schuldeloze echtscheiding.

Het ministerie van Financiën is de meest geschikte administratie om een dergelijke taak te vervullen, aangezien ze over een aantal troeven beschikt om tot invordering te kunnen overgaan. De Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen is reeds gemachtigd om zich bezig te houden met de terugvordering van niet-fiscale schulden. Zij voert al verrichtingen uit voor rekening van allerlei autoriteiten op zowel federaal als regionaal vlak en voor allerlei instellingen zoals de RVA en heeft op dit vlak dus reeds heel wat knowhow verworven.

Om aanspraak te kunnen maken op een voorschot moet de onderhoudsgerechtigde aan de volgende criteria beantwoorden :

- hij is een kind van een onderhoudsplichtige of een ex-echtgenoot die een definitieve uitspraak heeft verkregen waarbij hem een alimentatievergoeding is toegekend;
- zijn verblijfplaats is in België gelegen ;
- hij heeft geprobeerd bedragen terug te vorderen (hij kan er het bewijs van leveren bij deurwaardersexploot) ;
- de onderhoudsplichtige heeft zich tijdens de jongste zes maanden aan de betaling van twee maandelijkse termijnen (al dan niet opeenvolgend) onttrokken.

créancier d'aliments doit payer au Fonds une cotisation qui s'élève à 10% du montant qui lui est versé, et ce, à titre de frais de fonctionnement ? Cette disposition est contraire à toute forme de justice. C'est aux débiteurs d'aliments défaillants qu'il faut réclamer les frais de fonctionnement du Fonds.

Mme Magda De Meyer (S.P.A) souligne que seule une petite partie de la population peut bénéficier de la réglementation relative aux CPAS. En 1999, seules 3 194 familles ont obtenu des avances sur des pensions alimentaires impayées. Or, le nombre de familles qui, en dépit d'une décision judiciaire, sont privées de pensions alimentaires est naturellement bien plus important.

Au cours des auditions, il s'est en outre avéré que la gestion du système actuel des avances surcharge considérablement de nombreux CPAS. Toute la procédure est particulièrement lourde. Les CPAS ne sont donc certainement pas demandeurs d'une extension du système existant.

Nombre de créanciers d'aliments hésitant à entamer une procédure judiciaire en raison des coûts et de la longueur d'une telle procédure, de nombreuses pensions alimentaires demeurent purement et simplement impayées. Le grand avantage de la création d'un fonds est l'objectivation de la question des aliments. Cette objectivation s'inscrit également dans le cadre de la réflexion sur le divorce sans faute.

Le ministère des Finances est l'administration la plus adéquate pour assurer une telle mission étant donné qu'elle possède un certain nombre d'atouts qui lui permettent de procéder au recouvrement. L'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines est déjà habilitée à s'occuper du recouvrement de créances non fiscales. Elle accomplit déjà des opérations pour le compte de diverses autorités tant au niveau fédéral qu'au niveau régional et pour des organismes divers tels que l'ONEM et a acquis un grand savoir-faire dans ce domaine.

Pour pouvoir prétendre à une avance, le créancier d'aliments doit répondre à un certain nombre de critères :

- il est un enfant du débiteur ou un ex-conjoint qui a obtenu un jugement définitif lui reconnaissant le droit à une pension alimentaire;
- il a son domicile en Belgique;
- il a essayé de récupérer les sommes (il peut en faire la preuve par acte d'huissier);
- le débiteur s'est soustrait au paiement de deux mensualités (successives ou non) au cours des six derniers mois.

Wie een beroep wil doen op het Fonds, zal ook in de toekomst kunnen aankloppen bij een lokaal aanspreekpunt. Voor het indienen van de aanvraag kan men zich richten tot een gemeentelijke dienst of het OCMW. De lokale bereikbaarheid was steeds een van troeven van de OCMW-regeling en blijft behouden in de nieuwe regeling.

Nadat de administratie binnen de maand het dossier heeft aanvaard, keert het Fonds elke maand het bedrag van de vergoeding uit. Vanwege budgettaire redenen blijft het uitgekeerde bedrag beperkt tot 200 euro per kind en per gewezen echtgenoot(ote). Het voorschot wordt toegerekend gedurende één jaar. De aanvraag kan evenwel jaarlijks worden hernieuwd.

Zowel de onderhoudsgerechtigde als de onderhoudsplichtige kunnen beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank.

Voor de financiering ontvangt het Fonds een dotatie van de Staat. Daarnaast mag het Fonds ook legaten, giften en andere vormen van subsidie ontvangen.

De spreekster deelt de bedenkingen van mevrouw Grauwels in verband met de heffing van 10 % op het bedrag van de alimentatievergoeding voor de dekking van de werkings- en administratiekosten van het Fonds. Waarom moet de onderhoudsgerechtigde, die zich vaak reeds in een zwakke positie bevindt, nog eens 10 % van de alimentatievergoeding afstaan ?

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) maakt volgende bedenkingen :

1. Via dit wetsvoorstel wordt ook in het burgerlijk recht – zoals vroeger reeds het geval was in het strafrecht – duidelijk gesteld dat de correcte betaling van de alimentatievergoedingen een onderdeel is van de openbare orde. De maatschappij moet ervoor zorgen dat hiermee niet wordt gesold.

Onderhoudsgerechtigden staan vaak voor een pijnlijke keuze. Om de onderhoudsplichtige die weigert alimentatie te betalen te verplichten tot betaling over te gaan, moeten ze een beroep doen op de strafrechter. Emotioneel ligt dit moeilijk, omdat men de vader van zijn kinderen zo het risico laat lopen om veroordeeld te worden tot een gevangenisstraf. Dit beroep op het strafrecht moet weliswaar behouden blijven vanwege zijn ontraadend karakter. Door de oprichting van het Fonds kan de uitvoering van rechterlijke beslissingen inzake alimentatievergoeding evenwel verzekerd worden zonder dat het nodig wordt een strafrechtelijke procedure op te starten.

2. De betaling van alimentatievergoedingen is steeds een element van chantage en spanning geweest tussen ex-echtgenoten. Door de inschakeling van het Fonds

La personne qui voudra faire appel au Fonds, pourra aussi s'adresser à l'avenir à une antenne locale. La demande peut être introduite auprès d'un service communal ou auprès du CPAS. La proximité a toujours été un des atouts de la réglementation sur l'aide sociale et est maintenue dans la nouvelle réglementation.

Après que l'administration a accepté le dossier dans le mois, le Fonds verse chaque mois l'avance. Pour des raisons budgétaires, le montant de l'avance est plafonné à 200 euros par enfant et par ex-conjoint(e). L'avance est octroyée pendant un an. La demande peut toutefois être renouvelée chaque année.

Des procédures d'appel auprès du tribunal du travail sont prévues tant dans le chef du créancier que du débiteur d'aliments.

Pour son financement, le Fonds est alimenté par une dotation de l'État. Il peut également recevoir des legs, des dons et d'autres formes de subvention.

L'intervenante se rallie aux objections formulées par Mme Grauwels à propos du prélèvement de 10% sur le montant de l'avance qui est destiné à couvrir les frais de fonctionnement et d'administration du Fonds. Pourquoi le créancier d'aliments, dont la situation est souvent déjà précaire, doit-il encore céder 10% de sa pension alimentaire ?

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) formule les considérations suivantes:

1. La proposition de loi à l'examen vise à consacrer en droit civil – comme c'est déjà le cas en droit pénal – le fait que le paiement correct des pensions alimentaires est une composante de l'ordre public. La société doit veiller à ce que l'on ne transige pas dans ce domaine.

Les créanciers d'aliments sont souvent confrontés à un choix douloureux. Afin de contraindre le débiteur d'aliments qui refuse de s'acquitter de ses obligations à s'exécuter, ils doivent souvent faire appel au juge répressif. Ce recours à la justice est pénible sur le plan émotionnel, parce que l'on fait courir au père de ses enfants le risque d'être condamné à une peine d'emprisonnement. Cette possibilité d'intenter une action au pénal doit être maintenue en raison de son caractère dissuasif. La création du Fonds permettra toutefois de garantir l'exécution des décisions de justice sans devoir tenter une procédure devant le juge répressif.

2. Le paiement de pensions alimentaires a toujours été un élément de chantage et de tension entre ex-conjoints. L'intervention du Fonds objectivera la situation.

wordt de situatie geobjectiveerd. De ex-echtgenoten staan niet rechtstreeks tegenover elkaar door de interventie van het Fonds. Iedereen blijft evenwel zijn verantwoordelijkheid behouden.

3. Het Fonds biedt een duidelijke waarborg voor de uitbetaling van de alimentatievergoedingen. Een alimentatievordering kan niet gelijkgesteld worden met een gewone vordering, aangezien alimentatievorderingen erop gericht zijn de essentiële kosten voor het levensonderhoud te dekken.

Voor de uitvoering van een vonnis moet een onderhoudsgerechtigde soms een beroep doen op allerlei gerechtelijke procedures die handenvol geld kosten. Deze gerechts- en deurwaarderskosten kunnen sterk oplopen, wanneer de onderhoudsplichtige herhaaldelijk probeert – bijvoorbeeld bij een verandering van werkgever – aan zijn verplichtingen te ontsnappen. Onderhoudsgerechtigden die niet over voldoende middelen beschikken, worden dus geconfronteerd met de pijnlijke situatie dat ze de alimentatievergoeding, die hun op grond van een vonnis werd toegekend, niet kunnen afdwingen. Bovendien vallen de gerechtskosten soms hoger uit dan de alimentatievergoeding.

4. De oprichting van het Fonds moet ook ontradend werken. Onderhoudsplichtigen moeten beseffen dat de terugvordering van de verschuldigde bedragen snel en rigouzeus zal verlopen en dat het zinloos is om toch te proberen zijn verplichtingen te ontlopen. Het Fonds zal dus een succes zijn, wanneer er niet vaak een beroep op moet worden gedaan.

Het publiek moet ook voldoende geïnformeerd worden over de werking van het Fonds.

5. De administratie moet over voldoende middelen beschikken om snel en efficiënt de verschuldigde bedragen terug te vorderen. De spreker kondigt aan dat hij een reeks amendementen zal indienen die een daadkrachtig optreden van de administratie moeten waarborgen. De termijn tussen de betaling van het voorschot en de terugvordering moet zo kort mogelijk worden gehouden.

6. De administratieve verplichtingen in hoofde van de onderhoudsgerechtigden moeten zo beperkt mogelijk worden gehouden. Men moet vermijden dat het Fonds pas kan optreden nadat de onderhoudsgerechtigde een hele reeks administratieve verplichtingen heeft afgehandeld. Op dit punt kan de voorgestelde procedure zeker nog vereenvoudigd worden.

7. Over de heffing van 10 % op het bedrag van de alimentatievergoeding kunnen terecht vragen worden gesteld. Dit vrij hoge percentage werkt zeer ontradend : het kan ertoe leiden dat mensen ervan afzien om een beroep te doen op het Fonds.

Les ex-conjoints ne seront plus directement opposés l'un à l'autre. Chacun conserve toutefois sa responsabilité.

3. Le Fonds offre une garantie claire quant au paiement des pensions alimentaires. Une créance alimentaire ne peut être assimilée à une créance ordinaire, étant donné qu'elle vise à couvrir les frais afférents aux besoins vitaux.

Pour obtenir l'exécution d'un jugement, un créancier d'aliments doit parfois recourir à toute une série de procédures judiciaires très coûteuses. Ces frais de justice et d'huissiers peuvent atteindre des montants très élevés lorsque le débiteur d'aliments tente à plusieurs reprises – par exemple, en changeant d'employeur – d'échapper à ses obligations. Les créanciers d'aliments qui ne disposent pas de moyens suffisants doivent donc constater avec dépit qu'ils ne peuvent obtenir en justice le paiement de la pension alimentaire qui leur a été accordée sur la base d'un jugement. Qui plus est, les frais de justice sont parfois plus élevés que la pension alimentaire.

4. La création du Fonds doit aussi avoir un effet dissuasif. Les débiteurs d'aliments doivent se rendre compte que les montants dus seront recouverts rapidement et rigoureusement et qu'il est inutile de tenter quand même de se dérober à ses obligations. Le Fonds sera donc une réussite si on ne doit pas souvent y faire appel.

Le public doit être suffisamment informé sur son fonctionnement.

5. L'administration doit disposer des moyens suffisants pour recouvrer les montants dus avec efficacité et dans les plus brefs délais. L'intervenant annonce qu'il présentera une série d'amendements visant à garantir une intervention énergique de l'administration. Le délai entre le versement de l'avance et le recouvrement doit être aussi bref que possible.

6. Les obligations administratives dans le chef des créanciers d'aliments doivent être aussi minimales que possible. Il faut éviter que le Fonds ne puisse intervenir qu'après que le créancier s'est acquitté de toute une série d'obligations administratives. A cet égard, la procédure proposée peut certes encore être simplifiée.

7. Il est justifié de s'interroger sur le prélèvement de 10% sur le montant de la pension alimentaire. Ce pourcentage relativement élevé est certes très dissuasif et peut avoir pour effet que certains renoncent à faire appel au Fonds.

In andere landen is men erin geslaagd maatregelen uit te werken die onderhoudsplichtigen ertoe hebben aangezet hun verplichtingen nauwgezet na te komen. Dit wetsvoorstel moet ertoe bijdragen de spanningen tussen ex-echtgenoten te verminderen en moet ervoor zorgen dat de onderhoudsgerechtigden de waarborg krijgen dat de alimentatievergoedingen waarop ze recht hebben, daadwerkelijk zullen worden uitbetaald.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) merkt op dat de heffing van 10% door de betrokken onderhoudsgerechtigden in elk geval niet als overdreven wordt beschouwd. Het Fonds geeft hen immers de zekerheid dat ze hun alimentatievergoeding zullen ontvangen zonder dat ze een beroep moeten doen op deurwaarders en advocaten om te verkrijgen waar ze recht op hebben. Ze sparen dus heel wat gerechtskosten uit.

Zonder een structurele dotatie van overheidswege zal de werking van het Fonds in het gedrang komen.

De in dit wetsvoorstel uitgewerkte procedure biedt een zowel pragmatische als bijzonder menselijke oplossing.

Via de OCMW's en de gemeentelijke diensten wordt er nog steeds gezorgd voor een lokaal aanspreekpunt en de terugvordering gebeurt voortaan door het ministerie van Financiën, aangezien in het verleden duidelijk is gebleken dat sociale diensten hiervoor niet het meest aangewezen instrument zijn.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat er al lang gezocht wordt naar een oplossing voor dit maatschappelijk vraagstuk. In het verleden werd er reeds heel wat nuttig werk verricht. In tegenstelling tot vroeger is er nu wel een minister die bereid is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. In dit wetsvoorstel hebben de kamerleden, die al geruime tijd rond deze problematiek werkten, een synthese opgesteld van de verschillende wetsvoorstellen die reeds waren ingediend.

Het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie heeft een uitvoerig advies uitgebracht over dit vraagstuk (DOC 50 0019/002). In de verenigde commissies voor de Sociale Zaken en de Justitie zijn er hoorzittingen georganiseerd. De parlementaire bibliotheek heeft ook een lijvige informatiebundel samengesteld.

De spreekster heeft zelf vastgesteld dat er grote maatschappelijke verwachtingen zijn voor een goede regeling van dit vraagstuk.

Tijdens de persconferentie waarop dit wetsvoorstel werd toegelicht, heeft de minister van Financiën reeds gewezen op een van de fundamentele vragen die ook

Dans d'autres pays, on est parvenu à élaborer des mesures incitant les débiteurs d'aliments à respecter scrupuleusement leurs obligations. La proposition de loi à l'examen doit contribuer à diminuer les tensions entre ex-conjoints et doit veiller à ce que les bénéficiaires d'une pension alimentaire aient la garantie que celle-ci leur soit effectivement payée.

Mme Jacqueline Herzet (MR) constate que, pour les créanciers d'aliments concernés, le prélèvement de 10 % du montant de la créance alimentaire ne peut en tout cas pas être qualifié d'excessif. En effet, le Fonds donne à ces derniers l'assurance de percevoir leur pension alimentaire sans devoir recourir aux services d'un huissier ou d'un avocat pour faire valoir leurs droits. Ils épargnent ainsi d'importants frais de justice.

Le fonctionnement du Fonds risque d'être compromis sans une dotation structurelle des pouvoirs publics.

La procédure prévue dans la proposition de loi offre une solution à la fois pragmatique et particulièrement humaine.

Les CPAS et les services communaux continueront à faire office d'interlocuteur à l'échelon local et le recouvrement sera désormais assuré par le ministère des Finances, étant donné qu'il s'est clairement avéré par le passé que les services sociaux ne constituaient pas l'instrument le plus approprié à cet effet.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait observer que l'on s'efforce depuis longtemps de résoudre ce problème social. Bon nombre d'initiatives utiles ont été prises en la matière par le passé. Contrairement à la situation antérieure, il y a, à présent, un ministre qui est disposé à prendre ses responsabilités en la matière. La loi proposée, fruit du travail de membres de la Chambre qui s'impliquent depuis longtemps dans la recherche de solutions à cette problématique, est la synthèse des propositions de loi qui avaient déjà été déposées.

Le Comité d'avis pour l'Émancipation sociale a rendu un avis circonstancié sur ce problème (DOC 50 019/002). Les commissions réunies des Affaires sociales et de la Justice ont organisé des auditions. La bibliothèque du Parlement a également constitué un volumineux dossier informatif.

L'intervenante a elle-même constaté que nombreux sont ceux et celles qui, au sein de la population, espèrent que ce problème sera réglé correctement.

Au cours de la rencontre avec la presse, rencontre au cours de laquelle la proposition de loi a été présentée, le ministre des Finances a déjà épinglé une des

tijdens deze parlementaire bespreking aan bod moet komen : waarom moet de overheid tussenbeide komen voor de regeling van private schuld tussen twee personen ?

De spreekster meent dat een rechtsstaat ervoor moet zorgen dat rechterlijke vonnissen worden nageleefd. Is dit niet het geval, dan is dit niet alleen nadelig voor de betrokken personen maar ook voor de gehele samenleving. Het algemeen belang vereist dus dat de overheid optreedt wanneer wordt vastgesteld dat alimentatievergoedingen niet of op onregelmatige basis worden uitbetaald.

Armoedestudies hebben trouwens aangetoond dat de gebrekkige betaling van alimentatievergoedingen een van de voornaamste oorzaken is waarom eenoudergezinnen in een armoedesituatie verzeild geraken.

Bovendien geeft de betaling van een alimentatievergoeding recht op een belastingvermindering in hoofde van de onderhoudsplichtige. De alimentatievergoeding wordt namelijk beschouwd als een aftrekbare last.

Tijdens de hoorzittingen is duidelijk gebleken dat de controle op de daadwerkelijke betaling van de alimentatievergoedingen niet afdoende is. Van een systematische controle is zeker geen sprake.

Aangezien het ministerie van Financiën bevoegd is voor de toekenning van de belastingvermindering, is het een rationele beslissing om de opdracht voor de oprichting van een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen eveneens aan dit ministerie toe te vertrouwen.

De werkwijze van het Fonds is bijzonder vernieuwend. Bij de start is het niet uitgesloten dat er zich een aantal praktische problemen zullen voordoen. Deze administratieve moeilijkheden mogen evenwel niet als voorwendsel worden aangegrepen om het volledige mechanisme opnieuw in vraag te stellen. Het wetsvoorstel is tot stand gekomen in samenwerking met de administratie. De maatregelen die worden voorgesteld, zijn haalbaar en realistisch.

Mevrouw Coenen is van mening dat de administratie de nodige middelen moet krijgen om de efficiënte werking en een coherent beheer van het Fonds te kunnen waarborgen.

In het kader van de administratieve vereenvoudiging is er voor gezorgd dat de dossiers zowel voor de uitbetaling van de voorschotten als voor de invordering niet worden opgesplitst. De bestaande regeling van voorschotten via het OCMW is op dit vlak bijzonder complex. In eerste instantie treedt het OCMW voor de terugvordering van het bedrag van het voorschot dat aan de onderhoudsgerechtigde wordt gegeven in diens plaats.

questions fondamentales qui doit également être abordée au cours des travaux parlementaires : pourquoi l'autorité publique devrait-elle intervenir pour régler un problème afférent à une dette privée entre deux personnes ?

L'intervenante estime qu'un État de droit doit veiller à ce que les décisions de justice soient exécutées. Si tel n'est pas le cas, cela porte préjudice non seulement aux personnes concernées mais également à la société dans son ensemble. L'intérêt général exige donc que les autorités publiques interviennent lorsque l'on constate que les pensions alimentaires ne sont pas du tout ou irrégulièrement payées.

Des études sur la pauvreté ont d'ailleurs révélé que le non-paiement des pensions alimentaires était l'une des causes principales de la situation de pauvreté dans laquelle se trouvent certaines familles monoparentales.

En outre, le paiement d'une pension alimentaire donne droit à une exonération fiscale dans le chef du débiteur d'aliments. La pension alimentaire est en effet considérée comme une charge déductible.

Il est clairement apparu au cours des auditions que le contrôle sur le paiement effectif des pensions alimentaires n'était pas suffisant. Il n'est nullement question d'un contrôle systématique.

Étant donné que l'octroi d'une exonération fiscale relève du ministère des Finances, le fait de lui confier également la mission de créer un Fonds budgétaire des créanciers alimentaires est une décision rationnelle.

Le mode de fonctionnement du Fonds est particulièrement novateur. Il n'est pas exclu qu'au début certains problèmes pratiques surgiront. Ces difficultés administratives ne doivent cependant pas servir de prétexte pour remettre le système entier en question. La proposition de loi a été réalisée en collaboration avec l'administration. Les mesures proposées sont réalistes et réalisables.

Mme Coenen est d'avis que l'administration doit obtenir les moyens nécessaires pour garantir un fonctionnement efficace et une gestion cohérente du Fonds.

Dans le cadre de la simplification administrative, on a veillé à éviter la scission des dossiers tant en ce qui concerne le paiement d'avances qu'en ce qui concerne le recouvrement. Le système actuel d'avances faites par le CPAS est particulièrement complexe sur ce point. Dans un premier temps, le CPAS se substitue au créancier d'aliments pour recouvrer le montant de l'avance qui lui est accordée. Dans un second temps, le CPAS peut re-

In een tweede fase kan het OCMW zijn recht van terugvordering overdragen aan de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen. Deze werkwijze is administratief bijzonder zwaar en ingewikkeld. Het terugvorderingsrecht van de overheid blijft bovendien beperkt tot het deel van de voorgeschoten bedragen. De onderhoudsgerechtigde moet zelf de terugvorderingsprocedures voortzetten bij degene die hem alimentatie verschuldigd is voor het saldo van de verschuldigde bedragen.

De mogelijkheid dat de onderhoudsplichtige verplicht kan worden om zijn belastingaangifte voor te leggen, kan nuttige informatie opleveren. Met het recht op toegang tot persoonlijke dossiers moet evenwel voorzichtig worden omgesprongen.

De spreekster is het eens met mevrouw Jacqueline Herzet dat de heffing van 10% niet als struikelsteen mag worden beschouwd. Wie op eigen initiatief de uitbetaling van de alimentatievergoeding moet afdwingen, wordt geconfronteerd met veel hogere invorderingskosten. De bijdrage die van de onderhoudsgerechtigde wordt gevraagd, is dan ook niet overdreven, aangezien het Fonds een gewaarborgde uitbetaling van de alimentatievergoedingen mogelijk maakt, waardoor de precaire situatie waarin sommige onderhoudsgerechtigden zich bevinden, aanzienlijk wordt verbeterd. Hierdoor zullen ze minder snel in een schuldschroef terecht komen en zullen ze geen beroep moeten doen op de dienstverlening van het OCMW inzake schuldbemiddeling. Kortom, de interventie van het Fonds kan er toe leiden dat andere vormen van sociale hulpverlening minder vaak moeten worden aangesproken.

In het kader van het huidige systeem van voorschotten via het OCMW verloopt de terugvordering bijzonder moeizaam. Het nieuw op te richten Fonds mag geen bodemloos vat worden: men moet erin slagen de terugvordering sneller en efficiënter te laten verlopen dan nu het geval is.

De werking en de financiering van het Fonds moeten regelmatig worden geëvalueerd. Via een bevoegdheidsdelegatie moet de minister de mogelijkheid krijgen om via koninklijk besluit bepaalde facetten bij te sturen. Het percentage van de heffing, dat nu is vastgesteld op 10%, kan dan eventueel worden herzien.

In het wetsvoorstel wordt bepaald dat de onderhoudsgerechtigde bij zijn aanvraag een attest van een gerechtsdeurwaarder moet voegen als bewijs dat een privaatrechtelijk middel van tenuitvoerlegging vergeefs is gebleken (artikel 6). Bij de aanvangsfase is het inderdaad noodzakelijk dat de nodige documenten worden voorgelegd om ervoor te zorgen dat het mechanisme fraudebestendig is. Misbruik moet zoveel mogelijk worden uitgesloten. Na een jaar moet evenwel worden nagegaan of andere bewijsstukken niet kunnen volstaan.

porter son droit de recouvrement sur l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines. Sur le plan administratif, cette procédure est particulièrement lourde et compliquée. Le droit de recouvrement des autorités demeure en outre limité à une partie des avances. Le créancier doit poursuivre lui-même les procédures de recouvrement du solde des montants dus auprès de son débiteur d'aliments.

Le fait que le débiteur d'aliments peut être obligé de présenter sa déclaration fiscale permet d'obtenir des informations utiles. Il convient cependant de faire preuve de prudence lorsqu'il s'agit du droit d'accéder aux dossiers personnels.

L'intervenante est d'accord avec Mme Jacqueline Herzet, qui estime que le prélèvement de 10% ne peut pas être considéré comme une pierre d'achoppement. Celui qui doit réclamer le paiement des pensions alimentaires qui lui sont dues de sa propre initiative doit faire face à des frais bien plus importants. Par conséquent, la cotisation réclamée au créancier d'aliments n'est pas excessive, étant entendu que le Fonds permet de garantir le paiement des pensions alimentaires, ce qui améliore considérablement la situation de précarité dans laquelle se trouvent certains créanciers d'aliments. Ils seront moins facilement aspirés par la spirale du surendettement et ils ne devront donc pas faire appel aux services de médiation organisés par les CPAS en matière d'endettement. Bref, l'intervention du Fonds peut avoir pour conséquence qu'il sera moins souvent fait appel à d'autres formes d'aide sociale.

Dans le cadre du système actuel d'avances faites par le CPAS, la récupération des sommes dues est particulièrement difficile. Le Fonds qui doit être créé ne peut pas ressembler au tonneau des Danaïdes: il faut faire en sorte que la récupération des sommes dues puisse s'effectuer plus rapidement et plus efficacement qu'aujourd'hui.

Le fonctionnement et le financement du Fonds doivent être évalués régulièrement. Une délégation de compétence doit permettre au ministre d'en régler certains aspects par arrêté royal. Le pourcentage du prélèvement - actuellement fixé à 10% - pourra ensuite éventuellement être revu.

Il est prévu dans la proposition de loi que le créancier d'aliments doit joindre à sa demande une attestation d'un huissier de justice établissant qu'une voie d'exécution de droit privé s'est révélée infructueuse (article 6). Il faut en effet que les documents nécessaires soient soumis au début de la procédure pour éviter qu'il soit fait un usage abusif du mécanisme. Les abus doivent être évités autant que possible. Après un an, il faudra toutefois vérifier si d'autres preuves ne peuvent suffire.

Het mechanisme (artikel 13) dat bepaalt dat de aanvraag jaarlijks moet worden hernieuwd, moet eveneens na verloop van tijd via koninklijk besluit kunnen worden bijgestuurd.

Net zoals de heer Viseur is de spreekster overtuigd van het belang van een goede informatieverstrekking. Een degelijke informatiecampagne moet alle belanghebbenden zo vlug mogelijk informeren over alle aspecten van de nieuwe regeling, waarbij de mensen in de eerste plaats gewezen moeten worden op hun verplichtingen. Het Fonds moet een stok achter de deur zijn die de onderhoudsplichtigen ertoe moet aanzetten hun verplichtingen stipt na te komen. Anderzijds moeten de betrokkenen ook duidelijk geïnformeerd worden over de bestaande mogelijkheden om een herziening – bijvoorbeeld naar aanleiding van een wijziging in hun beroepsactiviteiten - van het bij een vonnis vastgestelde alimentatiebedrag aan te vragen.

Men moet ernaar streven dat er meer burger- en verantwoordelijkheidszin aan de dag wordt gelegd zodat het Fonds slechts een aanvullende taak heeft te vervullen.

II. — Algemene bespreking

De heer Éric van Weddingen (MR) verheugt er zich over dat er in het wetsvoorstel DOC 50 1627/001 een oplossing wordt uitgewerkt voor een maatschappelijk probleem dat reeds jarenlang aansleept.

Bij sommige aspecten van het wetsvoorstel had hij evenwel graag enige toelichting gekregen.

Is zijn interpretatie van artikel 15, namelijk dat het Fonds in de rechten van de onderhoudsgerechtigde wordt gesteld voor het volledige bedrag van de alimentatievergoeding en dus niet alleen voor het bedrag van het voorschot, correct ?

Wat moet er worden verstaan onder de «beperkingen inzake de overdracht en de inbeslagname» (artikel 19) ?

In artikel 26 wordt de mogelijkheid gecreëerd voor het fonds om via de vrederechter inlichtingen in te winnen in verband met het inkomen van de onderhoudsplichtige. Moet deze mogelijkheid expliciet in de wet worden vermeld ? Zou het anders onmogelijk zijn om deze inlichtingen te verkrijgen ?

Wanneer de beroepsinkomsten van de onderhoudsplichtige drastische wijzigingen ondergaan, kan het bedrag van de alimentatievergoeding verlaagd worden. Er kan een belangrijk tijdsverschil optreden tussen het ogenblik dat de vermindering van de alimentatievergoeding door de vrederechter wordt toegestaan en

Le mécanisme (article 13) qui prévoit que la demande doit être renouvelée chaque année doit, lui aussi, pouvoir être adapté par arrêté royal après un certain temps.

À l'instar de M. Viseur, l'intervenante est convaincue qu'il importe de bien informer le public. Une bonne campagne d'information doit informer tous les intéressés le plus rapidement possible sur tous les aspects de la nouvelle réglementation tout en attirant avant tout leur attention sur leurs obligations. Le Fonds doit inciter les débiteurs d'aliments à respecter scrupuleusement leurs obligations. D'autre part, les intéressés doivent aussi être informés clairement des possibilités qu'ils ont de demander une révision – par exemple, à la suite d'une modification de leurs activités professionnelles – du montant de la pension alimentaire fixé par jugement.

Il faut s'efforcer de développer le sens civique et le sens des responsabilités, afin que le Fonds n'ait à accomplir qu'une tâche supplétive.

II. — Discussion générale

M. Éric van Weddingen (MR) se réjouit que la proposition de loi DOC 50 1627/001 tende à résoudre un problème social qui se pose depuis de longues années.

Il aurait toutefois aimé obtenir quelques éclaircissements concernant certains aspects de la proposition de loi.

Son interprétation de l'article 15 à savoir que le Fonds est subrogé dans les droits du créancier d'aliments pour l'intégralité du montant de la pension alimentaire, et donc pas seulement pour le montant de l'avance, est-elle correcte ?

Que faut-il entendre par «les limites de cession et de saisie» (article 19) ?

L'article 26 donne au Fonds la possibilité de recueillir, par l'intermédiaire du juge de paix, des informations concernant le revenu du débiteur d'aliments. Cette possibilité doit-elle figurer explicitement dans la loi ? Si elle n'y figurait pas, serait-il impossible de se procurer ces informations ?

Lorsque les revenus professionnels du débiteur d'aliments se modifient radicalement, le montant de la pension alimentaire peut être réduit. Or, il peut s'écouler beaucoup de temps entre le moment où le juge de paix autorise la réduction de la pension alimentaire et le moment où le remboursement complet des montants

het ogenblik dat de volledige terugbetaling van de nog verschuldigde bedragen wordt geëist. Dit kan ertoe leiden dat de onderhoudsplichtige in zware financiële problemen geraakt. Bij welke rechtbank kan de onderhoudsplichtige beroep aantekenen ?

De spreker is het voorts eens met mevrouw Coenen om na verloop van tijd een stand van zaken op te maken en na te gaan of de heffing van 10 % niet kan worden verlaagd.

De minister van Financiën, de heer Didier Reynders, merkt op dat de bepalingen van artikel 26 gebaseerd zijn op de bestaande fiscale regelgeving. Een onderhoudsgerechtigde zal geen toegang krijgen tot deze informatie. In het kader van de invordering van fiscale schulden is het wel normaal dat de administratie dergelijke informatie kan inwinnen. De artikelen uit de belastingwetgeving die voorzien in deze specifieke middelen, zijn in elk geval niet van toepassing als ze niet in de wet worden opgenomen.

Voor de invordering van niet-fiscale schulden, wat hier het geval is, kan men zich terecht afvragen welke middelen men ter beschikking van de administratie mag stellen.

Op dit ogenblik kan er beroep worden aangetekend bij de vrederechter. Het wetsvoorstel voorziet in een beroepsprocedure bij de arbeidsrechtbank (artikel 29).

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) wijst erop dat de indieners van wetsvoorstel DOC 50 1627/001 ervoor hebben gekozen om de beroepen door de arbeidsrechtbank te laten behandelen, omdat deze rechtbanken bijzonder efficiënt werken voor de regeling van sociale vraagstukken. De dossiers worden er snel behandeld. Bovendien vermijdt men zo de vredegerichten nog eens bijkomend te belasten.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt vast dat het probleem van de gerechtelijke achterstand zich inderdaad minder acuut stelt bij de arbeidsrechtbanken. Het is evenwel niet evident een dergelijk geschil door de arbeidsrechtbanken te laten behandelen. De spreker wijst in dit verband op een interne tegenstrijdigheid in het wetsvoorstel. Enerzijds wil men een reeks bevoegdheden inzake de behandeling van alimentatievorderingen ontnemen aan de OCMW's, waarbij wordt opgemerkt dat de voorschotten op een alimentatievergoeding niet gelijk kunnen worden gesteld aan een bestaansminimum, anderzijds wil men de arbeidsrechtbanken bevoegd maken, die op vlak van de behandeling van geschillen inzake alimentatievergoeding nog geen enkel knowhow hebben opgebouwd. Ware het niet beter de betwistingen over de aanvragen bij het Fonds toe te vertrouwen aan een rechtbank die vertrouwd is met geschillen over alimentatie ?

restant dus est exigé. Ce laps de temps risque de poser de graves problèmes financiers au débiteur d'aliments. Après de quelle juridiction ce dernier peut-il introduire un recours ?

L'intervenant estime également, tout comme Mme Coenen, qu'il faudrait faire, après un certain temps, le point de la situation et examiner si le prélèvement de 10% ne peut être réduit.

Le ministre des Finances, M. Didier Reynders, fait observer que les dispositions de l'article 26 sont basées sur la législation fiscale existante. Le créancier d'aliments n'aura pas accès à ces informations. Toutefois, dans le cadre du recouvrement des créances fiscales, il est normal que l'administration puisse réclamer ce genre d'informations. Les articles de la législation fiscale qui prévoient ces moyens spécifiques ne sont en tout cas pas applicables s'ils ne sont pas repris dans la loi.

En ce qui concerne le recouvrement de créances non fiscales, ce qui est le cas en l'occurrence, on peut se demander à juste titre quels moyens peuvent être mis à la disposition de l'administration.

Actuellement, un recours peut être introduit auprès du juge de paix. La proposition de loi prévoit une procédure de recours devant le tribunal du travail (article 29).

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait observer que les auteurs de la proposition de loi DOC 50 1627/001 ont choisi de faire traiter les recours par le tribunal du travail, parce que ces juridictions sont particulièrement efficaces pour régler les problèmes sociaux. Le traitement des dossiers y est rapide. On évite ainsi en outre d'imposer aux justices de paix une charge de travail supplémentaire.

M. Olivier Maingain (MR), président, constate que le problème de l'arriéré judiciaire se pose en effet avec moins d'acuité dans les tribunaux du travail. Il n'est toutefois pas simple de charger les tribunaux du travail de traiter ce type de litige. L'intervenant attire l'attention, à cet égard, sur l'existence d'une contradiction interne dans la loi proposée. D'une part, on entend enlever au CPAS un certain nombre de compétences en ce qui concerne le traitement des créances alimentaires, en faisant observer que les avances sur créances alimentaires ne peuvent pas être assimilées à un minimum de moyens d'existence et, d'autre part, on veut charger les tribunaux du travail de régler les litiges portant sur des créances alimentaires, alors que ces juridictions n'ont aucune expérience en la matière. N'aurait-il pas été préférable de confier les litiges afférents aux demandes adressées au Fonds à un tribunal qui est familiarisé avec les litiges portant sur des créances alimentaires ?

Het systeem van de voorschotten houdt het risico in dat de onderhoudsgerechtigde de termijn van twee maanden zal laten verstrijken zonder zelf nog iets te ondernemen om daarna een beroep te kunnen doen op de voordelige voorschottenregeling. Voor de administratie zal het niet steeds eenvoudig zijn om de rechtsgeldigheid van de schuldvordering na te gaan. In het wetsvoorstel wordt er hiervoor in geen enkel mechanisme voorzien. Ingeval er beroep wordt aangetekend, zal een rechter die vertrouwd is met deze problematiek, snel kunnen vaststellen of de schuldvordering nog steeds rechtsgeldig is en of er zich wijzigingen hebben voorgedaan waardoor een aanpassing van het alimentatiebedrag noodzakelijk wordt.

In de artikelen 10 en 11 van het wetsvoorstel wordt er weliswaar voorzien in een informatieverplichting, die echter onvoldoende nauwkeurig omschreven wordt. Men gaat er blijkbaar van uit dat iedereen te goeder trouw zal handelen. De praktijk leert evenwel dat sommige onderhoudsplichtigen die vaak uit een kansarm milieu komen, bijzonder nonchalant zijn. Soms weten ze niet welke stappen ze moeten ondernemen wanneer ze zelf met een opeenhoping van schulden worden geconfronteerd. Ze gaan er dan vaak maar van uit dat ze alimentatieschulden het gemakkelijkst op de lange baan kunnen schuiven.

In het wetsvoorstel zijn er onvoldoende waarborgen opgenomen om de goede trouw van beide partijen te verifiëren. De beroepen worden dan ook het best behandeld door een magistratuur die een ruime ervaring heeft met dit soort geschillen. In eerste instantie is de vrede-rechter hiervoor het best geplaatst.

Mevrouw Frieda Brepoels (VU & ID) deelt de zorg van de indieners van wetsvoorstel DOC 50 1627/001 om een alomvattend antwoord te bieden op het vraagstuk van de invordering van de niet-betaalde uitkeringen tot onderhoud. Zij betreurt evenwel dat de voorgestelde oplossing erop neerkomt zo goed als alle kosten die verbonden zijn aan de betaling en de inning van de alimentatievorderingen op de Staat af te wentelen.

Veeleer dan de oplossing van het probleem aan de overheid over te laten, vindt de spreker het verkieslijk de onderhoudsplichtigen meer te responsabiliseren door de kwaliteit van de reglementering in verband met de verplichte storting van de uitkeringen tot onderhoud te verbeteren en de invordering bij wanbetaling te vergemakkelijken. In dat verband verwijst zij naar het wetsvoorstel van de heren Bourgeois en Van Hoorebeke tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek, wat de ontvangstmachtiging aan onderhoudsgerechtigden betreft (DOC 50 1217/001), en het wetsvoorstel van de heren Geert Bourgeois en Karel Van Hoorebeke en mevrouw Els Van Weert tot wijziging van artikel 391*bis* van het Strafwetboek (DOC 50 1218/001).

Le système des avances présente le risque que le créancier d'aliments laisse expirer le délai de deux mois sans ne plus entreprendre lui-même la moindre démarche, afin de pouvoir ensuite recourir au régime avantageux des avances. Pour l'administration, il ne sera pas toujours simple d'établir la validité de la créance. La proposition de loi ne prévoit aucun mécanisme à cet effet. En cas de recours, un juge familiarisé avec cette problématique pourra rapidement établir si la créance est toujours valable et si des changements nécessitant une adaptation du montant de la créance sont intervenus.

Les articles 10 et 11 de la proposition de loi prévoient certes une obligation d'information, mais celle-ci n'est pas définie avec suffisamment de précision. Les auteurs considèrent visiblement que chacun agira de bonne foi. La pratique montre cependant que certains débiteurs d'aliments, qui proviennent souvent d'un milieu défavorisé, sont particulièrement nonchalants. Parfois, ils ne savent pas quelles démarches ils doivent entreprendre lorsqu'ils sont confrontés à une accumulation de dettes. Ils pensent souvent que les créances alimentaires sont les plus faciles à éluder.

La proposition de loi intègre trop peu de garanties permettant de vérifier la bonne foi des parties. Il est dès lors préférable que les recours soient traités par un magistrat disposant d'une large expérience de ce type de litiges. En première instance, c'est le juge de paix qui est le mieux placé pour connaître de ces litiges.

Mme Frieda Brepoels (VU&ID) partage la préoccupation des auteurs de la proposition de loi DOC 50 1627/001 qui souhaitent apporter une réponse globale à la question du recouvrement des créances alimentaires impayées. Elle déplore néanmoins que la solution proposée revienne à faire endosser par l'État la quasi-totalité des frais liés aux opérations de paiement et de recouvrement des créances alimentaires.

Plutôt que de laisser aux pouvoirs publics le soin de résoudre ce problème, l'intervenante estime qu'il serait préférable de responsabiliser davantage les débiteurs d'aliments en améliorant la réglementation visant à imposer le versement des créances alimentaires et à en faciliter la récupération en cas de non-paiement ou de paiement tardif. Elle renvoie à ce propos à la proposition de loi de MM. Geert Bourgeois et Karel Van Hoorebeke modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne l'autorisation de percevoir accordée aux créanciers d'aliments (DOC 50 1217/001) et la proposition de loi de MM. Geert Bourgeois et Karel Van Hoorebeke et Mme Els Van Weert modifiant l'article 319*bis* du Code pénal (DOC 50 1218/001).

Mevrouw Brepoels vindt voorts dat wetsvoorstel DOC 50 1627/001 betrekking heeft op een persoonsgebonden aangelegenheid die overeenkomstig artikel 5, § 1, II, 1°, van de wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Onder de rubriek bijstand aan personen vermeldt dat artikel «het gezinsbeleid met inbegrip van alle vormen van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen». Het komt haar dus onontbeerlijk voor terzake het advies van de Raad van State te vragen.

De spreekster citeert een recente brief van de Gezinsbond aan de parlementsleden waarin die interpretatie wordt bevestigd.

De memorie van toelichting van bovengenoemd wetsvoorstel (DOC 50 1627/001, blz. 10) geeft het volgende aan: «De alimentatiegerechtigde zal een voorschot mogen aanvragen als hij een kind is van een alimentatieplichtige of een ex-echtgenoot die een definitieve uitspraak heeft verkregen waarbij hem een alimentatievergoeding is toegekend; (...) Nadat de administratie binnen de maand het dossier heeft aanvaard, keert het Fonds elke maand het bedrag van de vergoeding uit (...)». Het gaat hier dus ontegenzeggelijk om een vorm van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen.

De Raad van State heeft al verscheidene malen bevestigd dat de gemeenschappen een regeling mogen opzetten van voorschotten op uitkeringen tot onderhoud die door een bepaalde dienst worden uitgekeerd aan behoeftige personen die bij rechterlijke beslissing het recht op zo'n uitkering hebben verkregen. Die dienst kan bovendien worden belast met de invordering van de uitkeringen (zie Jan Velaers, *De Grondwet en de Raad van State — Afdeling wetgeving: vijftig jaar adviezen aan wetgevende vergaderingen in het licht van de rechtspraak van het Arbitragehof*, Antwerpen, 1999).

Mevrouw Brepoels stelt ook vast dat de minister van Financiën borg staat voor de financiering van het toekomstige Fonds. Wetsvoorstel DOC 50 1627/001 bevat daarover nochtans geen enkele bepaling. Hoe groot zal de dotatie zijn? Wat is er volgens de minister aan financiële middelen nodig om de goede werking van het Fonds zowel qua personeel als qua werkingskosten te waarborgen?

Tot slot merkt de spreekster op dat het beheer van het Fonds in handen komt van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen. Dat lijkt een weinig oordeelkundige keuze, aangezien die administratie als gevolg van de jongste staatshervorming spoedig onder de deelgebieden zal ressorteren.

Tijdens de hoorzitting met de heer Bob Cools, voorzitter van het OCMW van Antwerpen, voor de verenigde commissies voor de Sociale Zaken en de Justi-

Par ailleurs, Mme Brepoels estime que la proposition de loi DOC 50 1627/001 porte sur une matière personnalisable relevant de la compétence des communautés conformément à l'article 5, § 1er, II, 1°, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles qui, en matière d'aide aux personnes, cite notamment la politique familiale en ce compris toutes les formes d'aide et d'assistance aux familles et aux enfants. Il lui semble donc indispensable de solliciter l'avis du Conseil d'État en la matière.

L'oratrice cite un courrier récent adressé aux parlementaires par le «Gezinsbond» qui confirme cette interprétation.

L'exposé des motifs de ladite proposition de loi (DOC 50 1627/001, p. 10) indique que «le créancier d'aliments pourra introduire une demande d'avance s'il est un enfant du débiteur ou un ex-conjoint qui a obtenu un jugement définitif lui reconnaissant le droit à une pension alimentaire; (...) Le Fonds après acceptation du dossier dans le mois par l'administration, avancera, chaque mois le montant de la créance (...)». Il s'agit donc ici indiscutablement d'une forme d'aide et d'assistance aux familles et aux enfants.

À plusieurs reprises déjà, le Conseil d'État a confirmé que les communautés peuvent organiser un système d'avances sur créances alimentaires octroyées par un service déterminé aux personnes dans le besoin qui ont obtenu le droit à une pension alimentaire par décision judiciaire. Ce service peut en outre être chargé du recouvrement de ces créances. (cf. Jan Velaers, *De Grondwet en de Raad van State — Afdeling wetgeving: vijftig jaar adviezen aan wetgevende vergaderingen in het licht van de rechtspraak van het Arbitragehof*, Antwerpen, 1999).

Mme Brepoels constate par ailleurs que le ministre des Finances se porte garant du financement du futur Fonds. La proposition de loi DOC 50 1627/001 ne comporte cependant aucune disposition en la matière. Quel sera le montant de la dotation ? Quels sont, selon le ministre, les moyens financiers nécessaires en vue d'assurer le bon fonctionnement du Fonds, tant en termes de personnel que de frais de fonctionnement ?

Enfin, l'intervenante relève que la gestion du Fonds sera confiée à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines. Ce choix semble peu judicieux étant donné que, suite à la dernière réforme de l'État, cette administration dépendra bientôt de l'autorité des entités fédérées.

Lors de son audition par les commissions réunies des Affaires sociales et de la Justice le 31 janvier 2001, M. Bob Cools, président du CPAS d'Anvers, a souligné

tie op 31 januari 2001 heeft die onderstreept dat het bedrag van de door de OCMW's gerecupereerde bedragen bijzonder laag is: 12 % van het totaal aantal dossiers in 1998 en 5,4 % van het totaal aantal dossiers in 1999. Mevrouw Brepoels twijfelt eraan of het voorliggende wetsvoorstel terzake meer waarborgen biedt. Het heeft louter tot gevolg dat verplichtingen van individuele orde in het kader van privé-schulden op de overheid worden afgewenteld. Het is weinig waarschijnlijk dat de Staat bij machte zal zijn de bedragen in te vorderen die door de onderhoudsgerechtigden in het kader van een burgerrechtelijke procedure niet konden worden ingevorderd.

De wetsvoorstellen van de heren Geert Bourgeois en Karel Van Hoorebeke en mevrouw Els Van Weert bieden daartoe veel meer waarborgen.

Ook de heer Aimé Desimpel (VLD) wenst preciseringen met betrekking tot de bevoegdheid van de federale overheid om een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen bij het ministerie van Financiën op te richten. Gaat het al dan niet om een persoonsgebonden aangelegenheid, die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort?

De heer Geert Bourgeois (VU & ID) merkt op dat het advies van de Raad van State van 2 mei 2000 (DOC 50 0019/003) onder andere betrekking had op het wetsvoorstel van mevrouw Colette Burgeon tot oprichting en organisatie, bij het ministerie van Justitie, van een Fonds voor alimentatievorderingen (DOC 19/1 – 1999 (B.Z.)). Dat wetsvoorstel bepaalt dat dit Fonds met name met de invordering van de niet-betaalde uitkeringen tot onderhoud zal zijn belast, omdat die onderhoudsverplichtingen zijn vastgesteld bij een rechterlijke beslissing of een overeenkomst vóór een echtscheiding met onderlinge toestemming, op grond van bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek inzake de rechtspositie van de personen en de gezinnen. In dat geval kan men effectief argumenteren dat de federale overheid bevoegd is.

Wetsvoorstel DOC 50 1627/001 daarentegen heeft een heel andere strekking. Het gaat er immers om bij het ministerie van Financiën een fonds op te richten met het oog op bijstand aan degenen die moeilijkheden ondervinden om de uitkeringen tot onderhoud in te vorderen waarop zij of hun kinderen recht hebben.

De spreker onderschrijft het doel van het wetsvoorstel ten volle, maar vindt ook dat de voorgestelde bepalingen niet behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid, maar tot die van de gemeenschappen.

De federale wetgever kan nochtans andere initiatieven nemen om voor het vraagstuk van de niet-betaalde uitkeringen tot onderhoud een oplossing te bieden. Zo leiden een aanzienlijk aantal klachten over wanbetalingen in verband met uitkeringen tot onderhoud niet tot rechts-

que le montant des avances récupérées par le CPAS est particulièrement peu élevé : 12% du nombre total de dossiers en 1998 et 5,4% du nombre total des dossiers en 1999. Mme Brepoels doute que la proposition de loi à l'examen offre davantage de garanties en la matière. Elle a pour seule conséquence de faire endosser par les pouvoirs publics des obligations à caractère individuel dans le cadre de dettes privées. Il est peu probable que l'État sera en mesure de recouvrer les montants qui n'ont pu l'être par les créanciers d'aliments dans le cadre d'une procédure civile individuelle.

Les propositions de loi de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke et de Mme Van Weert offrent à cet égard beaucoup plus de garanties.

M. Aimé Desimpel (VLD) souhaiterait lui aussi obtenir des précisions quant à la compétence du pouvoir fédéral de créer un Fonds budgétaire des créances alimentaires au sein du ministère des Finances. S'agit-il ou non d'une matière personnalisable relevant de la compétence des communautés ?

M. Geert Bourgeois (VU&ID) fait remarquer que l'avis du Conseil d'État du 2 mai 2000 (DOC 50 019/003) portait, entre autres, sur la proposition de loi de Mme Colette Burgeon relative à la création et à l'organisation au sein du ministère de la Justice d'un Fonds des créances alimentaires (DOC 19/1 – 1999 (S.E.)). Cette proposition de loi prévoit que ce Fonds sera notamment chargé du recouvrement des créances alimentaires impayées, ces obligations alimentaires ayant été constatées par une décision de justice ou par une convention préalable à un divorce par consentement mutuel prises sur la base des dispositions du Code civil portant sur le statut des personnes et de la famille. Dans ce cas, on peut effectivement argumenter que le pouvoir fédéral est compétent.

Par contre, la proposition de loi DOC 50 1627/001 a une toute autre portée. Il s'agit en effet de créer un fonds au sein du ministère des Finances en vue de soutenir les personnes qui éprouvent des difficultés à recouvrer les créances alimentaires auxquelles elles ou leurs enfants ont droit.

L'intervenant souscrit pleinement à l'objectif de la proposition de loi mais il estime lui aussi que les dispositions proposées ne relèvent pas de la compétence du pouvoir fédéral mais de celle des communautés.

Le législateur fédéral peut cependant prendre d'autres initiatives permettant d'apporter une solution à la question des créances alimentaires impayées. Ainsi, un nombre important de plaintes portant sur des défauts de paiement de pensions alimentaires n'aboutissent pas

vervolgning. De meeste dossiers worden door de par- ketten geseponneerd, die maar tot een optreden beslissen ingeval een klacht wordt ingediend met een burgerlijkepartijstelling. Volgens de cijfers die de minister van Justitie naar aanleiding van een mondelinge vraag van de heer Bourgeois tijdens de commissie voor de Justitie van 6 maart 2001 (zie Integraal Verslag CRIV COM 407, blz. 6-9) heeft gegeven, zijn in 1996 inzake verlaten van familie (artikel 391*bis* van het Strafwetboek) 747 veroordelingen en 115 berichten van schorsing uitgesproken. In 1998, 1999 en 2000 zijn er respectievelijk 2013, 2274 en 1869 beslissingen tot seponering geweest.

De spreker heeft de minister van Justitie al herhaalde malen geïnterpelleerd opdat hij de nodige maatregelen zou nemen om de rechtsvervolgning van de onderhoudsplichtige wegens verlaten van familie te vergemakkelijken: de meeste in gebreke blijvende onderhoudsplichtigen zullen altijd verkiezen hun schuld af te lossen veeleer dan tot een gevangenisstraf te worden veroordeeld.

Voorts onderstreept het lid de hoge kosten van de invorderingsprocedures (kennisgevingen, inbeslagnames enzovoort) die de onderhoudsgerechtigde vaak herhaaldelijk moet instellen. In bepaalde gevallen verandert de in gebreke blijvende onderhoudsplichtige immers geregeld van werkgever of houdt hij zelfs op met werken om geen uitkering tot onderhoud hoeven te betalen.

Om die toestand te verhelpen heeft de spreker samen met de heer Van Hoorebeke het wetsvoorstel ingediend tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek, wat de ontvangstmachtiging aan onderhoudsgerechtigden betreft (DOC 50 1217/001), dat ertoe strekt de thans facultatieve ontvangstmachtiging te veralgemenen (artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1280 van het Gerechtelijk Wetboek). Voortaan zouden de vrederechter en de rechter in kort geding, tegelijk met elke veroordeling tot betaling van een uitkering tot onderhoud onder ex-echtgenoten en tussen ouders en kinderen, een ontvangstmachtiging opleggen. Bovendien zou de rechter in kort geding dezelfde bevoegdheden krijgen als die welke de vrederechter bezit op grond van artikel 1253*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek, te weten de mogelijkheid om de echtgenoten en zelfs derden te verplichten alle inlichtingen en documenten te verstrekken aan de hand waarvan de inkomsten en schuldvorderingen van de echtgenoten kunnen worden vastgesteld.

Voorts gaat het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 391*bis* van het Strafwetboek dat de heer Bourgeois samen met de heer Karel Van Hoorebeke en mevrouw Els Van Weert heeft ingediend (DOC 50 1218/001) terug op het Frans recht.

à des poursuites pénales. La plupart des dossiers sont classés sans suite par les parquets, qui ne décident d'agir qu'en cas de dépôt d'une plainte avec constitution de partie civile. Selon les chiffres fournis par le ministre de la Justice en réponse à une question orale posée par M. Bourgeois en commission de la Justice le 6 mars 2001 (cf. compte rendu intégral CRIV 50 COM 407, pp. 6-9), en 1996, en matière d'abandon de famille (article 391*bis* du Code pénal), 747 condamnations et 115 avis de suspension ont été prononcés. En 1998, 1999 et 2000, il y a eu respectivement 2013, 2274 et 1869 décisions de classer sans suite.

L'intervenant a déjà à plusieurs reprises interpellé le ministre de la Justice afin qu'il prenne les mesures nécessaires en vue de faciliter la poursuite du débiteur d'aliments pour abandon de famille. Le fait de devoir comparaître en justice a un effet dissuasif certain : la plupart des débiteurs d'aliments en défaut de paiement préféreront toujours s'acquitter de leur dette plutôt que d'être condamnés à une peine de prison.

Par ailleurs, le membre souligne le coût élevé des frais liés aux procédures de recouvrement (notifications, saisies, ...) qui doivent souvent être entamées de manière répétée par le créancier d'aliments. Il arrive en effet, dans certains cas, que le débiteur d'aliments défaillant change régulièrement d'employeur ou arrête même de travailler pour éviter de devoir payer la pension alimentaire.

Afin de remédier à cette situation, la proposition de loi modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne l'autorisation de percevoir accordée aux créanciers d'aliments que l'orateur a déposée avec M. Karel Van Hoorebeke (DOC 50 1217/001) vise à généraliser l'autorisation de perception (articles 221 du Code civil et 1280 du Code judiciaire), qui est facultative à l'heure actuelle. Le juge de paix et le juge des référés assortiraient dorénavant toute condamnation au paiement d'une pension alimentaire entre ex-conjoints et entre parents et enfants d'une autorisation de perception. De plus, le juge des référés se verrait investi des mêmes compétences que celles que le juge de paix détient en vertu de l'article 1253*quinquies* du Code judiciaire, à savoir la possibilité d'ordonner aux époux et même aux tiers, la communication de tous renseignements et documents de nature à établir le montant des revenus et créances des époux.

D'autre part, la proposition de loi modifiant l'article 391*bis* du Code pénal, que M. Bourgeois a déposée avec M. Karel Van Hoorebeke et Mme Els Van Weert (DOC 50 1218/001) s'inspire du droit français.

Indien een onderhoudsplichtige in ons land veroordeeld wordt tot betaling van een uitkering tot onderhoud aan zijn echtgenoot of echtgenote, hetzij aan zijn bloedverwanten in de nederdalende of opgaande lijn, en hij opzettelijk meer dan twee maanden lang geen betalingen verricht, maakt hij zich schuldig aan verlatting van familie, op voorwaarde evenwel dat niet meer in verzet kan worden gegaan noch beroep kan worden aangetekend tegen de rechterlijke beslissing krachtens welke hij wordt veroordeeld tot betaling van een uitkering tot onderhoud. De beslissing moet met andere woorden in kracht van gewijsde zijn gegaan. Hoewel de rechter in kort geding zich over het algemeen vrij snel in eerste aanleg uitspreekt, kunnen verschillende jaren verlopen vooraleer een definitieve beslissing wordt gewezen. Daarom is voornoemd wetsvoorstel erop gericht artikel 391 *bis* van het Strafwetboek te wijzigen, opdat een vonnis of arrest niet langer in kracht van gewijsde moet zijn gegaan, maar dat het voortaan volstaat dat de beslissing uitvoerbaar is. Desalniettemin is het noodzakelijk dat de beschikking of het vonnis aan de onderhoudsplichtige werd betekend.

Ten slotte verwijst de heer Bourgeois ook naar zijn (door de heer Karel Van Hoorebeke mede-ondertekende) wetsvoorstel tot invoeging van een onderzoeks- en informatierecht van de gerechtsdeurwaarder in het Gerechtelijk Wetboek (DOC 50 1388/001), teneinde de transparantie te vergroten wat het vermogen betreft. De indieners stellen voor om te voorzien in een onderzoeks- en informatierecht met betrekking tot het vermogen van de schuldenaar (zowel bij de schuldenaar als bij banken, notarissen, advocaten enzovoort) ten behoeve van de gerechtsdeurwaarder die belast is met de tenuitvoerlegging van een notariële akte of een rechterlijke beslissing en die vaststelt dat de schuldenaar binnen een maand na de betekening van een bevel tot betaling hieraan geen gevolg geeft.

De heer Bourgeois besluit zijn betoog met het verzoek aan de Kamer om het advies van de Raad van State te vragen over wetsvoorstel DOC 50 1627/001, inzonderheid inzake het vraagstuk omtrent de bevoegdheid van de federale overheid. Hij wijst erop dat het Vlaams Parlement terzake een belangenconflict zou kunnen opwerpen mocht niet op zijn verzoek worden ingegaan. Bovendien zouden over de voorgestelde bepalingen prejudiciële vragen kunnen worden gesteld aan het Arbitragehof.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) onderstreept de lange wordingsgeschiedenis van de diverse parlementaire initiatieven welke aan de indiening van wetsvoorstel DOC 50 1627/001 zijn voorafgegaan. Het gaat evenwel om een ernstig maatschappelijk knelpunt. De

Dans notre pays, si un débiteur d'aliments condamné au versement d'une pension alimentaire à son conjoint ou sa conjointe, à ses descendants ou à ses ascendants demeure volontairement plus de deux mois sans acquitter les termes, il se rend coupable d'abandon de famille, à condition toutefois que la décision judiciaire qui le condamne au paiement d'aliments ne puisse plus être frappée d'opposition ou d'appel. La décision doit en d'autres termes être passée en force de chose jugée. Or, si généralement le juge des référés se prononce relativement rapidement en première instance, plusieurs années peuvent s'écouler avant qu'une décision définitive n'intervienne. C'est pourquoi la proposition de loi susvisée tend à modifier l'article 391 *bis* du Code pénal afin de remplacer l'exigence d'un jugement ou arrêt passé en force de chose jugée par la simple exigence d'une décision exécutoire. Il est toutefois requis que l'ordonnance ou le jugement ait été signifié au débiteur d'aliments.

Enfin, M. Bourgeois renvoie également à sa proposition de loi (cosignée par M. Karel Van Hoorebeke) prévoyant un droit d'enquête et d'information de l'huissier de justice dans le Code judiciaire (DOC 50 1388/001) afin de garantir la transparence en matière de patrimoine. Les auteurs proposent de garantir un droit d'enquête et d'information sur le patrimoine du débiteur (tant auprès du débiteur, que de banques, notaires, avocats, etc.) à l'huissier de justice chargé de l'exécution d'un acte notarié ou d'une décision judiciaire, qui constate que le débiteur n'a pas donné suite à un commandement dans le mois de sa signification.

M. Bourgeois conclut son intervention en demandant que la Chambre recueille l'avis du Conseil d'État sur la proposition de loi DOC 50 1627/001, notamment en ce qui concerne le problème lié à la compétence du pouvoir fédéral. S'il n'est pas répondu favorablement à sa demande, l'intervenant signale que le Parlement flamand pourrait invoquer un conflit de compétences en la matière. En outre, les dispositions proposées pourraient faire l'objet de questions préjudicielles auprès de la Cour d'arbitrage.

Mme Fientje Moerman (VLD) souligne le long cheminement des diverses initiatives parlementaires qui ont précédé le dépôt de la proposition de loi DOC 50 1627/001. Or, il s'agit d'un problème social grave. Le non-paiement ou le paiement tardif des aliments est en effet un

niet-betaling of laattijdige betaling van uitkeringen tot onderhoud leidt immers vaak tot armoede. Daarom spoort de spreekster de commissie aan zich niet te verliezen in discussies over bevoegdheden, omdat zulks de stemming over de voorgestelde bepalingen eens te meer voor onbepaalde tijd zou uitstellen, wat nog maar eens ten koste van de minstbedeelden zou gaan.

De diverse wetsvoorstellen in verband met dit vraagstuk werden grondig besproken in de verenigde commissies voor de Sociale Zaken en voor de Justitie alsmede in het adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie. Er hebben verschillende hoorzittingen plaatsgevonden (cf. DOC 50 0019/002). Derhalve ziet mevrouw Moerman geen enkele reden om wetsvoorstel DOC 50 1627/001 niet verder te bespreken, temeer omdat de minister van Financiën zich bereid heeft verklaard zijn ministerie te belasten met de implementatie van de werking van het Fonds.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat het advies van de Raad van State d.d. 2 mei 2000 (DOC 50 0019/003) betrekking heeft op de wetsvoorstellen DOC 19/1-1999 (B.Z.) van mevrouw Burgeon, DOC 50 0206/001 van mevrouw Milquet en de heer Jean-Jacques Viseur, DOC 50 0264/001 van de dames Herzet en Cahay-André en DOC 50 0460/001 van de heer Verherstraeten. Deze wetsvoorstellen betroffen verschillende ministeriële departementen en niet alleen Justitie. De Raad van State is in alle gevallen tot de conclusie gekomen dat de federale overheid bevoegd is voor de bedoelde materie.

Het verloop van de analyse van de diverse voorgestelde bepalingen is sedert twee jaar aan de gang. Het ware dan ook ongepast nieuwe opschortende maatregelen te treffen door de Raad van State advies te vragen over wetsvoorstel DOC 50 1627/001.

De heer Geert Bourgeois (VU&ID) merkt op dat de Raad van State om een spoedadvies kan worden verzocht, waardoor de werkzaamheden van de commissie geen enkele vertraging zouden oplopen.

Het advies d.d. 2 mei 2000 van de Raad van State heeft uitsluitend betrekking op «de regels betreffende de alimentatievorderingen [die deel uitmaken] van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende het statuut van de persoon en het gezin». De Raad van State stelt terzake het volgende vast: «Die aangelegenheden vallen nog steeds onder de residuaire bevoegdheid van de federale overheid. De onderzochte voorstellen hebben tot doel ervoor te zorgen dat de onderhoudsverplichtingen efficiënt worden nagekomen (...)». (DOC 50 0019/003, blz. 4). Wetsvoorstel DOC 50 1627/001 heeft evenwel een ander voorwerp, aangezien

facteur important de pauvreté. C'est pourquoi l'intervenante exhorte la commission à ne pas s'appesantir dans des querelles de compétences qui risqueraient une fois encore de renvoyer le vote des dispositions proposées aux calendes grecques, et ce à nouveau au détriment des plus démunis.

Les différentes propositions de loi relatives à cette problématique ont fait l'objet d'un examen approfondi au sein des commissions réunies des Affaires sociales et de la Justice ainsi que du Comité d'avis pour l'émancipation sociale. Plusieurs auditions y ont été organisées (DOC 50 0019/002). Dès lors, Mme Moerman ne voit aucune raison de ne pas poursuivre l'examen de la proposition de loi DOC 50 1627/001, et ce d'autant plus que le ministre des Finances s'est déclaré prêt à organiser le fonctionnement du Fonds au sein de son ministère.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait remarquer que l'avis du Conseil d'État du 2 mai 2000 (DOC 50 0019/003) porte sur les propositions de loi DOC 19/1-1999 (S.E.) de Mme Burgeon, DOC 50 0206/001 de Mme Milquet et de M. Jean Jacques Viseur, DOC 50 0264/001 de Mmes Herzet et Cahay-André et DOC 50 0460/001 de M. Verherstraeten. Ces propositions de loi concernaient plusieurs départements ministériels et non pas seulement le ministère de la Justice. Dans tous les cas, le Conseil d'État a conclu que la matière visée relève de la compétence du pouvoir fédéral.

Le processus d'analyse des diverses dispositions proposées est en cours depuis deux ans. Il serait donc malvenu de prendre de nouvelles mesures dilatoires en demandant l'avis du Conseil d'État sur la proposition de loi DOC 50 1627/001.

M. Geert Bourgeois (VU&ID) observe que l'avis du Conseil d'État peut être demandé d'urgence, ce qui ne devrait entraîner aucun retard dans les travaux de la commission.

L'avis du Conseil d'État du 2 mai 2000 porte exclusivement sur «les règles relatives aux créances alimentaires (qui) font partie des dispositions du Code civil portant sur le statut des personnes et de la famille». Le Conseil constate à cet égard que «ces matières sont demeurées de la compétence de l'État fédéral, au titre de sa compétence résiduelle. Les propositions examinées ont pour objet d'assurer l'effectivité du respect des obligations alimentaires (...)» (DOC 50 0019/003, p. 4). Or, l'objet de la proposition de loi DOC 50 1627/001 est différent. Elle prévoit en effet que le Fonds pourra intervenir même lorsqu'il n'y a plus d'arriérés de paiement.

daarin is bepaald dat het Fonds zelfs mag optreden wanneer er geen sprake meer is van betalingsachterstand. De alimentatiegerechtigde zal immers een voorschot mogen aanvragen als de alimentatieplichtige zich tijdens de jongste zes maanden aan de betaling van twee maandelijks termijnen (al dan niet opeenvolgend) heeft onttrokken. De alimentatiegerechtigde moet echter niet bewijzen dat er nog een betalingsachterstand bestaat op het ogenblik van de aanvraag.

Het voornoemde wetsvoorstel daarentegen is er geenszins op gericht te voorzien in betere regels inzake de invordering van de bij het Burgerlijk Wetboek vastgestelde uitkeringen tot onderhoud.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) gaat er vanuit dat de materie vervat in wetsvoorstel DOC 50 1627/001 overduidelijk een federale bevoegdheid vormt, en wel in twee opzichten :

- de indieners van het wetsvoorstel hebben ervoor gezorgd dat de mechanismen met het oog op de invordering van uitkeringen tot onderhoud passen in het kader van de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing. Een en ander is dus geenszins een vorm van vrijwillige bijstand aan personen, onafhankelijk van de bestaande rechterlijke beslissingen;

- het voormelde wetsvoorstel heeft betrekking op het statuut van de personen en van hun rechten en verplichtingen met toepassing van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Het creëert terzake geen enkel nieuw afzonderlijk recht.

De heer Maingain stelt vast dat het onderhavige wetsvoorstel een nieuw mechanisme van invordering van de onderhoudsuitkeringen in het leven roept. De indieners richten het Fonds op bij het ministerie van Financiën en kiezen zodoende voor de administratie die het meest bekwaam is en juridisch het best is uitgerust om de bedoelde procedures tot een goed einde te brengen.

De huidige regeling van voorschotten op onderhoudsuitkeringen via de OCMW's hangt in ruime mate af van de goede wil. Niet zelden zijn OCMW's helemaal niet in staat om tot dergelijke invorderingen over te gaan of aarzelen ze om dergelijke procedures in gang te zetten.

Bovendien geldt het systeem van voorschotten alleen voor de uitkeringen tot onderhoud die verschuldigd zijn aan de kinderen. Het ligt echter voor de hand dat in veel gevallen de in gebreke blijvende onderhoudsplichtige geen enkele uitkering betaalt, ongeacht of die verschul-

Le créancier d'aliments pourra en effet introduire une demande d'avance si le débiteur de la créance alimentaire s'est soustrait au paiement de deux mensualités (successives ou non) au cours des six derniers mois. Le créancier ne doit cependant pas apporter la preuve qu'il subsiste encore un arriéré de paiement au moment où il introduit sa demande.

La proposition de loi susvisée ne vise par contre nullement à améliorer les règles relatives au recouvrement des créances alimentaires prévues dans le Code civil.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), considère qu'à l'évidence, la matière visée par la proposition de loi DOC 50 1627/001 est de compétence fédérale, et ce à un double titre :

- les auteurs de la proposition de loi ont veillé à inscrire les mécanismes de recouvrement des créances alimentaires en exécution d'une décision de justice. Il ne s'agit donc nullement d'une forme d'aide aux personnes sur une base volontaire, indépendamment de décisions de justice existantes ;

- la proposition de loi susvisée concerne le statut des personnes et de leurs droits et obligations en exécution des dispositions du Code civil. Elle ne crée aucun droit nouveau distinct en la matière.

M. Maingain constate que la proposition de loi à l'examen crée un mécanisme novateur en matière de recouvrement des créances alimentaires. En choisissant de créer le Fonds au sein du ministère des Finances, les auteurs ont choisi l'administration la plus compétente et la mieux armée sur le plan juridique en vue de mener à bien les procédures visées.

Le système actuellement en vigueur d'avances sur pensions alimentaires via les CPAS relève largement de la bonne volonté. Il n'est d'ailleurs pas rare que les CPAS ne soient nullement en mesure de procéder à de tels recouvrements ou hésitent en tout cas à mettre en œuvre de telles procédures.

En outre, le système d'avances ne porte que sur les créances alimentaires dues aux enfants. Or, il va de soi que dans de nombreux cas, le débiteur d'aliments en défaut de paiement ne verse aucune pension, qu'elle soit due à ses enfants ou à son ex-conjoint(e) ou, en

digd is aan zijn kinderen of aan zijn ex-echtgenoot (ote), of dat hij in ieder geval slechts een deel van de ene of de andere stort naargelang bepaalde economische keuzes of wegens vroegere relationele situaties binnen het kop-pel.

Het wetsvoorstel DOC 50 1627/001 biedt het voor-deel dat het de hele problematiek van de betaling van de uitkeringen tot onderhoud betreft.

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting blijkt uit alle onderzoeken terzake dat het om een persistent probleem gaat (DOC 50 1627/001, blz. 5). Bernadette Bawin-Legros heeft in 1990 in een studie over het gezin aangetoond dat 19 % van de gescheiden vrouwen de aan hun kind(eren) toegekende alimentatievergoeding helemaal niet meer krijgen. Tien jaar later heeft ze net dezelfde vaststellingen gedaan.

Het niet betalen van de onderhoudsuitkeringen is de oorzaak van een verontrustende bestaansonzekerheid. Dat probleem zo snel mogelijk grondig aanpakken, is de beste manier om te voorkomen dat personen in zo moeilijke situaties terechtkomen dat ze genoodzaakt zijn een beroep te doen op andere mechanismen van bijstand, vaak ten laste van de OCMW's.

Vervolgens wenst de heer Maingain een aantal vra-gen te stellen over de werking van het toekomstig Fonds.

Het wetsvoorstel heeft de verschillende etappes van de procedure duidelijk afgebakend. Maar beschikt de Administratie van het kadaster, de registratie en de do-meinen over de nodige middelen om de goede trouw van de betrokken partijen na te trekken? Het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of een dienst van de gemeente waar de aanvrager gedomicilieerd is, oor-deelt of de aanvraag ontvankelijk is. Naar luid van arti-kel 8 van het wetsvoorstel stelt de administratie, na de aanvaarding van de aanvraag, de onderhouds-gerechtigde en de onderhoudsplichtige bij aangetekende brief in kennis van de beslissing dat voorschotten wor-den betaald. Zou men de administratie niet een laatste mogelijkheid moeten geven zich tot de onderhou-dsplichtige te wenden om na te gaan of hij al dan niet oprechte argumenten aanvoert? Het valt im-mers voor dat na het vonnis mondelinge overeenkom-sten worden gesloten tussen de partijen die het moge-lijk maken de betaling van een onderhoudsuitkering tussen echtgenoten uit te stellen, bijvoorbeeld omdat de schulden werden voorbehouden in afwachting van een definitieve regeling van een erfenis.

Het wetsvoorstel DOC 50 1627/001 heeft *a priori* al-leen betrekking op in België gewezen vonnissen. Hoe staat het voor de in het buitenland uitgesproken vonnis-

tout cas, ne verse partiellement que l'une ou l'autre en fonction de certains choix économiques ou en raison de situations relationnelles passées au sein du couple.

L'avantage de la proposition de loi DOC 50 1627/001 est de couvrir l'ensemble de la problématique liée au paiement des créances alimentaires.

Comme l'indique l'exposé des motifs, toutes les étu-des réalisées en la matière montrent qu'il s'agit d'un pro-blème constant (DOC 50 1627/001, p. 5). En 1990, Ber-nadette Bawin-Legros, dans une étude sur la famille, montrait que 19% des femmes divorcées ne recevaient plus du tout la pension alimentaire attribuée à leur(s) enfant(s). Dix ans plus tard, elle a aligné les mêmes constats.

Le non-paiement des pensions alimentaires est la cause d'une précarisation sociale préoccupante. Pren-dre ce problème à bras le corps le plus rapidement pos-sible est la meilleure façon d'éviter qu'un certain nom-bre de personnes se retrouvent dans des situations à ce point difficiles qu'elles soient appelées à recourir à d'autres mécanismes d'aide sociale, à charge souvent des CPAS.

M. Maingain souhaite ensuite poser un certain nom-bre de questions concernant le fonctionnement du futur Fonds.

La proposition de loi susvisée a bien délimité les dif-férentes étapes de la procédure. Toutefois, l'Administra-tion du cadastre, de l'enregistrement et des domaines est-elle suffisamment armée pour vérifier la bonne foi des parties concernées? La recevabilité de la demande s'apprécie par le CPAS ou le service de la commune où le demandeur a son domicile. En application de l'article 8 proposé, l'administration notifie par lettre recomman-dée, après acceptation de la demande, la décision de paiement des avances au créancier et au débiteur de la créance alimentaire. Ne faudrait-il pas donner une der-nière possibilité à l'administration d'interpeller le débi-teur d'aliments pour vérifier si celui-ci fait valoir ou non des arguments de bonne foi? Il arrive en effet dans cer-tains cas que, après jugement, des accords verbaux soient esquissés entre parties qui permettent de différer le paiement d'une pension alimentaire entre époux parce que, par exemple, des dettes ont été réservées dans l'attente du règlement définitif d'une succession.

La proposition de loi DOC 50 1627/001 ne vise à priori que des jugements rendus en Belgique. Qu'en est-il dès lors des jugements rendus à l'étranger? Peut-

sen ? Misschien zou in een aantal regelingen moeten worden voorzien om discussies te voorkomen die verband houden met de erkenning van in het buitenland gewezen vonnissen ?

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) verwijst naar zijn amendement nr. 1 terzake (DOC 50 1627/002).

Voorzitter Olivier Maingain (MR) constateert voorts dat krachtens artikel 12 van het voorliggende wetsvoorstel 10% van het bedrag van de uitkering tot onderhoud wordt afgetrokken van de voorschotten, bij wijze van bijdrage tot de werkingskosten van het Fonds. Het is volgens hem volkomen gerechtvaardigd dat de administratie wordt vergoed voor de geleverde diensten. Is het echter aanvaardbaar de verplichting tot vergoeding alleen aan de onderhoudsgerechtigden op te leggen, behalve de afhouding van verwijlinteressen als de onderhoudsplichtige niet binnen een tijdspanne van één maand heeft betaald ? Teneinde te zorgen voor een beter evenwicht, suggereert de spreker de terzake geldende regels van het Burgerlijk Wetboek te herzien zodat de rechter van meet af aan kan bepalen dat de bijkomende bedragen voor de betaling van de kosten voor de invordering voor rekening komen van de partij die in gebreke blijft.

Ten slotte bepaalt artikel 6 van het wetsvoorstel dat de onderhoudsgerechtigde, om zijn goede trouw te bewijzen, bij zijn aanvraag een attest van een gerechtsdeurwaarder moet voegen waaruit blijkt dat een privaatrechtelijk middel van tenuitvoerlegging vergeefs is gebleken. Een dergelijke procedure brengt aanzienlijke kosten met zich en heeft op zich niet voldoende bewijskracht. De heer Maingain stelt derhalve voor het voorgestelde mechanisme te herzien om het minder zwaar en tegelijk veiliger te maken.

De minister van Financiën stipt aan dat het advies van de Raad van State van 2 mei 2000 zeer duidelijk is in verband met de bevoegdheid van de federale overheid in die aangelegenheden :

«1. De regels betreffende de alimentatievorderingen maken deel uit van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende het statuut van de persoon en het gezin.

Die aangelegenheden vallen nog steeds onder de residuaire bevoegdheid van de federale overheid.

De onderzochte voorstellen hebben tot doel ervoor te zorgen dat de onderhoudsverplichtingen efficiënt worden nagekomen, zoals ze zijn vastgesteld bij een rechterlijke beslissing of bij een overeenkomst die aan een echtscheiding door onderlinge toestemming voorafgaat. Ze zijn gebaseerd op de bevinding dat de huidige bepalingen om de betaling van de verschuldigde onderhoudsgelden te verkrijgen daartoe niet als toereikend kunnen

être certains garde-fous devraient-ils être prévus pour éviter des controverses liées à la reconnaissance de jugements rendus à l'étranger ?

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) renvoie à son amendement n° 1 en la matière (DOC 50 1627/002).

Le président, M. Olivier Maingain (MR), constate par ailleurs qu'en vertu de l'article 12 de la proposition de loi à l'examen, 10% du montant de la créance alimentaire sont déduits des avances à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds. Selon lui, il est tout à fait justifié de rémunérer l'administration pour ses prestations. Est-il cependant acceptable de faire peser l'obligation de rémunération sur les seuls créanciers d'aliments, si ce n'est le prélèvement d'intérêts de retard lorsque le débiteur d'aliments n'a pas payé dans le délai d'un mois ? Afin de veiller à un meilleur équilibre, l'orateur suggère de revoir les règles prévues en la matière par le Code civil de sorte que le juge puisse prononcer initialement que la charge des montants complémentaires pour rémunération des frais liés au recouvrement incombera à la partie défaillante.

Enfin, l'article 6 de la proposition de loi dispose que pour prouver sa bonne foi, le créancier d'aliments doit joindre à sa demande l'attestation d'un huissier de justice établissant qu'une voie d'exécution de droit privé s'est révélée infructueuse. Une telle procédure présente un coût non négligeable et n'est pas en soi suffisamment probante. Dès lors, M. Maingain propose de revoir le mécanisme proposé afin de veiller à ce qu'il soit à la fois plus léger et plus certain.

Le ministre des Finances, souligne que l'avis rendu le 2 mai 2000 par le Conseil d'État est très clair en ce qui concerne la compétence du pouvoir fédéral en ces matières :

«1. Les règles relatives aux créances alimentaires font partie des dispositions du Code civil portant sur le statut des personnes et de la famille.

Ces matières sont demeurées de la compétence de l'État fédéral, au titre de sa compétence résiduelle.

Les propositions examinées ont pour objet d'assurer l'effectivité du respect des obligations alimentaires, telles qu'elles ont été constatées par une décision de justice ou par une convention préalable à un divorce par consentement mutuel. Elles procèdent de l'analyse selon laquelle les dispositions actuelles permettant d'obtenir le paiement des obligations alimentaires ne peuvent être considérées comme suffisantes à cette fin. Les

worden beschouwd. De ontworpen bepalingen liggen dus in het verlengde van de bepalingen betreffende die aangelegenheden.

Net zoals de huidige regels betreffende de uitvoering van de onderhoudsplicht ressorteren ze dus onder de bevoegdheid van de federale wetgever.

2. De bevoegdheden die (...) naar de gemeenschappen zijn overgeheveld (...) omvatten dus niet de bevoegdheid om de nadere regels vast te stellen die ervoor moeten zorgen dat de verschuldigde onderhoudsgelden effectief betaald worden, door te voorzien in de mogelijkheden van beroep bij de openbare instellingen die bedoeld zijn om de niet-betaling door de onderhoudsplichtige te ondervangen, zoals die mogelijkheden uitgewerkt zijn in de onderzochte voorstellen. Zulk een materie is immers dermate verweven met de regels betreffende de onderhoudsplicht, dat ze daarmee, bij de verdeling van de bevoegdheden, een onlosmakelijk geheel is blijven vormen, en ze bijgevolg tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort.

(...)

Dat neemt evenwel niet weg dat de gemeenschappen, in het kader van hun bevoegdheid inzake maatschappelijk welzijn (...) «aanvullende bijkomende rechten [kunnen] toekennen» ten opzichte van die welke in die materie door de federale wetgever zijn vastgesteld (...).

3. Het besluit is dan ook dat de voorliggende voorstellen allemaal tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoren.» (DOC 50 0019/003, blz. 4-5, 6 en 7).

Volgens de minister beantwoordt het in het wetsvoorstel DOC 50 1627/001 bedoelde Fonds volkomen aan de criteria die de Raad van State heeft gehanteerd om te concluderen dat het om een bevoegdheid van de federale overheid gaat. De minister haalt ter vergelijking ook het voorbeeld aan van de invordering van de geldboeten in strafzaken.

Hij voegt eraan toe dat de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen haar activiteiten zal voortzetten binnen het federaal ministerie van Financiën, behalve dat de laatste staatshervorming voorziet in een gezamenlijk beheer (federale overheid – gewesten) van de patrimoniumdocumentatie.

Er kunnen ook een aantal andere maatregelen worden getroffen op federaal niveau om erop toe te zien dat de procedures voor de invordering door de alimentatiegerechtigden worden verbeterd, maar daarvoor is veeleer de minister van Justitie bevoegd. Bovendien kunnen de gemeenschappen in het kader van hun bevoegdheden aanvullende initiatieven overwegen.

dispositions en projet se situent donc dans le prolongement de celles qui concernent ces matières.

De même que les règles actuelles relatives à l'exécution de l'obligation alimentaire, elles relèvent donc de la compétence fédérale.

2. Les compétences transférées aux communautés (...) n'incluent donc pas la compétence de régler les modalités destinées à assurer l'effectivité du paiement des créances alimentaires par les mécanismes de recours aux organismes publics destinés à suppléer la défaillance des débiteurs, tels qu'ils sont envisagés par les propositions examinées. Une pareille matière est en effet liée à ce point aux règles relatives aux obligations alimentaires qu'elle y est demeurée indissolublement attachée en termes de répartition des compétences et qu'elle relève donc de l'autorité fédérale.

(...)

Ceci n'empêche pas les communautés dans le cadre de leur compétence en matière d'aide sociale, d'octroyer des droits supplémentaires ou complémentaires à ceux prévus par la législation fédérale en la matière, (...).

En conclusion, les propositions à l'examen relèvent toutes de la compétence du législateur fédéral». (DOC 50 0019/003, pp. 4-5, 6 et 7).

Selon le ministre, le Fonds visé par la proposition de loi DOC 50 1627/001 répond parfaitement aux critères retenus ci-dessus par le Conseil d'État pour conclure qu'il s'agit d'une compétence du pouvoir fédéral. Pour comparaison, le ministre cite également l'exemple du recouvrement des amendes pénales.

Il ajoute que l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines poursuivra ses activités au sein du ministère des Finances fédéral si ce n'est que la dernière réforme de l'État a prévu une gestion conjointe (pouvoir fédéral – régions) de la documentation patrimoniale.

Un certain nombre d'autres dispositions peuvent également être prises au niveau fédéral pour veiller à améliorer les procédures de recouvrement par les créanciers d'aliments mais celles-ci relèvent davantage de la compétence du ministre de la Justice. En outre, des initiatives complémentaires peuvent être envisagées par les communautés dans le cadre de leurs compétences.

Wat, inhoudelijk, wetsvoorstel DOC 50 1627/001 betreft, verheugt de minister zich erover dat men er eindelijk in is geslaagd een procedure vast te stellen aan de hand waarvan de openbare overheid kan optreden in geval de alimentatieplichtige niet verschijnt, niet alleen om toe te zien op de naleving van de verplichtingen ter zake, maar ook om een aantal geschillen tussen de voormalige echtgenoten te helpen bijleggen en zulks dankzij de neutrale bijstand van het Fonds.

Vornoemd wetsvoorstel heeft tot doel nuttig gebruik te maken van de ervaringen ter zake. Na grondig onderzoek van de kwestie heeft de regering beslist de behandeling van de aanvraag om bijstand die door de alimentatiegerechtigde werd ingediend, toe te vertrouwen aan het OCMW of aan de dienst van de gemeente waar de aanvrager zijn woonplaats heeft, zodat geleidelijk ervaring daarmee kan worden opgebouwd binnen de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen. Op termijn zou die administratie een gecentraliseerde controle kunnen verrichten om te waarborgen dat het Fonds over het hele grondgebied op eenvormige wijze tegemoetkomt. Zodoende kunnen de voorgestelde bepalingen zo snel mogelijk van kracht worden. De regering zal hieromtrent een amendement indienen.

Een ander amendement zal strekken tot afschaffing van de verplichting voor de alimentatiegerechtigde om bij zijn aanvraag een attest van een gerechtsdeurwaarder te voegen waaruit blijkt dat een privaatrechtelijk middel van tenuitvoerlegging reeds vergeefs is gebleken. Dat amendement moet tot een vereenvoudiging van de procedure leiden.

Wat de bevoegdheid van de rechtbanken betreft, meent de minister dat er alle reden toe is om de rechtbank die bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen te kiezen zowel op grond van haar expertise als gelet op de werklast van de rechtbanken in dat rechtsgebied. Het vredegerecht lijkt hem een interessante optie.

Voor de integratie van het Fonds in de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen, zal een eerste voorstel tot organisatie van de diensten wat personeel en middelen betreft reeds in het *Business Process Reengineeringplan* staan. Dat plan heeft betrekking op deze administratie en moet in juni 2002 zijn beslag krijgen in het kader van de «Copernicushervorming». Vervolgens zal tijdens de voorbereiding van de begroting van 2003 nader kunnen worden bepaald hoe het begrotingsfonds en de administratie zelf moeten werken.

Op het vlak van de begroting, voorziet artikel 4 van voornoemd wetsvoorstel in de mogelijkheid voor het Fonds om over financiële middelen te beschikken die afkomstig zijn van dotaties, giften, legaten, afhoudingen verricht op het bedrag van de uitkering tot onderhoud, intresten en teruggevorderde sommen.

Quant au contenu de la proposition de loi DOC 50 1627/001, le ministre se réjouit que l'on puisse enfin définir une procédure permettant à l'autorité publique d'intervenir en cas de défaillance du débiteur d'aliments non seulement en vue de veiller au respect des obligations en la matière, mais également pour permettre de pacifier un certain nombre de conflits entre ex-époux, et ce, grâce à la neutralité d'intervention du Fonds.

L'objectif de la proposition de loi susvisée est de mettre en œuvre les différentes expertises existant en la matière. Après un long examen de la question, le gouvernement a décidé de confier l'examen de la demande d'intervention introduite par le créancier d'aliments aux CPAS ou au service de la commune où le demandeur a son domicile, quitte à progressivement constituer une expertise au sein de l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines. À terme, celle-ci pourra effectuer un contrôle centralisé de manière à garantir une intervention uniforme du Fonds sur l'ensemble du territoire. Cette manière de procéder devrait permettre de faire entrer en vigueur les dispositions proposées le plus rapidement possible. Un amendement sera déposé par le gouvernement en la matière.

Un autre amendement visera à supprimer l'obligation imposée au créancier d'aliments de joindre à sa demande une attestation d'un huissier de justice établissant qu'une voie d'exécution de droit privé s'est révélée infructueuse. Cet amendement devrait entraîner une simplification de la procédure.

En ce qui concerne la compétence des tribunaux, le ministre estime qu'il y a lieu de choisir la juridiction compétente pour connaître des recours en fonction à la fois de son expertise et du degré d'encombrement des tribunaux. La justice de paix lui semble être une option intéressante.

Pour ce qui est de l'intégration du Fonds au sein de l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, une première proposition d'organisation des services en termes d'effectifs et de moyens figurera déjà dans le *Business Process Reengineering* relatif à cette administration, qui doit être finalisé en juin 2002 dans le cadre de la réforme «Copernic». Ensuite, lors de la préparation du budget 2003, il y aura lieu de définir la manière de faire fonctionner le fonds budgétaire et l'administration elle-même.

Sur le plan budgétaire, l'article 4 de la proposition de loi susvisée prévoit que le Fonds pourra disposer de moyens financiers provenant de dotations, de dons, de legs, de prélèvements effectués sur le montant de la créance alimentaire, d'intérêts et de sommes recouvrées.

Een eerste alimentatie kan ook geschieden door middel van begrotingskredieten waarin momenteel ter zake wordt voorzien (voorschottenregeling via de OCMW's) op het niveau van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

De minister wenst het bedrag dat het eerste jaar aan het Fonds zal worden overgemaakt nog niet nader te bepalen. Toch spreekt het voor zich dat het debat over de begroting gemakkelijker zal verlopen als in het parlement een ruime meerderheid bereid gevonden wordt het wetsvoorstel goed te keuren.

Ten slotte vindt de minister het normaal dat van de gerechtigde een percentage van de uitkering tot onderhoud wordt afgehouden om de werkings- en administratiekosten van het Fonds te dekken aangezien hem een dienst werd bewezen. Het is ook volkomen normaal om de alimentatieplichtige 10% extra kosten aan te rekenen omdat hij een vordering niet betaalt. Moet men de alimentatieplichtige nog harder aanpakken? Zo ja, dan zou men eerst diens werkelijke sociale en financiële toestand moeten nagaan.

In een eerste fase wil de minister voorrang geven aan de toepassing van forfaitaire regels. Toch sluit hij de mogelijkheid niet uit om het bij koninklijk besluit vastgelegde percentage te verlagen op grond van een evaluatie van het systeem dat verschillende aspecten bestrijkt, de werking van de administratie inclusief.

Als de voorgestelde regeling echt zo ruim mogelijk moet zijn en de alimentatievergoedingen moet omvatten die niet alleen aan de kinderen, maar ook aan de voormalige echtgenoten moeten worden betaald, moet men er niettemin een aantal beperkende voorwaarden aan verbinden opdat de alimentatiegerechtigden er op een bewuste manier gebruik van maken.

Tijdens de procedure moet het Fonds de alimentatieplichtige de kans geven om te reageren. Hij kan dat ofwel door zijn schuld te betalen, óf door een aantal elementen te betwisten, de ingeroepen titel inclusief. Hieromtrent is eveneens een amendement gepland.

Bovendien moet het Fonds zowel de alimentatiegerechtigde als de alimentatieplichtige inlichten over de voortgang van de procedure. De verplichtingen tot levensonderhoud kunnen immers evolueren al naargelang de gezinstoestand of de financiële situatie van de desbetreffende personen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) merkt op dat dit consensuswetsvoorstel een terecht antwoord biedt op een reëel maatschappelijk probleem. Daarom heeft de spreker het ook medeondertekend. Een oplossing mag niet langer uitblijven.

Het voorstel vertoont evenwel een aantal zwakke punten, die in de loop van de parlementaire bespreking moeten worden bijgespijkerd. Over de responsabilisering

Une première alimentation pourra également se faire par le transfert des crédits budgétaires prévus actuellement en la matière (système d'avances via les CPAS) au niveau du ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement.

Le ministre ne souhaite pas s'engager sur le montant qui sera versé au Fonds la première année. Il va cependant de soi que le débat budgétaire sera facilité si une grande majorité se dégage au Parlement pour adopter la proposition de loi.

Enfin, le ministre considère qu'il est normal de prélever un pourcentage du montant de la créance alimentaire dans le chef du créancier pour couvrir les frais administratifs et de fonctionnement du Fonds puisqu'un service lui est rendu. Il est tout aussi normal de prévoir un surcoût de 10% dû dans le chef du débiteur d'aliments suite au non-paiement d'une créance. Faut-il aller au-delà à l'égard des débiteurs d'aliments ? Si c'était le cas, il faudrait alors pouvoir vérifier la situation réelle du débiteur sur le plan social et financier.

Dans une première phase, le ministre souhaite privilégier l'application de règles forfaitaires. Il n'exclut cependant pas de prévoir la possibilité de réduire le pourcentage prévu, par arrêté royal, en fonction de l'évaluation du système, qui portera sur différents aspects, y compris le fonctionnement de l'administration.

Si le mécanisme proposé doit effectivement être le plus large possible et viser les pensions alimentaires dues non seulement aux enfants mais également aux ex-conjoints, il faut néanmoins prévoir certains freins dans la démarche pour que les créanciers d'aliments y aient recours de manière consciente.

Au cours de la procédure, le Fonds doit laisser au débiteur d'aliments l'occasion de réagir soit en payant sa dette, soit en contestant un certain nombre d'éléments, y compris le titre invoqué. Un amendement est également prévu en la matière.

En outre, le Fonds devra informer tant le créancier d'aliments que le débiteur de l'état d'avancement de la procédure. Les obligations alimentaires peuvent en effet évoluer en fonction de la situation du ménage ou de la situation de fortune des uns et des autres.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) fait observer que cette proposition de loi de consensus répond à raison à un véritable problème de société. C'est la raison pour laquelle l'intervenant a cosigné cette proposition. Une solution doit intervenir.

La proposition présente cependant un certain nombre de points faibles, auxquels il conviendra de remédier au cours des travaux parlementaires. Le texte est muet en

van de onderhoudsplichtige wordt er met geen woord gerept. Wie een alimentatievergoeding moet betalen, doet dit als gevolg van een overeenkomst met de echtgenoot(ote) of van een gerechtelijk vonnis. In de eerste plaats zouden de parketten alerter moeten optreden tegen al wie weigert te betalen. Het niet-betalen van een alimentatievergoeding is strafbaar. Familieverlating is een ernstig misdrijf en dient door het gerecht prioritair te worden behandeld. Teveel gewone klachten worden geseponneerd. Onderhoudsgerechtigden worden verplicht naar de onderzoeksrechter te stappen om een klacht met burgerlijke partijstelling neer te leggen. Op dit ogenblik is dit voor de onderhoudsgerechtigden nog altijd het enige afdoende middel tegen onderhoudsplichtigen die een onvermogen toestand creëren om te ontsnappen aan hun verplichtingen.

De spreker suggereert om jaarlijks een overleg te laten plaatsvinden tussen de administratie van het Fonds, het College van procureurs-generaal en de minister van Justitie. Hierbij kan op basis van statistische gegevens worden bepaald welke prioriteiten er moeten worden gelegd in het vervolgingsbeleid.

Indien er niet gezorgd wordt voor een voldoende stringente responsabilisering van de onderhoudsplichtigen, zullen de financiële middelen van het Fonds – de spreker heeft vernomen dat de minister van Financiën overweegt een krediet van 300 miljoen BEF op de begroting 2003 uit te trekken voor de financiering van het Fonds – volstrekt ontoereikend zijn.

Door het hanteren van objectieve parameters in de rechtspraak zou de hoogte van de vastgestelde alimentatiebedragen sneller als billijk worden aanvaard door de alimentatieplichtigen. In de Waalse rechtspraak werden er reeds een aantal objectieve criteria uitgewerkt door het aanwenden van de methode-Renard.

De bestaande voorschottenregeling keerde de laatste jaren volgende bedragen uit : in 1997 : 136 miljoen BEF, in 1998 : 198 miljoen BEF en in 1999 (onvolledig jaar) : 212 miljoen BEF. De spreker heeft geen recenter cijfermateriaal, maar vestigt de aandacht erop dat de beschikbare gegevens duidelijk aangeven dat het totaalbedrag van de uitgekeerde voorschotten jaarlijks blijft toenemen. Bovendien kan vanwege de strikte voorwaarden op het vlak van inkomensniveau slechts een beperkt aantal mensen een beroep doen op de voorschottenregeling. Het voorschot kan verder alleen worden toegekend in het kader van alimentatievergoedingen voor kinderen en het bedrag is beperkt tot maximum 5.000 BEF.

ce qui concerne la responsabilisation du débiteur d'aliments. Le débiteur s'exécute en application d'un accord conclu avec l'ex-conjoint(e) ou d'un jugement. Dans un premier temps, les parquets devraient agir avec plus de vigilance contre tous les débiteurs qui refusent de payer. Le non-paiement d'une pension alimentaire est punissable. L'abandon de famille est une infraction grave dont la justice doit se saisir par priorité. De simples plaintes sont classées sans suite en trop grand nombre. Les créanciers d'aliments sont contraints de s'adresser à un juge d'instruction pour déposer une plainte avec constitution de partie civile. Pour l'instant, c'est toujours le seul moyen efficace dont disposent les créanciers à l'égard de débiteurs d'aliments qui organisent leur insolvabilité pour se soustraire à leurs obligations.

L'intervenant suggère de prévoir une concertation annuelle entre l'administration du Fonds, le Collège des procureurs généraux et le ministre de la Justice. Des données statistiques pourront servir de base pour déterminer les priorités à respecter dans la politique de poursuite.

Si on ne veille pas à assurer une responsabilisation suffisamment contraignante des débiteurs, les moyens du Fonds – l'intervenant a appris que le ministre des Finances envisage de prévoir un crédit de 300 millions de BEF au budget 2003 pour le financement du Fonds – seront totalement insuffisants.

L'utilisation de paramètres objectifs dans la jurisprudence ferait en sorte que les débiteurs d'aliments considéreraient plus rapidement le montant des pensions alimentaires accordées comme équitables. La jurisprudence wallonne a déjà développé un certain nombre de critères objectifs en utilisant la méthode Renard.

Au cours de ces dernières années, les montants suivants ont été versés en vertu du régime d'avances: 136 millions de BEF en 1997, 198 millions de BEF en 1998 et 212 millions de BEF en 1999 (année incomplète). L'intervenant ne possède pas de données chiffrées plus récentes, mais tient à mettre en exergue que les données disponibles montrent clairement que le montant total des avances allouées ne cesse de croître annuellement. De plus, vu les conditions strictes relatives au niveau des revenus, seulement un nombre limité de personnes font appel au régime d'avances. L'avance peut, en outre, n'être attribuée que dans le cadre de pensions alimentaires dues aux enfants et le montant en est limité à 5.000 BEF.

De spreker maakt de commissie erop attent dat in het door hem ingediende wetsvoorstel tot wijziging van de organieke OCMW-wet, inzake de voorschotten op en invordering van onderhoudsgelden (DOC 50 0460/001) een ander denkspoor wordt gevolgd. Hierbij wordt voorgesteld de bestaande OCMW-voorschottenregeling uit te breiden opdat meer onderhoudsgerechtigden ervoor in aanmerking komen. Meer dan 80 % van de OCMW's past de regeling reeds toe.

De OCMW's zijn niet laaiend enthousiast met deze nieuwe opdracht, waarvoor ze ook niet voor vergoed worden. Bij de invorderingsoperaties boeken de OCMW's nauwelijks resultaat – minder dan 5 % van de voorschotten kan worden gerecupereerd. Ook de interventie van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen veranderde hier weinig aan. Het valt trouwens te betwijfelen of het op te richten Fonds op dit vlak meer succes zal boeken.

Het grootste pluspunt van de OCMW-voorschottenregeling is evenwel dat de alimentatiegerechtigden terecht kunnen bij een lokaal aanspreekpunt. De contacten met de lokale overheden verlopen veel vlotter dan met een centrale administratie.

De spreker is er nog steeds van overtuigd dat de uitbreiding van de voorschottenregeling betere resultaten zal opleveren dan de oprichting van een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen. De bestaande voorschottenregeling zou op drie punten moeten worden gewijzigd :

- gewezen partners-echtgenoten dienen in de voorschottenregeling te worden opgenomen ;
- de maximumbedragen moeten worden opgetrokken ;
- de inkomensgrens moet worden verhoogd.

Zowel de ministers van Justitie en Sociale Zaken als de leden van de MR-fractie (zie DOC 50 0264/001) meenden dat een uitbreiding van de voorschottenregeling de meest aangewezen weg was.

Op het ogenblik dat de OCMW-voorschottenregeling goed ingeburgerd is, zullen alle belanghebbenden zich nu weer vertrouwd moeten maken met een totaal nieuwe regeling inzake de werking van het Fonds. Dit wordt een proces van jaren.

Positief aan het consensusvoorstel is dat de band met de lokale overheden niet volledig wordt doorgeknipt

L'intervenant attire l'attention de la commission sur le fait que dans la proposition de loi modifiant la loi organique des centres publics d'aide sociale en ce qui concerne les avances et le recouvrement des pensions alimentaires (DOC 50 0460/001) qu'il a déposée, une autre piste est suivie. Il y est proposé que le régime existant, qui prévoit que les CPAS versent des avances sur les pensions alimentaires, soit étendu, afin que davantage de créanciers d'aliments puissent en bénéficier. Plus de 80% des CPAS appliquent déjà ce régime.

Les CPAS ne sont pas d'un enthousiasme débordant par rapport à cette nouvelle mission, pour laquelle ils ne sont pas non plus rétribués. Les CPAS n'obtiennent que très peu de résultats lorsqu'ils tentent de recouvrer les avances consenties (moins de 5% des avances peuvent être récupérées). L'intervention de l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines n'y a pas non plus changé grand-chose. Il est d'ailleurs permis de douter que le Fonds en devenir remporte plus de succès sur ce plan.

L'avantage principal du régime d'avances consenties par le CPAS est cependant que les créanciers d'aliments peuvent s'adresser à un interlocuteur local. Il est en effet plus facile de dialoguer avec les autorités locales qu'avec une administration centrale.

L'intervenant reste persuadé que l'élargissement du régime d'avances donnera de meilleurs résultats que la mise en place d'un Fonds budgétaire des créances alimentaires. Le régime d'avances existant devrait être modifié sur trois points:

- le régime d'avance doit s'appliquer aux ex-partenaires ou ex-époux;
- les plafonds doivent être relevés;
- le seuil de revenus doit être augmenté.

Tant les ministres de la Justice et des Affaires sociales que les membres du groupe MR (voir DOC 50 0264/001) ont estimé que l'élargissement du régime d'avances était la voie la plus indiquée.

Le système des avances consenties par le CPAS est à peine entré dans les mœurs que les intéressés vont à présent devoir se familiariser avec un tout nouveau régime dans le cadre du fonctionnement du Fonds. Cela prendra des années.

Néanmoins, la proposition consensuelle comporte deux points positifs : d'une part, elle ne rompt pas com-

en dat de bevoegdheidsdelegatie voor het terugvorderen van het saldo van de vordering boven 200 EUR aan het Fonds wordt toegewezen.

Is het evenwel zinvol om de arbeidsrechtbanken bevoegd te maken voor de behandeling van de beroepsprocedures ? Hierbij raakt men aan de organisatie van de hoven en de rechtbanken, wat betekent dat dit wetsvoorstel behandeld moet worden volgens de bicamerale procedure (artikel 77 van de Grondwet) en niet volgens de optioneel bicamerale procedure (artikel 78 van de Grondwet).

Is het werkelijk noodzakelijk een attest van een gerechtsdeurwaarder te eisen als bewijs dat er poging tot terugvordering werd ondernomen ? Belast men de deurwaarders niet met zinloze administratie ? Jaagt men de onderhoudsgerechtigden, die het financieel reeds moeilijk hebben, hiermee niet nodeloos op kosten ? Was een aangetekende ingebrekestelling niet voldoende ?

Ware het niet beter dat de gemeentelijke dienst of het OCMW tijdens de periode dat de administratie van het Fonds het dossier verder behandelt, reeds voorschotten kan uitbetalen wanneer het gaat om gegronde verzoeken ? Deze voorschotten kunnen daarna door het Fonds worden terugbetaald aan het OCMW. Hiermee vermijdt men dat mensen in de problemen belanden omdat de uitbetalingen van het Fonds vanwege de inherente traagheid van de administratieve procedures te lang op zich laten wachten.

Zou het Fonds niet beter als eerste beroepsinstantie worden aangewezen ? Hiermee wordt een filter ingebouwd waardoor men vermijdt dat er teveel geschillen door de arbeidsrechtbank moeten worden behandeld.

Tijdens de bespreking zijn reeds heel wat bedenkingen geuit bij het mechanisme waardoor de onderhoudsgerechtigden 10 % van hun alimentatievergoeding zouden moeten afstaan als bijdrage aan de werkingskosten van het Fonds. De spreker wenst zich hierbij aan te sluiten. Tegen de 10 % extra kosten voor de onderhoudsplichtige heeft de spreker geen bezwaar. Moeten deze bedragen evenwel integraal worden toegewezen aan het Fonds ? Ware het niet billijker dat dit bedrag werd opgesplitst tussen het Fonds en de lokale overheid, die beide inspanningen hebben moeten leveren ? Het gebeurt nog al te vaak dat lokale overheden bijkomende opdrachten moeten uitvoeren zonder dat er voor deze nieuwe taken extra middelen ter beschikking worden gesteld.

plètement le lien avec les autorités locales et, d'autre part, elle habilite le Fonds à recouvrer le solde de la créance supérieur à 200 euros.

Est-il toutefois judicieux que les tribunaux du travail aient à connaître des procédures de recours ? Dès lors qu'il s'agit de l'organisation des cours et tribunaux, la proposition de loi à l'examen doit être traitée conformément à la procédure bicamérale (article 77 de la Constitution) et non selon la procédure bicamérale optionnelle (article 78 de la Constitution).

Faut-il absolument exiger une attestation d'un huissier de justice pour établir qu'une tentative de recouvrement a été entreprise ? N'est-ce pas là imposer aux huissiers de justice des tâches administratives inutiles ? N'est-ce pas aussi imposer une dépense inutile aux créanciers d'aliments, alors qu'ils doivent déjà faire face à des difficultés financières ? Une simple mise en demeure par lettre recommandée à la poste ne suffirait-elle pas ?

Ne serait-il pas préférable que le service communal ou le CPAS puisse déjà payer des avances, dans le cas de demandes fondées, pendant que l'administration du Fonds poursuit l'examen du dossier. Le Fonds pourrait ensuite rembourser ces avances au CPAS. On éviterait ainsi de mettre certaines personnes en difficulté parce que le Fonds tarde à verser les avances en raison de la lenteur inhérente aux procédures administratives.

Ne serait-il pas préférable de désigner le Fonds comme première instance de recours ? Il jouerait le rôle de filtre, évitant ainsi que les tribunaux du travail soient submergés.

Pendant la discussion, de nombreuses observations ont déjà été formulées à propos de la disposition qui prévoit que les créanciers d'aliments devraient céder 10% du montant de leur pension alimentaire à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds. L'intervenant fait siennes ces observations. Il ne voit aucun inconvénient à ce que le débiteur d'aliments doive payer 10% de plus à titre d'intervention dans les frais. L'intégralité de ces montants doit-elle toutefois être accordée au Fonds ? Ne serait-il pas plus équitable d'accorder une partie de ceux-ci au Fonds et une autre partie au pouvoir local ? Il arrive encore trop souvent que les pouvoirs locaux soient chargés de tâches supplémentaires sans que des moyens supplémentaires soient mis à leur disposition.

In het consensusvoorstel beperkt men zich ertoe een regeling uit te werken voor alimentatievergoedingen na echtscheiding. Men kan evenwel ook gerechtigd zijn op alimentatie tijdens de echtscheidingsprocedure. Waarom maakt men dit onderscheid? De situatie van onderhoudsgerechtigden is tijdens de echtscheidingsprocedure vaak hachelijker dan na de echtscheiding. De spreker pleit ervoor de regelgeving uit te breiden tot alimentatievergoedingen toegekend overeenkomstig voorlopige maatregelen uitgevaardigd door de vrederechter (artikelen 221 en 223 van het Burgerlijk Wetboek) in het kader van een kortgedingprocedure of in het kader van een onderlinge toestemming waarbij de echtscheiding nog niet definitief is.

Bij de alimentatievergoedingen voor de kinderen wordt het voorschot begrensd tot 200 EUR. Kan hierdoor geen Mattheüseffect ontstaan? Kinderen van bemiddelde ouders die recht hebben op een alimentatievergoeding van 200 EUR zullen immers aanspraak kunnen maken op een voorschot van 200 EUR. Kinderen uit kansarme gezinnen met een beperkte alimentatievergoeding van 50 tot 75 EUR zullen slechts een voorschot krijgen dat beperkt blijft tot dit lagere bedrag. Moet er hier niet positief gediscrimineerd worden? Sociale zekerheidsvoorzieningen moeten er toch in de eerste plaats zijn voor diegenen die er meest nood aan hebben. Een mogelijke oplossing is dat het Fonds een minimumbedrag zou mogen uitkeren dat de overeenkomstig een gerechtelijke beslissing toegewezen alimentatie kan overschrijden. Hierbij moet men wel rekening mee houden dat de subrogatie ten voordele van het Fonds beperkt blijft tot de alimentatievergoeding waarop men volgens het rechterlijk gewezen vonnis recht heeft.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) betwist de bewering van de heer Servais Verherstraeten dat het krachtens wetsvoorstel DOC 50 1627/001 ingestelde mechanisme een Mattheüseffect zou sorteren. Hij suggereert trouwens een dergelijke discussie niet te beginnen omdat dan onvermijdelijk ook het vraagstuk betreffende de gezinstoelagen en de bijstand aan personen aan bod zouden moeten komen.

Naast de technische moeilijkheden rijst bij de voorstellen van de heer Verherstraeten een probleem wat de bevoegdheid betreft. Op grond van dit wetsvoorstel worden immers materies geregeld waarvoor de federale overheid bevoegd is, in zoverre de voorgestelde maatregelen louter een aanvulling vormen op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek betreffende de uitkeringen tot onderhoud. Alles wat buiten dat kader valt, behoort tot de bevoegdheidssfeer van de gemeenschappen.

Dans la proposition de consensus, on se limite à élaborer une réglementation pour les pensions alimentaires dues après le divorce. Il se peut toutefois aussi que l'on ait droit à une pension alimentaire pendant la procédure de divorce. Pourquoi faire cette distinction? La situation des créanciers d'aliments est souvent plus précaire pendant la procédure en divorce qu'après le divorce. L'intervenant insiste pour que la réglementation soit étendue aux pensions alimentaires octroyées conformément aux mesures provisoires ordonnées par le juge de paix (articles 221 et 223 du Code civil) dans le cadre d'une procédure en référé ou dans le cadre d'un consentement mutuel, le divorce n'étant pas encore définitif.

En ce qui concerne les pensions alimentaires dues pour les enfants, le montant est plafonné à 200 euros. Cette limitation n'est-elle pas de nature à générer un effet Mattheüs? Les enfants de parents aisés qui ont droit à une pension alimentaire de 200 euros pourront en effet prétendre à une avance de 200 euros. Les enfants issus de familles défavorisées qui ont droit à une pension alimentaire de 50 à 75 euros ne recevront qu'une avance dont le montant est égal à celui de cette pension limitée. Ne faut-il pas en l'occurrence établir une discrimination positive? Les mécanismes de sécurité sociale doivent bénéficier avant tout à ceux qui en ont le plus besoin. Une des solutions serait que le Fonds verse un montant minimum qui peut excéder le montant de la pension alimentaire allouée conformément à une décision judiciaire. Il faut toutefois tenir compte à cet égard du fait que la subrogation au profit du Fonds reste limitée à la pension alimentaire à laquelle on a droit en vertu du jugement rendu.

M. Alfons Borginon (VU&ID) conteste l'affirmation de M. Servais Verherstraeten selon laquelle le mécanisme mis en place par la proposition de loi DOC 50 1627/001 générerait un effet Mattheüs. Il suggère d'ailleurs de ne pas entamer une telle discussion car celle-ci conduirait inmanquablement à devoir également aborder la problématique des allocations familiales et de l'aide aux personnes.

Outre les difficultés techniques, les propositions formulées par M. Verherstraeten posent un problème en termes de compétence. En effet, la présente proposition de loi règle des matières de compétence fédérale pour autant que les mesures proposées soient exclusivement accessoires aux dispositions du Code civil portant sur les créances alimentaires. Dès que ce cadre est dépassé, on entre alors dans la sphère de compétence des communautés.

Het lid zegt voorstander te zijn van het initiatief van de indieners van wetsvoorstel DOC 50 1627/001, want op grond ervan kan de verplichting tot bijstand aan familieleden worden onttrokken aan de machtsverhoudingen die de voormalige echtgenoten vaak tot elkaars tegenstanders maken. Derhalve zal betaling van een uitkering tot onderhoud onder de voormalige echtgenoten niet langer worden gebruikt als middel om elkaar het leven zuur te maken.

Vervolgens maakt de heer Borginon een aantal concrete opmerkingen over het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel. Hij merkt meer bepaald op dat het geen enkele precieze bepaling bevat inzake de organisatie van het Fonds, inzonderheid met betrekking tot de instantie die er de beslissingen treft. Zal de minister van Financiën telkens beslissen een voorschot toe te kennen?

Overigens is in artikel 6 van het wetsvoorstel het volgende bepaald: «De aanvraag wordt ingediend bij het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn of bij een dienst van de gemeente waar de aanvrager gedomicilieerd is». Wat wordt precies verstaan onder «dienst van de gemeente»? Zou die omschrijving niet preciezer moeten worden geformuleerd?

De spreker stelt voorts vast dat artikel 17 van het wetsvoorstel bepaalt dat bij niet-betaling een dwangbevel kan worden uitgevaardigd tegen de onderhoudsplichtige. In dat geval worden de verschuldigde bedragen met 10 % verhoogd, bij wijze van bijdrage in de werkingskosten van het Fonds. Het betreft dus een soort van administratieve boete. Bestaan er in het privaatrecht andere voorbeelden van een dergelijke afnemings?

Wanneer op het Fonds een beroep wordt gedaan, en dat laatste een voorschot stort ten gunste van de onderhoudsgerechtigde, treedt de administratie ten belope van de betaalde bedragen in de plaats van de onderhoudsgerechtigde met betrekking tot de rechten, middelen en waarborgen waarover het beschikt met het oog op de invordering van de alimentatievordering van de betrokkene. Voor de rest van de alimentatievordering handelt de administratie voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde. Beschikt de administratie in dat geval niet automatisch over een aantal dwangmaatregelen? Is het werkelijk noodzakelijk dat artikel 18 de volgende nadere bepaling bevat: «Ingeval de onderhoudsgerechtigde in de mogelijkheid verkeert om, met uitsluiting van de schuldenaar, diens inkomsten alsook alle door derden aan hem verschuldigde bedragen te innen, kan de administratie, onverminderd de gebruikelijke uitvoeringsmaatregelen en na kennisgeving bij aangetekende brief, de vonnissen of de bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde overeenkomst tegen alle schuldenaars inroepen»?

Le membre se déclare favorable à l'initiative prise par les auteurs de la proposition de loi DOC 50 1627/001 car elle permet de soustraire l'obligation d'assistance familiale aux rapports de force qui opposent souvent les ex-conjoints. De la sorte, le paiement d'une pension alimentaire ne sera plus utilisé comme instrument de tracasseries entre ex-époux.

M. Borginon formule ensuite un certain nombre de remarques concrètes relatives à la proposition de loi à l'examen. Il fait notamment observer qu'elle ne contient aucune disposition précise quant à l'organisation du Fonds et plus précisément à l'instance de décision. Est-ce le ministre des Finances qui prendra à chaque fois la décision d'octroyer une avance ?

Par ailleurs, l'article 6 de la proposition de loi dispose que « la demande est introduite auprès du centre public d'aide sociale ou d'un service de la commune où le demandeur a son domicile. » Qu'entend-on exactement par « service de la commune » ? Cette formulation ne devrait-elle pas être précisée ?

L'intervenant constate d'autre part que l'article 17 de la proposition de loi prévoit qu'en cas de non-paiement de la créance alimentaire, il peut être décerné contrainte au débiteur de la créance. Dans ce cas, les sommes dues sont majorées de 10% à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds. Il s'agit là d'une sorte d'amende administrative. Existe-t-il d'autres exemples d'un tel prélèvement en droit privé ?

Lorsqu'il est fait appel au Fonds et que celui-ci verse une avance au créancier d'aliments, l'administration est subrogée au créancier d'aliments, à concurrence des sommes payées, dans les droits, actions et garanties dont il dispose pour le recouvrement de sa créance alimentaire. Pour le surplus de la créance, l'administration agit pour le compte et au nom du créancier d'aliments. Dans ce cas, l'administration ne dispose-t-elle pas automatiquement d'un certain nombre de moyens de contrainte et est-il réellement nécessaire de préciser, dans l'article 18, que « lorsque le créancier d'aliments a le pouvoir de percevoir, à l'exclusion du débiteur, les revenus de celui-ci ainsi que toutes autres sommes qui lui sont dues par des tiers, l'administration peut, après notification par lettre recommandée, opposer les jugements ou la convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire, à tous les débiteurs. » ?

Voorts constateert de heer Borginon dat de formulering van artikel 20 van het wetsvoorstel onnauwkeurig is in verband met de straffen die kunnen worden opgelegd aan een onderhoudsgerechtigde die de dienst van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet inlicht over een gewijzigde situatie of die valse verklaringen aflegt.

Tot besluit wijst de spreker erop dat hij dit wetsvoorstel zal steunen, op voorwaarde dat er een aantal technische correcties in worden aangebracht.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) stelt dat haar fractie voorstander is van wetsvoorstel DOC 50 1627/001, dat zij trouwens mede heeft ondertekend.

Over de opmerkingen van de heer Verherstraeten inzake de noodzakelijke responsabilisering van de onderhoudsplichtige vraagt de spreekster zich af of een betere toepassing van artikel 391*bis* van het Strafwetboek, waarbij verlating van familie wordt gestraft, wel een echt doeltreffend middel is om de uitkeringen tot onderhoud correct te doen uitbetalen aan de rechthebbenden.

Thans leidt één op drie huwelijken tot een echtscheiding, en in ongeveer de helft van de gevallen wordt de uitkering tot onderhoud niet (volledig) of met vertraging uitbetaald. Gelet op de omvang van het vraagstuk dreigt de door de heer Verherstraeten voorgestelde oplossing voor de rechtbanken tot een aanzienlijke werkoverlast te leiden.

Voorts kan verlating van familie met een gevangenisstraf worden gestraft. Wat is het werkelijke nut van een dergelijke maatregel in het kader van het vraagstuk omtrent de invordering van de uitkeringen tot onderhoud? De spreekster sluit niet uit dat de maatregel in bepaalde gevallen ontmoedigend kan werken, maar de oplossing waarin dit wetsvoorstel voorziet lijkt haar aanzienlijk efficiënter.

Bovendien meent mevrouw Moerman dat de afnemingen ten belope van 10 % op de voorschotten die het Fonds aan de onderhoudsgerechtigde toekent, veeleer van de onderhoudsplichtige zouden moeten worden gevorderd. Over het percentage van de afhouding valt nog te discussiëren.

Verder acht de spreekster het normaal dat die vergoeding zou worden gedeeld met de plaatselijke overheden, die binnen de voorgestelde structuur een aantal taken voor hun rekening zullen nemen. Zij herinnert in dat verband aan de klachten van talrijke gemeenten over het feit dat die onophoudelijk nieuwe taken toegewezen krijgen, zonder dat evenwel wordt voorzien in de nodige financiële middelen om die taken tot een goed einde te brengen.

Enfin, M. Borginon constate que la formulation de l'article 20 de la proposition de loi est imprécise quant aux sanctions dont est passible le créancier d'aliments qui n'informe pas le service communal ou le centre public d'aide sociale d'un changement de situation ou qui fait de fausses déclarations.

En conclusion, l'intervenant indique qu'il apportera son soutien à la présente proposition de loi pour autant qu'un certain nombre de corrections techniques y soient apportées.

Mme Fientje Moerman (VLD) indique que son groupe est favorable à la proposition de loi DOC 50 1627/001, qu'elle a d'ailleurs cosignée.

Concernant les remarques formulées par M. Verherstraeten à propos de la nécessaire responsabilisation du débiteur d'aliments, l'intervenante se demande si une meilleure application de l'article 391*bis* du Code pénal, qui sanctionne l'abandon de famille, est un moyen réellement efficace pour faire en sorte que les pensions alimentaires soient versées correctement aux ayant droits.

Actuellement, un mariage sur trois est suivi d'un divorce et dans environ la moitié des cas, la pension alimentaire n'est pas (complètement) payée ou est payée avec retard. Compte tenu de l'ampleur du problème, la solution proposée par M. Verherstraeten risque d'entraîner une surcharge de travail importante pour les tribunaux.

En outre, l'abandon de famille peut être sanctionné par une peine de prison. Quelle est la réelle utilité d'une telle mesure dans la problématique du recouvrement des créances alimentaires ? L'oratrice n'exclut pas qu'elle puisse, dans certains cas, faire office d'élément dissuasif mais la solution prévue dans la présente proposition de loi lui semble nettement plus efficace.

Par ailleurs, Mme Moerman estime que la participation de 10% prélevée sur le montant des avances accordées par le Fonds au créancier d'aliments devrait plutôt être réclamée au débiteur. Quant au niveau de prélèvement, il pourra encore faire l'objet de discussions.

De plus, l'intervenante estime qu'il serait normal de partager cette rémunération avec les autorités locales qui se chargeront de certaines tâches dans le système proposé. Elle rappelle à cet égard les plaintes formulées par de nombreuses communes qui se voient sans cesse imposer de nouvelles missions sans toutefois recevoir les moyens financiers nécessaires à leur bon accomplissement.

Zoals de heer Verherstraeten heeft opgemerkt, is het van belang dat billijke criteria en objectieve parameters worden uitgewerkt ter verbetering van de toekenningsregeling inzake uitkeringen tot onderhoud, zoals met name het geval is in Nederland. Dit vraagstuk overstijgt echter de draagwijdte van dit wetsvoorstel. Deze kwestie moet worden besproken in het kader van de hervorming van de echtscheidingsprocedure die thans in het parlement wordt behandeld.

Volgens mevrouw Moerman is het voorts belangrijk dat ervoor wordt gezorgd dat het nieuwe voorgestelde mechanisme niet het slachtoffer wordt van zijn eigen succes. De spreekster haalt het voorbeeld aan van de Vlaamse zorgverzekering, waarvoor de beschikbare middelen ontoereikend blijken al in het eerste jaar dat de regeling terzake geldt. Is de minister van Financiën bij machte te waarborgen dat de financiële middelen waarin artikel 4 van het wetsvoorstel voorziet (staatsdotatie, afneming van 10 %, geldboeten enzovoort) zullen volstaan?

In 1999 is 212 miljoen BEF in de vorm van voorschotten gestort via de OCMW's, anders gesteld een gemiddeld bedrag van 5.531 BEF per maand en per ex-echtgenoot(ote). In artikel 9 van dit wetsvoorstel is evenwel een hoger vast maximumbedrag van 200 EUR vastgesteld, niet alleen per ex-echtgenoot (ote), maar ook per kind. Zal het Fonds financieel in staat om zijn verplichtingen na te komen?

Met betrekking tot de beroepsprocedures geeft mevrouw Moerman aan dat zij openstaat voor de argumentatie dat nu al bepaalde rechtbanken met werk zijn overstelpt. Toch legt zij die bevoegdheid liever bij het vrederecht dan bij de arbeidsrechtbank, aangezien het eerstgenoemde, als men mag afgaan op de huidige tendensen binnen het gerecht, zal evolueren tot familierechtbank.

Artikel 6 van het wetsvoorstel bepaalt dat de onderhoudsgerechtigde bij zijn aanvraag een attest van een gerechtsdeurwaarder moet voegen waaruit blijkt dat een privaatrechtelijk middel van tenuitvoerlegging vergeefs is gebleken. Die verplichting dreigt voor de onderhoudsgerechtigde aanzienlijke kosten met zich te brengen. Het zou dan ook verkieslijk zijn in andere bewijsmiddelen te voorzien.

De spreekster wenst eveneens te weten of de minister bij de berekeningen in verband met de financiering van het Fonds rekening heeft gehouden met een recuperatiepercentage voor de door het Fonds verleende voorschotten. In de huidige regeling inzake de verlening van voorschotten door het OCMW, die uitsluitend betrekking heeft op gezinnen met een heel laag inkomen, is de recuperatiegraad bijzonder laag. Dat percentage zou voor het Fonds normalerwijze hoger

Comme l'a indiqué M. Verherstraeten, il est important de développer des critères équitables et des paramètres objectifs pour améliorer le système d'octroi de pensions alimentaires, comme cela est notamment le cas aux Pays-Bas. Cette problématique dépasse néanmoins le cadre de la présente proposition de loi. Cette question doit être examinée dans le cadre de la réforme de la procédure de divorce actuellement en cours d'examen au parlement.

Selon Mme Moerman, il est également important de veiller à ce que le nouveau mécanisme proposé ne devienne victime de son propre succès. L'intervenante cite l'exemple de la « Vlaamse zorgverzekering » pour laquelle les moyens financiers disponibles se révèlent insuffisants dès la première année de son application. Le ministre des Finances est-il en mesure de garantir que les moyens financiers prévus par l'article 4 de la proposition de loi (dotation de l'État, prélèvement de 10%, amendes, etc.) seront suffisants ?

En 1999, 212 millions de BEF ont été versés sous forme d'avances via les CPAS, soit un montant moyen de 5.531 BEF par mois par ex-conjoint(e). Or, l'article 9 de la présente proposition de loi prévoit un montant maximum plus élevé, fixé à 200 EUR par ex-conjoint (e), mais aussi par enfant. Le Fonds sera-t-il dès lors financièrement en mesure de remplir ses obligations ?

Concernant les procédures d'appel, Mme Moerman se déclare sensible à l'argument selon lequel certains tribunaux sont aujourd'hui déjà très encombrés. Elle préfère néanmoins attribuer cette compétence au juge de paix plutôt qu'au tribunal du travail, le premier étant appelé, si l'on en croit la tendance qui se développe actuellement au sein du monde judiciaire, à devenir le juge des familles.

L'article 6 de la proposition de loi dispose que le créancier d'aliments doit joindre à sa demande l'attestation d'un huissier de justice établissant qu'une voie d'exécution de droit privé s'est révélée infructueuse. Cette obligation risque d'entraîner des coûts importants à charge du créancier. Il serait donc préférable de prévoir d'autres moyens de preuve.

L'intervenante souhaiterait également savoir si le ministre a tenu compte, dans le calcul du financement du Fonds, d'un pourcentage de récupération des avances octroyées par le Fonds. Dans le système actuel d'avances par les CPAS, qui concerne exclusivement des familles à très bas revenus, le taux de récupération est particulièrement peu élevé. Ce pourcentage devrait normalement être plus élevé pour le Fonds dans la mesure où le système s'appliquera à l'ensemble des créanciers

moeten zijn in die zin dat de regeling zal gelden voor alle onderhoudsgerechtigden, ongeacht hun inkomsten, en dat de invordering zal worden uitgevoerd door de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen.

Net als de heer Borginon vindt mevrouw Moerman dat de vragen over het eventuele Mattheüseffect van de voorgestelde voorschottenregeling verband houden met een heel ander vraagstuk.

In die gedachtegang vraagt de spreekster zich af of het nog verantwoord is dat de onderhoudsplichtige op fiscaal vlak 80 % van de regelmatig aan zijn kinderen betaalde uitkeringen mag blijven aftrekken (artikel 104, 1°, Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992). Die maatregel komt neer op een echte subsidiëring door de Staat.

Tot slot suggereert mevrouw Moerman dat artikel 6, eerste lid, van het wetsvoorstel beter zou worden geformuleerd en pleit zij voor een apart loket waartoe de onderhoudsgerechtigden zich zouden kunnen richten.

De minister herhaalt het voornemen van de regering om een aantal amendementen op wetsvoorstel DOC 50 1627/001 in te dienen.

Hij wenst een evenwichtige oplossing te vinden, waarbij het wetsvoorstel snel in werking kan treden en tegelijkertijd de middelen worden gecreëerd om de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen in staat te stellen geleidelijk aan alle in uitzicht gestelde taken uit te voeren. In een eerste fase zullen de lokale diensten er dus toe gebracht worden de aanvragen te behandelen vóór ze aan de administratie voor nazicht en betaling door te zenden. De regering zal amendementen indienen met het oog op de eventuele overdracht bij koninklijk besluit van die basisbevoegdheden naar de administratie.

Bij de aanvang van de regeling zou de minister er de voorkeur aan geven alleen de OCMW's, die terzake rechtstreeks bevoegd zijn, met de ontvangst en het onderzoek van de dossiers te belasten, zodat de betrekkingen met de administratie eenvormig verlopen. Hij deelt daaromtrent mee dat in de Franse tekst overal de uitdrukking «*centres publics d'action sociale*» zal moeten worden gebruikt zodra de wet tot aanpassing van de terminologie van de vigerende wettelijke bepalingen aan de gewijzigde Franse benaming van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in werking zal treden.

Wat de rechtsinstantie betreft die in het kader van de beroepsprocedure bevoegd is, wenst de minister dat die tot het gemeenrecht beperkt blijft, gelet op de bevoegdheid van de gewone rechtscolleges terzake.

d'aliments, quels que soient leurs revenus, et où le recouvrement se fera par l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines.

Mme Moerman estime, à l'instar de M. Borginon, que les questions relatives à un éventuel effet Mattheüs du mécanisme d'avance proposé relève d'une tout autre problématique.

Dans cet ordre d'idées, l'oratrice se demande s'il est encore justifié de maintenir la possibilité, pour le débiteur d'aliments, de déduire fiscalement 80% des rentes régulièrement payées à ses enfants (article 104, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992). Cette mesure équivaut en réalité à une véritable subvention de l'État.

Enfin, Mme Moerman suggère d'améliorer la formulation de l'article 6, alinéa 1er, de la proposition de loi et plaide en faveur d'un guichet unique auquel pourraient s'adresser les créanciers d'aliments.

Le ministre répète l'intention du gouvernement de déposer un certain nombre d'amendements à la proposition de loi DOC 50 1627/001.

Il souhaite trouver une solution équilibrée permettant une entrée en vigueur rapide de la proposition de loi tout en se donnant les moyens de faire en sorte que l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines puisse progressivement exercer l'ensemble des tâches prévues. Dans un premier temps, les services locaux seront donc amenés à traiter les demandes avant de les transmettre à l'administration pour vérification et paiement. Des amendements seront déposés par le gouvernement en vue d'organiser l'éventuel transfert, par arrêté royal, de ces compétences premières à l'administration.

Lors du démarrage du système, le ministre préférerait confier la réception et l'examen des dossiers aux seuls CPAS, directement compétents en la matière, de manière à uniformiser la relation avec l'administration. Il signale à ce propos qu'il y aura lieu, dans le texte français, d'utiliser de manière uniforme les termes de «*centres publics d'action sociale*» dès que la loi visant à adapter la terminologie des dispositions législatives en vigueur à la nouvelle dénomination des centres publics d'aide sociale entrera en vigueur.

Pour ce qui est de la juridiction compétente dans le cadre de la procédure d'appel, le ministre souhaite en rester au droit commun, vu la compétence des juridictions ordinaires en la matière.

Inzake de bewijslast merkt de minister op dat zodra een uitvoerbare beslissing is genomen, het de onderhoudsplichtige toekomt aan te geven dat het bewijs van de vordering niet langer actueel is. Daarom stelt hij voor dat terzake het gemeenrecht wordt toegepast en dat de onderhoudsgerechtigde niet met nieuwe verplichtingen wordt belast. De regering zal dus een amendement indienen op artikel 6 van het wetsvoorstel, teneinde voor de onderhoudsgerechtigde de verplichting af te schaffen het bewijs aan te voeren dat een poging tot invordering bij deurwaarder heeft gefaald.

De minister vindt het voorts normaal dat voor de verrichtingen van het Fonds wordt betaald. Hij zegt niettemin open te staan voor een wijziging van artikel 12 van het wetsvoorstel om in de mogelijkheid te voorzien na een eerste evaluatie het percentage van 10 % heffing voor de onderhoudsgerechtigde te wijzigen.

Hij merkt bovendien op dat als de onderhoudsplichtige niet binnen een termijn van een maand heeft betaald, de verschuldigde bedragen eveneens met 10 % zullen worden verhoogd bij wijze van tegemoetkoming in de werkingskosten van het Fonds (artikel 17 van het wetsvoorstel).

De minister verklaart zich bereid een deel van de geheven bedragen aan de gemeenten door te storten voor hun werkingskosten, voor zover zij een deel van de begrotingskosten die aan de storting van de voorschotten zijn verbonden, voor hun rekening willen nemen. Een dergelijke maatregel zou eventueel kunnen leiden tot een responsabilisering van de openbare diensten, die een dossier vermoedelijk minder snel zullen doorzenden naar de administratie als ze de helft van de begrotingskosten ervan moeten dragen.

Normalerwijze zal het Fonds alle voorschotten moeten kunnen recupereren. Zo niet, wijst zulks op een probleem van ofwel georganiseerde insolventie of verzwijging van inkomsten, dan wel van niet-aangepaste verplichtingen, volgens de ontwikkeling van de toestand van de betrokkenen. Als de bij rechterlijke beslissing vastgestelde verplichtingen in overeenstemming zijn met de reële inkomsten, zou de administratie de gestorte voorschotten moeten kunnen recupereren.

In die context zal de regering ook een amendement indienen dat tot doel heeft de administratie te verplichten de onderhoudsgerechtigde in te lichten over de rechten die hij kan doen gelden en de mogelijkheid om het bewijs van de alimentatievordering door de rechter te laten herzien.

De minister drukt ook de wens uit het toepassingsgebied van het wetsvoorstel te beperken tot de landelijk gebonden situaties. Voor de rest stelt hij voor een beroep te doen op de bestaande procedures om in

Concernant la charge de la preuve, le ministre observe qu'à partir du moment où une décision exécutoire a été prise, il appartient au débiteur d'aliments de faire valoir que le titre de la créance n'est plus d'actualité. C'est pourquoi il propose d'appliquer le droit commun en la matière et de ne pas imposer de nouvelles contraintes au créancier d'aliments. Le gouvernement déposera donc un amendement à l'article 6 de la proposition de loi visant à supprimer l'obligation pour le créancier d'apporter la preuve qu'une tentative de recouvrement par huissier n'a pas abouti.

Par ailleurs, le ministre estime normal que les prestations du Fonds soient rémunérées. Il se déclare néanmoins ouvert à une modification de l'article 12 de la proposition de loi en vue de prévoir la possibilité de revoir, après une première évaluation, le pourcentage de prélèvement de 10% à charge du créancier d'aliments.

Il fait en outre remarquer que si le débiteur de la créance alimentaire n'a pas payé dans le délai d'un mois, les sommes dues seront également majorées de 10% à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds (article 17 de la proposition de loi).

Le ministre se déclare prêt à verser aux communes une partie des sommes prélevées pour frais administratifs pour autant qu'elles prennent à leur charge une partie du coût budgétaire lié au versement des avances. Une telle mesure pourrait éventuellement conduire à une responsabilisation des services publics, qui transmettront probablement moins vite un dossier à l'administration lorsqu'ils doivent en supporter la moitié du coût budgétaire.

Normalement, le Fonds devra pouvoir récupérer l'ensemble des avances. À défaut, ce sera l'indice d'un problème soit d'organisation d'insolvabilité ou de dissimulation de revenus, soit de non-adaptation des obligations en fonction de l'évolution de la situation des personnes. Si les obligations fixées par une décision judiciaire correspondent à la réalité des revenus, l'administration devrait en effet pouvoir récupérer les avances faites.

Dans ce contexte, le gouvernement déposera également un amendement visant à obliger l'administration à informer le créancier d'aliments des droits qu'il peut faire valoir et de la possibilité de faire réviser le titre de la créance alimentaire par le juge.

Par ailleurs, le ministre exprime son souhait de limiter le champ d'application de la proposition de loi aux situations liées au territoire national. Pour le reste, il propose d'avoir recours aux procédures existantes en vue de faire

het buitenland genomen rechterlijke beslissingen in het Belgisch recht te laten gelden.

Inzake de middelen waarover het Fonds beschikt voor de invordering van de verschuldigde bedragen (artikel 26 van het wetsvoorstel), heeft de minister twee oplossingen, namelijk:

- ofwel de algemene in artikel 877 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde regels in herinnering te brengen;
- ofwel de bepalingen van de fiscale wetgeving toe te passen, zoals het wetsvoorstel het voorschrijft.

Als de commissie beslist artikel 26 in zijn huidige bewoording te behouden, zal toch moeten worden gepreciseerd dat het wel degelijk gaat om een bepaling die het gemeen recht aanvult, die zal worden toegepast aangezien de fiscale administratie belast is met de invordering.

De beslissing om een voorschot te verlenen zal in opdracht van de minister van Financiën worden genomen door de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen.

Samen met de begrotingsadministratie onderzoekt de minister momenteel wat de beste techniek is om het Fonds te spijzen. Hij herinnert er in dat verband aan dat het Zilverfonds met name gespijsd wordt door niet-fiscale ontvangsten (artikel 23 van de wet van 5 september 2001 tot waarborging van een voortdurende vermindering van de overheidsschuld en tot oprichting van een Zilverfonds, *Belgisch Staatsblad* van 14 september 2001).

De minister verklaart dat hij nooit een precies begrotingsbedrag voor de middelen van het Fonds in 2003 heeft aangehaald. Het Fonds zal op allerlei wijzen worden gespijsd. In een eerste fase zal ook de overdracht moeten worden geregeld van de begrotingskredieten die in het kader van de huidige voorschottenregeling voor andere ministeries beschikbaar zijn.

De administratie heeft tot dusver geen enkele precieze evaluatie uitgevoerd inzake het invorderingspercentage van de door het Fonds verleende voorschotten. Het bedrag op de begroting zal in ieder geval worden vastgesteld volgens de reële behoeften.

valoir en droit belge des décisions judiciaires prises à l'étranger.

Concernant les moyens d'action du Fonds lors du recouvrement des sommes dues (article 26 de la proposition de loi), le ministre envisage deux solutions, à savoir :

- soit rappeler les règles générales visées à l'article 877 du Code judiciaire;
- soit appliquer les dispositions prévues par la législation fiscale, comme le prévoit la proposition de loi.

Si la commission décide de maintenir l'article 26 dans sa formulation actuelle, il y aura toutefois lieu de préciser qu'il s'agit bien d'une disposition complémentaire au droit commun, qui sera appliquée dans la mesure où l'administration fiscale est en charge du recouvrement.

La décision d'octroyer une avance sera prise par l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, par délégation du ministre des Finances.

Le ministre examine actuellement, en collaboration avec l'Administration du budget, quelle est la meilleure technique d'alimentation du Fonds. Il rappelle à cet égard que le Fonds de vieillissement est notamment financé par des recettes non fiscales (article 23 de la loi du 5 septembre 2001 portant garantie d'une réduction continue de la dette publique et création d'un Fonds de vieillissement (*Moniteur belge* du 14 septembre 2001)).

Le ministre déclare n'avoir jamais cité un montant budgétaire précis pour l'alimentation du Fonds en 2003. Les moyens d'alimentation du Fonds seront divers. Il y aura également lieu de régler dans un premier temps le transfert des crédits budgétaires disponibles pour d'autres ministères dans le cadre du système actuel d'avances.

L'administration n'a jusqu'ici effectué aucune évaluation précise en termes de pourcentage de recouvrement des avances faites par le Fonds. La fixation du montant budgétaire sera en tout cas évolutive en fonction de la réalité.

III. — Artikelsgewijze bespreking

De commissie beslist de tekst van wetsvoorstel DOC 50 1627/001 als basistekst te gebruiken.

*
* * *

Opschrift

Amendement nr. 20 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe een louter technische correctie aan te brengen in het opschrift van het wetsvoorstel.

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 2

De regering dient amendement nr. 21 (DOC 50 1627/004) in, dat ertoe strekt in de Franse tekst van artikel 2 een aantal louter technische correcties aan te brengen.

Amendement nr. 57 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) strekt ertoe de woorden «de artikelen 203, 203bis, 207, 336 en 364 van het Burgerlijk Wetboek en ingevolge» en de woorden «de artikelen 301, 306, 307, 307bis en 308 van het Burgerlijk Wetboek en ingevolge» telkens te vervangen door de woorden «een uitvoerbare rechterlijke beslissing of».

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt vast dat amendement nr. 57 ertoe strekt de toepassings sfeer van artikel 2 uit te breiden tot de uitkeringen tot onderhoud die tijdens de echtscheidingsprocedure verschuldigd zijn (voorlopige maatregelen), alsook tot de uitkeringen die door de rechter worden toegekend met toepassing van artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek (dringende voorlopige maatregelen).

De indieners van het amendement stellen in feite voor de criteria te hanteren die zijn vastgelegd in het vigerende artikel 68bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn, te weten dat het om een uitvoerbare rechterlijke beslissing moet gaan of om een overeenkomst tot echtscheiding door onderlinge toestemming die in de registers van de burgerlijke stand werd overgeschreven.

III. — Discussion des articles

La commission décide de prendre le texte de la proposition de loi n° 50 1627/001 comme texte de base.

*
* * *

Intitulé

L'amendement n° 20 du gouvernement (DOC 50 1627/004) vise à apporter une correction d'ordre purement technique au titre de la proposition de loi.

Article 1er

Cet article n'appelle aucun commentaire.

Article 2

Le gouvernement présente un amendement (n° 21 – DOC 50 1627/004) visant à apporter des corrections d'ordre purement technique dans le texte français de l'article 2.

L'amendement n° 57 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et de M. Geert Bourgeois (VU&ID) tend à remplacer les mots «des articles 203, 203bis, 207, 336, 364 du Code civil et» et les mots «des articles 301, 306, 307, 307bis, 308 du Code civil et «chaque fois par les mots «d'une décision judiciaire exécutoire ou».

Le président, M. Olivier Maingain (MR), constate que l'amendement n° 57 vise à faire en sorte que les pensions alimentaires dues pendant la procédure de divorce (mesures provisoires) et les pensions octroyées par le juge de paix en exécution de l'article 223 du Code civil (mesures urgentes et provisoires) entrent également dans le champ d'application de l'article 2.

Les auteurs de l'amendement proposent en fait de reprendre les critères définis à l'actuel article 68bis de la loi organique des CPAS, à savoir qu'il doit s'agir d'une décision de justice exécutoire ou d'une convention de divorce par consentement mutuel qui a été transcrite dans les registres de l'État civil.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) vraagt of de voorgestelde wijziging niet tot gevolg dreigt te hebben dat beide systemen elkaar gaan overlappen.

De minister antwoordt ontkennend. De indieners van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel hebben de toepassingsfeer ervan beperkt tot de alimentatievorderingen die het gevolg zijn van een in de registers van de burgerlijke stand overgeschreven rechterlijke beslissing waarbij de echtscheiding of de scheiding van tafel en bed door onderlinge toestemming werd uitgesproken.

Indien de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen over een uitvoerbare titel beschikt, heeft de minister evenwel geen bezwaar tegen een uitbreiding van de toepassingsfeer van het wetsvoorstel; tegelijkertijd zou dan ook zijn voorbehoud wegvallen tegen de minder strikte regeling die momenteel wordt toegepast op het stuk van de OCMW-voorschotten, waarbij inderdaad niet de vereiste geldt dat het om een uitkering tot onderhoud na echtscheiding moet gaan.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) stelt vast dat een uitkering tot onderhoud in nogal wat gevallen al wordt toegekend met toepassing van de artikelen 221 en 223 van het Burgerlijk Wetboek. Die situaties kunnen dus niet buiten de toepassingsfeer van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel vallen.

Mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) is het daarmee eens. Zij vraagt zich af of in artikel 2, a), 1., het gebruik van het woord «en» tussen de woorden «de artikelen 203, 203bis, 207, 336 en 364 van het Burgerlijk Wetboek» en de woorden «ingevolge een overeenkomst als bedoeld in artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek» niet tot gevolg heeft dat de onder die bepaling vallende kinderen aan alle opgesomde voorwaarden moeten voldoen. Is het niet veeleer de bedoeling dat dit wetsvoorstel betrekking heeft op alle kinderen die ingevolge een rechterlijke beslissing aanspraak maken op een uitkering tot onderhoud – ongeacht of de echtscheiding al dan niet werd uitgesproken?

De minister van Financiën stipt aan dat amendement nr. 57 niets wijzigt aan de overeenkomsten als bedoeld bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt voor de formulering van amendement nr. 57 aan te passen, zodat artikel 2, a), zou luiden als volgt:

À la question de *Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo)* de savoir si la modification proposée ne risque pas d'avoir pour conséquence que deux systèmes empiètent l'un sur l'autre, *le ministre* répond par la négative.

Les auteurs de la présente proposition de loi ont restreint son champ d'application aux créances alimentaires pour lesquelles il y a eu transcription dans les registres de l'État civil de la décision judiciaire prononçant le divorce ou la séparation de corps par consentement mutuel.

Pour autant que l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines puisse disposer d'un titre exécutoire, le ministre ne voit cependant pas d'objection à élargir le champ d'application de la proposition de loi et donc d'adopter le système moins strict appliqué actuellement en matière d'avances par les CPAS, qui n'exigent en effet pas qu'il s'agisse d'une pension alimentaire après divorce.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate que dans bien des cas, une pension alimentaire est déjà octroyée en exécution des articles 221 et 223 du Code civil. Ces situations ne peuvent donc pas être exclues du champ d'application de la présente proposition de loi.

Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) partage cette opinion. Elle se demande en effet si l'utilisation du mot «et» entre les mots «articles 203, 203bis, 207, 336, 364 du Code civil» et les mots «en vertu d'une convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire» à l'article 2, a), 1., ne suppose pas que les enfants concernés par cette disposition doivent répondre à l'ensemble des conditions énumérées. Or, l'objectif de la proposition de loi n'est-il pas de viser tous les enfants ayant droit à une pension alimentaire suite à une décision judiciaire, que le divorce ait ou non été prononcé ?

Le ministre des Finances fait remarquer que l'amendement n° 57 n'apporte aucune modification en ce qui concerne les conventions visées à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), propose d'adapter la formulation de l'amendement n° 57 de sorte que l'article 2, a) soit libellé comme suit :

«a) uitkeringen tot onderhoud:

1. de uitkeringen die verschuldigd zijn aan de kinderen ter uitvoering van een uitvoerbare rechterlijke beslissing of ingevolge een overeenkomst als bedoeld in artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek;

2. de uitkeringen die verschuldigd zijn tussen echtgenoten ter uitvoering van een uitvoerbare rechterlijke beslissing of ingevolge een overeenkomst als bedoeld in artikel 1288, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek;».

Amendement nr. 74 (DOC 50 1627/006) van de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters (CD&V) heeft een vergelijkbare draagwijdte. Het strekt ertoe de toepassingsfeer van artikel 2 uit te breiden tot de uitkeringen tot onderhoud die worden toegekend overeenkomstig artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek (dringende voorlopige maatregelen), artikel 1258 van het Gerechtelijk Wetboek (voorlopige maatregelen) en artikel 1288, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek inzake de proeftijd.

Aangezien de doelstelling van dit amendement nog beter wordt bereikt door amendement nr. 57 van de heer Bourgeois, trekt *mevrouw Trees Pieters* haar amendement nr. 74 in.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) dient amendement nr. 1 (DOC 50 1627/002) in, dat ertoe strekt artikel 2 aan te vullen met een nieuw lid, luidend als volgt:

«De Koning kan de toepassing van deze wet uitbreiden tot andere dan de in het eerste lid, a), bedoelde alimentatievorderingen en de draagwijdte van deze wet op het vlak van de in het buitenland verblijvende alimentatieplichtigen of alimentatiegerechtigden nader omschrijven.».

De indiener wijst erop dat het eerste deel van zijn amendement vervalt indien de commissie haar goedkeuring hecht aan amendement nr. 57 van de heer Bourgeois, aangezien dat amendement een ruimere draagwijdte heeft.

Het tweede deel van zijn amendement heeft betrekking op het geval waarin, bij de toekenning van een uitkering tot onderhoud, de onderhoudsplichtige of -gerechtigde in het buitenland woont. In de huidige formulering kan artikel 2 van dit wetsvoorstel niet op die mensen van toepassing zijn.

Voorts kan een vordering tot onderhoud soms verbonden zijn aan de status van de betrokkenen; die status wordt bepaald door de op elk van hen toepasbare nationale rechtsregels. Situaties inzake vreemdelingschap kunnen uiterst complex en moeilijk inschatbaar

«a) créances alimentaires :

1. les pensions dues aux enfants en exécution d'une décision judiciaire exécutoire ou en vertu d'une convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire;

2. les pensions dues entre époux en exécution d'une décision judiciaire exécutoire ou en vertu d'une convention visée à l'article 1288, 4°, du Code judiciaire;».

L'amendement n° 74 (DOC 50 1627/006) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) a une portée analogue. Il vise à étendre le champ d'application de l'article 2 aux pensions alimentaires accordées en vertu de l'article 223 du Code civil (mesures provisoires urgentes), de l'article 1258 du Code judiciaire (mesures provisoires) et de l'article 1280, 4°, du Code judiciaire relatif aux éprouvés.

Étant donné que l'objectif du présent amendement est rencontré de manière encore plus large par l'amendement n° 57 de Mme Brepoels et de M. Bourgeois, *Mme Trees Pieters* retire son amendement n° 74.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente un amendement (n° 1 – DOC 50 1627/002) visant à compléter l'article 2 par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

«Le Roi peut étendre l'application de la présente loi à d'autres créances alimentaires que celles visées à l'alinéa 1er, a), et préciser le champ d'application de la présente loi en ce qui concerne les créanciers ou débiteurs habitant à l'étranger.».

L'auteur observe que la première partie de son amendement devient sans objet si la commission adopte l'amendement n° 57 de Mme Brepoels et M. Bourgeois, celui-ci ayant une portée plus large.

La seconde partie vise la situation de personnes qui se sont vu octroyer une pension alimentaire mais où le débiteur ou le créancier d'aliments vit à l'étranger. Tel que libellé, l'article 2 de la présente proposition de loi ne peut s'appliquer à ces personnes.

Par ailleurs, les créances alimentaires sont parfois attachées au statut des personnes, lequel est régi par le droit national des intéressés. Les situations d'extranéité pouvant être fort complexes et difficiles à prévoir, le membre propose par prudence de déléguer au Roi le

zijn. Daarom stelt het lid voor omzichtig te werk te gaan en wat de in het buitenland verblijvende onderhoudsgerechtigden of onderhoudsplichtigen betreft, de Koning te machtigen de toepassingsfeer van het wetsvoorstel nader te omschrijven.

De minister preciseert dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel geen enkel probleem zou mogen opleveren wanneer de rechterlijke beslissing in België is gewezen en indien de aanvrager, overeenkomstig het voorgestelde artikel 5, zijn woonplaats in België heeft.

In verband met de in het buitenland gewezen rechterlijke beslissingen moeten – althans in een eerste stadium – de momenteel bestaande procedures tot uitvoerbaarverklaring worden toegepast. Eventueel zouden in een latere fase wijzigingen kunnen worden aangebracht, maar de regering is niet van plan in België een voorschotregeling in te stellen voor uitkeringen tot onderhoud die verschuldigd zijn aan in het buitenland verblijvende gerechtigden.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) geeft het voorbeeld van een uitkering tot onderhoud krachtens een rechterlijke beslissing die in Frankrijk wordt gewezen terwijl zowel de onderhoudsplichtige als -gerechtigde in ons land verblijven. Volgens het lid is een uitvoerbaarverklaring in dit geval niet nodig, omdat de beslissing is genomen in een lidstaat van de Europese Unie. Het betreft dus een in België uitvoerbare beslissing. Moet derhalve niet worden bepaald dat dergelijke beslissingen geldig ter kennis kunnen worden gebracht van de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen, teneinde eventueel voorschotten te kunnen uitbetalen?

Volgens *de minister* is in het zonet vernoemde geval het gemeen recht van toepassing.

Op de vraag van *de heer Alfons Borginon (VU&ID)* bevestigt *de minister* dat de aanvrager een dergelijk vonnis met evenveel kracht zal kunnen doen gelden als een in België gewezen rechterlijke beslissing, op voorwaarde dat hij zijn woonplaats in België heeft.

Als gevolg van deze preciseringen trekt *de heer Jean-Jacques Viseur (cdH)* zijn amendement nr. 1 in.

Art. 3

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

pouvoir de préciser le champ d'application de la proposition de loi en ce qui concerne les créanciers ou débiteurs habitants à l'étranger.

Le ministre précise que la présente proposition de loi ne devrait poser aucun problème lorsque la décision de justice est intervenue en Belgique pour autant que, comme le prévoit l'article 5 de la proposition de loi, le demandeur ait son domicile en Belgique.

Pour ce qui concerne les décisions judiciaires prises à l'étranger, les procédures existantes d'exequatur doivent s'appliquer, en tout cas dans un premier temps. Des modifications pourraient éventuellement intervenir dans une phase ultérieure mais il n'entre pas dans les intentions du gouvernement d'organiser en Belgique un système d'avances pour des créances alimentaires dues à des personnes résidant à l'étranger.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) cite l'exemple d'une pension alimentaire fixée par une décision judiciaire prise en France au moment où tant le débiteur que le créancier résident dans ce pays. Selon le membre, cette matière n'est pas soumise à exequatur puisque la décision a été prise dans un État membre de l'Union européenne. Il s'agit donc d'un jugement exécutoire en Belgique. N'est-il dès lors pas nécessaire de prévoir que de telles décisions peuvent être valablement transmises à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines en vue de l'octroi éventuel d'avances?

Le ministre indique que, dans le cas évoqué ci-dessus, le droit commun s'applique.

À la demande de *M. Alfons Borginon (VU&ID)*, il confirme que le demandeur pourra faire valoir un tel jugement de la même manière qu'une décision judiciaire prise en Belgique, pour autant qu'il ait son domicile dans notre pays.

Suite à ces précisions, *M. Jean-Jacques Viseur (cdH)* retire son amendement.

Art. 3

Cet article n'appelle aucun commentaire et est adopté à l'unanimité.

Art. 4

Amendement nr. 22 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 4. — *Het Fonds wordt gestijfd door dotaties, giften, legaten, afhoudingen verricht krachtens artikel 12 van deze wet, verhogingen verricht krachtens artikel 17 van deze wet en door interesten op de teruggevorderde voorschotten.*».

Het betreft een louter technische aanpassing van de voorgestelde tekst. De woorden «teruggevorderde bedragen» worden bovendien weggelaten omdat ze overbodig zijn.

Amendement nr. 75 (DOC 50 1627/006) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) en mevrouw Trees Pieters (CD&V) strekt ertoe dit artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 4. — *Het Fonds beschikt over financiële middelen die afkomstig zijn van dotaties, giften, legaten, verhogingen die worden verricht krachtens artikel 17 en interesten op de teruggevorderde bedragen.*».

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat amendement nr. 22 van de regering het in amendement nr. 75 bedoelde knelpunt ondervangt. Die zienswijze wordt bevestigd door *de minister van Financiën*, waarop mevrouw Pieters amendement nr. 75 intrekt.

Art. 5

Amendement nr. 23 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe het Nederlandse opschrift van hoofdstuk IV als volgt te vervangen: «*De tussenkomst van het Fonds voor alimentatievorderingen*».

De minister verklaart dat het woord «tussenkomst» volgens de regering aangeeft dat het wetsvoorstel niet alleen financiële hulp in de vorm van voorschotten verleent, maar eveneens optreedt bij de invordering van het saldo van de uitkering tot onderhoud.

Amendement nr. 24 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe het Nederlandse opschrift van hoofdstuk IV, afdeling I, te vervangen door wat volgt: «*Aanvraag tot tussenkomst*». Dit amendement sluit aan bij amendement nr. 23.

Amendement nr. 83 (DOC 50 1627/006) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) en mevrouw Trees Pieters (CD&V) strekt ertoe het opschrift van hoofdstuk IV te vervangen door het volgende opschrift: «*De tussenkomst van het OCMW en het Fonds voor alimentatievorderingen*».

Art. 4

L'amendement n° 22 du gouvernement (DOC 50 1627/004) vise à remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 4 – Le Fonds est alimenté par des dotations, des dons, des legs, des prélèvements effectués en vertu de l'article 12 de cette loi, les majorations effectuées en vertu de l'article 17 de cette loi et par les intérêts sur les avances recouvrées.»

Il s'agit d'une adaptation purement technique du texte proposé. Les mots «sommés recouvrées» sont en outre supprimés car ils sont superflus.

L'amendement n° 75 (DOC 50 1627/006) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) tend à remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 4 – Le Fonds dispose de moyens financiers provenant de dotations, de dons, de legs, des majorations appliquées en vertu de l'article 17 et des intérêts sur les sommes recouvrées.»

Suite à la remarque du *président, M. Olivier Maingain (MR)*, confirmée par le *ministre des Finances*, selon laquelle l'amendement n° 22 du gouvernement recouvre le problème visé par l'amendement n° 75, *Mme Pieters* retire cet amendement.

Art. 5

L'amendement n° 23 du gouvernement (DOC 50 1627/004) tend à remplacer l'intitulé néerlandais du Chapitre IV comme suit : «*De tussenkomst van het Fonds voor alimentatievorderingen*».

Le mot «*tussenkomst*» indique que la proposition de loi n'accorde pas seulement une aide financière sous la forme d'avances, mais intervient également dans le recouvrement du solde de la pension alimentaire.

L'amendement n° 24 du gouvernement (DOC 50 1627/004) vise à remplacer l'intitulé néerlandais de la Section Ière du Chapitre IV comme suit : «*Anvraag tot tussenkomst*». Cet amendement fait suite à l'amendement n° 23.

L'amendement n° 83 (DOC 50 1627/006) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) a pour objet de remplacer l'intitulé du Chapitre IV par l'intitulé suivant : «*L'intervention du CPAS et du Fonds des créances alimentaires*».

Amendement nr. 12 (DOC 50 1627/003) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. strekt ertoe in fine de woorden «om te betalen» te vervangen door de woorden «uitkeringen tot onderhoud te betalen en op het moment van de aanvraag moet minstens de waarde van twee maandelijks verschuldigde alimentatievergoedingen onbetaald openstaan».

Amendement nr. 84 (DOC 50 1627/006) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) en mevrouw Trees Pieters (CD&V) strekt ertoe, als subamendement op amendement nr. 12, in de voorgestelde tekst tussen de woorden «op het moment van de» en het woord «aanvraag» het woord «eerste» in te voegen.

Volgens de minister van Financiën moet de voorwaarde inzake twee niet-betaalde uitkeringen in een termijn van zes maanden in ieder geval worden nageleefd. Als de onderhoudsplichtige opnieuw overgaat tot betalingen, mag de onderhoudsgerechtigde pas een nieuwe aanvraag indienen zo de onderhoudsplichtige andermaal twee keer in gebreke is gebleven.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat aan het hiervoor ter sprake gebrachte knelpunt gedeeltelijk wordt tegemoetgekomen met amendement nr. 27 van de regering (DOC 50 1627/004) op artikel 7. Dat amendement bepaalt immers het volgende: «Onmiddellijk na ontvangst van de aanvraag, stelt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst de onderhoudsplichtige, per aangetekende brief, in kennis van de aanvraag tot tussenkomst. (...) De onderhoudsplichtige beschikt over een termijn van vijftien dagen om aan te tonen dat hem geen fout te verwijten is of dat de door de onderhoudsgerechtigde ingeroepen titel van de onderhoudsvordering niet meer actueel is.»

Het geamendeerde artikel 7 stelt met andere woorden een preventieve procedure in, die het OCMW of de gemeentelijke dienst de mogelijkheid biedt de onderhoudsplichtige een laatste maal aan te spreken om na te gaan of aan de in artikel 5 bedoelde voorwaarden is voldaan. Als de onderhoudsplichtige het bewijs levert dat hij inmiddels heeft betaald, wordt de procedure gestaakt.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) vertolkt de wens van de Vereniging van Steden en Gemeenten om een zekere hiërarchie in te stellen voor de aanvragen die op grond van een zelfde schuldvordering worden ingediend. Als na de termijn van één jaar, die is vastgesteld in artikel 13 van dit wetsvoorstel, de verschuldigde bedragen nog niet zijn ingevorderd, moet de tweede door de onderhoudsgerechtigde ingediende aanvraag (op een vereenvoudigde manier) kunnen worden behandeld als een uitloper van de eerste.

L'amendement n°12 (DOC 50 1627/003) de M. Servais Verherstraeten et consorts (CD&V) tend à remplacer in fine de l'article 5 les mots «de paiement» par les mots «de payer les pensions et, au moment de la demande, le montant des créances impayées doit être au moins égal à la valeur de deux termes mensuels.»

L'amendement n° 84 (DOC 50 1627/006) (sous-amendement à l'amendement n° 12) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) tend, dans le texte proposé, à insérer le mot «première» entre les mots «au moment de la « et le mot «demande».

Le ministre des Finances estime que la condition de deux traites non payées dans un délai de six mois doit dans tous les cas être respectée. Si le débiteur d'aliments se remet à payer normalement, le créancier devra attendre deux nouvelles défaillances du débiteur avant de pouvoir réintroduire une demande.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), signale que le problème évoqué ci-dessus est pour une part rencontré par l'amendement n° 27 du gouvernement (DOC 50 1627/004) à l'article 7. Cet amendement dispose que «dès réception de la demande, le centre public d'aide sociale ou le service communal notifie, par lettre recommandée, la demande d'intervention au débiteur d'aliments. (...) Le débiteur d'aliments dispose d'un délai de quinze jours pour démontrer qu'il n'a commis aucune faute ou que le titre de la créance alimentaire qu'invoque le créancier d'aliments n'est plus actuel.»

En d'autres termes, l'article 7, tel qu'amendé, introduit une procédure préventive qui permet au CPAS ou au service communal de vérifier, en interpellant une dernière fois le débiteur d'aliments, si les conditions visées à l'article 5 sont rencontrées. Si le débiteur d'aliments apporte la preuve qu'il a payé entre-temps, la procédure est arrêtée.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait écho au souhait exprimé par l'Union des villes et des communes de créer une certaine hiërarchie dans les demandes introduites sur la base d'un même titre de créance. Si, après le délai d'un an fixé par l'article 13 de la présente proposition de loi, les sommes dues n'ont pas encore été recouvrées, la deuxième demande introduite par le créancier doit pouvoir être traitée (de manière simplifiée) comme une prolongation de la première.

De minister stelt voor daarop terug te komen bij de bespreking van artikel 13, waarin de termijn van één jaar wordt vastgesteld en de hernieuwing van de aanvraag wordt geregeld.

Als tijdens de periode van één jaar geen enkele betaling is verricht of aan de invordering maar ten dele gevolg is gegeven, wordt de aanvraag hernieuwd zonder moeilijk te doen over de bewijslast, aangezien de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen, die in de plaats van de onderhoudsgerechtigde is getreden, over het bewijs beschikt dat de betalingen niet zijn verricht. Het probleem zou anders zijn mocht de onderhoudsplichtige zijn schuld op regelmatige wijze rechtstreeks aan de onderhoudsgerechtigde betalen.

Bij de hernieuwing van de aanvraag zal het volstaan om aan de hand van het administratief dossier vast te stellen dat de onderhoudsplichtige geen terugbetalingen heeft verricht of dat deze ontoereikend waren.

De heer Alfons Borginon (VU & ID) schaarst zich achter amendement nr. 12 van de heer Verherstraeten c.s.. Volgens de spreker is het immers verkieslijk in de tekst van de wet te bepalen dat de uitkering tot onderhoud nog verschuldigd moet zijn op het ogenblik dat het verzoek om een voorschot wordt ingediend en dat, zoals het amendement voorstelt, op het moment van de aanvraag minstens de waarde van twee maandelijks verschuldigde uitkeringen tot onderhoud onbetaald openstaan. Met dit amendement kunnen de verschillende zich voordoende situaties beter worden ondervangen.

Het doel van het wetsvoorstel is voorkomen dat een onderhoudsplichtige de uitkering niet betaalt, als middel om zijn ex-echtgeno(o)t(e) te pesten. De voorschottenregeling mag echter niet tot het omgekeerde aanleiding geven, waarbij de onderhoudsgerechtigde een beroep kan doen op het Fonds zodra het geringste betalingsprobleem zich voordoet. De vertraging bij de betaling kan immers aan allerlei omstandigheden te wijten zijn, zoals een verandering van werkgever of een tijdelijk financieel probleem. De onderhoudsplichtige moet de gelegenheid hebben zijn toestand te regulariseren binnen het raam van de normale procedure.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) onderstreept dat het terzake niet de bedoeling is uit te halen naar de betrokken partijen. Dit wetsvoorstel strekt ertoe een oplossing uit te werken voor een belangrijk maatschappelijk vraagstuk. Uit alle sociologische studies en enquêtes over gezinsinkomsten blijkt dat schuldvorderingen vaak heel onregelmatig en onvolledig worden betaald.

Amendement nr. 27 van de regering op artikel 7 geeft de onderhoudsplichtige effectief de mogelijkheid zijn toestand zo snel mogelijk te regulariseren: het OCMW of

Le ministre propose de revenir sur ce point à l'examen de l'article 13 qui fixe le délai d'un an et règle le renouvellement de la demande.

Si aucun paiement n'est intervenu au cours de la période d'un an ou si le recouvrement n'a été que partiel, la demande sera renouvelée sans difficultés de preuve puisque c'est l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, subrogée dans les droits du créancier, qui détiendra la preuve que les paiements n'ont pas eu lieu. Le problème se poserait différemment si le débiteur venait à payer régulièrement sa dette directement au créancier d'aliments.

Lors du renouvellement de la demande, il suffira de constater, dans le dossier administratif, que le débiteur d'aliments n'a pas effectué de remboursements ou que ceux-ci n'ont pas eu lieu de manière suffisante.

M. Alfons Borginon (VU&ID) est favorable à l'amendement n° 12 de M. Verherstraeten et consorts car il est, selon lui, préférable de mentionner dans le texte de loi que la débetion de la pension alimentaire doit encore exister au moment de l'introduction de la demande d'avance et que donc, comme le propose l'amendement, le montant des créances impayées doit être au moins égal à la valeur de deux termes mensuels. Cet amendement permet une meilleure prise en compte des situations réelles diverses qui peuvent se présenter.

L'objectif de la proposition de loi est d'éviter qu'un débiteur n'utilise le (non-) versement d'une pension alimentaire comme un instrument de tracasserie à l'égard de son ex-conjoint. Le système des avances ne doit cependant pas donner lieu à la situation inverse où le créancier d'aliments peut faire appel au Fonds dès que le moindre problème de paiement se manifeste. Ce retard de paiement peut en effet être dû à diverses circonstances telle qu'un changement d'employeur ou un problème financier momentané. Le débiteur doit avoir l'occasion de régulariser sa situation dans le cadre de la procédure normale.

Mme Marie Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souligne qu'il ne s'agit pas ici de faire le procès des parties concernées. La présente proposition de loi vise à apporter une solution à un problème social grave. Toutes les études sociologiques et les enquêtes effectuées sur les revenus des familles démontrent que les créances sont souvent payées de manière très irrégulière et incomplète.

L'amendement n° 27 du gouvernement à l'article 7 donne effectivement au débiteur d'aliments l'occasion de régulariser sa situation le plus rapidement possible : le

de bevoegde gemeentelijke dienst moet de onderhoudsplichtige per aangetekende brief in kennis stellen van de aanvraag om een voorschot en hem verwittigen dat de administratie zich met de invordering van de uitkering zal belasten.

De goedkeuring van amendement nr. 12 van de heer Verherstraeten c.s. dreigt echter aanleiding te geven tot situaties die voor de administratie heel moeilijk kunnen worden. Wie gaat die situaties evalueren? En hoe?

Mevrouw Coenen geeft de voorkeur aan een eenvoudige procedure, zoals die is verbeterd bij amendement nr. 27 van de regering. De betrokken partijen hebben zo de mogelijkheid te reageren vóór het Fonds echt tussenbeide komt.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vindt dat amendement nr. 12 van de heer Verherstraeten c.s. de vooropgesteld voorschottenprocedure ingewikkelder maakt. Op grond van de formulering van artikel 5 van dit wetsvoorstel («De onderhoudsplichtige moet zich in de loop van de zes maanden die aan de aanvraag voorafgaan geheel of ten dele gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen onttrokken hebben aan de verplichting om te betalen») is het mogelijk de twee termijnen die niet (helemaal) zijn betaald duidelijk te bepalen.

Amendement nr. 25 van de regering strekt ertoe artikel 5 te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 5. — De onderhoudsgerechtigde kan het genot van de door deze wet bedoelde tussenkost aanvragen indien de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de zes maanden die aan de aanvraag voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan de verplichting tot betaling van het onderhoudsgeld. De toepassing van deze wet is beperkt tot de onderhoudsgerechtigden die hun woonplaats in België hebben.»

Voorzitter Olivier Maingain (MR) wijst erop dat met dit amendement alleen de onderhoudsgerechtigden die in België wonen het optreden van het Fonds kunnen genieten.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vraagt zich af of de huidige bepaling geen aanleiding kan geven tot een discriminatie. Hij geeft het voorbeeld van een persoon die door een vonnis van een Belgische rechter een uitkering tot onderhoud heeft verkregen, doch op enkele kilometers van de Belgische grens woont (bijvoorbeeld in Maubeuge), terwijl de onderhoudsplichtige nog steeds in België woont. Die persoon zal geen be-

CPAS ou le service communal compétent doit notifier par lettre recommandée la demande d'avance au débiteur d'aliments et l'avertir du fait que l'administration se chargera du recouvrement des aliments.

Par contre, l'adoption de l'amendement n° 12 de M. Verherstraeten et consorts risque de donner lieu à des situations très difficiles à gérer par l'administration. Qui va évaluer la situation ? Comment ?

Mieux vaut, selon Mme Coenen, s'en tenir à une procédure simple telle qu'elle est améliorée par l'amendement n° 27 du gouvernement. Les parties concernées ont ainsi le temps de réagir avant que le Fonds n'intervienne réellement.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) considère que l'amendement n° 12 de M. Verherstraeten et consorts complique la procédure d'avances mise en place. La formulation de l'article 5 de la présente proposition de loi - qui dispose que «le débiteur de la créance alimentaire doit s'être soustrait, en tout ou en partie, pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement» - permet d'identifier clairement les deux termes qui n'ont pas été payés(totalement).

L'amendement n° 25 du gouvernement (DOC 50 1627/004) a pour objet de remplacer l'article 5 par la disposition suivante :

« Art. 5. — Le créancier d'aliments peut demander le bénéfice de l'intervention prévue par cette loi lorsque le débiteur d'aliments s'est soustrait en tout ou en partie pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement des aliments. L'application de cette loi est limitée aux créanciers d'aliments qui ont leur domicile en Belgique.»

Le président, M. Olivier Maingain (MR), souligne que cet amendement limite l'avantage de l'intervention du Fonds aux créanciers d'aliments qui ont leur domicile en Belgique.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) se demande si la présente disposition ne risque pas de donner lieu à une discrimination. Il cite l'exemple d'une personne ayant obtenu une pension alimentaire par décision judiciaire en Belgique mais qui vit à quelques kilomètres de la frontière belge (à Maubeuge, par exemple) alors que le débiteur d'aliments réside toujours dans notre pays. Cette personne ne pourra pas faire appel au Fonds pour

roep kunnen doen op het Fonds om een voorschot te krijgen en om naleving te verkrijgen van het rechterlijke vonnis dat hem een onderhoudsuitkering toekent.

De minister geeft toe dat er inzake terugvordering meer moeilijkheden rijzen in verband met de woonplaats van de onderhoudsplichtige.

Voor het overige ligt het voor de hand dat het Fonds op zijn minst verplicht is steun te verlenen aan alle in België gedomicilieerde onderhoudsgerechtigden. Het ware immers onaanvaardbaar op Belgisch grondgebied tot een ongelijke behandeling te komen, onder het voorwendsel dat de onderhoudsplichtige zou beslist hebben niet alleen de verschuldigde onderhoudsgelden niet te betalen maar ook naar het buitenland te vertrekken.

Het is er dus om te doen een juist evenwicht te vinden tussen eensdeels het begrip terugvordering (dat ons ertoe zou moeten aanzetten meer rekening te houden met de woonplaats van de onderhoudsplichtige) en anderdeels het begrip non-discriminatie ten aanzien van de onderhoudsgerechtigden.

De bevoegdheid van de administratie is territoriaal afgebakend tot het Belgisch grondgebied; de minister stelt derhalve voor de voorschotregeling te doen aannemen op grond van het criterium waarbij de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde vooropstaat, ook al is die regeling niet perfect. Om een beroep te kunnen doen op de diensten van het Fonds en een voorschot te kunnen verkrijgen, zal de onderhoudsgerechtigde zich (althans aanvankelijk) moeten wenden tot de lokale overheden, het OCMW of de diensten van de gemeente waar hij woont. Zo zal elke onderhoudsgerechtigde die in België gedomicilieerd is, een beroep kunnen doen op het Fonds.

Voor onderhoudsgerechtigden die niet in België wonen, kan op termijn een systeem worden overwogen waarbij ze hun woonplaats kunnen kiezen bij een OCMW, als blijkt dat het door de heer Viseur aangekaarte vraagstuk zich werkelijk in alle scherpste stelt.

De heer Eric van Weddingen (MR) is uiteraard voorstander van de sociale doelstelling van het wetsvoorstel, maar hij vraagt zich toch af of er geen risico bestaat dat de betrokken partijen het op een akkoordje gooien: iemand die in België woont, kan het optreden van het Fonds genieten voor verschuldigde bedragen van een gewezen echtgenoot die in het buitenland verblijft, goed wetende dat die gelden nooit kunnen worden teruggevorderd.

Om dergelijke heimelijke overeenkomsten te voorkomen, verklaart het lid voorstander te zijn van de dubbele domicilievoorwaarde.

obtenir une avance et faire respecter la décision judiciaire qui lui donne droit à une pension alimentaire.

Le ministre reconnaît qu'en termes de recouvrement, le problème se pose davantage en ce qui concerne le domicile du débiteur d'aliments.

Cela étant, il va de soi que le Fonds est au moins tenu de venir en aide à tous les créanciers d'aliments domiciliés en Belgique. Il serait en effet inacceptable d'opérer une discrimination sur le territoire belge sous prétexte que le débiteur aurait décidé non seulement de ne pas payer les aliments dus mais aussi de partir à l'étranger.

Il s'agit donc de trouver un juste équilibre entre, d'une part, la notion de recouvrement qui devrait nous faire tenir compte davantage du domicile du débiteur et, d'autre part, la notion de non-discrimination à l'égard des créanciers.

La compétence de l'administration étant une compétence délimitée territorialement à la Belgique, le ministre propose de faire démarrer le système d'avances sur la base du critère de rattachement lié au domicile du créancier d'aliments, même si celui-ci n'est pas parfait. Pour pouvoir bénéficier des services du Fonds et obtenir une avance, le créancier devra d'ailleurs s'adresser, dans un premier temps du moins, aux autorités locales, CPAS ou service de la commune où il est domicilié. De cette manière, tout créancier d'aliments domicilié en Belgique pourra faire appel au Fonds.

Pour les créanciers qui ne sont pas domiciliés en Belgique, un système d'élection de domicile auprès d'un CPAS pourrait être envisagé à terme, pour autant que le problème soulevé par M. Viseur devienne réellement aigu.

M. Éric van Weddingen (MR) se déclare bien évidemment favorable à l'objectif social de la proposition de loi. Il se demande néanmoins s'il n'y a pas un risque d'entente entre les parties concernées dans la mesure où une personne domiciliée en Belgique peut bénéficier de l'intervention du Fonds pour une dette d'un ex-conjoint qui réside à l'étranger, tout en sachant parfaitement que cette dette ne pourra jamais être récupérée.

Afin d'éviter de telles collusions, le membre se déclare partisan de la double condition de domiciliation.

De minister merkt op dat de dubbele domicilievoorwaarde daarentegen ook meebrengt dat indien de onderhoudsplichtige beslist het Belgisch grondgebied te verlaten, de onderhoudsgerechtigde niet langer recht heeft op een voorschot.

Gelet op de nagestreefde doelstelling, die erin bestaat steun te verlenen aan de onderhoudsgerechtigden, verdient het de voorkeur de domicilievoorwaarde te beperken tot de onderhoudsgerechtigde, ook al zou de zekerheid inzake terugvordering gebieden ook een domiciliërcriterium op te leggen aan de onderhoudsplichtige. Die keuze zou het voor veel onderhoudsgerechtigden echter onmogelijk maken steun te verkrijgen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) geeft aan dat artikel 10 van het wetsvoorstel het volgende bepaalt: «Ieder nieuw gegeven dat van invloed kan zijn op het bedrag van de uitkering tot onderhoud, moet door de meest gereede partij of door een derde worden gemeld aan de gemeentelijke dienst of aan het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn waar de aanvraag werd ingediend.».

De minister stipt aan dat de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen over rechtsmiddelen beschikt om de bedragen in het buitenland terug te vorderen. De onderhoudsplichtige die beslist te verhuizen is dus zeker niet automatisch gevrijwaard van elke procedure van terugvordering door de administratie, ook al is die procedure inderdaad ingewikkelder.

Het is belangrijk dat er ten aanzien van het Europees recht geen enkele discriminatie inzake nationaliteit bestaat. Om een sociale uitkering te verkrijgen, rijst er geen enkele moeilijkheid met het criterium van aansluiting verbonden aan de domiciliëring van de onderhoudsgerechtigde in een Belgische gemeente.

Op het stuk van de terugvordering en de billijkheid is de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde volgens de minister het meest doeltreffende sociaal criterium, ook al zou een eveneens aan de onderhoudsplichtige opgelegd criterium van aansluiting de risico's kunnen beperken voor de administratie.

De minister stelt voor dat knelpunt opnieuw te behandelen bij de bespreking van de artikelen 20 en volgende van het wetsvoorstel; dan kan worden nagegaan of er in verband met de middelen van optreden door de administratie, in de wettekst al dan niet uitdrukkelijk moet worden verwezen naar de gevallen van bedrog of heimelijke verstandhouding tussen de onderhoudsplichtige en de onderhoudsgerechtigde.

Le ministre fait remarquer qu'en sens inverse, la double condition de domiciliation a aussi pour conséquence que si le débiteur décide de quitter le territoire belge, le créancier d'aliments n'aura plus droit à une avance.

Vu l'objectif poursuivi, qui est de venir en aide aux créanciers d'aliments, il est préférable de limiter le critère de domiciliation au seul créancier même si, pour des raisons de sécurité de recouvrement, il serait préférable d'imposer également un critère de domiciliation au débiteur de la créance alimentaire. Ce choix mettrait néanmoins fin à la possibilité d'obtenir une aide pour beaucoup de créanciers d'aliments.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), observe que l'article 10 de la proposition de loi dispose que «toute nouvelle donnée pouvant avoir une influence sur le montant de la créance alimentaire doit être notifiée au service communal ou au centre public d'aide sociale auprès duquel la demande a été introduite, par la partie la plus diligente ou par un tiers».

Le ministre signale que l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines dispose de voies de recours afin de récupérer des sommes à l'étranger. Le débiteur d'aliments qui décide de déménager n'est donc assurément pas automatiquement à l'abri de toute procédure de récupération par l'administration, même si celle-ci s'avère effectivement être plus complexe.

Au regard du droit européen, il est important qu'il n'y ait aucune discrimination de nationalité. À cet égard, le critère de rattachement lié à la domiciliation du créancier d'aliments dans une commune belge pour bénéficier d'une aide sociale ne pose aucun problème.

En termes de recouvrement et d'équité, le domicile du créancier d'aliments est, selon le ministre, le critère social le plus efficace, et ce, même si un critère de rattachement imposé également au débiteur pourrait limiter les risques pour l'administration.

Le ministre suggère de reposer ce problème lors de l'examen des articles 20 et suivants de la proposition de loi afin de voir si, concernant les moyens d'action de l'administration, il y a ou non lieu de viser explicitement les cas de dol ou de collusion entre débiteur et créancier dans le texte de loi.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) vraagt na te trekken of de voorgestelde bepalingen stroken met de internationale privaatrechtelijke verdragen inzake uitkeringen tot onderhoud.

Amendement nr. 54 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) strekt ertoe artikel 5 te vervangen door de volgende bepaling:

«Op het moment van de aanvraag moet de onderhoudsplichtige zich gedurende minstens twee termijnen onttrokken hebben aan de verplichting om te betalen.».

De minister merkt op dat er een manifeste tegenspraak bestaat tussen de tekst van het amendement en de verantwoording ervan.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) wijst erop dat de voorgestelde wijziging striktere voorwaarden oplegt aan de onderhoudsgerechtigde die het optreden wenst te verkrijgen van het Fonds. Indien een onderhoudsplichtige beslist de uitkering tot onderhoud één maand op twee te betalen en dus slechts de helft van het verschuldigde bedrag te betalen, zou de onderhoudsgerechtigde geen beroep meer kunnen doen op het Fonds.

Rekening houdend met de aangebrachte argumenten beslist *mevrouw Frieda Brepoels (VU&ID)* dit amendement in te trekken.

Art. 6

Amendement nr. 58 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) heeft tot doel in het eerste lid de woorden «of bij een dienst van de gemeente» weg te laten.

Mevrouw Frieda Brepoels (VU&ID) geeft aan dat het omwille van de eenvormigheid en de efficiëntie de voorkeur verdient de aanvraag overal te laten gebeuren via het OCMW (en niet via een andere dienst) van de gemeente waar de aanvrager gedomicilieerd is.

De minister suggereert dat amendement te beschouwen als een subamendement op amendement nr. 26 van de regering.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) attendeert erop dat het volgens de Vereniging van Steden en Gemeenten nuttig is dat de steden en de gemeenten het dossier kunnen behandelen; het betreft immers een sociale dienst aan de bevolking, zonder veel bijkomende administratieve en budgettaire verplichtin-

M. Alfons Borginon (VU&ID) demande de vérifier si les dispositions prévues sont conformes aux traités internationaux de droit privé en matière de pensions alimentaires.

L'amendement n° 54 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et de M. Geert Bourgeois (VU&ID) vise à remplacer l'article 5 par la disposition suivante :

«Au moment de la demande, le débiteur de la créance alimentaire doit s'être soustrait à l'obligation de paiement pendant deux termes au moins.».

Le ministre observe qu'il existe une contradiction manifeste entre le texte de l'amendement et sa justification.

Mme Fientje Moerman (VLD) fait, quant à elle, remarquer que la modification proposée pose des conditions plus strictes à l'égard du créancier d'aliments qui souhaite obtenir l'intervention du Fonds. Dans l'hypothèse où un débiteur d'aliments décidait de verser la pension un mois sur deux et donc de ne verser que la moitié du montant dû, le créancier ne pourrait plus faire appel au Fonds.

Suite aux arguments développés, *Mme Frieda Brepoels (VU&ID)* décide de retirer cet amendement.

Art. 6

L'amendement n° 58 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) vise à supprimer les mots «ou d'un service» à l'alinéa 1er.

Mme Frieda Brepoels (VU&ID) indique que dans un souci d'uniformité et d'efficacité, il est souhaitable que la demande soit toujours introduite auprès du CPAS (et non un autre service) de la commune où le demandeur a son domicile.

Le ministre propose que cet amendement soit considéré comme un sous-amendement à l'amendement n° 26 du gouvernement.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souligne que selon l'Union des villes et des communes, il est intéressant que les villes et communes puissent instruire le dossier dans la mesure où il s'agit d'un service social à la population, et ce, sans devoir faire face dorénavant à des lourdeurs administratives et bud-

gen. De betaling van de voorschotten en de terugvordering van de gestorte bedragen zullen immers worden afgehandeld door de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen.

Dat amendement nr. 58 kan de bevoegdheden terzake ophelderen.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) vindt dat het wetsvoorstel de gelegenheid moet bieden komaf te maken met de drempelvrees bij de bevolking om zich tot het OCMW te wenden. Dit parlementair initiatief moet aantonen dat het OCMW ten dienste staat van de hele bevolking. Het is derhalve belangrijk dat de dossiers inzake uitkeringen tot onderhoud in handen blijven van het OCMW.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) stelt vast dat de situaties die in verband met dit wetsvoorstel worden aangehaald, wijzen op de moeilijkheden inzake de tenuitvoerlegging van een gerechtelijk vonnis.

Hij acht de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waar het vonnis werd gewezen, de aangewezen instantie om te verifiëren of de aanvraag alle gevraagde inlichtingen (met name die over de vordering) omvat. Het administratief onderzoek van het dossier toevertrouwen aan het OCMW of aan een gemeentelijke dienst zou tot verwarring kunnen leiden. Is een OCMW bijvoorbeeld in staat te bepalen of de aanvrager het origineel of een kopie van de uitgifte van het vonnis heeft bezorgd aan zijn diensten?

Als het Fonds optreedt, wordt de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen in de plaats gesteld van de onderhoudsgerechtigde, met name in de rechten, middelen en waarborgen waarover die met het oog op de terugvordering van zijn uitkering tot onderhoud beschikt (artikel 14 van het wetsvoorstel); de spreker haalt het voorbeeld aan van een onderhoudsplichtige die maandelijks niet meer dan 25 euro stort, terwijl de uitkering tot onderhoud 125 euro bedraagt.

Vanaf het eerste optreden van het Fonds, ingeval de onderhoudsgerechtigde in de mogelijkheid verkeert om de inkomsten in te vorderen van de onderhoudsplichtige, alsook alle door derden aan hem verschuldigde bedragen, kan de administratie de vonnissen of de bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde overeenkomst, tegen alle schuldenaars inroepen (artikel 18 van het wetsvoorstel). Dat verzet zal worden behandeld door de beslagrechter.

Er kan zich ook een probleem stellen wanneer de onderhoudsgerechtigde een aanvraag indient bij het Fonds, en de uitgifte en de betekening van het vonnis bijhoudt. Zo kan de betrokkene trachten een gelijklopende tenuitvoerlegging van de beslissing te verkrijgen.

gétaires importantes puisque le versement des avances et le recouvrement des sommes versées seront pris en charge par l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines.

L'amendement n° 58 susvisé devrait pouvoir clarifier les compétences en la matière.

Mme Jacqueline Herzet (MR) estime que la proposition de loi doit être l'occasion de dépasser les réticences psychologiques existant au sein de la population lorsqu'elle doit s'adresser au CPAS. La présente initiative parlementaire doit démontrer que le CPAS est à la disposition de l'ensemble de la population. Il est donc important que le CPAS puisse continuer à instruire les dossiers en matière de créances alimentaires.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate que les situations évoquées dans le cadre de la présente proposition de loi posent le problème de l'exécution d'une décision de justice.

Il lui semble que le greffe des saisies du tribunal de première instance dans le ressort duquel la décision a été rendue est le mieux équipé pour vérifier si la demande contient l'ensemble des renseignements demandés et plus particulièrement ceux relatifs au titre de la créance. Confier l'instruction administrative du dossier au CPAS ou à un service de la commune risque de donner lieu à confusion. Un CPAS est-il, par exemple, capable de déterminer si le demandeur lui a fourni l'original ou une copie de l'expédition du jugement ?

En cas d'intervention du Fonds, l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines est subrogée au créancier d'aliments dans les droits, actions et garanties dont il dispose pour le recouvrement de sa créance alimentaire (article 14 de la proposition de loi).

L'intervenant cite l'exemple d'un débiteur d'aliments qui continue à ne verser mensuellement qu'un montant de 25 euros alors que la créance alimentaire s'élève à 125 euros.

Dès la première intervention du Fonds, lorsque le créancier d'aliments a le pouvoir de percevoir les revenus du débiteur, ainsi que toutes autres sommes qui lui sont dues par des tiers, l'administration pourra opposer les jugements ou la convention visée à l'article 1288, 3°, du Code judiciaire, à tous les débiteurs (article 18 de la proposition de loi). Cette opposition sera traitée par le juge des saisies.

Un problème peut aussi se poser lorsque le créancier d'aliments introduit une demande auprès du Fonds tout en gardant l'expédition et la signification du jugement, ce qui lui permet de poursuivre une exécution parallèle de la décision.

Zulke situaties, die leiden tot het gezamenlijke optreden van het Fonds, het OCMW, een gemeentelijke dienst en de beslagrechter, kunnen de procedure gedurende ettelijke maanden stilleggen.

Teneinde dergelijke problemen te voorkomen, stelt het lid voor het administratief beheer van het dossier toe te wijzen aan de griffie van de rechtbank van eerste aanleg, die bovendien kennis moet hebben van alle betwistingen inzake de tenuitvoerlegging van de beslissing betreffende uitkeringen tot onderhoud; dit is het voorwerp van amendement nr. 55 (DOC 50 1627/004) van de heer Viseur op artikel 6.

De griffie van de rechtbank van eerste aanleg heeft het voordeel reeds bekend te zijn bij de partijen aangezien dezen bij hun onderling geschil meestal al een beroep hebben gedaan op de rechtbank.

Als men vasthoudt aan de in het wetsvoorstel voorgestelde regeling, rijzen grote moeilijkheden bij de overdracht of het opeisen van de stukken. Juridisch is de beslagrechter het best geplaatst om de draagwijdte van een betekening precies in te schatten en om onverwijld alle vereiste stukken samen te brengen. Waarom dus geen beroep doen op deze openbare dienst die terzake gespecialiseerd is?

Dat gerechtelijk optreden wordt bovendien in onze buurlanden toegepast en is, volgens de heer Viseur, de meest betrouwbare werkwijze. Het biedt het Fonds voor alimentatievorderingen (door indeplaatsstelling of een bijzonder mandaat) de mogelijkheid een eenvormig onderzoek te doen van de vereiste stukken in de invorderingsprocedures.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) gaat niet akkoord met de zienswijze van de vorige spreker, die voornamelijk betrekking heeft op de fase van tenuitvoerlegging van de gerechtelijke beslissing, terwijl dit wetsvoorstel net een regeling wil instellen die de toevlucht tot dwingende uitvoeringsprocedures (beslag enzovoort) tracht te voorkomen.

Het optreden van het Fonds zal een kalmerend effect hebben op de contacten tussen ex-echtgenoten. Bovendien zal het de onwillige onderhoudsplichtige ertoe brengen uit eigen beweging zijn schulden te betalen.

De heer Maingain vindt het ongepast Justitie te belasten met vooral administratieve dossiers (het onderzoek van een dossier strekt er immers vooral toe de wettelijk bepaalde voorwaarden te verifiëren voor het verlenen van een voorschot op een uitkering tot onderhoud) en de beslagrechter op die manier van zijn opdrachten en zijn belangrijkste bevoegdheden af te leiden.

De telles situations qui impliquent tout à la fois l'intervention du Fonds, du CPAS ou d'un service de la commune et du juge des saisies risquent d'entraîner un blocage de la procédure pendant plusieurs mois.

Afin d'éviter ces problèmes, le membre suggère de concentrer la gestion administrative du dossier au greffe des saisies du tribunal de première instance, qui sera par ailleurs appelé à connaître de toutes les difficultés d'exécution de la décision rendue en matière de créance alimentaire. Tel est l'objet de l'*amendement n°55* (DOC 50 1627/004) de M. Viseur à l'article 6.

Le greffe des saisies du tribunal de première instance présente l'avantage d'être connu des parties puisque celles-ci ont généralement déjà eu recours au tribunal dans le conflit qui les oppose.

Si l'on s'en tient au système prévu par la proposition de loi, il faudra faire face à d'importantes difficultés de transmission ou de réclamation des pièces. Or, le juge des saisies est parfaitement armé sur le plan juridique pour interpréter la portée d'une signification et réunir très rapidement toutes les pièces requises. Pourquoi dès lors ne pas faire appel à ce service public spécialisé en la matière ?

Cette voie judiciaire, qui est d'ailleurs appliquée dans les pays voisins, est, selon M. Viseur, la voie la plus sûre car elle permet une unification de l'analyse des pièces requises dans le cadre des procédures de recouvrement (par subrogation ou mandat spécial) par le Fonds des créances alimentaires.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), ne partage pas l'analyse faite par le préopinant. Celle-ci porte essentiellement sur la phase d'exécution de la décision de justice. Or, la présente proposition de loi a précisément pour but de mettre en œuvre un système permettant d'éviter le recours à des procédures d'exécution contraignantes (saisies, etc.).

L'intervention du Fonds va avoir un effet d'apaisement dans les relations entre ex-conjoints. De surcroît, elle va amener le débiteur d'aliments récalcitrant à accepter plus spontanément de se mettre en règle et d'exécuter sa dette.

M. Maingain estime qu'il n'est pas souhaitable de surcharger la justice de dossiers essentiellement administratifs (l'instruction du dossier vise en effet principalement à vérifier les conditions légalement fixées pour l'octroi d'une avance sur créance alimentaire) et de dévier ainsi le juge des saisies de ses missions et de ses compétences premières.

De minister van Financiën deelt het standpunt van de heer Maingain. De in het wetsvoorstel aangereikte regeling strekt er inderdaad toe te voorkomen systematisch een beroep te doen op het gerecht. De minister wijst hieromtrent naar de terughoudendheid van de minister van Justitie inzake de oprichting van een Fonds voor alimentatievorderingen binnen zijn departement.

Hij begrijpt bovendien de bezorgdheid van de heer Viseur over de dubbele vordering van de onderhoudsgerechtigde. Artikel 6 kan eventueel het voorwerp uitmaken van een amendement dat ertoe strekt de onderhoudsgerechtigde die zich tot het Fonds wendt, niet alleen de titel van de uitkering tot onderhoud, maar ook het afschrift van het vonnis bij zijn aanvraag te voegen. Men zal echter nooit kunnen voorkomen dat de onderhoudsgerechtigde een beroep doet op de voorschottenregeling terwijl hij zich gelijktijdig tot de rechtbank wendt met een andere titel van uitkering tot onderhoud waarover hij nog beschikt.

Als de onderhoudsgerechtigde desalniettemin deze twee mogelijkheden gebruikt voor eenzelfde uitkering tot onderhoud, gaat het duidelijk om fraude aangezien hij ermee instemt zijn rechten voor de invordering van voornoemde uitkering aan het Fonds over te dragen. De minister neemt zich voor na te gaan of er in dit geval, net zoals voor de risico's op heimelijke overeenkomsten die werden vermeld bij de bespreking van artikel 5, in artikel 20 en volgende van het wetsvoorstel, niet uitdrukkelijk moet worden voorzien in gevallen van bedrog.

De Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen zal op termijn de administratieve functies die de OCMW's (of een gemeentelijke dienst) uitvoeren, opnieuw overnemen.

De minister wil geen overlapping van twee soorten van procedures. De onderhoudsgerechtigde kan steeds kiezen voor een gerechtelijke procedure, maar mag in dat geval geen beroep meer doen op het Fonds. De minister sluit echter niet uit dat bij de eerste evaluatie van het Fonds – na één jaar werking – wordt vastgesteld dat voor een aantal negatieve beslissingen van het Fonds rechtsmiddelen worden aangewend, waarbij de bevoegde rechter uitspraak moet doen over het al dan niet toekennen van het recht op een voorschot.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat de Franse wetgeving dit probleem regelt. Wanneer het Fonds weigert een voorschot toe te kennen, moet de rechtbank van eerste aanleg uitspraak doen.

Om de gelijktijdige aanwending van de twee rechtsmiddelen te voorkomen, stelt het lid voor de

Le ministre des Finances partage le point de vue développé par M. Maingain. Le mécanisme proposé tend effectivement à éviter un recours systématique aux autorités judiciaires. Le ministre rappelle à ce propos les réticences exprimées par le ministre de la Justice quant à la création d'un Fonds des créances alimentaires au sein de son département.

Il partage par ailleurs le souci exprimé par M. Viseur d'éviter que le créancier d'aliments mène une double action. L'article 6 pourrait éventuellement faire l'objet d'un amendement visant à obliger le créancier qui s'adresse au Fonds à joindre à sa demande non seulement le titre de la créance alimentaire, mais également l'expédition du jugement. On ne pourra cependant jamais éviter que le créancier ait recours à la procédure d'avances tout en s'adressant simultanément au tribunal sur la base d'un autre titre de créance dont il aurait encore disposition.

Si le créancier d'aliments utilise néanmoins deux voies de recours pour une même créance alimentaire, il entre manifestement dans une logique de fraude puisqu'il a accepté de céder ses droits au Fonds pour le recouvrement de ladite créance. Le ministre se propose d'examiner si, dans ce cas, il n'est pas nécessaire de prévoir, comme pour les risques de collusion évoqués lors de l'examen de l'article 5, qu'un dol soit expressément visé dans les articles 20 et suivants de la proposition de loi.

À terme, l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines reprendra les fonctions administratives exercées par le CPAS (ou un service communal).

Le ministre ne souhaite pas mêler deux sortes de procédures. Le créancier d'aliments peut toujours faire choix d'une procédure judiciaire mais il ne peut alors faire appel au Fonds. Le ministre n'exclut cependant pas que, lors de la première évaluation du Fonds, après un an de fonctionnement, on constate qu'un certain nombre de décisions négatives du Fonds font l'objet d'un recours en justice, le juge compétent étant amené à se prononcer sur le fait de savoir si le droit à l'avance doit être reconnu ou non.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) indique que la loi française règle ce problème. Lorsque le Fonds refuse d'accorder une avance, le tribunal de première instance est amené à statuer.

Pour empêcher l'utilisation simultanée de deux voies de recours, le membre suggère d'obliger le créancier

onderhoudsgerechtigde ertoe te verplichten bij zijn aanvraag de uitgifte en de betekening van het vonnis of de bij artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde overeenkomst te voegen. Op die manier treedt het Fonds, dat over alle uitvoeringsinstrumenten beschikt, volledig in de plaats van de onderhoudsgerechtigde.

De minister constateert op grond van artikel 5 van het wetsvoorstel het volgende: «*de onderhoudsplichtige moet zich in de loop van de zes maanden die aan de aanvraag voorafgaan geheel of ten dele gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen onttrokken hebben aan de verplichting om te betalen.*» Het spreekt echter voor zich dat het Fonds niet zal optreden voor de termijnen uit het verleden, maar alleen een voorschot zal storten voor toekomstige uitkeringen als er een aanvraag wordt ingediend. Er kan dus geen tegenstrijdigheid zijn met wat de onderhoudsgerechtigde afzonderlijk eist voor het verleden. Om de in het verleden niet betaalde bedragen te kunnen recupereren, zal men dus een titel van uitkering tot onderhoud moeten bijhouden.

Er moet evenwel worden voorkomen dat de onderhoudsgerechtigde voor de toekomst zelf handelt, terwijl het Fonds reeds optreedt. In dit geval heeft men immers te maken met een te voorkomen vorm van fraude.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat artikel 22 van het wetsvoorstel ook voorziet in een procedure bij de gewone rechtbanken als de onderhoudsgerechtigde een beslissing van het Fonds aanvecht.

De spreker pleit bovendien voor het behoud van de administratieve procedure op het niveau van de OCMW's, al was het maar in de eerste overgangsfase. De OCMW's zijn tegenwoordig voldoende bekend met de voorschottenregeling en verifiëren voor deze procedure een aantal elementen op basis van de wetgeving die nu van kracht is.

De heer Maingain vindt overigens dat men, gelet op de formulering van artikel 14 van het wetsvoorstel, mag veronderstellen dat het Fonds de in het verleden niet-gestorte bedragen ook kan terugvorderen door een bijzonder mandaat, zoals voor het resterend bedrag van de uitkering tot onderhoud.

De spreker beklemtoont dat het van belang is de procedures eenvormig te maken, om te voorkomen dat in het geval van een gerechtelijke procedure verschillende rechters zich elk over een deel van de uitkering tot onderhoud moeten uitspreken.

d'aliments à joindre à sa demande l'expédition et la signification du jugement ou la convention visée à l'article 1288, 3° et 4°, du Code judiciaire. De la sorte, le créancier subroge complètement le Fonds, qui dispose de tous les instruments d'exécution.

Le ministre constate qu'en vertu de l'article 5 de la proposition de loi, «le débiteur de la créance alimentaire doit s'être soustrait, en tout ou en partie, pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement». Il va toutefois de soi que le Fonds n'interviendra pas pour les termes passés. Il ne versera une avance que sur des créances futures par rapport à l'introduction de la demande. Il n'y a donc pas de contradiction à ce que le créancier agisse séparément pour le passé. Pour pouvoir récupérer les sommes non payées par le passé, il devra donc conserver un titre de créance.

Par contre, il faudra éviter que le créancier ne continue à mener une action par lui-même pour l'avenir alors que le Fonds intervient. Dans ce cas, on entre en effet dans une logique de fraude, qui doit être corrigée.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), fait remarquer que l'article 22 de la proposition de loi prévoit elle aussi une procédure de recours devant les tribunaux ordinaires lorsque le créancier d'aliments conteste une décision du Fonds.

L'intervenant plaide en outre pour le maintien de la procédure administrative au niveau des CPAS, ne fût-ce que dans la première phase transitoire. À l'heure actuelle, les CPAS sont en effet déjà familiarisés avec le système d'avances et sont amenés à vérifier un certain nombre d'éléments dans le cadre de cette procédure sur la base de la législation actuellement en vigueur.

M. Maingain estime par ailleurs qu'au vu de la formulation de l'article 14 de la proposition de loi, on pourrait considérer que le Fonds peut également recouvrer les sommes non versées par le passé au terme d'un mandat spécial, comme cela est prévu pour le surplus de la créance alimentaire.

L'orateur insiste sur l'importance d'unifier les procédures pour éviter, en cas de procédure judiciaire, que des juges différents ne soient saisis chacun pour une partie de la créance.

De minister onderstreept dat het Fonds om de volgende twee redenen alleen inzake toekomstige uitkeringen tot onderhoud voorschotten zal verlenen en een terugvorderingsprocedure zal uitwerken:

- er moet worden voorkomen dat zowel het Fonds als de onderhoudsgerechtigde optreden om de verschuldigde bedragen te innen;

- ten gunste van wie zullen de met betrekking tot het verleden ingevorderde bedragen worden gestort? Kunnen die bedragen dienen ter financiering van het Fonds, of moeten ze integraal aan de onderhoudsgerechtigde worden bezorgd?

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat artikel 14 van het wetsvoorstel het volgende bepaalt: «De administratie wordt ten belope van de gestorte bedragen in de plaats gesteld van de onderhoudsgerechtigde, met name in de rechten, middelen en waarborgen waarover die met het oog op de inning van zijn uitkering tot onderhoud beschikt. Voor het resterende bedrag van de vordering tot uitkering van levensonderhoud treedt de administratie op voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde.». Voor het resterende bedrag van de vordering tot uitkering van levensonderhoud beschikt de administratie dus over een bijzonder mandaat. De vraag rijst of dit bijzonder mandaat wordt verleend op de dag dat het Fonds het eerste voorschot uitbetaalt, dan wel of het ook geldt voor alle uitkeringen tot onderhoud uit het verleden, waarbij desnoods ook van die bedragen een percentage wordt ingehouden als tegemoetkoming in de administratiekosten. Die laatste oplossing biedt het voordeel dat samenloop van gerechtelijke procedures wordt voorkomen, alsook dat er gerechtelijke dwalingen ontstaan omdat meerdere rechters belast zijn met verschillende delen van hetzelfde dossier.

De minister zegt open te staan voor de suggestie van de heer Maingain. In dat geval is het echter van belang dat de volgorde wordt bepaald waarin de terugvorderingen geschieden. In de wettekst zal immers de bepaling moeten worden opgenomen dat alle teruggevorderde bedragen inzake uitkeringen tot onderhoud uit het verleden bij voorrang dienen ter dekking van de voorschotten die het Fonds uitkeert; alleen het resterende bedrag van de teruggevorderde bedragen kan dan worden uitbetaald aan de onderhoudsgerechtigde.

Voor de invordering van schulden uit het verleden ware het dan ook verkieslijk te voorzien in de indeplaatsstelling van het Fonds, veeleer dan het een bijzonder mandaat te verlenen.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) verkiest de regeling van indeplaatsstelling voor te behouden voor de

Le ministre insiste sur le fait que le Fonds n'octroiera des avances et n'organisera une procédure de recouvrement que pour des créances futures, et ce pour deux raisons :

- il faut éviter les doubles actions du Fonds et du créancier dans l'opération de recouvrement;

- à qui va-t-on verser les montants récupérés pour le passé ? Ces montants peuvent-ils servir à financer le Fonds ou doivent-ils être versés intégralement au créancier d'aliments ?

Le président, M. Olivier Maingain (MR), fait remarquer qu'en vertu de l'article 14 de la proposition de loi, «l'administration est subrogée au créancier d'aliments, à concurrence des sommes payées, dans les droits, actions et garanties dont il dispose pour le recouvrement de sa créance alimentaire. Pour le surplus de la créance alimentaire, l'administration agit pour le compte et au nom du créancier d'aliments.». Pour le surplus de la créance alimentaire, l'administration dispose donc d'un mandat spécial. La question est de savoir si ce mandat spécial est accordé à la date de la première avance effectuée par le Fonds ou s'il couvre également la totalité de la créance passée, quitte à percevoir sur ces sommes également un pourcentage pour frais administratifs. Cette dernière solution présente l'avantage d'éviter la concurrence de procédures judiciaires et des erreurs de justice dues au fait que plusieurs juges soient saisis pour des parties différentes d'un même dossier.

Le ministre se déclare ouvert à la suggestion formulée par M. Maingain. Il est toutefois important de déterminer, dans ce cas, l'ordre dans lequel les récupérations interviennent. Il faudra en effet prévoir dans le texte de loi que toutes les sommes récupérées pour les créances passées viennent en priorité en remboursement des avances faites par le Fonds. Seul le surplus des sommes récupérées pourra être versé au créancier.

Pour la récupération de dettes passées, il serait par conséquent préférable de prévoir la subrogation du Fonds plutôt que de lui conférer un mandat spécial.

M. Alfons Borginon (VU&ID) estime préférable, afin de préserver le caractère opérationnel du Fonds, de

terugkrijging van de uitbetaalde voorschotten, teneinde de operationaliteit van het Fonds te vrijwaren. Indien het Fonds ook zorgt voor de invordering van de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden, dreigt het verstrikt te raken in eindeloze conflicten en in procedures waarbij de drie betrokken partijen (Fonds, onderhoudsgerechtigde en onderhoudsplichtige) tegenover elkaar komen te staan. In dat geval zullen de belangen van het Fonds en die van de onderhoudsgerechtigde misschien niet altijd meer gelijklopen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel strekt tot instelling van een nieuwe regeling inzake voorschotten. Het vraagstuk betreffende de uitkeringen tot onderhoud is een maatschappelijk vraagstuk waarvoor al dertig jaar geen regeling bestaat. Indien het Fonds ook wordt belast met de invordering van alle uitkeringen tot onderhoud uit het verleden, zal het aankijken tegen enorm hoge tekorten.

Kan er niet veeleer vanuit worden gegaan dat met de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden die het Fonds behandelt, worden bedoeld alleen de aan de onderhoudsgerechtigde verschuldigde bedragen vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wet, alsmede dat de indeplaatsstelling van het Fonds tot die uitkeringen tot onderhoud wordt beperkt?

Voorzitter Olivier Maingain (MR) herhaalt dat het Fonds in geen geval voorschotten zal uitbetalen die betrekking hebben op de voorbije jaren.

Mevrouw Magda De Meyer (SP.A) onderstreept dat het Fonds des te gemakkelijker het volledige bedrag van de uitbetaalde voorschotten zal kunnen terugkrijgen indien het ook voor de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden in de plaats wordt gesteld van de onderhoudsgerechtigde.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) meent dat maar twee oplossingen kunnen worden overwogen: ofwel het Fonds alleen laten optreden voor de toekomstige uitkeringen tot onderhoud, ofwel het Fonds daarnaast ook de bevoegdheid verlenen de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden terug te vorderen, zij het in dat laatste geval zonder beperking in de tijd, teneinde niet het risico te lopen dat tweemaal wordt opgetreden om de verschuldigde bedragen te innen.

De spreekster geeft de voorkeur aan de tweede oplossing, vanzelfsprekend op voorwaarde dat de teruggevorderde bedragen bij voorrang worden bestemd ter dekking van de door het Fonds voorgeschoten bedragen.

réserver le système de subrogation pour la récupération des avances versées. Si le Fonds se charge également de récupérer les créances passées, il risque de se retrouver mêlé à des conflits sans fin et des procédures complexes opposant les trois parties concernées (Fonds, créancier et débiteur), le Fonds et le créancier ne partageant alors plus nécessairement toujours les mêmes intérêts.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) observe que la proposition de loi à l'examen vise la mise en place d'un nouveau mécanisme d'avances. Or, la question des créances alimentaires est un problème social non réglé depuis trente ans. Si l'on charge le Fonds de récupérer également toutes les créances passées, il sera confronté à un passif énorme.

Ne pourrait-on pas plutôt considérer que par créances passées visées par le Fonds, on entend uniquement les sommes dues au créancier d'aliments à partir de la date d'entrée en vigueur de la loi et limiter la subrogation du Fonds à ces créances-là ?

Le président, M. Olivier Maingain (MR) répète qu'en aucune façon le Fonds ne versera d'avances pour les années passées.

Mme Magda De Meyer (SP.A) souligne que si le Fonds est également subrogé au créancier d'aliments pour le recouvrement des créances passées, il pourra d'autant plus facilement récupérer le montant total des avances versées.

Mme Fientje Moerman (VLD) est d'avis que seules deux solutions peuvent être envisagées : soit limiter l'intervention du Fonds aux créances futures, soit confier en outre au Fonds le pouvoir de récupérer les créances passées, mais dans ce cas sans limite dans le temps pour éviter le risque de doubles actions en récupération.

L'intervenante donne la préférence à la deuxième solution à condition bien évidemment que les sommes récupérées soient prioritairement affectées à la récupération des sommes avancées par le Fonds.

Mevrouw Greta D'hondt (CD&V) staat open voor de argumenten ten voordele van de eenheid van het dossier. Zij vreest evenwel dat de door mevrouw Moerman aangereikte oplossing inzake uitkeringen tot onderhoud uit het verleden voor het Fonds tot een aanzienlijke werkoverlast zal leiden, al van bij de aanvang van de werkzaamheden van die instantie. Bovendien dreigen de kosten voor die procedures flink op te lopen. Daarom acht de spreker het verkieslijk het Fonds niet op te zadelen met passiva bestaande uit uitkeringen tot onderhoud, en het alleen te belasten met zaken van na de inwerkingtreding van de wet.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat een vonnis niet in verschillende onderdelen kan worden opgesplitst. Het gaat om een rechterlijke beslissing die één uitvoerbare titel omvat, die gevolgen sorteert

Om evidente budgettaire redenen spreekt het vanzelf dat het Fonds alleen voorschotten zal uitbetalen betreffende de toekomstige uitkeringen tot onderhoud. Op grond van de artikelen 14 en 15 van het wetsvoorstel heeft het vervolgens voorrang bij de invordering van de gestorte bedragen. De administratie wordt ten belope van de gestorte bedragen in de plaats gesteld van de onderhoudsgerechtigde, met name in de rechten, middelen en waarborgen waarover die met het oog op de invordering van zijn uitkering tot onderhoud beschikt.

Krachtens het wetsvoorstel krijgt het Fonds tevens een mandaat om het vonnis ten uitvoer te leggen voor het resterende bedrag van de vordering tot uitkering van levensonderhoud. Deze taak vormt volgens het lid voor het Fonds veeleer een bijkomende bron van financiële middelen dan een aanzienlijke kostenfactor, aangezien het Fonds gemachtigd is 10 % van het bedrag in te houden als tegemoetkoming in de administratiekosten.

Om de in bovenvermelde artikelen 14 en 15 opgesomde taken te kunnen vervullen moet het Fonds hoe dan ook over de uitgifte van het vonnis beschikken. Zo zal het het vonnis ten uitvoer moeten leggen voor alle uitkeringen tot onderhoud, zonder dat daarvoor een bepaalde termijn kan worden vastgesteld. De tenuitvoerlegging zal dus op eenvormige wijze moeten geschieden om te voorkomen dat ontelbare moeilijkheden rijzen naar gelang van allerhande specifieke situaties (in bepaalde gevallen zal de onderhoudsplichtige niets hebben gestort en zal de terugkrijging van de gestorte voorschotten worden aangerekend op de oudste schuld; in andere gevallen zal de onderhoudsplichtige vrijwillig reeds een aantal, door de betrokkene voor niet nader bepaalde zaken bestemde betalingen hebben verricht voordat het Fonds is opgetreden; enz.).

Mme Greta D'hondt (CD&V) est sensible aux arguments développés en faveur de l'unicité du dossier. Elle craint néanmoins que la solution suggérée par Mme Moerman en matière de créances passées ne conduise à une surcharge de travail très conséquente pour le Fonds dès le début de son entrée en action. Ces procédures risquent également d'entraîner des frais importants. C'est pourquoi l'intervenante estime préférable de ne pas imposer un passif de créances au Fonds et de limiter son action à partir de l'entrée en vigueur de la loi.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) fait remarquer qu'un jugement ne peut être divisé en plusieurs parties. Il s'agit d'une décision judiciaire qui comporte un seul titre exécutoire qui porte ses effets.

Il va de soi que, pour des raisons budgétaires évidentes, le Fonds ne versera des avances que sur les créances futures. En vertu des articles 14 et 15 de la proposition de loi, il récupère ensuite par privilège les sommes versées. À cet effet, l'administration est subrogée au créancier d'aliments, à concurrence des sommes payées, dans les droits, actions et garanties dont il dispose pour le recouvrement de sa créance alimentaire.

La proposition de loi confie en outre au Fonds le mandat d'exécuter le jugement pour le surplus de la créance alimentaire. Plutôt que de représenter un coût important, cette mission sera, selon le membre, source de moyens financiers supplémentaires pour le Fonds, autorisé à prélever 10% du montant pour frais administratifs.

Pour pouvoir remplir les missions visées aux articles 14 et 15 susvisés, le Fonds doit nécessairement disposer de l'expédition du jugement. Ainsi, il sera tenu d'exécuter le jugement pour l'ensemble des créances sans qu'une échéance déterminée puisse être fixée. Une unité d'exécution s'impose donc pour éviter d'incalculables difficultés en fonction de situations particulières (dans certains cas, le débiteur n'aura rien versé et la récupération des sommes versées sera imputée sur la dette la plus ancienne; dans d'autres cas, le débiteur aura déjà effectué, en amont de l'intervention du Fonds, un certain nombre de paiements volontaires affectés par lui à une attribution quelconque, etc.).

De heer Alfons Borginon (VU&ID) is van mening dat indien de commissie beslist het Fonds ook te belasten met de invordering van de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden, het die taak zonder enige beperking in de tijd moet toebedeeld krijgen.

Hij vestigt evenwel de aandacht op de aanzienlijke kosten die het Fonds in dat geval zal moeten dragen.

Voorts zal het Fonds bij de invorderingsprocedure van de uitkeringen tot onderhoud dan ook minder fungeren als tussenschakel, maar veeleer optreden als een instrument ten dienste van de gemeenschap. Daarbij dreigt voor de federale overheid een bevoegdheidsprobleem te rijzen. Binnen de huidige werkingssfeer van het wetsvoorstel kan het sociaal facet immers als bijkomstig worden beschouwd ten opzichte van het centrale vraagstuk inzake de invordering van de uitkeringen tot onderhoud. Zulks ware overduidelijk niet langer het geval mocht het Fonds daarnaast, zonder beperking in de tijd, optreden voor de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden.

Overigens heeft de administratie, in tegenstelling tot privé-personen, bij de invorderingsprocedure de mogelijkheid dwingende maatregelen te treffen. In veel gevallen raken de voormalige echtgenoten verwickeld in eindeloze discussies over de verrichte betalingen (welke bedragen werden gestort? op welke maanden hebben de verrichte stortingen betrekking? is rekening gehouden met de indexering of moeten terzake achterstallen worden aangerekend? enzovoort). In die context moet de onderhoudsplichtige de mogelijkheid krijgen zich afdoende te verdedigen en op voet van gelijkheid met de onderhoudsgerechtigde het bewijs te leveren van de betalingen die hij heeft verricht. Indien de administratie der belastingen evenwel optreedt voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde met betrekking tot de terugvordering van de verschuldigde uitkeringen tot onderhoud, met inbegrip van die uit het verleden, dan wordt dat evenwicht totaal verbroken.

Zoals hierboven gesteld zal het Fonds betrokken raken bij eindeloze geschillen inzake de vaststelling van de uitkering tot onderhoud, de verschuldigde bedragen en de reeds verrichte betalingen indien het wordt belast met de invordering van de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) suggereert dat indien deze wet in werking treedt op 1 januari 2003, alle na die datum uitgesproken vonnissen in aanmerking kunnen komen om de terugvordering terzake door het Fonds te laten afhandelen.

M. Alfons Borginon (VU&ID) est d'avis que si la commission décidait de charger également le Fonds du recouvrement des créances passées, cette mission doit lui être attribuée sans limite dans le temps.

Néanmoins, il attire l'attention sur les charges financières importantes qui devront dans ce cas être supportées par le Fonds.

En outre, le Fonds fera alors moins office de chaînon intermédiaire dans la procédure de recouvrement des créances mais agira davantage comme un instrument au service de la collectivité, ce qui risque de poser un problème en termes de compétence pour le pouvoir fédéral. Dans le cadre du champ d'application actuel de la proposition de loi, l'aspect social peut en effet être considéré comme accessoire par rapport à la problématique principale du recouvrement des créances alimentaires. Cela ne serait manifestement plus le cas si le Fonds intervient également pour les créances passées, sans limite dans le temps.

Par ailleurs, dans la procédure de recouvrement, l'administration dispose de moyens de contrainte dont les personnes privées ne peuvent faire usage. Dans nombre de cas, une discussion sans fin oppose les ex-conjoints sur les paiements réalisés (Quels sont les montants versés ? Sur quels mois portent les versements effectués ? A-t-il été tenu compte de l'indexation ou bien des arriérés doivent-ils être prélevés en la matière ? etc.). Dans ce contexte, il y a lieu de permettre au débiteur d'aliments de se défendre correctement et d'apporter la preuve des paiements effectués sur un pied d'égalité avec le créancier. Or, si l'administration fiscale agit pour le compte et au nom du créancier d'aliments pour le recouvrement des créances dues, y compris pour le passé, cet équilibre est entièrement rompu.

Comme indiqué ci-dessus, si le Fonds est chargé de récupérer les créances du passé, il se verra impliqué dans des conflits sans fin concernant l'établissement de la créance, les montants dus et les paiements déjà effectués.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) suggère que si le présent texte de loi entre en vigueur le 1er janvier 2003, tous les jugements prononcés après cette date pourraient être pris en considération pour l'intervention en recouvrement par le Fonds.

Indien het Fonds evenwel wordt opgezaald met een te grote last aan uitkeringen tot onderhoud worden de door de eerstelijnsdiensten te behandelen dossiers (te weten het OCMW of een dienst van de gemeente) dusdanig complex dat ze nooit bij het Fonds dreigen te geraken.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) vat de situatie als volgt samen:

- vanaf de inwerkingtreding van de wet, kan de titel van de uitkering tot onderhoud de aanvraag tot het ontvangen van een voorschot staven, ook al werd een rechterlijke uitspraak vóór die inwerkingtreding geweest;
- de vraag rijst dan ook of de vordering tot inning uitsluitend op de toekomstige uitkeringen tot onderhoud betrekking heeft, dan wel of ze ook slaat op die welke dateren van vóór de datum waarop de aanvraag bij de gemeentelijke dienst of bij het OCMW werd ingediend.

De minister ziet bepaalde voordelen met de formule die ertoe strekt de terugvordering van de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden onder de toepassingsfeer van dit wetsvoorstel te doen vallen. Op die manier zal het Fonds, wat het verleden betreft, niet met de onderhoudsgerechtigde in concurrentie treden. In dat geval zal men mensen die aanspraak kunnen maken op een voorschot, duidelijk moeten meedelen dat zij, zo ze een beroep doen op het Fonds, automatisch ten voordele van dat Fonds afstand doen van alle rechten voor de inning van de uitkering tot levensonderhoud. Een soortgelijke bepaling kan zeer nuttig zijn als rem tegen de indiening van bepaalde aanvragen. De onderhoudsgerechtigde zal kunnen kiezen:

- ofwel is hij ervan overtuigd dat de onderhoudsplichtige de verschuldigde bedragen niet zal betalen en beslist hij een beroep te doen op de voorschottenregeling, zodat het Fonds pogingen kan ondernemen om de verschuldigde bedragen – ook die uit het verleden – terug te vorderen;
- ofwel is de onderhoudsgerechtigde van mening dat de onderhoudsplichtige in staat is om met tussenpozen stortingen te verrichten en op die manier zijn schulden uit het verleden weg te werken, zodat die onderhoudsgerechtigde belang kan hebben bij de voortzetting van een procedure om de bedragen via een minnelijke schikking dan wel via een gerechtelijke procedure te innen.

Die formule biedt daarenboven de mogelijkheid om bepaalde heimelijke overeenkomsten tussen gewezen echtgenoten te voorkomen, waarbij men voorschotten op toekomstige uitkeringen tot onderhoud wil verkrijgen.

Par contre, si l'on charge le Fonds d'un passif de créances trop important, la complexité des dossiers à traiter en première ligne (c'est-à-dire par le CPAS ou un service de la commune) sera telle qu'ils risquent de ne jamais aboutir au Fonds.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) résume la situation comme suit :

- dès l'entrée en vigueur de la loi, le titre de la créance peut fonder la demande d'avance même si une décision de justice a été rendue avant cette entrée en vigueur;
- la question est dès lors de savoir si l'action de recouvrement porte exclusivement sur les créances futures ou si elle s'étend également à des créances antérieures à la date d'introduction de la demande auprès du service communal ou du CPAS.

Le ministre estime que la formule visant à inclure le recouvrement des créances du passé dans le champ d'application de la proposition de loi présente certains avantages. De cette manière, le Fonds ne sera pas en concurrence avec le créancier pour le passé. Dans ce cas, il faudra cependant clairement informer les bénéficiaires d'une avance que s'ils font appel au Fonds, ils lui abandonnent automatiquement tous leurs droits pour le recouvrement de la créance alimentaire. Une telle disposition peut servir utilement de frein à l'introduction de certaines demandes. Le créancier d'aliments aura le choix :

- soit il est convaincu que le débiteur d'aliments ne paiera pas les sommes dues et il décide de recourir au système des avances de sorte que le Fonds puisse tenter de récupérer les sommes dues, y compris pour le passé;
- soit il estime que le débiteur d'aliments pourrait continuer à effectuer des versements de manière intermittente et apurer ainsi les dettes du passé si bien qu'il peut avoir intérêt à poursuivre une procédure de recouvrement à l'amiable ou par l'intermédiaire de la justice.

Cette formule permet en outre d'éviter certaines collusions entre ex-époux visant à obtenir des avances pour les créances futures tout en laissant condamner le débiteur à verser les dettes passées au créancier,

gen, en tegelijkertijd de onderhoudsplichtige laten veroordelen om de in het verleden opgebouwde schulden ten gunste van de onderhoudsgerechtigde te laten storren, wat voor het Fonds tot een vermindering van de financiële middelen zou leiden.

In dat geval bevestigt de minister dat de wet, vanaf de inwerkingtreding ervan, van toepassing zal zijn op de aanvragen die vanaf die datum werden ingediend, ook al hebben die aanvragen betrekking op de niet-vereffening van vorige betalingen, op voorwaarde dat bij de aanvraag een rechtsgeldig uitvoerbare titel gevoegd is.

Wat de toegekende voorschotten betreft, zal het Fonds uiteraard alleen voor de toekomst interveniëren. Het Fonds zal daarentegen tot de terugvordering van de verschuldigde bedragen overgaan, ongeacht op welke periode ze betrekking hebben, met inbegrip van de uitkeringen tot onderhoud die al tien, vijftien of twintig jaar oud zijn. In verband met de uitkeringen tot onderhoud uit het verleden zal moeten worden gepreciseerd of het Fonds rechtens in de plaats van de onderhoudsgerechtigde treedt, dan wel of het Fonds een bijzonder, in artikel 14, tweede lid, van het wetsvoorstel bedoeld mandaat toegekend krijgt.

Voorts zal in de wettekst moeten worden gepreciseerd dat elk door het Fonds teruggevorderde bedrag, bij voorrang naar de terugbetaling van de voorschotten zal gaan (terugvordering bij vooruitneming en buiten erfdeel van de door het Fonds voorgeschoten bedragen). Het saldo van de ingevorderde bedragen zal aan de onderhoudsgerechtigde worden uitbetaald. Er zal tevens moeten worden bepaald of de inhouding ten belope van 10% op de voorschotten tot dekking van de administratiekosten, eveneens op het saldo van de ingevorderde bedragen van toepassing zal zijn. Zo dat het geval is, kan die inhouding dan eventueel lager liggen dan 10%? Kan het eventueel om een degressieve regeling gaan?

In dat verband onderstreept de minister dat tegenover elk werk een verloning mag staan. Zo het Fonds geen enkele vergoeding ontvangt voor invorderingen uit het verleden, dan zou het wel eens in de verleiding kunnen komen om zich, zodra de voorschotten teruggevorderd zijn, over andere dossiers te buigen.

Welke instrumenten mag het Fonds bij de invorderingsprocedure aanwenden? De indieners van het wetsvoorstel hebben gekozen voor de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen omdat die administratie tegen de onderhoudsplichtige een dwangbevel kan uitvaardigen wanneer laatstgenoemde weigert een betaling bij minnelijke schikking uit te voeren (artikel 17). In tegenstelling tot wat de verantwoording bij het door de regering ingediende amendement nr. 26

ce qui entraînerait une perte de moyens financiers pour le Fonds.

Dans cette hypothèse, le ministre confirme que dès son entrée en vigueur, la loi s'appliquera aux demandes introduites à partir de cette date, même si ces demandes portent sur des défauts de paiements antérieurs, pour autant que la demande soit accompagnée d'un titre exécutoire valable.

En ce qui concerne les avances octroyées, le Fonds n'interviendra bien entendu que pour l'avenir. Par contre, le Fonds procédera au recouvrement des sommes dues quelque soit la période visée, y compris si les créances remontent à dix, quinze ou vingt ans. Pour ce qui est des créances passées, il s'agira de préciser si le Fonds sera subrogé au créancier d'aliments ou s'il bénéficiera d'un mandat spécial tel que visé à l'article 14, alinéa 2, de la proposition de loi.

Il s'agira en outre de préciser dans le texte de loi que toute somme récupérée par le Fonds sera prioritairement affectée au remboursement des avances (récupération par préciput et hors part des sommes avancées par le Fonds). Le surplus des sommes recouvrées sera versé au créancier. Il y aura également lieu de déterminer si la retenue de 10% prélevée pour frais administratifs sur les avances sera également effectuée sur le surplus des sommes recouvrées. Si oui, cette retenue peut-elle éventuellement être inférieure à 10%? Peut-il éventuellement s'agir d'un système dégressif?

À cet égard, le ministre insiste sur le fait que tout travail mérite rémunération. Si le Fonds ne reçoit aucune rémunération pour les recouvrements liés au passé, il pourrait bien être tenté de s'occuper d'autres dossiers une fois les avances récupérées.

Quels sont les moyens mis en œuvre par le Fonds dans la procédure de recouvrement? Les auteurs de la proposition de loi ont opté pour l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines parce que celle-ci peut décerner contrainte au débiteur lorsque celui-ci renonce à effectuer un paiement amiable (article 17). Contrairement à ce qu'il est indiqué dans la justification de l'amendement n° 26 du gouvernement (DOC 50 1627/004, p. 4), la demande devra donc con-

(DOC 50 1627/004, blz. 4) aangeeft, zal de aanvraag bijgevolg moeten zijn vergezeld van het origineel (geen afschrift) van de uitvoerbare titel van de uitkering tot onderhoud. De uitvoerbare titel van die uitkering dient alleen ter staving van het bestaan van de uitkering. Het Fonds zal het stuk niet gebruiken, maar zo nodig op grond daarvan een dwangbevel kunnen uitvaardigen. De wettekst zal moeten preciseren dat de onderhoudsgerechtigde, zodra hij het Fonds inschakelt, afziet van zijn titels van uitkering tot onderhoud.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) geeft aan dat artikel 14, tweede lid, van het wetsvoorstel het Fonds een bijzonder mandaat toekent voor het resterende bedrag van de uitkering tot onderhoud (namelijk het bedrag dat de door het Fonds voorgeschoten bedragen overschrijdt). De spreker stelt dat men er in het verlengde daarvan behoort van uit te gaan dat het Fonds tevens een bijzonder mandaat toegekend krijgt voor de invordering van uitkeringen tot onderhoud uit het verleden, waarbij dan eventueel een bepaald percentage kan worden ingehouden waarmee het Fonds zijn administratiekosten kan dekken en het rechtsvorderingen voor rekening van de onderhoudsgerechtigde kan instellen.

Het spreekt voor zich dat ook in dit geval voor het Fonds de verplichting geldt om de aldus ingevorderde bedragen aan de onderhoudsgerechtigde door te storten.

Amendement nr. 85 van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) en mevrouw Trees Pieters (CD&V) (DOC 50 1627/006) heeft een dubbele strekking:

a) in het eerste lid, de woorden «of bij een dienst» weg te laten (zie het door de heer Bourgeois ingediende amendement nr. 58);

b) in de Nederlandse tekst, het punt 4° te vervangen als volgt: «4° de titel van de vordering.».

Amendement nr. 59 (DOC 50 1627/004) van mevrouw Frieda Brepoels (VU&ID) en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) strekt ertoe de aard te bepalen van de documenten die bij de indiening van de aanvraag vereist zijn. Het strekt ertoe, in het tweede lid, het 3° en 4° te vervangen door de volgende bepalingen:

« 3° het gedetailleerde bedrag van de achterstallige uitkeringen op het ogenblik van de aanvraag en de opgave van de nog te vervallen bedragen;

4° de uitvoerbare titels op grond waarvan de uitkeringen verschuldigd zijn evenals de stukken van de uitvoering.».

tenir l'original du titre exécutoire de la créance (et non une copie). Le titre exécutoire de la créance n'est là que pour prouver l'existence de la créance. Le Fonds ne va pas l'utiliser mais, si nécessaire, il pourra décerner contrainte sur cette base. Le texte de loi devra préciser l'abandon par le créancier de ses titres de créance dès qu'il s'adresse au Fonds.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) estime que, dans la même logique que l'article 14, alinéa 2, de la proposition de loi, qui confère au Fonds un mandat spécial pour le surplus de la créance alimentaire (c'est-à-dire au-delà des sommes avancées par le Fonds), il faudra considérer que le Fonds se voit également décerner un mandat spécial pour le recouvrement des créances du passé, moyennant éventuellement la retenue d'un pourcentage pour frais administratifs et actions en justice assumées par le Fonds pour compte du créancier d'aliments.

Il va de soi que dans ce cas aussi, il y a obligation pour le Fonds de restituer les sommes ainsi recouvrées au créancier d'aliments.

L'amendement n° 85 (DOC 50 1627/006) de M. Verherstraeten et de Mme Trees Pieters (CD&V) a un double objet :

a) supprimer les mots «ou d'un service» à l'alinéa 1er (cf. l'amendement n° 58 de Mme Brepoels et de M. Bourgeois);

b) dans le texte néerlandais, remplacer le point 4° par le texte suivant : «4° de titel van de vordering».

L'amendement n° 59 (DOC 50 1627/004) de Mme Brepoels et M. Bourgeois (VU&ID) vise à préciser la nature des documents requis lors de l'introduction de la demande. Il tend à remplacer, à l'alinéa 2, les 3° et 4° par les dispositions suivantes :

«3° le montant détaillé de l'arriéré au moment de la demande et le relevé des montant non échus;

4° les titres exécutoires justifiant la déduction des pensions ainsi que les pièces relatives à l'exécution.».

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) dient amendement nr. 2 (DOC 50 1627/002) in, dat ertoe strekt het derde lid weg te laten.

De indiener wenst immers niet te voorzien in de verplichting voor de onderhoudsgerechtigde om bij zijn aanvraag een attest te voegen van een gerechtsdeurwaarder dat aantoonst dat een privaatrechtelijk middel van tenuitvoerlegging vergeefs is gebleken.

De minister wijst erop dat die bepaling werd weggelaten met amendement nr. 26 van de regering, dat ertoe strekt artikel 6 te vervangen (DOC 50 1627/004). Dientengevolge trekt de heer Viseur zijn amendement nr. 2 in.

Amendement nr. 13 (DOC 50 1627/003) van *de heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s.* heeft een soortgelijke strekking. Het strekt ertoe het laatste lid van artikel 6 te vervangen door een als volgt luidende bepaling:

«De inspanning die de alimentatiegerechtigde gedaan heeft om de betaling van de alimentatieschuld te bekomen, moet blijken uit een ingebrekestelling, zoals bedoeld in artikel 1139 van het Burgerlijk Wetboek, van de alimentatieplichtige door de alimentatiegerechtigde.»

In verband met het door de regering ingediende amendement nr. 26, constateert *mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo)* dat artikel 6, tweede lid, 2°, bepaalt dat de woonplaats van de onderhoudsplichtige bekend moet zijn. Zo de onderhoudsgerechtigde die informatie niet kan bezorgen, zal het Fonds zijn aanvraag dan weigeren?

De minister merkt op dat in het door de regering ingediende amendement nr. 25 tot vervanging van artikel 5 van het wetsvoorstel, wordt bepaald dat «de toepassing van deze wet (...) beperkt (is) tot de onderhoudsgerechtigden die hun woonplaats in België hebben.»

Wat de woonplaats van de onderhoudsplichtige betreft, kan de onderhoudsgerechtigde aan het Fonds gewoon verklaren dat hij niet over die informatie beschikt. Om terzake iedere moeilijkheid te voorkomen, stelt de minister voor om de tekst van amendement nr. 26 te wijzigen door te specificeren dat de onderhoudsgerechtigde verplicht is de laatst gekende woonplaats van de onderhoudsplichtige (die eventueel de gewezen echtelijke woonst kan zijn) te vermelden.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) stelt vast dat het OCMW of de met het dossier belaste belastingdienst normaliter toegang tot het Rijksregister zou moeten hebben.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente également un amendement (n° 2 – DOC 50 1627/002) qui tend à supprimer l'alinéa 3.

L'intervenant souhaite en effet supprimer l'obligation pour le créancier d'aliments de joindre à sa demande, une attestation d'un huissier de justice établissant qu'une voie d'exécution de droit privé s'est révélée infructueuse.

Le ministre indique que cette disposition est supprimée par l'amendement n° 26 du gouvernement, qui vise à remplacer l'article 6 (DOC 50 1627/004). En conséquence, *M. Viseur* retire son amendement n° 2.

L'amendement n°13 (DOC 50 1627/003) de *M. Verherstraeten et consorts (CD&V)* poursuit un objectif similaire. Il tend à remplacer le dernier alinéa de l'article 6 par la disposition suivante:

«Les efforts déployés par le créancier d'aliments en vue d'obtenir le paiement de la créance alimentaire seront attestés par une constitution en demeure du débiteur par le créancier conformément à l'article 1139 du Code civil.»

Concernant l'amendement n° 26 du gouvernement, *Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo)* constate que l'article 6, alinéa 2, 2°, proposé, dispose que le domicile du débiteur d'aliments doit être connu. Si le créancier d'aliments n'est pas en mesure de communiquer cette information, sa demande sera-t-elle refusée par le Fonds ?

Le ministre fait remarquer que l'amendement n°25 du gouvernement, qui remplace l'article 5 de la proposition de loi, prévoit que «l'application de cette loi est limitée aux créanciers d'aliments qui ont leur domicile en Belgique.»

Quant au domicile du débiteur d'aliments, le créancier peut tout simplement déclarer au Fonds qu'il ne dispose pas de cette information. Pour éviter toute difficulté en la matière, le ministre suggère de modifier le texte de l'amendement n°26 en spécifiant que le créancier est tenu de mentionner le dernier domicile connu du débiteur d'aliments (qui peut être, par exemple, l'ancien domicile conjugal).

M. Alfons Borginon (VU&ID) constate que le CPAS ou l'administration fiscale chargé du dossier devraient normalement pouvoir avoir accès au registre national.

De minister merkt op dat sommige onderhoudsplichtigen over geen woonplaats in België beschikken.

Ten behoeve van *mevrouw Magda De Meyer (SPA)* bevestigt *de minister* dat de verplichting om een woonplaats in België te hebben vooraleer een aanvraag bij het Fonds kan worden ingediend, uitsluitend voor de onderhoudsgerechtigde geldt.

*
* *

Tijdens de vergaderingen van 26 en 27 maart 2002 heeft *mevrouw Fientje Moerman (VLD)* c.s. drie nieuwe amendementen ingediend.

Amendement nr. 91 (DOC 50 1627/007), sub-amendement op amendement nr. 26 van de regering strekt ertoe in het voorgestelde artikel 6 de volgende wijzigingen aan te brengen:

1° in het tweede lid, 2°, van de voorgestelde tekst, het woord «woonplaats» vervangen door de woorden «laatst gekende woonplaats»;

2° in het tweede lid, 3° vervangen als volgt:

«het bedrag van de onderhoudsvordering en de aanduiding van de datum en het bedrag van de termijnen waaraan de onderhoudsplichtige zich geheel of ten dele heeft onttrokken;»;

3° in het tweede lid, 4° vervangen als volgt:

«4° de uitgifte of de minuut, voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging, van de gerechtelijke beslissing of van de akte bedoeld in artikel 1288, 3° of 4°, van het Gerechtelijk Wetboek, waarin de uitkering tot onderhoud wordt vastgesteld, evenals de stukken van tenuitvoerlegging.»;

4° de voorgestelde tekst van dit artikel, die § 1 zal vormen, aanvullen met een § 2, luidend als volgt:

«§ 2. De Koning kan bepalen dat de in het eerste lid van de eerste paragraaf van dit artikel vermelde opdracht wordt uitgevoerd door de administratie.»

Amendement nr. 94 (DOC 50 1627/007), sub-amendement op amendement nr. 26 van de regering strekt ertoe in de voorgestelde tekst van het eerste lid de woorden «of bij een dienst van de gemeente» weg te laten.

Amendement nr. 108 (DOC 50 1627/008), sub-amendement op amendement nr. 26 van de regering strekt ertoe het voorgestelde artikel 6 aan te vullen met een 5°, luidend als volgt:

Le ministre observe qu'un certain nombre de débiteurs d'aliments n'ont aucun domicile en Belgique.

À l'attention de *Mme Magda De Meyer (SPA)*, *le ministre* confirme que l'obligation d'avoir un domicile en Belgique pour introduire une demande auprès du Fonds s'applique uniquement au créancier d'aliments.

*
* *

Au cours des réunions des 26 et 27 mars 2002, *Mme Fientje Moerman (VLD)* et consorts ont présenté trois nouveaux amendements.

L'amendement n° 91 (DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 26 du gouvernement, vise à apporter les modifications suivantes :

1° À l'alinéa 2, 2°, de l'article 6 proposé, remplacer le mot «domicile» par les mots «dernier domicile connu» ;

2° remplacer l'alinéa 2, 3°, par la disposition suivante :

«le montant de la créance alimentaire et l'indication de la date et du montant des termes auxquels le débiteur d'aliments s'est soustrait entièrement ou partiellement;»;

3° remplacer l'alinéa 2, 4°, par la disposition suivante :

«l'expédition ou la minute, revêtue de la formule exécutoire, de la décision judiciaire ou de l'acte visé à l'article 1288, 3° ou 4°, du Code judiciaire, fixant la contribution à l'entretien, ainsi que les pièces d'exécution.»;

4° compléter le texte proposé de cet article, qui formera le §1er, par un §2, libellé comme suit :

«Le Roi peut disposer que la mission visée à l'alinéa 1er du §1er du présent article est exécutée par l'administration.»

L'amendement n° 94 (DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 26 du gouvernement, tend à supprimer les mots «ou d'un service de la commune» dans le texte proposé de l'alinéa 1er.

Enfin, *l'amendement n° 108 (DOC 50 1627/008), sous-amendement à l'amendement n° 26 du gouvernement*, tend à compléter l'article 6 proposé par un 5°, libellé comme suit :

«5° de opdracht aan de administratie om de integrale termijnen van de uitkering tot onderhoud welke aanleiding geven tot betaling van een voorschot, en om het bedrag van de termijnen waaraan de onderhoudsplichtige zich geheel of ten dele heeft onttrokken, in te vorderen.».

Art. 7

Amendement nr. 61 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) beoogt artikel 7 aan te vullen met het volgende lid:

«Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn brengt de aanvrager op de hoogte van het doorsturen van het dossier naar de administratie.».

De indiener verwijst naar de verantwoording.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. dient amendement nr. 14 (DOC 1627/003) in, dat ertoe strekt de artikelen 7 tot 9 te vervangen door de volgende bepalingen:

«Art. 7. — Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentedienst onderzoekt vooreerst of de aanvraag volledig is conform het bepaalde in artikel 6 en spreekt zich dan binnen een termijn van 21 dagen uit over de gegrondheid van het verzoek in het licht van artikel 5.

Wanneer de aanvraag gegrond wordt verklaard gaat het OCMW of de gemeentedienst over tot de uitbetaling van de tegemoetkoming in de plaats van de onderhoudsplichtige en voor rekening van het Fonds.

Het bedrag van de tegemoetkoming bedraagt maximum 200 EUR per kind en per gewezen echtgenoot per maand.

De Koning past dit bedrag minstens om de twee jaar aan aan de stijging van het indexcijfer op de wijze die Hij bepaalt.

Het OCMW of de gemeentedienst stuurt onmiddellijk een afschrift van zijn beslissing naar de onderhoudsgerechtigde, de onderhoudsplichtige en het Fonds.

De kennisgeving aan de onderhoudsplichtige geschiedt bij aangetekend schrijven. Zij bevat bovendien de tekst van de artikelen 15 en 17 van deze wet en het nummer van de rekening van de ontvanger der Domeinen waarop de verschuldigde bedragen moeten worden betaald.

Het Fonds betaalt de door het OCMW of de gemeentedienst uitbetaalde bedragen binnen de maand terug op grond van de overgezonden vorderingsstaten.».

«5° L'ordre donné à l'administration de recouvrer l'intégralité des termes de la créance alimentaire donnant lieu au paiement d'une avance, ainsi que le montant des termes auxquels le débiteur s'est soustrait en tout ou en partie.»

Art. 7

L'amendement n° 61 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et de M. Geert Bourgeois (VU&ID) tend à compléter l'article 7 par l'alinéa suivant :

«Le centre public d'aide sociale informe le demandeur de l'envoi du dossier à l'administration».

Il est renvoyé à la justification.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) et consorts présente un amendement n° 14 (DOC 1627/003) visant à remplacer les articles 7 à 9 par les dispositions suivantes :

« Art. 7. — Le centre public d'aide sociale ou le service communal vérifie tout d'abord la conformité de la demande avec l'article 6 et se prononce dans un délai de 21 jours sur le bien-fondé de cette demande à la lumière de l'article 5.

Si la demande est déclarée fondée, le CPAS ou le service communal procède au paiement de l'intervention en lieu et place du débiteur de la créance et pour le compte du Fonds.

L'intervention ne peut dépasser un montant mensuel de 200 euros par enfant et par ex-conjoint.

Le Roi adapte ce montant tous les deux ans au moins à la hausse de l'indice des prix à la consommation, selon les modalités qu'il détermine.

Le CPAS ou le service communal envoie immédiatement une copie de sa décision au créancier et au débiteur de la créance alimentaire ainsi qu'au Fonds.

La notification au débiteur de la créance alimentaire se fait par lettre recommandée. Elle contient en outre le texte des articles 15 et 17 de la présente loi et le numéro du compte du receveur des Domaines sur lequel les sommes dues doivent être payées.

Le Fonds rembourse dans le mois, sur la base des états de créances qui lui ont été transmis, les montants versés par le CPAS ou le service communal.».

De heer Verherstraeten geeft aan dat zijn amendement nr. 14 er in het kader van de vereenvoudiging van de administratieve procedures toe strekt het OCMW dat de aanvraag in ontvangst heeft genomen en onderzocht heeft, te laten uitmaken of die aanvraag al dan niet gegrond is, en indien ze gegrond wordt verklaard, aan de onderhoudsgerechtigde zo snel mogelijk een voorschot uit te betalen.

Het Fonds kan in dat geval optreden als beroepsinstantie en zich toespitsen op de terugvordering, aangezien het ministerie van Financiën terzake op een bijzonder grote bekwaamheid kan bogen.

Die procedure beperkt het aantal administratieve taken van het Fonds aanzienlijk. Meer dan 80 % van de OCMW's verrichten bovengenoemde taken trouwens al in het kader van de huidige regeling inzake voorschotten op uitkeringen tot onderhoud.

Met dit systeem van «prefinanciering» door het OCMW kan sneller tegemoet worden gekomen aan de vraag van maatschappelijk zwakkeren, voor wie de toekenning van een uitkering tot onderhoud (ten belope van een billijk bedrag dat de rechter heeft vastgesteld) onontbeerlijk is om te kunnen voorzien in hun eigen behoeften en /of die van hun kinderen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) constateert dat krachtens amendement nr. 14 van de heer Verherstraeten nog maar eens een zware bijkomende taak wordt opgelegd aan de OCMW's. Volgens haar verdient het de voorkeur dat de OCMW's, in hun hoedanigheid van eerstelijnsdienst, alleen het administratief dossier controleren op het stuk van de in artikel 6 van het wetsvoorstel bepaalde criteria, om vervolgens, overeenkomstig amendement nr. 29 van de regering op artikel 9 van het wetsvoorstel, de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige bij aangetekend schrijven in kennis te stellen van de genomen beslissing.

Uit de talrijke contacten die de spreker heeft gehad met diverse vertegenwoordigers van de OCMW's, blijkt dat die laatste het eerstelijns-toezicht wensen uit te oefenen, maar zonder terzake ook maar enige financiële verantwoordelijkheid te willen dragen.

Mevrouw Coenen onderstreept voorts dat die diensten krachtens hun plichtenleer het beroepsgeheim moeten naleven, en dat die plichtenleer de inachtneming van de persoonlijke levenssfeer garandeert.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) wijst erop dat de voorzitters van de drie gewestelijke afdelingen van de OCMW's (binnen de Vereniging van Steden en Gemeenten) in een recente brief te kennen hebben gegeven dat zij liefst niet hebben dat hun diensten andere taken toegewezen krijgen dan louter administratieve, te weten: een bericht van ontvangst versturen naar aanlei-

M. Verherstraeten indique que dans le cadre de la simplification des procédures administratives, son amendement n° 14 vise à laisser au CPAS qui a reçu et examiné la demande, le soin de se prononcer sur le bien-fondé de cette demande et, si celle-ci est déclarée fondée, de procéder au paiement d'une avance au créancier dans les meilleurs délais.

Le Fonds peut, dans ce cas, faire office d'instance de recours et se concentrer sur le recouvrement, le ministère des Finances étant particulièrement compétent en la matière.

Cette procédure réduit considérablement les charges administratives du Fonds. Plus de 80% des CPAS effectuent d'ailleurs déjà les tâches susvisées dans le cadre du système actuel d'avances sur créances alimentaires.

Ce système de «prefinancement» par le CPAS doit permettre de répondre plus rapidement à la demande de personnes socialement défavorisées pour lesquelles l'octroi d'une créance alimentaire (dont le montant a été équitablement fixé par le juge) est indispensable en vue de subvenir à leurs besoins propres et/ou à ceux de leurs enfants.

Mme Marie Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) constate que l'amendement n° 14 de M. Verherstraeten impose à nouveau une charge de travail supplémentaire importante aux CPAS. Selon elle, il est préférable que les CPAS se limitent, en première ligne, à la vérification du dossier administratif en fonction des critères définis à l'article 6 de la proposition de loi, ainsi qu'à la notification, par lettre recommandée, de la décision prise au créancier et au débiteur d'aliments, comme le prévoit l'amendement n° 29 du gouvernement à l'article 9 de la proposition de loi.

Il ressort des nombreux contacts de l'intervenante avec divers représentants des CPAS, que ceux-ci souhaitent assurer le contrôle de première ligne sans toutefois devoir assumer la moindre responsabilité financière.

Mme Coenen souligne par ailleurs que la déontologie de ces services leur impose le secret professionnel et garantit le respect de la vie privée des personnes.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) indique que dans un courrier récent, les présidents des trois sections régionales des CPAS (au sein de l'Union des villes et des communes) ont émis le souhait de ne pas voir confier à leurs services d'autres missions que des tâches purement administratives, à savoir : accuser réception de la demande, constituer le dossier et le trans-

ding van de aanvraag, het dossier samenstellen en het na controle toezenden aan het Fonds. Op die wijze willen zij bijkomende administratieve kosten voorkomen.

Een van de doelstellingen van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel is precies de OCMW's niet langer te belasten met bepaalde taken die zij verrichten in het kader van de vigerende voorschottenregeling. Die taken vergen immers veel aandacht van een deel van het personeel, dat zich daardoor niet kan toespitsen op andere sociale taken die traditioneel aan de OCMW's zijn toegewezen.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) acht het belangrijk een zekere samenhang te behouden bij de beschouwingen. In een eerste brief heeft de Vereniging van Steden en Gemeenten het parlement evenwel meegedeeld dat de OCMW's de taken die ze thans in het kader van de huidige regeling inzake voorschotten verrichten, willen blijven uitvoeren.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) onderstreept dat de maatschappelijk werkers van de OCMW's nu reeds het hoofd moeten bieden aan een enorme werklust. Waarom wordt derhalve niet voorzien in een soortgelijke procedure als die welke nu al wordt gevolgd voor de overzending van de pensioenaanvragen voor de gehandicapten en de overlevings- en rustpensioenen, waarbij de gemeentelijke diensten alleen nagaan of de dossiers correct zijn samengesteld?

In haar laatste brief toont de Vereniging van Steden en Gemeenten zich ongerust over een aantal amendementen die in de loop van de bespreking zijn ingediend.

De spreekster vraagt in geen geval andere dan administratieve taken aan een gemeentelijke dienst of aan het OCMW op te leggen mocht de commissie beslissen een dergelijke dienst of het OCMW te belasten met het eerstelijnswerk, teneinde een dienstverlening te garanderen die dicht bij de burger staat.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat de commissie duidelijk te kennen heeft gegeven dat zij er de voorkeur aan geeft de eerstelijnsopvang voort te laten verzorgen door de OCMW's, gelet op de ervaring die zij hebben opgedaan in het kader van de huidige regeling. Het OCMW zal alleen nog de aanvraag in ontvangst moeten nemen, het dossier controleren en het aan het Fonds doorzenden.

De minister van Financiën verwijst naar *amendement nr. 27 van de regering (DOC 50 1627/004)*, dat ertoe strekt artikel 7 te vervangen door de volgende bepaling:

mettre au Fonds après vérification, et ce, afin d'éviter des surcoûts administratifs.

Un des objectifs de la proposition de loi à l'examen est précisément de décharger les CPAS de certaines missions assumées dans le cadre du système actuel d'avances. Ces missions absorbent en effet une partie du personnel, qui ne peut ainsi se concentrer sur d'autres tâches sociales traditionnellement confiées aux CPAS.

Mme Jacqueline Herzet (MR) estime qu'il est important de maintenir une certaine cohérence dans la réflexion. Or, dans un premier courrier, l'Union des villes et des communes informait le parlement que les CPAS souhaitaient poursuivre les missions assurées dans le cadre du système actuel d'avances.

Mme Colette Burgeon (PS) souligne que les assistants sociaux des CPAS doivent aujourd'hui déjà faire face à une charge de travail énorme. Pourquoi dès lors ne pas prévoir une procédure analogue à celle déjà suivie pour la transmission des demandes de pensions pour handicapés, de pensions de survie et de retraite, où les services communaux se limitent à vérifier la tenue correcte des dossiers ?

Le dernier courrier adressé par l'Union des villes et des communes traduit son inquiétude face à un certain nombre d'amendements déposés au cours de la discussion.

Si la commission décide de confier la tâche de première ligne à un service communal ou au CPAS afin de garantir un service de proximité au citoyen, l'intervenante demande qu'aucune charge supplémentaire autre qu'administrative ne lui soit en tout cas confiée.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer que la commission s'est clairement prononcée en faveur du maintien de l'accueil de première ligne au niveau des CPAS vu l'expérience acquise dans le cadre du système actuellement en vigueur. Les missions du CPAS seront limitées à la réception de la demande, à la vérification du dossier et à sa transmission au Fonds.

Le ministre des Finances renvoie à *l'amendement n° 27 du gouvernement (DOC 50 1627/004)*, qui vise à remplacer l'article 7 par la disposition suivante :

«Art. 7. — § 1. Onmiddellijk na ontvangst van de aanvraag, stelt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst de onderhoudsplichtige, per aangetekende brief, in kennis van de aanvraag tot tussenkomst. Deze kennisgeving vermeldt uitdrukkelijk dat, indien de tussenkomst wordt toegestaan, de administratie in de plaats van de onderhoudsgerechtigde zal overgaan tot invordering van de uitkeringen tot onderhoud.

De onderhoudsplichtige beschikt over een termijn van vijftien dagen om aan te tonen dat hem geen fout te verwijten is of dat de door de onderhoudsgerechtigde ingeroepen titel van de onderhoudsvordering niet meer actueel is.

§ 2. De Koning kan bepalen dat de in de eerste paragraaf van dit artikel vermelde opdrachten worden uitgevoerd door de administratie.»

De minister bevestigt dat tijdens de debatten is overeengekomen de eerstelijnstaken van administratieve aard in een eerste fase toe te vertrouwen aan de OCMW's, met dien verstande dat die taken zo veel mogelijk worden beperkt, rekening houdend met de huidige en de toekomstige situatie. Hij herinnert eraan dat hij wenst dat de administratie zo snel mogelijk een groot deel van die eerstelijnstaken opnieuw op zich neemt; die taken brengen inderdaad extra kosten mee voor de OCMW's.

Om het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel vanaf 1 januari 2003 in werking te laten treden, moet evenwel worden voorzien in een overgangperiode teneinde de administratie de tijd te gunnen om zich te organiseren. Daarna wordt het mogelijk op lokaal vlak alleen nog de aanvraag in ontvangst te nemen en ze naar het Fonds door te sturen.

Indien er meer aanvragen komen dan nu het geval is, dan zal alleen al de verzending van de aangetekende brieven veel werk en kosten meebrengen voor de OCMW's. Zodra de administratie terzake de nodige expertise heeft opgebouwd, zal zij dat werk misschien overnemen.

Amendement nr. 60 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) strekt ertoe de woorden «of de gemeentedienst» weg te laten. Het lid verwijst naar de verantwoording van zijn amendement nr. 58 op artikel 6.

Amendement nr. 102 (DOC 50 1627/007) van mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. (subamendement op amendement nr. 27 van de regering) heeft dezelfde doelstelling. Het strekt ertoe in de voorgestelde tekst van het eerste lid de woorden «of de gemeentelijke dienst» weg te laten.

«Art. 7 — § 1er. Dès réception de la demande, le centre public d'aide sociale ou le service communal notifie, par lettre recommandée, la demande d'intervention au débiteur d'aliments. Cette notification mentionne expressément que si l'intervention est accordée, l'administration poursuivra en lieu et place du créancier d'aliments le recouvrement des créances alimentaires.

Le débiteur d'aliments dispose d'un délai de quinze jours pour démontrer qu'il n'a commis aucune faute ou que le titre de la créance alimentaire qu'invoque le créancier d'aliments n'est plus actuel.

§ 2. Le Roi peut établir que les tâches mentionnées au paragraphe 1er de cet article sont accomplies par l'administration.»

Le ministre confirme qu'au cours des débats, il a été convenu de confier, dans un premier temps, les tâches administratives de première ligne aux CPAS tout en veillant à limiter ces tâches au maximum par rapport à la situation tant actuelle que future. Il rappelle son souhait que l'administration reprenne le plus rapidement possible une bonne partie de ces tâches de première ligne, qui entraînent effectivement un coût pour les CPAS.

Pour que la proposition de loi à l'examen entre en vigueur dès le 1er janvier 2003, il faut néanmoins prévoir une période de transition afin de donner à l'administration le temps de s'organiser. Ensuite, il sera possible de limiter l'intervention locale à la réception et à la transmission de la demande au Fonds.

Si le nombre de demandes augmente par rapport à la situation actuelle, seul l'envoi de recommandés représentera déjà une charge administrative et budgétaire non négligeable pour les CPAS. Il est possible que cette activité soit reprise à l'échelon de l'administration lorsqu'elle aura acquis l'expertise nécessaire.

L'amendement n° 60 (DOC 1627/004) de M. Geert Bourgeois (VU&ID) vise à remplacer les mots «Le service communal ou le centre public» par les mots «Le centre public». Il est renvoyé à la justification de son amendement n° 58 à l'article 6.

L'amendement n° 102 (DOC 50 1627/007) de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts, sous-amendement à l'amendement n° 27 du gouvernement, a un objet identique. Il tend à supprimer les mots «ou le service communal» dans le texte proposé de l'alinéa 1er.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) merkt op dat zijn *amendement nr. 14* (zoals het door zijn amendement nr. 76 (DOC 50 1627/006) werd gesubamendeerd) ertoe strekt de OCMW's op specifieke wijze te responsabiliseren in het kader van de nieuwe procedure inzake voorschotten, zoals ook de minister suggereert. Meer dan 85 % van de OCMW's passen thans de regeling inzake voorschotten op alimentatievorderingen tot onderhoud toe die vervat is in de artikelen 68*bis* tot 68*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Waarom wil men dan de rol van het OCMW na een eerste overgangsfase herleiden tot louter die van brievenbus, met het risico dat een groot deel van het administratief werk tweemaal wordt gedaan?

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) stelt vast dat ter bevordering van een dienstverlening die dicht bij de burger staat, werd beslist een beroep te doen op de deskundigheid van de OCMW's, aangezien het ministerie van Financiën in de ogen van het publiek meer negatieve associaties oproept.

In het kader van de schuldbemiddelingsprocedures richten de OCMW's zich thans reeds tot andere bevolkingscategorieën dan die welke het bestaansminimum genieten.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) constateert dat die argumenten de gegrondheid van zijn amendement nog versterken. Het administratief werk van de OCMW's zou bij de nieuwe procedure trouwens moeten worden vereenvoudigd, aangezien het inkomensniveau van de onderhoudsgerechtigde niet langer moet worden nagegaan.

De minister brengt daar tegen in dat de OCMW's al een aantal andere taken moeten verrichten. Aangezien is beslist voortaan de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen te belasten met de storting van de voorschotten, lijkt het logisch dat die laatste ook de dossiers onderzoekt zodra zij terzake voldoende expertise heeft verworven. Die evolutie komt trouwens tegemoet aan de vraag van de OCMW's om niet te worden geconfronteerd met een overlast aan administratief werk.

Indien op termijn wordt beslist de lokale overheden alleen nog te belasten met de ontvangst van de aanvragen, dan verdient het de voorkeur die taak uitsluitend toe te vertrouwen aan de OCMW's, teneinde tot een eenvoudige procedure te komen.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) veronderstelt dat de OCMW's zullen verzoeken om een vergoeding voor de administratieve taken (ontvangst en onderzoek van

M. Servais Verherstraeten (CD&V) fait remarquer que son *amendement n° 14*, tel que sous-amendé par son *amendement n°76* (DOC 1627/006) vise, comme le suggère le ministre, à responsabiliser les CPAS de manière spécifique dans le cadre de la nouvelle procédure d'avances. Plus de 85% des CPAS appliquent actuellement le système d'avances sur créances alimentaires tel que prévu par les articles 68*bis* à 68*quater* de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Pourquoi dès lors vouloir, après une première phase transitoire, réduire le rôle des CPAS à celui d'une simple boîte aux lettres, avec le risque qu'une bonne part du travail administratif ait lieu à deux reprises ?

Mme Fientje Moerman (VLD) constate qu'il a été décidé de faire appel à l'expertise des CPAS en vue de favoriser la proximité avec la population, le ministère des Finances ayant souvent, aux yeux du public, une connotation plus négative.

Dans le cadre des procédures de médiation de dettes, les CPAS s'adressent aujourd'hui déjà à d'autres catégories de personnes que celles qui bénéficient du minimum de moyens d'existence.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) constate que ces arguments renforcent le bien-fondé de son amendement. Le travail administratif des CPAS devrait d'ailleurs être simplifié dans la nouvelle procédure dans la mesure où le niveau de revenus du créancier ne doit plus faire l'objet d'une vérification.

Le ministre objecte que les CPAS ont déjà un certain nombre d'autres tâches à accomplir. Comme il a été décidé de confier dorénavant le versement des avances à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, il semble logique que celle-ci examine également les dossiers dès qu'elle aura acquis une expertise suffisante en la matière. Cette évolution répond d'ailleurs à la demande des CPAS de ne pas devoir faire face à une surcharge de travail administratif.

Si l'on décide à terme de ne plus confier aux autorités locales que la réception des demandes, il est préférable de confier cette tâche aux seuls CPAS de manière à uniformiser la procédure.

Mme Fientje Moerman (VLD) suppose que les CPAS demanderont à être rémunérés pour les tâches administratives (réception et examen des dossiers) dont ils

de dossiers) waarmee zij tijdens de overgangperiode worden belast. Hoe lang zou die overgangperiode blijven duren?

De minister constateert dat het wetsvoorstel normaliter op 1 januari 2003 in werking zou moeten treden. De administratie zou dus na enkele maanden doeltreffend moeten kunnen werken en dan de administratieve taken kunnen overnemen waarmee aanvankelijk de OCMW's zullen worden belast.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) attendeert erop dat de OCMW's thans voorschotten toekennen op de aan de kinderen verschuldigde uitkeringen tot onderhoud en dat ze tevens belast zijn met de terugvordering ervan. Bovendien moeten ze een dossier opstellen en steun verlenen aan de gewezen echtgenoten die in een moeilijke situatie verkeren omdat een onderhoudsplichtige in gebreke blijft.

Indien dit wetsvoorstel wordt aangenomen, zullen de OCMW's niet langer moeten optreden voor de behoeftige ex-echtgenoot en evenmin de voorschotten op de aan de kinderen verschuldigde uitkeringen tot onderhoud moeten terugvorderen.

De nieuwe procedure zal dus wellicht een nuloperatie zijn, niet alleen op financieel vlak, maar ook op dat van de administratieve taken van het OCMW.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) voegt eraan toe dat de OCMW's ook hun dossiers moeten verdedigen in rechte indien de onderhoudsplichtige of de onderhoudsgerechtigde niet akkoord gaat, wat ook bijkomende kosten met zich brengt.

Ze stelt derhalve voor werk te maken van een verlichting van de taken van de OCMW's. De OCMW's zullen dan dienst doen als «brievenbus» voor de aanvragen om voorschotten.

Als gevolg van de bespreking trekt *de heer Servais Verherstraeten (CD&V)* zijn amendementen nrs. 14 en 76 in.

Art. 8

Met haar *amendement nr. 28* (DOC 50 1627/004) beoogt *de regering* dat artikel te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 8. — § 1. Nadat de aanvraag volledig werd bevonden, beschikt het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst over een termijn van dertig dagen om te beslissen of de onderhoudsgerechtigde al dan niet een beroep kan doen op het *Fonds*.

seront chargés au cours de la période transitoire. Combien de temps cette période transitoire devrait-elle perdurer ?

Le ministre constate que la proposition de loi devrait normalement entrer en vigueur le 1er janvier 2003. L'administration devrait pouvoir fonctionner de manière efficace après quelques mois et reprendre alors les tâches administratives confiées dans un premier temps aux CPAS.

Mme Jacqueline Herzet (MR) fait remarquer qu'actuellement, les CPAS octroient des avances sur les pensions alimentaires dues aux enfants et sont également chargés du recouvrement de ces pensions. En outre, ils sont amenés à établir un dossier et à venir en aide aux ex-conjoint(e)s qui, en raison d'un débiteur d'aliments défaillant, se retrouvent dans une situation précaire.

Si la présente proposition de loi est adoptée, les CPAS seront déchargés de l'intervention vis-à-vis des ex-conjoint(e)s dans le besoin, ainsi que du recouvrement des avances faites sur les pensions alimentaires dues aux enfants.

La nouvelle procédure sera donc probablement une opération blanche, non seulement sur le plan financier, mais également sur le plan des charges administratives supportées par le CPAS.

Mme Colette Burgeon (PS) ajoute que les CPAS sont également tenus de défendre leurs dossiers en justice en cas de désaccord du créancier ou du débiteur d'aliments, ce qui entraîne aussi des coûts supplémentaires.

Elle propose donc que l'on tente le plus rapidement possible d'alléger les tâches des CPAS, qui seront alors amenés à faire office de «boîte aux lettres» pour la réception des demandes d'avances.

Suite à la discussion, *M. Servais Verherstraeten (CD&V)* retire ses amendements n°s 14 et 76.

Art. 8

L'amendement n° 28 du gouvernement (DOC 50 1627/004) vise à remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 8. - § 1er. Dès que la demande est considérée comme complète, le centre public d'aide sociale ou le service communal dispose d'un délai de trente jours pour décider si le créancier d'aliments peut ou non faire appel au Fonds.

De beslissing bepaalt het bedrag van het voorschot op de uitkering tot onderhoud dat aan de onderhoudsgerechtigde zal worden verleend.

De beslissing vermeldt bovendien dat de administratie belast wordt met de terugvordering van de toegekende voorschotten en de invordering van het saldo van de uitkering tot onderhoud.

§ 2. Het bedrag van het toe te kennen voorschot wordt thans bepaald op maximum 200 euro per kind en per gewezen echtgenoot. De Koning kan dat bedrag aanpassen.

De voorschotten worden toegekend, rekening houdend met de beschikbare middelen van het Fonds.

§ 3. De Koning kan bepalen dat de in de eerste paragraaf van dit artikel vermelde opdrachten worden uitgevoerd door de administratie.».

De minister geeft aan dat dit amendement dezelfde logica volgt als amendement nr. 27 op artikel 7. Het belast de lokale overheden met een aantal taken (die echter minder belangrijk zijn dan in de huidige regeling met voorschotten). Paragraaf 3 voorziet opnieuw in de mogelijkheid voor de Koning om die taken over te dragen aan de administratie.

Amendement nr. 103 (DOC 50 1627/007) van mevrouw Fientje Moerman (VLD) is een subamendement op amendement nr. 28; het strekt ertoe in de voorgestelde tekst van § 1, eerste lid, de woorden «of de gemeentelijke dienst» weg te laten.

Amendement nr. 62 van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) heeft dezelfde strekking.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (AGALEV-ECOLO) vraagt wat de precieze betekenis is van het door amendement nr. 28 voorgestelde artikel 8, § 1, eerste lid, naar luid waarvan het OCMW «over een termijn van dertig dagen [beschikt] om te beslissen of de onderhoudsgerechtigde al dan niet een beroep kan doen op het Fonds».

Volgens haar moet het OCMW zich ertoe beperken na te gaan of het dossier van de aanvrager volledig is en of de verstrekte documenten geldig zijn. Het beschikt niet over een willekeurig recht een dossier al dan niet over te zenden aan het Fonds.

De minister van Financiën preciseert dat het doel van de verificatie erin bestaat na te gaan of een dossier alle in artikel 6 van het wetsvoorstel bedoelde gegevens bevat. Als het dossier volledig is, moet het OCMW binnen dertig dagen onderzoeken of de verstrekte gegevens juist zijn en of ze meer bepaald aantonen dat voldaan is aan de in artikel 5 van het wets-

La décision fixe le montant de l'avance de la créance alimentaire qui sera accordée au créancier d'aliments.

La décision mentionne en outre que l'administration est chargée de la réclamation des avances accordées et du recouvrement du solde de la créance alimentaire.

§ 2. Le montant de l'avance attribuée est fixé actuellement à un maximum de 200 euros par enfant et par ex-conjoint. Le Roi peut adapter ce montant.

Les avances sont attribuées compte tenu des moyens disponibles du Fonds.

§ 3. Le Roi peut établir que les tâches prévues au paragraphe 1er de cet article sont accomplies par l'administration.»

Le ministre indique que cet amendement suit la même logique que l'amendement n° 27 à l'article 7. Il confie un certain nombre de tâches aux autorités locales (moins importantes néanmoins que dans le système actuel d'avances). Le paragraphe 3 prévoit à nouveau la possibilité pour le Roi de transférer ces tâches à l'administration.

L'amendement n° 103 de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts (DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 28, vise à supprimer les mots «ou le service communal» dans le texte proposé du § 1er, alinéa 1er.

L'amendement n° 62 de M. Geert Bourgeois (VU&ID) a un objet identique.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) demande ce qu'il faut entendre exactement par la disposition visée à l'article 8, § 1er, alinéa 1er, proposé, selon laquelle le CPAS «dispose d'un délai de trente jours pour décider si le créancier d'aliments peut ou non faire appel au Fonds» ?

Selon elle, le CPAS doit se limiter à vérifier si le dossier du demandeur est complet et si les documents fournis sont valables. Il ne dispose pas d'un droit arbitraire d'envoyer ou non un dossier au Fonds.

Le ministre des Finances précise que la vérification porte sur le fait de savoir si un dossier contient tous les éléments visés à l'article 6 de la proposition de loi. Lorsque le dossier est complet, Le CPAS doit examiner, endéans un délai de trente jours, si les éléments fournis sont corrects et s'ils démontrent notamment que la condition prévue à l'article 5 de la proposition

voorstel gestelde voorwaarde, namelijk dat de onderhoudsplichtige zich in de loop van de zes maanden die aan de aanvraag voorafgaan geheel of ten dele gedurende twee, al dan niet opeenvolgende, termijnen onttrokken heeft aan de verplichting om te betalen. Er is dus geen subjectieve appreciatie door het OCMW.

Krachtens amendement nr. 30 van de regering op artikel 10 (DOC 50 1627/004) kunnen zowel de onderhoudsplichtige als de onderhoudsgerechtigde vervolgens binnen een termijn van drie maanden tegen de beslissing beroep aantekenen bij de rechter.

Er is geen sprake van dat het OCMW een beslissing zou nemen op grond van andere voorwaarden dan die waarin de wet voorziet.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) vraagt of de raad voor maatschappelijk welzijn voor elk dossier een beslissing zal moeten nemen, zoals dat het geval is in de huidige voorschottenregeling.

Die raad komt slecht eenmaal per maand bijeen. Indien een dossier wordt ingediend daags na de vergadering, zal het pas een maand nadien worden behandeld.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt vast dat het gaat om een formele administratieve beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn en dat bij de beraadslaging van dergelijke beslissingen doorgaans alleen wordt nagegaan of aan de wettelijke criteria is voldaan.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) merkt op dat de raad voor maatschappelijk welzijn een speciaal comité ertoe kan machtigen om na te gaan of de dossiers aan de wettelijke criteria voldoen.

De minister is er niet tegen gekant dat de raad voor maatschappelijk welzijn een *ad hoc*-comité mandateert.

Het ligt voor de hand dat de taak van het OCMW er alleen in bestaat na te gaan of het dossier volledig is en voldoet aan de wettelijke criteria.

Die bevoegdheid zal in principe tijdelijk zijn aangezien ze te allen tijde geleidelijk kan worden overgenomen door de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen met het oog op een uniforme behandeling van alle aanvragen. Het zou immers niet normaal zijn dat de onderhoudsgerechtigde naargelang de gemeente waar hij gedomicilieerd is met min of meer gemak een voorschot krijgt.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) is van oordeel dat het niet aan het parlement toekomt de praktische nadere regels te bepalen voor de tenuitvoerlegging door de OCMW's van de procedure waarin dit wetsvoorstel voorziet.

de loi est remplie, à savoir que le débiteur de la créance alimentaire s'est soustrait, en tout ou en partie, pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement. Il n'y a donc pas d'appréciation subjective par le CPAS.

L'amendement n° 30 du gouvernement à l'article 10 (DOC 50 1627/004) prévoit que le créancier et le débiteur d'aliments disposent ensuite d'un délai de trois mois pour faire appel de la décision devant le juge.

Il ne s'agit évidemment pas pour le CPAS de trancher sur la base d'autres conditions que celles prévues par la loi.

Mme Colette Burgeon (PS) demande si chaque dossier devra faire l'objet d'une décision du Conseil de l'aide sociale, comme cela est le cas dans la procédure d'avances actuelle.

Ce Conseil ne se réunit qu'une fois par mois. Si un dossier est introduit le lendemain de la réunion, il ne sera traité qu'un mois plus tard.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) constate qu'il s'agit d'une décision administrative prise formellement par le Conseil de l'aide sociale, qui ne doit normalement pas faire l'objet de délibérations autres que de constater que les critères légaux sont rencontrés.

Mme Jacqueline Herzet (MR) fait remarquer que le Conseil de l'aide sociale peut donner une délégation à un comité spécial pour constater la conformité des dossiers aux critères légaux.

Le ministre ne formule aucune objection à ce que le Conseil de l'aide sociale décide de donner une délégation à un comité ad hoc.

Il est évident que la mission confiée au CPAS est uniquement d'examiner le dossier en fonction de sa complétude et du respect des critères légaux.

Cette compétence sera en principe transitoire puisqu'elle peut à tout moment être reprise progressivement par l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, en vue de traiter de manière uniforme l'ensemble des demandes. Il ne serait en effet pas normal que le créancier d'aliments reçoive plus ou moins facilement une avance en fonction de la commune où il est domicilié.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) estime qu'il n'appartient pas au parlement de définir les modalités pratiques d'exécution par les CPAS de la procédure prévue par la présente proposition de loi.

De OCMW's wensen dat de aanvragen om voorschotten bij hun diensten worden ingediend, veeleer dan bij een gemeentelijke dienst; ze wijzen daarbij met aandrang op de specifieke beroepsbekwaamheid van de maatschappelijk werkers, die gebonden zijn aan het beroepsgeheim en met gesloten deuren moeten werken.

Volgens de OCMW's zou de nieuwe procedure geen aanzienlijke toename van de administratieve werklust met zich mogen brengen. Ze verklaren in staat te zijn de dossiers efficiënt te beheren.

De minister bevestigt dat de wettekst niet de praktische nadere regels moet vaststellen van de procedure die door de OCMW's zal worden gevolgd.

De wetgever wenst de raad voor maatschappelijk welzijn niet te overladen met bijkomende administratieve taken. Elk OCMW zal moeten uitmaken of het al dan niet gebruik wil maken van de voormelde mandaatregeling.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) voegt eraan toe dat de OCMW's hun eigen rechtspraak niet zullen mogen tot stand brengen om zelf het bedrag van het voorschot te bepalen. Dat bedrag wordt door de wettekst vastgesteld op maximum 200 euro per kind en per gewezen echtgenoot, met dien verstande dat het bedrag van het voorschot overeenstemt met hetzij het bedrag van de door de rechterlijke beslissing erkende uitkering tot onderhoud indien dat bedrag gelijk is aan of lager ligt dan 200 euro, hetzij het maximumbedrag van 200 euro indien het bedrag van de uitkering tot onderhoud hoger ligt dan 200 euro.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. dient amendement nr. 92 (DOC 50 1627/007) in, dat een subamendement is op amendement nr. 28 van de regering. Het heeft tot doel in § 1, derde lid, van de voorgestelde tekst tussen de woorden «invordering van het saldo» en de woorden «van de uitkering tot onderhoud», de woorden «en achterstellen» in te voegen.

Met dit amendement wordt gevolg gegeven aan de voordien gemaakte opmerkingen die ertoe strekken het Fonds toe te staan ook de bedragen in te vorderen die verschuldigd waren vóór het met de zaak werd belast.

Met zijn amendement nr. 63 (DOC 50 1627/004) beoogt de heer Geert Bourgeois (VU&ID) in het eerste lid van artikel 8 de volgende wijzigingen aan te brengen :

A) de woorden «dat voorschotten worden betaald» weglaten;

B) tussen het woord «gemeentedienst» en de woorden «de onderhoudsgerechtigde», de woorden « het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn» in te voegen.

Les CPAS ont émis le souhait que les demandes d'avances soient introduites auprès de leurs services plutôt qu'auprès d'un service communal en insistant sur la qualification spécifique des travailleurs sociaux qui sont tenus au secret professionnel et au huis clos.

À leurs yeux, la nouvelle procédure ne devrait pas entraîner un accroissement énorme de la charge administrative. Ils se déclarent en mesure de gérer les dossiers de manière efficiente.

Le ministre confirme que le texte de loi ne doit pas régler les modalités pratiques de la procédure qui sera appliquée par les CPAS.

Le législateur ne souhaite pas surcharger le Conseil de l'aide sociale de tâches administratives supplémentaires. Il appartiendra à chaque CPAS de déterminer s'il souhaite ou non appliquer la technique de délégation susvisée.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) ajoute que les CPAS ne pourront pas créer leur propre jurisprudence pour fixer eux-mêmes le montant de l'avance. Celui-ci est fixé par le texte de loi à un maximum de 200 euros par enfant et par ex-conjoint(e), étant entendu que le montant de l'avance correspond soit au montant de la créance reconnue par la décision de justice dès lors que ce montant est égal ou inférieur à 200 euros, soit au montant maximum de 200 euros si le montant de la créance est supérieur à 200 euros.

Mme Moerman (VLD) et consorts présentent un amendement (n° 92 – DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 28 du gouvernement, qui vise à insérer les mots «et des arriérés» entre les mots «recouvrement du solde» et les mots «de la créance alimentaire» dans le §1er, alinéa 3, du texte proposé.

Cet amendement fait suite aux remarques formulées précédemment visant à permettre au Fonds de recouvrer également les sommes dues antérieurement à la saisine du Fonds.

L'amendement n° 63 (DOC 50 1627/004) de M. Geert Bourgeois (VU&ID) vise à apporter les modifications suivantes à l'alinéa 1er de l'article 8 :

A) supprimer les mots «de paiement des avances» ;

B) avant les mots «au créancier», insérer les mots «au centre public d'aide sociale»,.

Dit amendement wordt ingetrokken omdat het geen doel meer heeft als gevolg van de indiening van amendement nr. 28 van de regering, dat artikel 8 vervangt.

Mevrouw Frieda Brepoels (VU&ID) verwijst naar amendement nr. 64 (DOC 50 1627/004) van de heer *Geert Bourgeois (VU&ID)* op artikel 9, dat ertoe strekt het tweede lid te vervangen door de volgende bepaling:

«De tussenkomst door het Fonds bedraagt maximaal 200 euro per onderhoudsgerechtigde. De Koning kan dat bedrag jaarlijks aanpassen aan de evolutie van het indexcijfer.

Het bedrag van de onderhoudsvordering dat hoger is dan het overeenkomstig het vorige lid vastgestelde bedrag blijft bepaald door het gemeen recht.»

De spreekster stelt voor het woord «voorschot» te vervangen door het woord «tussenkomst» omdat in veel gevallen het Fonds inderdaad het volledige bedrag van de uitkering tot onderhoud zal betalen.

Voorts wenst ze de machtiging aan de Koning te beperken tot de aanpassing van het bedrag van de in de wet bepaalde tussenkomst aan de schommelingen van het indexcijfer van de verbruikersprijzen.

Ten slotte bepaalt artikel 8, § 1, derde lid, zoals het gewijzigd is door amendement nr. 28 van de regering dat «de beslissing bovendien [vermeldt] dat de administratie belast wordt met de terugvordering van de toegekende voorschotten en de invordering van het saldo van de uitkering tot onderhoud.»

Indien het Fonds voor een uitkering tot onderhoud van 300 euro een voorschot van 200 euro toekent, zal dat bedrag worden teruggevorderd van de onderhoudsplichtige. Klopt het dat de administratie ook het surplus van 100 euro zal moeten invorderen ?

Volgens de spreekster verdient het de voorkeur dat het optreden van het Fonds beperkt wordt tot de terugvordering van het voorschot. Ze suggereert bijgevolg in de wet te preciseren dat indien het bedrag van de uitkering tot onderhoud hoger ligt dan 200 euro het overschot nog steeds zal worden vastgesteld conform het gemeen recht.

De minister bevestigt dat overeenkomstig artikel 14 van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel de administratie voor het resterende bedrag van de uitkering tot onderhoud (in dit geval 100 euro) optreedt voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde. Het kan in dat opzicht nuttig zijn aan te geven dat terzake het gemeen recht geldt.

Het mechanisme van de welvaarts koppeling kan worden opgenomen in een wetsbepaling. Er kan ook worden gewerkt via een koninklijk besluit. De minister geeft de voorkeur aan die tweede mogelijkheid.

Vu le dépôt de l'amendement n° 28 du gouvernement, qui remplace l'article 8, cet amendement est retiré car devenu sans objet.

Mme Brepoels renvoie à l'amendement n° 64 de *M. Geert Bourgeois* à l'article 9 (DOC 50 1627/004) qui tend à remplacer l'alinéa 2 par l'alinéa suivant :

«L'intervention du Fonds s'élève au maximum à 200 euros par créancier d'aliments. Le Roi peut adapter ce montant chaque année en fonction de l'évolution de l'indice des prix à la consommation.

Le montant de la créance alimentaire qui excède le montant fixé conformément à l'alinéa précédent continue à être déterminé conformément au droit commun.»

L'intervenante suggère de remplacer le mot «avance» par le mot «intervention» car dans de nombreux cas, le Fonds paiera en effet le montant intégral de la pension alimentaire.

Par ailleurs, elle souhaite limiter la délégation au Roi à l'adaptation du montant de l'intervention fixé dans la loi en fonction des fluctuations de l'indice des prix à la consommation.

Enfin, l'article 8, § 1er, alinéa 3, tel que modifié par l'amendement n° 28 du gouvernement, dispose que «la décision mentionne en outre que l'administration est chargée de la réclamation des avances accordées et du recouvrement du solde de la créance alimentaire.»

Supposons que pour une créance alimentaire de 300 euros, le Fonds accorde une avance de 200 euros. Le montant de cette avance sera recouvré auprès du débiteur d'aliments. Est-il exact que l'administration sera également chargée de récupérer le surplus de 100 euros ?

Selon l'oratrice, il est préférable que l'intervention du Fonds se limite à la récupération de l'avance. Elle suggère donc de préciser dans la loi que si le montant de la créance alimentaire excède 200 euros, l'excédent continuera à être déterminé conformément au droit commun.

Le ministre confirme qu'en vertu de l'article 14 de la proposition de loi à l'examen, l'administration agit pour compte et au nom du créancier d'aliments pour le surplus de la créance alimentaire (dans ce cas-ci 100 euros). À cet égard, il peut ne pas être inutile de préciser que le droit commun s'applique en la matière.

Le mécanisme d'indexation peut faire l'objet d'une disposition légale. Il est également possible de procéder par arrêté royal. Le ministre donne la préférence à cette deuxième option.

Tot slot merkt de minister op dat de door het Fonds gestorte bedragen voorschotten zijn. Er is dus geen reden om de terminologie te wijzigen. Die bedragen zullen naderhand van de onderhoudsplichtige worden teruggevorderd.

Volgens de heer Servais Verherstraeten (CD&V) verdient het de voorkeur dat het Fonds ermee belast wordt het volledige bedrag in te vorderen, zoals trouwens werd gevraagd door de veldwerkers tijdens de hoorzittingen die werden georganiseerd door de verenigde commissies voor de Sociale Zaken en de Justitie. Dat is tegelijk de meest doeltreffende en de goedkoopste werkwijze aangezien ze de mogelijkheid biedt te voorkomen dat verschillende partijen (OCMW, onderhoudsgerechtigde) elk voor een deel van de uitkering tot onderhoud een rechtsoverdracht tot invordering instellen.

De minister stipt aan dat in de huidige regeling de OCMW's reeds meer kunnen invorderen dan het bedrag van de voorschotten. Ook hij is ervan overtuigd dat het nuttig is het Fonds, via indeplaatsstelling of verlening van een bijzonder mandaat, toe te staan het hele bedrag van de uitkering tot onderhoud in te vorderen van de onderhoudsplichtigen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) is van mening dat de subrogatie moet gelden voor het bedrag van het toegekende voorschot. Voor het resterende deel van de uitkering tot onderhoud geldt het gemeen recht en zal het Fonds op grond van een bijzonder mandaat moeten optreden voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde. De aldus ingevorderde bedragen zullen nadien worden overgemaakt aan de onderhoudsgerechtigde.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) geeft in verband met amendement nr. 28 van de regering op artikel 8 aan dat § 2, zoals die geredigeerd is, ervan uitgaat dat de Koning het bedrag van 200 euro alleen neerwaarts kan aanpassen. Bovendien suggereert hij in het eerste lid van paragraaf 2 het woord «thans» weg te laten.

Hij is voorts verontrust dat artikel 8, § 2, tweede lid, bepaalt dat «de voorschotten worden toegekend, rekening houdend met de beschikbare middelen van het Fonds». Een dergelijke bepaling zou tot gevolg kunnen hebben dat het Fonds niet elk jaar wordt gestijfd.

Het lid verwijst in dat opzicht naar zijn amendement nr. 3 (DOC 50 1627/002) op artikel 9, dat tot doel heeft het tweede lid te vervangen door de volgende bepaling:

«Om budgettaire redenen kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, het

Enfin, le ministre fait remarquer que les montants versés par le Fonds sont des avances. Il n'y a donc pas lieu de modifier la terminologie. Ces montants seront ensuite recouverts auprès du débiteur d'aliments.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) considère qu'il est préférable que le Fonds soit chargé de récupérer l'entièreté de la créance, comme l'avaient d'ailleurs déjà réclamé les gens de terrain lors des auditions organisées par les commissions réunies des Affaires sociales et de la Justice. Il s'agit de la procédure à la fois la plus efficace et la moins coûteuse, dans la mesure où elle permet d'éviter que diverses parties (CPAS, créancier) entament, chacune pour une part de la créance, une procédure en récupération.

Le ministre indique que dans le système actuel, les CPAS peuvent déjà récupérer davantage que le seul montant des avances. Il est lui aussi convaincu de l'utilité de permettre au Fonds, via la subrogation ou l'octroi d'un mandat spécial, de récupérer l'entièreté de la créance auprès du débiteur d'aliments.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) estime que la subrogation doit se faire pour le montant de l'avance attribuée. Pour le surplus de la créance alimentaire, le droit commun s'applique et le Fonds devra agir sur la base d'un mandat spécial pour compte et au nom du créancier d'aliments. Les montants ainsi récupérés seront ensuite reversés au créancier d'aliments.

Concernant l'amendement n° 28 du gouvernement à l'article 8, M. Jean-Jacques Viseur (cdH) observe que tel qu'il est rédigé, le paragraphe 2 suppose que le Roi ne pourra adapter le montant de 200 euros qu'à la baisse. Il suggère en outre de supprimer le mot «actuellement» dans le premier alinéa du paragraphe 2.

Par ailleurs, il s'inquiète que l'article 8, §2, alinéa 2, proposé, dispose que «les avances sont attribuées compte tenu des moyens disponibles du Fonds.» Une telle disposition pourrait avoir pour conséquence que le Fonds ne soit pas alimenté chaque année.

À cet égard, le membre se réfère à son amendement (n° 3 – DOC 50 1627/002) à l'article 9 qui vise à remplacer l'alinéa 2 par la disposition suivante :

«Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, pourra, pour des raisons budgétaires, fixer le

maximumbedrag vaststellen dat door de Administratie zal worden uitbetaald, afhankelijk van het aantal alimentatiegerechtigden, hun hoedanigheid en hun leeftijd, zonder dat dit bedrag echter lager mag liggen dan 200 euro.

Voor het gedeelte van de alimentatievordering dat dit bedrag overschrijdt, geldt het gemeen recht».

Aangezien het onmogelijk is na te gaan welke budgettaire weerslag de tenuitvoerlegging van deze wet precies zal hebben, machtigt het eerste gedeelte van dit amendement de Koning ertoe het bedrag van het door de administratie betaalde voorschot te beperken, zonder dat de bijdrage lager mag liggen dan 200 euro.

Het tweede gedeelte van het amendement heeft betrekking op het resterende deel van de uitkering tot onderhoud.

Er zijn twee mogelijkheden :

– ofwel geldt voor het resterende deel nog steeds het gemeen recht. In dat geval is de administratie in de plaats gesteld van de onderhoudsgerechtigde ten belope van het bedrag van het toegekende voorschot. Voor het overige behoudt de onderhoudsgerechtigde onverkort zijn recht op uitvoering overeenkomstig de artikelen 1410 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek (bedragen die niet vatbaar zijn voor beslag);

– ofwel treedt de administratie in de plaats van de onderhoudsgerechtigde ten belope van het volledige bedrag van de uitkering tot onderhoud. Dat is het geval in de Franse wetgeving, op grond waarvan de onderhoudsgerechtigde zich bij een totale indeplaatsstelling moet onthouden van elke andersoortige uitoefening van het gemeen recht.

Zo men voor de eerste oplossing kiest, is de indeplaatsstelling toegestaan maar niet noodzakelijk. Er zouden onderhoudsgerechtigden kunnen zijn die verkiesen hun recht op de invordering van de gehele uitkering tot onderhoud te behouden, om aldus geen bijdrage voor administratiekosten (10%) te moeten betalen.

De minister stipt aan dat de commissie de wens heeft geuit dat de invordering van de gehele uitkering tot onderhoud aan het Fonds zou worden toevertrouwd, zodat het Fonds en de onderhoudsgerechtigde niet naast elkaar hoeven op te treden bij de invorderingsprocedure.

Voorts zegt hij akkoord te gaan met de weglating van het woord «thans» in het bij amendement nr. 28 voorgestelde artikel 8, § 2, eerste lid.

montant maximum de l'intervention de l'Administration en fonction de la qualité, de l'âge et du nombre de personnes pour lesquelles la créance alimentaire est due sans pour autant que celle-ci soit inférieure à 200 euros».

La partie de la créance alimentaire qui excède ce montant restera régie par le droit commun.»

Comme il n'est pas possible d'estimer précisément la charge budgétaire que représentera la mise en œuvre de la présente proposition de loi, la première partie de l'amendement habilite le Roi à limiter le montant de l'avance sans pour autant que l'intervention puisse être inférieure à 200 euros.

La seconde partie de l'amendement a trait au surplus de la créance alimentaire.

Deux options peuvent être envisagées :

– soit le surplus de la créance reste régie par le droit commun. Dans ce cas, l'administration est subrogée au créancier d'aliments à concurrence du montant de l'avance attribuée. Pour le surplus, le créancier garde sans réserve son droit d'exécution conformément aux articles 1410 et suivants du Code judiciaire (quotités insaisissables) ;

– soit l'administration est subrogée au créancier d'aliments pour l'entièreté de la créance. C'est le cas dans la législation française, qui prévoit qu'en cas de subrogation totale, le créancier s'interdit toute autre utilisation du droit commun.

Si on opte pour la première solution, la subrogation est consentie mais pas nécessaire. Il pourrait se trouver des créanciers, qui pour ne pas devoir verser une participation aux frais administratifs de 10%, préfèrent conserver leur droit d'exécution pour l'ensemble de la créance.

Le ministre fait remarquer que la commission a émis le souhait de confier au Fonds le recouvrement de l'entièreté de la créance alimentaire de manière à ne pas entraîner de concurrence entre le Fonds et le créancier d'aliments au niveau de la procédure de recouvrement.

Il marque par ailleurs son accord sur la suppression du mot «actuellement» dans l'article 8, § 2, alinéa 1er, proposé (amendement n° 28).

Bovendien bevestigt hij dat het voorgestelde artikel 8, § 2, eerste lid, zodanig is geformuleerd dat de Koning gemachtigd zal zijn het bedrag van het voorschot aan te passen, waarbij het dus zowel verhoogd als verlaagd kan worden.

Het Fonds zal zijn middelen uit diverse bronnen putten. Niettemin ware het ten opzichte van de onderhoudsgerechtigden onaanvaardbaar vandaag al voorop te stellen dat het Fonds zal beschikken over niet in de tijd beperkte kredieten. Mocht op een dag blijken dat de beschikbare begrotingskredieten niet volstaan om het voorschot van maximaal 200 euro te financieren, dan zal de Koning dat bedrag moeten kunnen aanpassen aan de reële begrotingsmarges. Daarom wordt bepaald dat de voorschotten worden toegekend, «rekening houdend met de beschikbare middelen van het Fonds». Een gelijkaardige bepaling is reeds van toepassing op het Fonds voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke geweldsmisdrijven (artikel 35 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere maatregelen). De financiering van dat Fonds heeft geleidelijk haar beslag gekregen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) dient amendement nr. 100 (DOC 50 1627/007), dat een subamendement is op amendement nr. 28 van de regering en ertoe strekt de volgende wijzigingen aan te brengen in de voorgestelde §2:

A) de tweede volzin aanvullen met de woorden «rekening houdend met de beschikbare middelen van het Fonds»;

B) de derde volzin weglaten.

De minister is het daarmee eens. Dit amendement legt een grotere verantwoordelijkheid bij de overheid.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) onderstreept dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel is gegroeid uit de politieke wil om in te spelen op bepaalde sociale behoeften. Als het parlement beslist een Fonds voor alimentatievorderingen in te stellen, dan moet het ook garanties bieden voor de leefbaarheid van dat Fonds.

De minister bevestigt dat de regering van plan is het Fonds van middelen te voorzien. Ten aanzien van de betrokkenen is het weliswaar noodzakelijk dat de wet preciseert welke schikkingen dienen te worden getroffen ingeval de begrotingsmiddelen voor het Fonds niet zouden volstaan voor de behoeften van het moment. Amendement nr. 100 van de heer Maingain maakt het in dat verband mogelijk een meer op gelijkheid berustende procedure toe te passen. Indien de middelen ontoereikend zijn, is het beter het maximumbedrag van het voorschot te verlagen of op die bedragen een evenredigheidsregel toe te passen die rekening houdt

Il confirme en outre que, tel que l'article 8, § 2, alinéa 1er, proposé, est rédigé, il prévoit que le Roi sera habilité à adapter le montant de l'avance tant à la hausse qu'à la baisse.

Le Fonds sera alimenté par des moyens divers. Il serait toutefois inacceptable vis-à-vis des créanciers d'aliments d'affirmer dès aujourd'hui que le Fonds disposera de crédits de manière illimitée dans le temps. S'il devait s'avérer un jour que les crédits budgétaires disponibles ne sont pas suffisants pour couvrir les dépenses à concurrence de l'octroi d'avances de 200 euros maximum, le Roi devra pouvoir adapter ce montant en fonction des réalités budgétaires. C'est pourquoi il est prévu que les avances sont attribuées en tenant compte des moyens disponibles du Fonds. Une disposition analogue s'applique déjà au Fonds d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence (article 35 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres). Ce fonds a été approvisionné progressivement.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) présente un amendement (n° 100 – DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 28 du gouvernement, visant à apporter les modifications suivantes au §2 proposé :

A) compléter la deuxième phrase par les mots «*en tenant compte des moyens disponibles du Fonds.*»;

B) supprimer la troisième phrase.

Le ministre marque son accord. Cet amendement renforce la responsabilité de l'autorité politique.

Mme Jacqueline Herzet (MR) souligne que la proposition de loi à l'examen est issue de la volonté politique de rencontrer certains besoins sociaux. Si le parlement décide de créer un Fonds des créances alimentaires, il doit veiller à assurer sa viabilité.

Le ministre confirme l'intention du gouvernement d'approvisionner le Fonds. Vis-à-vis des personnes concernées, la loi doit néanmoins préciser les dispositions à suivre dans l'hypothèse où l'alimentation budgétaire du Fonds devait s'avérer insuffisante par rapport aux besoins du moment. L'amendement n° 100 de M. Maingain permet à cet égard d'appliquer une procédure davantage égalitaire. Si les moyens sont insuffisants, il vaut mieux abaisser le montant maximum de l'avance ou trouver une règle proportionnelle d'application des montants en fonction des moyens disponibles plutôt que de ne plus

met de beschikbare middelen; dat is een betere oplossing dan niet langer op alle dossiers te kunnen ingaan wanneer, tegen het einde van het jaar aan, de kredieten op beginnen te geraken.

In verband met het bij amendement nr. 28 van de regering voorgestelde artikel 8, §1, eerste lid, stelt *de heer Eric van Weddingen (MR)* voor de woorden «Nadat de aanvraag volledig werd bevonden» te vervangen door de woorden «Zodra de aanvraag volledig is».

De commissie stemt daarmee in.

Voorts stelt *de heer Eric van Weddingen (MR)* vast dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst, overeenkomstig het voorgestelde artikel 8, § 1, eerste lid, beschikt «over een termijn van dertig dagen om te beslissen of de onderhoudsgerechtigde al dan niet een beroep kan doen op het Fonds».

Bovendien wordt in de verantwoording gepreciseerd dat de regering van oordeel is «dat het O.C.M.W. of de gemeentelijke dienst voorlopig de beslissing tot tussenkomst neemt en tevens ook het bedrag van het voorschot bepaalt» (DOC 50 1627/004, blz. 6).

Ware het niet aangewezen om terzake elke vorm van dubbelzinnigheid uit te sluiten en daarom het voorgestelde artikel 8, § 1, als volgt te wijzigen: «Zodra de aanvraag volledig is, beschikt het centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst over een termijn van dertig dagen om die aanvraag aan het Fonds te doen toekomen.»?

Om problemen in verband met eventuele rechtsmiddelen te voorkomen, vindt *de minister* het beter te blijven verwijzen naar een «beslissing».

Hij beklemtoont dat de beslissing slechts op twee aspecten slaat:

– het dossier moet volledig zijn;

– de bij wet vastgelegde basisvoorwaarden moeten worden vervuld, met name het feit dat de onderhoudsplichtige zich tijdens de zes maanden voorafgaand aan de aanvraag geheel of gedeeltelijk heeft onttrokken aan de betaling van twee maandelijkse termijnen (die elkaar al dan niet opvolgen) (artikel 5).

Het OCMW verricht terzake een louter administratieve analyse en beperkt zich ertoe die diverse elementen na te gaan, zonder echter ook maar enig oordeel uit te spreken.

De raad voor maatschappelijk welzijn kan die bevoegdheid delegeren aan een *ad hoc*-comité. Ook al wordt een hele reeks van aanvragen collectief als geldig erkend,

pouvoir répondre favorablement à tous les dossiers une fois les crédits épuisés en fin d'année.

Concernant l'article 8, §1er, alinéa 1er, tel que proposé par l'amendement n° 28 du gouvernement, M. *Éric van Weddingen (MR)* propose de supprimer les mots «considérée comme».

La commission marque son accord.

M. *Éric van Weddingen (MR)* constate par ailleurs qu'en vertu de l'article 8, §1er, alinéa 1er, proposé, «le centre public d'aide sociale ou le service communal dispose d'un délai de trente jours pour décider si le créancier d'aliments peut ou non faire appel au Fonds.»

En outre, la justification précise que «le gouvernement est d'avis que le CPAS ou le service communal prend momentanément la décision d'intervention et fixe le montant de l'avance» (DOC 50 1627/004, p. 6).

Afin d'éviter toute équivoque en la matière, ne faudrait-il pas modifier l'article 8, §1er, proposé comme suit : «Dès que la demande est complète, le centre public d'aide sociale ou le service communal dispose d'un délai de trente jours pour transmettre la demande au Fonds» ?

Le ministre estime que pour éviter des problèmes en termes de recours, il vaut mieux maintenir la notion de «décision».

Il insiste sur le fait que la décision ne porte que sur deux éléments :

– le dossier doit être complet ;

– les conditions de base prévues par la loi doivent être remplies, notamment le fait que le débiteur de la créance alimentaire se soit soustrait, en tout ou en partie, pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obligation de paiement (article 5).

L'analyse faite par le CPAS est purement administrative et se borne à vérifier ces divers éléments sans néanmoins donner la moindre appréciation en la matière.

Le Conseil de l'aide sociale peut déléguer cette compétence à un comité spécial. Même s'il est procédé par la voie d'un acte collectif reconnaissant la validité d'un

dan nog is een formele beslissing vereist om een beroepsprocedure te kunnen instellen.

In een eerste fase zal het bedrag van het voorschot daadwerkelijk door het OCMW worden vastgesteld, waarbij behoort te worden opgemerkt dat die beslissing zal berusten op een gewone vaststelling van feiten en zonder enige beoordelingsmarge. Voor uitkeringen tot onderhoud van minder dan 200 euro zal het voorschot even hoog zijn als bedrag van die uitkering. Voor uitkeringen tot onderhoud van meer dan 200 euro geldt dat het voorschot niet meer dan 200 euro mag bedragen.

Tevens moet het OCMW, zodra het een aanvraag tot optreden ontvangt, de onderhoudsplichtige daar bij aangekende brief van in kennis stellen. Wanneer de beslissing is gevallen, stelt het OCMW daar de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige eveneens van in kennis.

Die materiële opdrachten zullen voor het grootste deel ten laste komen van de administratie, in de loop van 2003.

Die procedure, die ervoor moet zorgen dat de werklust van de OCMW's ondanks het wellicht stijgende aantal aanvragen binnen de perken blijft, zou een antwoord moeten bieden voor de verzuchtingen van de OCMW-vertegenwoordigers.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat omtrent een wezenlijk element van het dossier – bijvoorbeeld de echtheid van de titel van de uitkering tot onderhoud – een betwisting kan ontstaan die een beslissing vergt van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Volgens *mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo)* zullen er geen moeilijkheden rijzen bij het nagaan van de aanvragen om een voorschot wegens een volledige niet-betaling, gedurende twee opeenvolgende termijnen, van de uitkering tot onderhoud. Bij een gedeeltelijke betaling dreigt de aanvraag daarentegen meer discussiestof op te leveren, inzonderheid wat het recht van de onderhoudsgerechtigde op een voorschot betreft.

Als gevolg van de tijdens de bespreking naar voor gebrachte argumenten trekt *de heer Jean-Jacques Viseur (cdH)* zijn amendement nr. 3 op artikel 9 in.

De heren Servais Verherstraeten (CD&V) en Jean-Jacques Viseur (cdH) dienen amendement nr. 101 (DOC 50 1627/007) in, dat een *subamendement is op amendement nr. 28 van de regering*. Het strekt ertoe de twee laatste volzinnen van de voorgestelde § 2 te vervangen door de volgende bepaling:

certain nombre de demandes, une décision formelle est nécessaire pour pouvoir organiser une procédure de recours.

Dans un premier temps, le montant de l'avance sera effectivement fixé à l'échelon du CPAS, étant entendu que cette décision sera prise sur la base d'une simple constatation de fait, sans la moindre marge d'appréciation. Si la créance est inférieure à 200 euros, l'avance s'élèvera au montant de cette créance. Si la créance est supérieure à 200 euros, le montant de l'avance sera plafonné à 200 euros.

Le CPAS est également chargé de notifier, par lettre recommandée, la demande d'intervention au débiteur d'aliments dès réception de la demande. Lorsque la décision est prise, celle-ci est également notifiée par le CPAS au créancier et au débiteur d'aliments.

L'essentiel de ces tâches matérielles seront prises en charge par l'administration dans le courant de l'année 2003.

Cette procédure, qui devrait permettre de limiter la charge de travail des CPAS par rapport à un nombre de demandes probablement plus important, devrait répondre aux souhaits exprimés par les représentants des CPAS.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer qu'un élément constitutif du dossier, comme, par exemple, l'authenticité du titre de la créance, peut faire l'objet d'une contestation qui nécessite une décision du Conseil de l'aide sociale.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) constate que les demandes d'avances introduites suite au non-paiement total de la créance pendant deux termes consécutifs poseront peu de problèmes en termes de vérification. Par contre, s'il y a paiement partiel, la demande risque de donner lieu à davantage de discussion sur le droit du créancier d'aliments à obtenir une avance.

Suite aux arguments développés au cours de la discussion, *M. Jean-Jacques Viseur (cdH)* retire son amendement n° 3 à l'article 9.

MM. Servais Verherstraeten (CD&V) et Jean-Jacques Viseur (cdH) présentent un amendement (n° 101 – DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 28 du gouvernement, qui tend à remplacer les deux dernières phrases dans le texte proposé du §2, par la disposition suivante :

«De Koning past dit bedrag jaarlijks aan aan de index der kleinhandelsprijzen.».

Volgens *de minister* vormt in de aanvangsfase de aanpassing van het bedrag van het voorschot aan de evolutie van de index der verbruikersprijzen niet de hoofdbekommernis van de regering. De wezenlijke vraag is of dat bedrag ooit wel kán worden verhoogd als vast komt te staan dat het aantal aanvragen is gedaald en dat de begrotingsmiddelen toereikend zijn.

De heren Verherstraeten en Viseur onderstrepen dat de uitkeringen tot onderhoud zelf ook aan de evolutie van de index der verbruikersprijzen zijn gekoppeld.

Amendement nr. 101 verhindert bovendien dat het bedrag van het voorschot kan worden verlaagd wegens begrotingsomstandigheden.

De minister wil voorkomen dat de potentiële rechthebbers op de voorschottenregeling illusies gaan koesteren. Amendement nr. 100 van de heer Maingain biedt terzake een realistische oplossing, die rekening houdt met de beschikbare begrotingsmiddelen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vindt dat, als de regering met dit wetsvoorstel instemt, zij er zich duidelijk moet toe verbinden de nodige budgettaire middelen ter beschikking te stellen, zoniet wordt bij de burgers die een beroep willen doen op deze regeling inderdaad valse hoop gewekt.

Als de regering daarentegen nu al denkt dat zij de financiering van het Fonds in de toekomst niet zal kunnen verzekeren, moet zij vanaf het begin in een meer beperkte voorschottenregeling voorzien.

In dat opzicht is de spreker van mening dat het in de algemene bespreking vermelde bedrag van 300 miljoen Belgische frank onvoldoende is voor de betaling van een voorschot van 200 euro per uitkering tot onderhoud, gelet op de toegekende bedragen in het kader van de huidige voorschottenregeling waarbij de reeds zeer beperkte voorschotten worden betaald door de OCMW's.

De minister merkt op dat de indexering van de voorschotten geen enkele garantie biedt in termen van beschikbare budgettaire middelen.

Het wetsvoorstel stelt een regeling om het Fonds van financiële middelen te voorzien. Het Fonds zal de betaling van de voorschotten echter uitsluitend kunnen verzekeren als het zelf beschikt over voldoende ontvangsten, dan wel als het parlement in het budget in een toereikende dotatie voorziet.

In dit verband is het noodzakelijk een geschikte regeling in te stellen voor het geval het parlement zou

«Le Roi adapte annuellement ce montant à l'évolution de l'indice des prix de détail.»

Le ministre constate qu'au départ, la préoccupation principale du gouvernement ne sera pas d'adapter le montant de l'avance en fonction de l'évolution de l'indice des prix. La question essentielle est de savoir si ce montant pourra un jour faire l'objet d'une augmentation parce qu'il s'avère que le nombre de demande a diminué et que les crédits budgétaires sont suffisants.

MM. Verherstraeten et Viseur soulignent que les pensions alimentaires sont elles aussi liées à l'évolution de l'indice des prix.

L'amendement n° 101 empêche en outre que le montant de l'avance puisse être abaissé en fonction des circonstances budgétaires.

Le ministre se refuse à donner de fausses illusions aux bénéficiaires potentiels du système d'avances. L'amendement n° 100 de M. Maingain offre une solution réaliste en la matière en fonction des moyens budgétaires disponibles.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) considère que si le gouvernement donne son aval à la présente proposition de loi, il doit clairement s'engager à y consacrer les moyens budgétaires nécessaires, faute de quoi il donne effectivement de fausses illusions aux citoyens désireux de faire appel au système.

Par contre, si dès aujourd'hui le gouvernement estime ne pas pouvoir assurer le financement du Fonds dans le futur, il doit dès le départ prévoir un système d'avances plus limité.

À cet égard, l'intervenant est d'avis que le montant de 300 millions de BEF évoqué lors de la discussion générale est insuffisant pour garantir le versement d'une avance de 200 euros par créance, au vu des montants octroyés dans le cadre de la procédure actuelle d'avances faites par les CPAS, eux-mêmes déjà très limités.

Le ministre fait remarquer que l'indexation du montant de l'avance n'offre aucune garantie en termes de moyens budgétaires disponibles.

La proposition de loi prévoit un mécanisme d'alimentation du Fonds mais celui-ci ne sera en mesure d'assurer le versement des avances que si soit ses recettes propres sont suffisantes, soit le parlement prévoit une dotation suffisante dans le budget.

Dans ce contexte, il est nécessaire de prévoir une règle adéquate dans l'hypothèse où le parlement déci-

beslissen het Fonds van onvoldoende financiële middelen te voorzien. Er kunnen twee methodes worden overwogen:

– het voorschottenbedrag vaststellen op 200 euro per uitkering tot onderhoud en bepalen dat de voorschotten worden toegekend op grond van de beschikbare middelen van het Fonds. Als de middelen ontoereikend zijn, moet de Koning het bedrag van het voorschot kunnen aanpassen (amendement nr. 28 van de regering);

– de Koning machtigen het op 200 euro vastgestelde bedrag van het voorschot aan te passen rekening houdend met de beschikbare middelen van het Fonds (amendement nr. 100 van de heer Maingain). Volgens de minister biedt dit amendement het voordeel dat de volledige procedure wordt samengebracht in één werkwijze.

Wanneer niet in een dergelijke bepaling wordt voorzien, moet het beheer van het Fonds, met name de administratie, autonoom beslissen welke voorschotten al dan niet betaald zullen worden. In dit geval is het beter de betaling van een voorschot aan alle aanvragers te verzekeren, zelfs al moet het bedrag van het voorschot dan worden verlaagd.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) vindt dat in de wettekst een niet-geïndexeerd vast bedrag moet worden bepaald, dat in afgeronde cijfers wordt weergegeven. Afhankelijk van hoe het Fonds evolueert, kan dit bedrag in de toekomst al dan niet worden verhoogd.

Voorts onderstreept de spreker dat de discussie betreffende de min of meer hoge dotatie aan het Fonds, opnieuw tot het debat over de bevoegdheid van de federale overheid dreigt te leiden. Na een eerste fase waarbij in financiële middelen wordt voorzien bij het begin van de regeling, strekt het wetsvoorstel ertoe, in de mate van het mogelijke, de betaling van de voorschotten te financieren door middel van de bij de onderhoudsplichtigen teruggevorderde bedragen.

Als men nu al overweegt een eventueel tekort van het Fonds (ongeacht de omvang ervan) wil dekken met middelen uit de Staatsbegroting, dreigt men uit te komen bij een vorm van collectieve volksverzekering tegen de onbetaalde uitkeringen tot onderhoud, wat veeleer deel uitmaakt van de gemeenschapsbevoegdheden.

Ook mevrouw *Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo)* is er geen voorstander van om in de wet een regeling op te nemen waarbij de voorschotten worden geïndexeerd.

Zij acht het raadzaam de Koning te machtigen het bedrag van het voorschot jaarlijks of tweejaarlijks aan te passen op basis van een evaluatie van de regeling.

dait de ne plus alimenter le Fonds de manière suffisante. Deux formules peuvent être envisagées :

– fixer le montant de l'avance à 200 euros par créance et prévoir que les avances seront attribuées compte tenu des moyens disponibles du Fonds. Si les moyens sont insuffisants, le Roi doit alors pouvoir adapter le montant de l'avance (amendement n° 28 du gouvernement) ;

– autoriser le Roi à adapter le montant de l'avance, fixé à 200 euros, en tenant compte des moyens disponibles du Fonds (amendement n° 100 de M. Maingain). Selon le ministre, cet amendement présente l'avantage de rassembler l'ensemble de la procédure en une seule formule.

Ne pas prévoir une telle disposition revient à laisser libre cours au gestionnaire du Fonds, c'est-à-dire à l'administration, pour décider quelles seront les avances versées et celles qui ne le seront pas. Mieux vaut dans ce cas assurer le versement d'une avance à tous les demandeurs, même si le montant de l'avance doit alors être revu à la baisse.

M. Alfons Borginon (VU&ID) estime que le texte de loi doit déterminer un montant fixe non indexé, exprimé en chiffres ronds. En fonction de l'évolution du fonctionnement du Fonds, ce montant pourra ou non être augmenté par la suite.

D'autre part, l'intervenant souligne que la discussion relative à la dotation plus ou moins élevée du Fonds risque de reposer le débat concernant la compétence du pouvoir fédéral. Après une première phase d'alimentation lors du démarrage du système, l'objectif de la proposition de loi est en principe de financer, dans la mesure du possible, le versement des avances par les montants recouverts auprès des débiteurs d'aliments.

Si l'on envisage dès aujourd'hui la possibilité de couvrir un déficit éventuel du Fonds, quel qu'il soit, par des moyens issus du budget de l'État, on risque d'évoluer vers une forme d'assurance populaire collective pour les créances alimentaires impayées, ce qui relève davantage de la compétence des communautés.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) n'est elle non plus pas favorable à l'inscription d'un mécanisme d'indexation des avances dans la loi.

Elle estime qu'il est préférable que le Roi soit habilité à adapter le montant de l'avance tous les ans ou tous les deux ans sur la base d'une évaluation du système.

Die aanpassing kan zowel een verhoging als een verlaging inhouden. Men moet immers voorkomen dat de nieuwe voorschottenregeling een bodemloze put wordt op budgettair vlak.

De spreekster merkt evenwel op dat het Fonds de onderhoudsplichtige zal afschrikken, waardoor meer onderhoudsplichtigen in de toekomst zullen toezien op de regelmatige betaling van de uitkering tot onderhoud aan de onderhoudsgerechtigde. Het is dus niet uitgesloten dat het bedrag van het voorschot kan worden verhoogd als gevolg van de verlaging van het aantal aanvragen.

Op basis van de voorgestelde bepalingen in de amendementen nrs. 28 en 101, stelt *de minister* dat het bedrag van het voorschot normaliter alleen kan worden verhoogd, mits het parlement het Fonds correct wil spijzen. Die aanpassing zou geleidelijk moeten plaatsvinden, afhankelijk van de beschikbare budgettaire middelen en van de manier waarop de betalingen tussen de onderhoudsplichtigen en –gerechtigden geschieden.

De minister stelt voor de regeling pas te evalueren als zij van toepassing is. Men mag de regeling niet veranderen aangezien het gaat om een voorschottenregeling waarbij het bedrag bij wet bepaald is.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) herinnert eraan dat iedere uitkering lager dan 200 euro, inclusief de indexering, zal worden gedekt door het voorschot. Het komt niet vaak voor dat een aan een kind betaalde uitkering tot onderhoud hoger ligt dan dit bedrag.

Mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) maakt zich zorgen over het feit dat de rechthebbenden op een voorschot volledig afhankelijk zullen zijn van de financieringswijze van het Fonds. Het is niet ondenkbaar dat een volgende regering beslist de voor het Fonds uitgetrokken budgettaire middelen te verlagen.

De minister herhaalt dat de financiële voorzieningen van het Fonds afhangen van de beslissing van het parlement.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) merkt op dat de kern van de discussie draait om de vraag wat de financiële middelen zullen zijn waarover het Fonds zal beschikken en of die middelen toereikend zijn om de betaling te verzekeren van de in het wetsvoorstel voorgestelde voorschotten. Zoniet, zal men dan voorzien in een regeling die het bedrag van het voorschot verlaagt?

Momenteel krijgen de OCMW's nauwelijks 5 % terug van de voorgeschoten bedragen. Dit percentage zou hoger moeten liggen in de nieuwe voorschottenregeling

Cette adaptation peut avoir lieu à la hausse comme à la baisse. Il faut en effet éviter que le nouveau système d'avances ne devienne un puits sans fonds sur le plan budgétaire.

L'intervenante fait néanmoins remarquer que le Fonds aura un effet très dissuasif pour le débiteur d'aliments, ce qui devrait avoir pour conséquence qu'un nombre beaucoup plus grand de débiteurs veillera dorénavant à verser régulièrement le montant de la pension au créancier. Il n'est donc pas exclu que le montant de l'avance puisse être revu à la hausse suite à la diminution du nombre de demandes.

Sur la base des dispositions proposées par les amendements n°s 28 et 101, *le ministre* estime que le montant de l'avance devrait, normalement pouvoir n'être qu'adapté à la hausse pour autant que le parlement ait la volonté d'alimenter correctement le Fonds. Cette adaptation devrait se faire progressivement en fonction des moyens budgétaires disponibles et de la manière dont les paiements interviendront entre débiteurs et créanciers d'aliments.

Le ministre propose de se laisser le temps d'évaluer le système lorsque celui-ci sera d'application. Il ne faut pas transformer le système : il s'agit d'un système d'avance dont le montant est fixé par le texte de loi.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) rappelle que toute créance inférieure à 200 euros sera couverte par l'avance, en ce compris dans son indexation. Il n'est pas si fréquent qu'une créance alimentaire versée à un enfant dépasse ce montant.

Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) s'inquiète du fait que les bénéficiaires d'une avance seront entièrement dépendants du mode de financement du Fonds. Il n'est pas impensable qu'un gouvernement suivant décide de diminuer les moyens budgétaires mis à la disposition du Fonds.

Le ministre répète que l'alimentation du Fonds dépendra de la décision du parlement.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) observe que l'élément essentiel de la discussion est de savoir quels seront les moyens financiers dont disposera le Fonds et si ces moyens seront suffisants pour assurer le versement des avances prévues par la proposition de loi. Si tel n'est pas le cas, va-t-on prévoir un mécanisme permettant de réduire le montant de l'avance ?

Actuellement les CPAS récupèrent à peine 5% des montants avancés. Ce pourcentage devrait être supérieur dans la nouvelle procédure d'avance puisqu'elle

daar zij voortaan immers bedoeld is voor alle onderhoudsgerechtigden en niet alleen voor de personen wier inkomsten het bestaansminimum niet overschrijden. Het is echter vanzelfsprekend dat alle bestaande gerechtelijke procedures moeten worden aangewend alvorens het Fonds een aanzienlijk bedrag van de voorschotten kan invorderen bij de onderhoudsplichtigen.

Mocht het bedrag van 200 euro waarin wordt voorzien in het wetsvoorstel toch te hoog blijken ten opzichte van de beschikbare budgettaire middelen, dan behoort volgens het lid veeleer prioriteit te worden gegeven aan de meest behoeftige gezinnen, in plaats voor alle aanvragers het voorschot lineair te verlagen.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) stelt vast dat de meest behoeftige personen momenteel worden geholpen door de OCMW's. Dreigen die personen niet te worden benadeeld door de nieuwe voorschottenregeling als op een dag het bedrag van het voorschot lager komt te liggen dan het bedrag dat zij momenteel ontvangen van het OCMW?

Kan het Rekenhof het budgettaire gevolg van dit wetsvoorstel niet inschatten?

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) is van mening dat de personen met voldoende inkomsten waarschijnlijk de klassieke gerechtelijke procedures zullen volgen teneinde de niet-betaalde uitkeringen tot onderhoud in te vorderen. Personen die een beroep zullen doen op het Fonds zijn zeer waarschijnlijk personen met modale inkomsten.

Voorts moet worden opgemerkt dat de huidige voorschottenregeling van de OCMW's uitsluitend gericht is op kinderen en niet op volwassenen, die soms geen ander inkomsten hebben naast de aan hen verschuldigde uitkeringen tot onderhoud.

Alle sociologische studies tonen aan dat echtscheiding een van de belangrijkste oorzaken van behoeftigheid is omdat eenoudergezinnen niet langer over de noodzakelijke inkomsten beschikken voor het gezinsonderhoud. Het Fonds beantwoordt derhalve aan een reële maatschappelijke behoefte. Het is fout te beweren dat voornamelijk welgestelden een beroep op het Fonds zullen doen.

De nieuwe voorschottenregeling zou de mogelijkheid moeten bieden schaalvoordelen te realiseren op het niveau van de budgetten van de OCMW's omdat zij niet langer bijstand zullen verlenen aan personen die tot dan een beroep deden op het OCMW bij gebrek aan voldoende bestaansmiddelen als gevolg van de niet-betaling door de onderhoudsplichtige van de verschuldigde uitkeringen tot onderhoud.

s'adresse dorénavant à tous les bénéficiaires d'une pension alimentaire et non plus uniquement aux personnes dont les revenus ne dépassent pas le minimum de moyens d'existence. Toutefois, il est évident que pour que le Fonds récupère un montant important des avances auprès des débiteurs, toutes les procédures judiciaires existantes devront être mises en œuvre.

Si le montant de 200 euros prévu par la proposition de loi devait néanmoins s'avérer trop élevé par rapport aux moyens budgétaires disponibles, le membre propose de donner alors la priorité aux familles les plus nécessiteuses plutôt que d'instaurer une réduction linéaire de l'avance pour l'ensemble des demandeurs.

Mme Colette Burgeon (PS) constate qu'à l'heure actuelle, les personnes les plus indigentes sont aidées par le CPAS. Ces personnes ne risquent-elles pas d'être pénalisées par le nouveau système d'avances si on réduit un jour le montant de l'avance en deçà de la somme qu'ils reçoivent aujourd'hui du CPAS ?

La Cour des comptes ne pourrait-elle pas évaluer l'incidence budgétaire de la proposition de loi ?

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) est d'avis que les personnes bénéficiant de revenus aisés choisiront probablement de suivre les procédures judiciaires classiques en vue de recouvrer les pensions alimentaires non payées. Les personnes qui feront appel au Fonds seront très probablement des personnes bénéficiant de revenus moyens.

Par ailleurs, il y a lieu de noter que le système d'avances actuel par les CPAS s'adresse exclusivement aux enfants et non aux adultes qui n'ont parfois aucun autre revenu que la créance qui leur est due.

Toutes les études sociologiques démontrent que le divorce est une des causes essentielles de précarisation, les familles monoparentales ne disposant plus des revenus nécessaires en vue de répondre aux besoins du ménage. Le Fonds répond donc à un réel besoin social. Il est faux d'affirmer que ce sont surtout des personnes aisées qui pourront faire appel au Fonds.

Le nouveau système d'avances devrait permettre de réaliser des économies d'échelle au niveau des budgets des CPAS car ceux-ci ne devront plus venir en aide à un certain nombre de personnes qui faisaient jusqu'ici appel aux CPAS en l'absence de moyens d'existence suffisants suite au non-paiement par le débiteur des créances alimentaires dues.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) steunt de vraag van mevrouw Burgeon om van de administratie dan wel van het Rekenhof een precieze budgettaire evaluatie te krijgen van het wetsvoorstel, zodat inzake voorschot er met kennis van zaken kan worden bepaald welk bedrag het Fonds mag toekennen.

Het lid is ervan overtuigd dat het aantal wanbetalers in alle inkomstencategorieën aanzienlijk zal dalen dankzij de nieuwe voorschottenregeling. Het feit dat de terugvordering van de voorschotten en van het resterende deel van de uitkeringen tot onderhoud wordt toevertrouwd aan de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen zal zonder twijfel een afschrikwekkend effect hebben.

De heer Jef Tavernier (Agalev-Ecolo) onderstreept dat de budgettaire ramingen die op grond van de aangehouden prognoses werden uitgewerkt, slechts zeer ruwe inschattingen zijn.

Momenteel kunnen alleen de meest hulpbehoevenden een beroep doen op het OCMW om een voorschot op niet-betaalde uitkeringen tot onderhoud te ontvangen. De nieuwe voorschottenregeling is gebaseerd op het principe naar luid waarvan de uitkering tot onderhoud een recht is dat door een rechterlijke beslissing wordt toegekend en dat voortaan voor de hele bevolking geldt.

Dankzij die regeling zou de terugvordering van de uitkeringen tot onderhoud efficiënter moeten kunnen geschieden dan door middel van individuele rechtsgedingen of via het OCMW. Voormelde regeling houdt tevens een belangrijke psychologische factor in die ten opzichte van de onderhoudsplichtige speelt, aangezien de terugvordering door het ministerie van Financiën zal gebeuren. Zo zal de kredietwaardige onderhoudsplichtige ertoe worden aangespoord regelmatig de verschuldigde uitkering tot onderhoud te storten, in de wetenschap dat hij zich daaraan, gelet op de dwangmiddelen waarover de administratie terzake beschikt, hoe dan ook niet zal kunnen onttrekken.

De minister onderstreept dat de indieners van het wetsvoorstel hebben gekozen voor een voor alle (ongeacht het in het geding zijnde bedrag) alimentatievorderingen geldende voorschottenregeling, waarbij het beheer van het Fonds en de terugvordering van de verschuldigde bedragen aan de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen wordt opgedragen. Zo wordt het Fonds op een solidaire wijze gestijfd.

Echt hulpbehoevende personen zullen, binnen de wettelijke taken waarmee het OCMW werd belast, een beroep op dat Centrum kunnen blijven doen.

M. Alfons Borginon (VU&ID) soutient la demande formulée par Mme Burgeon d'obtenir une évaluation budgétaire précise de la proposition de loi, que ce soit par l'administration ou par la Cour des comptes, de manière à pouvoir déterminer en toute connaissance de cause le montant de l'avance qui peut être versé par le Fonds.

Le membre se déclare convaincu que le nombre de mauvais payeurs va diminuer de manière importante grâce au nouveau système d'avances, et ce, dans toutes les catégories de revenus. Le fait de confier le recouvrement des avances et du surplus des créances alimentaires à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines aura sans conteste un effet dissuasif.

M. Jef Tavernier (Agalev-Ecolo) souligne le caractère très approximatif des estimations budgétaires en fonction des hypothèses retenues.

Actuellement, seules les personnes les plus indigentes peuvent faire appel au CPAS en vue de bénéficier d'une avance sur les créances alimentaires impayées.

Le nouveau système d'avances est basé sur le principe selon lequel la pension alimentaire est un droit accordé par une décision de justice et s'adresse dorénavant à l'ensemble de la population.

Ce système devrait permettre d'assurer le recouvrement des créances de manière plus efficace que par le biais de procédures judiciaires individuelles ou via le CPAS. Il contient également un facteur psychologique important vis-à-vis du débiteur dans la mesure où le recouvrement sera assuré par le ministère des Finances. Ainsi, le débiteur solvable sera incité à verser régulièrement la pension due sachant qu'il ne pourra de toute façon plus s'y soustraire vu les moyens dont dispose l'administration pour l'y contraindre.

Le ministre souligne que les auteurs de la proposition de loi ont fait le choix d'un système d'avances pour l'ensemble des créances, quel qu'en soit le montant, en confiant la gestion du Fonds et le recouvrement des sommes dues à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines. Le Fonds est ainsi alimenté de manière solidaire.

Les personnes réellement dans le besoin pourront continuer à faire appel au CPAS dans le cadre de ses missions légales.

De veronderstelling als zou de nieuwe voorschottenregeling tot budgettaire meerkosten leiden, komt er volgens de minister op neer dat men ernstige bedenkingen zou hebben bij de wijze waarop de rechterlijke beslissingen en de overeenkomsten op de reële toestand zouden inspelen. Zo de beslissingen op grond van objectieve elementen worden genomen en als op het bedrag van de uitkeringen tot onderhoud op gezette tijden de nodige aanpassingen worden toegepast, zouden de alimentatievorderingen evenwel altijd betaald dan wel teruggevorderd moeten kunnen worden. Zodra de voorgestelde voorschottenregeling op kruissnelheid draait, zou ze theoretisch niets mogen kosten. Voorzichtigheidshalve hebben de indieners van het wetsvoorstel evenwel, rekening houdend met de eventuele risico's op de onmogelijkheid om het totaalbedrag van de voorschotten terug te vorderen, voorzien in een inhouding van 10% om de administratieve kosten te dekken.

Het wetsvoorstel belast het Fonds tevens met een voorlichtingstaak want het kan voorkomen dat bepaalde personen niet weten dat zij, op grond van hun sociale en financiële toestand, recht hebben op een bijstelling van de uitkering tot onderhoud.

De minister verklaart zich bereid om, nadat de commissie de voorgestelde bepalingen eerst integraal heeft besproken teneinde de prioriteiten ervan vast te leggen, een poging te ondernemen om met behulp van het Rekenhof de kosten te bekijken waartoe het wetsvoorstel mogelijk kan leiden

Mevrouw Colette Burgeon (PS) merkt op dat dit wetsvoorstel de artikelen 68bis tot 68quater van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn opheft. Zo een onderhoudsgerechtigde in de toekomst bijgevolg het OCMW om financiële steun verzoekt omdat het door het Fonds gestorte voorschot ontoereikend is en hem niet in staat stelt in zijn levensonderhoud te voorzien, dan zal het aan het oordeel van het OCMW worden overgelaten te beslissen die steun al dan niet toe te kennen. Op die manier kunnen, al naar gelang van het domicilie van de aanvrager, andersoortige behandelingen gelden.

De minister merkt op dat die vorm van bijstand onder de vigerende algemene socialebijstandsregeling ressorteert.

De nieuwe voorschottenregeling zou het mogelijk moeten maken de beschikbare overheidsmiddelen nog meer naar de echt hulpbehoevenden te laten vloeien. Zo het bedrag van het door het Fonds toegekende voorschot wordt vastgesteld op basis van de inkomsten van de aanvrager, vreest de minister dat de beschik-

Le fait de supposer que le nouveau système d'avances pourrait avoir un coût budgétaire, revient, selon le ministre, à mettre en cause l'adéquation des décisions de justice et des conventions avec la réalité puisqu'en principe, si les décisions sont rendues en fonction d'éléments objectifs et si le montant des créances fait l'objet des adaptations nécessaires en temps utile, les créances devraient toujours pouvoir être payées ou à défaut récupérées. En régime de croisière, le système d'avances proposé ne devrait donc pas en théorie avoir un coût. Par prudence, les auteurs de la proposition de loi ont toutefois prévu un prélèvement de 10% en vue de couvrir les coûts administratifs, compte tenu de risques éventuels de ne pas pouvoir récupérer le montant total des avances.

La proposition de loi confie également une mission d'information au Fonds car il est possible que certaines personnes ne sachent pas qu'elles peuvent obtenir une révision de la créance en fonction de leur situation sociale et financière.

Le ministre se déclare prêt à tenter d'évaluer le coût potentiel de la proposition de loi, avec l'aide de la Cour des comptes après que la commission aura procédé à un premier examen complet des dispositions proposées afin de déterminer ses priorités.

Mme Colette Burgeon (PS) fait remarquer que la présente proposition de loi abroge les articles 68bis à 68quater de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Dès lors, si un créancier s'adresse dans le futur au CPAS en vue d'obtenir une aide financière parce que l'avance versée par le Fonds n'est pas suffisante pour lui permettre de subvenir à ses besoins, cette aide sera accordée à la discrétion de chaque CPAS. Des disparités pourraient ainsi apparaître en fonction du domicile du demandeur.

Le ministre observe que cette forme d'assistance relève de l'organisation générale de l'aide sociale en vigueur aujourd'hui.

La nouvelle procédure d'avances devrait permettre de réserver davantage encore les moyens publics disponibles aux personnes réellement dans le besoin. Si le montant de l'avance accordée par le Fonds est fixé en fonction des revenus du demandeur, le ministre craint qu'à un moment donné, les moyens budgétaires dispo-

bare budgettaire middelen op een bepaald ogenblik nog slechts alleen bestemd zullen zijn voor een categorie van inkomens die lichtjes hoger ligt dan die van de personen die recht op sociale bijstand hebben. Op die manier zouden de middelen, bestemd voor armoede- en kansarmoedebestrijding, via diverse begrotingen wel eens kunnen afglijden naar een tegemoetkoming die als een soort van «sociale verzekering» moet worden aangemerkt. Zo middelen voor de meest hulpbehoevenden moeten worden voorbehouden, dan moeten die middelen hen via het kanaal van de klassieke sociale bijstand worden toegekend.

Normaliter zou het bedrag van het voorschot geleidelijk moeten kunnen stijgen. Mocht op een bepaald tijdstip evenwel blijken dat de daartoe beschikbare budgettaire middelen niet volstaan, dan verklaart de minister er van overtuigd te zijn dat het tekort aan middelen hoe dan ook veel beperkter zal uitvallen dan bepaalde bedragen waarnaar voordien werd verwezen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) wenst dat de begrotingstoetsing waarvoor het Rekenhof werd aangezocht, binnen een redelijke termijn beschikbaar zou zijn. Voormelde toetsing behoort, op grond van volledige parameters, zowel gunstige als ongunstige elementen in aanmerking te nemen. Zo dringt de spreker erop aan dat het Rekenhof rekening houdt met het feit dat het Fonds ook bevoegd zal zijn voor de terugvordering van vroegere uitkeringen tot onderhoud. Ook moet worden bepaald hoeveel personen procentueel, dankzij de door het Fonds toegekende voorschotten, niet langer in armoede zullen leven en bijgevolg geen beroep meer op sociale bijstand zullen hoeven te doen om een bestaansminimum te genieten.

Volgens mevrouw Coenen ware het, onder meer getet op de complexiteit van de terugvorderingsprocedure, niet correct de budgettaire evaluatie uitsluitend te baseren op het aantal dossiers dat werd ingediend in het raam van de vigerende regeling inzake de door het OCMW te betalen voorschotten op uitkeringen tot onderhoud.

Art. 9

Amendement nr. 3 (DOC 50 1627/002) van de heer Jean-Jacques Viseur (cdH) en amendement nr. 64 (DOC 50 1627/004) van de heer Geert Bourgeois (VU&ID) kwamen reeds aan bod tijdens de bespreking van artikel 8 (zie boven).

Amendement nr. 3 van de heer Viseur wordt ingetrokken.

nibles ne soient réservés à une catégorie de revenus légèrement supérieurs aux revenus des personnes qui ont droit à l'aide sociale et qu'ainsi, à travers des budgets différents, on finisse par faire glisser les moyens de lutte contre la pauvreté et la précarité sociale grave vers une intervention de type «assurance sociale». Si des moyens doivent être réservés aux plus démunis, ceux-ci doivent leur être accordés via la filière de l'aide sociale classique.

Le montant de l'avance devrait normalement pouvoir faire l'objet d'une augmentation progressive. Si, à un moment donné, il devait cependant s'avérer que les moyens budgétaires disponibles sont insuffisants, le ministre se déclare convaincu que le manque de moyens sera en tout cas beaucoup plus limité que certains montants évoqués précédemment.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souhaite que l'évaluation budgétaire demandée à la Cour des comptes soit disponible dans un délai raisonnable. Cette évaluation doit être réalisée, tant à charge qu'à décharge, sur la base de paramètres complets. Ainsi, l'intervenante insiste pour que la Cour des comptes tienne compte du fait que le Fonds sera aussi compétent pour le recouvrement des créances antérieures. Il y aura également lieu de déterminer le pourcentage de personnes qui sortiront de la pauvreté grâce aux avances octroyées par le Fonds et qui ne devront dès lors plus faire appel à l'aide sociale en vue de s'assurer un minimum de moyens d'existence.

Selon Mme Coenen, il serait inexact de baser l'évaluation budgétaire sur le seul nombre de dossiers introduits dans le cadre du système actuel d'avances sur créances par les CPAS compte tenu, entre autres, de la complexité de la procédure de recouvrement.

Art. 9

Les amendements n°s 3 de M. Jean-Jacques Viseur (cdH) (DOC 50 1627/002) et 64 de M. Geert Bourgeois (VU&ID) (DOC 50 1627/004) ont déjà fait l'objet d'une discussion à l'article 8 (voir ci-dessus).

L'amendement n° 3 de M. Viseur est retiré.

De regering dient amendement nr. 29 (DOC 50 1627/004) in, dat ertoe strekt artikel 9 te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 9. — § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst deelt, per aangetekende brief, de beslissing mee aan de onderhoudsgerechtigde en aan de onderhoudsplichtige.

Indien de tussenkomst wordt toegestaan, bevat de mededeling aan de onderhoudsplichtige bovendien de tekst van de artikelen 15 en 17 van deze wet en het nummer van de rekening van de administratie waarop de verschuldigde bedragen moeten worden betaald.

§ 2. De Koning kan bepalen dat de in de eerste paragraaf van dit artikel vermelde opdrachten worden uitgevoerd door de administratie.»

De commissie stemt in met voorstel van de heer *Éric Van Weddingen (MR)* om in paragraaf 1, tweede lid, van de voorgestelde tekst het woord «Indien» te vervangen door het woord «Wanneer».

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. dient amendement nr. 104 (DOC 50 1627/007) als subamendement op amendement nr. 29 van de regering in; het strekt ertoe in § 1, eerste lid, van de voorgestelde tekst de woorden «of de gemeentelijke dienst» te schrappen.

Art. 10

Amendement nr. 65 (DOC 50 1627/004) van de heer *Geert Bourgeois (VU&ID)* en *amendement nr. 77* (DOC 50 1627/006) van de heer *Servais Verherstraeten (CD&V)* en *mevrouw Trees Pieters (CD&V)* strekken ertoe de woorden «aan de gemeentelijke dienst of» te schrappen.

Amendement nr. 30 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe artikel 10 te vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 10. — De onderhoudsgerechtigde kan, op straffe van verval, binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de in artikel 9 bedoelde mededeling, beroep aantekenen bij de rechter wanneer de beslissing niet aan zijn aanvraag tegemoetkomt of wanneer geen beslissing wordt genomen binnen de termijn bedoeld in artikel 8.

De onderhoudsplichtige kan, op straffe van verval, binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de in artikel 9 bedoelde mededeling, tegen de beslissing beroep aantekenen bij de rechter.

Le gouvernement présente un amendement n° 29 (DOC 50 1627/004) qui vise à remplacer l'article 9 par la disposition suivante :

«Art. 9. - § 1er. Le centre public d'aide sociale ou le service communal notifie, par lettre recommandée, la décision au créancier d'aliments et au débiteur d'aliments.

Si l'intervention est accordée, la notification au débiteur d'aliments contient en outre le texte des articles 15 et 17 de la présente loi et le numéro de compte de l'administration sur lequel les sommes dues doivent être payées.

§ 2. Le Roi peut établir que les tâches mentionnées au paragraphe 1er de cet article sont accomplies par l'administration.»

La commission marque son accord sur la suggestion de M. *Éric van Weddingen (MR)* de remplacer le mot «si» par le mot «lorsque» dans le texte proposé du paragraphe 1er, alinéa 2.

Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts présentent un amendement (n° 104 – DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 29 du gouvernement, tendant à supprimer les mots «ou le service communal» dans le texte proposé du paragraphe §1er, alinéa 1er.

Art. 10

Les amendements n° 65 de M. *Geert Bourgeois (VU&ID)* (DOC 50 1627/004) et n° 77 de M. *Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V)* (DOC 50 1627/006) visent à supprimer les mots «au service communal ou».

L'amendement n° 30 du gouvernement (DOC 50 1627/004) tend à remplacer l'article 10 par la disposition suivante :

«Art. 10. – Le créancier d'aliments peut faire appel devant le juge, à peine de déchéance dans un délai de trois mois à compter de la notification prévue à l'article 9, de la décision ne faisant pas droit à sa demande ou lorsque aucune décision n'a été prise dans le délai prévu à l'article 8.

Le débiteur d'aliments peut faire appel de la décision devant le juge à peine de déchéance dans un délai de trois mois à compter de la notification prévue à l'article 9.

Het beroep werkt niet opschortend.».

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt vast dat het amendement voorziet erin dat beroep kan worden ingesteld bij de gewone rechtbanken (in principe het vredegerecht) en niet langer bij de arbeidsrechtbanken, zoals bepaald in het oorspronkelijke wetsvoorstel.

Art. 11

Amendement nr. 15 van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. (DOC 50 1627/003) strekt ertoe dit artikel te vervangen als volgt:

«Art. 11. — De onderhoudsgerechtigde kan tegen de beslissing van het OCMW of de gemeentedienst beroep aantekenen bij het Fonds wanneer een beslissing niet aan zijn aanvraag tegemoet komt of wanneer geen beslissing wordt genomen termijn bedoeld in artikel 7.

De onderhoudsplichtige kan tegen de door het OCMW of de gemeentedienst genomen beslissing beroep aantekenen bij het Fonds ingeval hij kan aantonen dat hij geen fout heeft begaan of indien de door de onderhoudsgerechtigde ingeroepen titel niet langer geldig is. Dit beroep is niet opschortend.

Het Fonds kan, binnen 21 dagen nadat het er kennis van heeft gekregen, een door het OCMW of de gemeentedienst genomen positieve beslissing schorsen of vernietigen indien het vaststelt dat een aanvraag niet voldoet aan het bepaalde in de artikelen 5 en 6. Het Fonds betekent zo een beslissing onmiddellijk met een aangetekend schrijven aan het betrokken OCMW of de gemeentedienst, aan de onderhoudsplichtige en aan de onderhoudsgerechtigde. In voorkomend geval is het Fonds niet gehouden tot terugbetaling van de voorgesloten bedragen aan het betrokken OCMW of de gemeentedienst.».

Amendement nr. 48 van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) (DOC 50 1627/004), *sub-amendement op zijn amendement nr. 15*, strekt ertoe in het voorgestelde artikel 11, de woorden «binnen de termijn bedoeld in artikel 7» te vervangen door de woorden « *binnen 30 dagen na het indienen van zijn aanvraag* ».

Amendement nr. 78 de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters (CD&V) (DOC 50 1627/006), als *subamendement op amendement nr. 15*, strekt ertoe het voorgestelde artikel 11 te wijzigen als volgt:

a) de woorden «of de gemeentedienst» telkens weglaten;

Le recours n'est pas suspensif.».

Le président, M. Olivier Maingain (MR) constate que l'amendement prévoit un recours devant les tribunaux ordinaires (en principe la justice de paix) et non plus devant les tribunaux du travail comme le prévoyait initialement la proposition de loi.

Art. 11

L'amendement n° 15 de M. Servais Verherstraeten (CD&V) et consorts (DOC 50 1627/003) tend à remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 11. — Le créancier d'aliments peut faire appel de la décision du CPAS ou du service communal auprès du Fonds lorsqu'une décision ne fait pas droit à sa demande ou lorsque aucune décision n'a été prise dans le délai visé à l'article 7.

Le débiteur d'aliments peut faire appel de la décision prise par le CPAS ou le service communal auprès du Fonds dans le cas où il peut prouver qu'il n'a commis aucune faute ou lorsque le titre qu'invoque le créancier n'est plus actuel. Ce recours n'est pas suspensif.

Le Fonds peut, dans les 21 jours qui suivent celui où il en a été informé, suspendre ou annuler une décision positive prise par le CPAS ou le service communal s'il constate qu'une demande n'est pas conforme aux dispositions des articles 5 et 6. Le Fonds notifie une telle décision immédiatement, par envoi recommandé, au CPAS ou au service communal concerné, au débiteur d'aliments et au créancier d'aliments. Le cas échéant, le Fonds n'est pas tenu de rembourser les montants avancés au CPAS ou au service communal concerné.».

L'amendement n° 48 de M. Servais Verherstraeten (CD&V) (DOC 50 1627/004), *sous-amendement à son amendement n° 15*, tend à remplacer, dans l'article 11 proposé, les mots «dans le délai visé à l'article 7" par les mots « *dans les 30 jours de l'introduction de la demande* ».

L'amendement n° 78 de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) (DOC 50 1627/006), *sous-amendement à l'amendement n° 15*, vise à apporter les modifications suivantes dans l'article 11 proposé :

a) supprimer chaque fois les mots «du (le) service communal» ;

b) in het eerste lid, tussen de woorden «het OCMW» en «beroep aantekenen» de woorden «*binnen 30 dagen na de kennisgeving van de beslissing*» invoegen;

c) in het tweede lid, tussen de woorden «genomen beslissing» en «beroep aantekenen» de woorden «*binnen 30 dagen na de kennisgeving van de beslissing*» invoegen.

Amendement nr. 31 van de regering (DOC 50 1627/004) strekt ertoe artikel 11 te vervangen als volgt:

«Art. 11. — § 1. Ieder nieuw gegeven dat van invloed kan zijn op het bedrag van de voorschotten, van de uitkering tot onderhoud of op de invordering van deze sommen, moet door de meest gereede partij of door een derde worden gemeld aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst waar de aanvraag werd ingediend.

§ 2. De Koning kan bepalen dat de in de eerste paragraaf van dit artikel bedoelde kennisgeving aan de administratie moet worden gedaan.»

Amendement nr. 105 van mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. (DOC 50 1627/007), als subamendement op amendement nr. 31, strekt er ten slotte toe de woorden «of de gemeentelijke dienst» weg te laten.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stelt vast dat op grond van artikel 20 van het wetsvoorstel, de onderhoudsgerechtigde die de gemeentelijke dienst of het OCMW niet inlicht over een verandering in zijn situatie of die valse verklaringen aflegt, strafbaar is. Voor derden werd echter in geen enkele straf voorzien.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) vraagt zich af of amendement nr. 31 van de regering ook maar enige draagwijdte zal hebben als derden hoegenaamd niet strafbaar zijn.

Stel dat een onderhoudsplichtige belangrijke inkomsten heeft door zwartwerk. Is een derde die hiervan op de hoogte is, verplicht dit door te geven aan het OCMW of de administratie? Als de derde die informatie doorgeeft, heeft de administratie dan het recht deze gegevens te gebruiken onafhankelijk van de behandeling van de uitkeringsdossiers?

De minister van Financiën merkt op dat de terugvordering van de uitkeringen geen fiscale aangelegenheid is.

b) à l'alinéa 1er, entre les mots «auprès du Fonds» et les mots «lorsqu'une décision», insérer les mots «, *dans les trente jours de la notification de la décision,*» ;

c) à l'alinéa 2, entre les mots «auprès du Fonds» et les mots «dans le cas», insérer les mots «, *dans les trente jours de la notification de la décision,*».

L'amendement n° 31 du gouvernement (DOC 50 1627/004) a pour objet de remplacer l'article 11 par la disposition suivante :

«Art. 11. — §1er. Toute nouvelle donnée pouvant avoir une influence sur le montant des avances, de la créance alimentaire ou sur le recouvrement de ces sommes doit être communiquée au centre public d'aide sociale ou au service communal auprès duquel la demande a été introduite, par la partie la plus diligente ou par un tiers.

§ 2. Le Roi peut établir que la communication visée au paragraphe 1er de cet article doit être faite à l'administration.»

Enfin, *l'amendement n° 105 de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts* (DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 31, tend à supprimer les mots «ou au service communal» dans le texte proposé de l'alinéa 1er.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) constate qu'en vertu de l'article 20 de la proposition de loi, le créancier d'aliments qui n'informe pas le service communal ou le CPAS d'un changement de situation ou qui fait de fausses déclarations est passible de sanctions. Par contre, aucune sanction n'est prévue à l'égard de tiers.

M. Alfons Borginon (VU&ID) se demande si l'amendement n° 31 du gouvernement aura une quelconque portée à partir du moment où le tiers n'est passible d'aucune sanction pénale.

Supposons un débiteur d'aliments qui obtient des revenus importants en travaillant au noir. Un tiers qui a connaissance de ce fait, est-il tenu de le communiquer au CPAS ou à l'administration ? Si le tiers communique ces informations, l'administration a-t-elle le droit d'utiliser ces données en dehors du traitement des dossiers des créances ?

Le ministre des Finances fait remarquer que le recouvrement des créances est une matière non fiscale.

Er zijn terzake twee mogelijkheden: de overdracht van informatie aan de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen waarbij een volledige scheiding wordt gemaakt tussen de verrichtingen tot terugvordering van niet-fiscale aard en de andere fiscale vorderingen, ofwel een openbare procedure voor de rechter.

De minister zal zijn diensten vragen preciezer na te gaan wat de mogelijkheden voor overdracht van dergelijke inlichtingen zijn.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) preciseert dat het de vraag is of de onderhoudsgerechtigde de ingewonnen informatie eventueel kan gebruiken voor een herziening van de uitkering voor de rechter. Vanzelfsprekend kan de fiscus over meer inlichtingen beschikken dan de onderhoudsgerechtigde betreffende de herkomst van de werkelijke inkomsten van de onderhoudsplichtige.

Volgens *de minister* wordt door de invoering van een terugvorderingsregeling tot recuperatie van het exacte uitkeringsbedrag, onderstreept hoe belangrijk de indieners van het wetsvoorstel de correcte tenuitvoerlegging achten van rechterlijke beslissingen en derhalve ook de verbetering van die beslissingen (dat wil zeggen de aanpassing van de uitkering aan de vermogens- of behoefte toestand van de betrokken personen).

De minister is *a priori* voor het idee om de informatie terzake waarover de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen beschikt, aan de onderhoudsgerechtigde door te spelen indien een aantal principes en doelstellingen in acht wordt genomen als bepaald in het kader van de regeling voor de uitkering tot onderhoud. Gezien het onderwerp van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, zou het immers moeilijk zijn de aanwending van de door de administratie verzamelde gegevens te verbieden om de onderhoudsgerechtigde in staat te stellen de situatie in zijn voordeel te herzien.

Omgekeerd, zou het ook kunnen dat de onderhoudsplichtige er belang bij heeft een aantal gegevens te ontvangen over de onderhoudsgerechtigde. Toch mogen volgens deze bepalingen de door andere fiscale administraties verzamelde gegevens in principe niet worden doorgegeven aan de Administratie van het kadaster, de registratie en domeinen. Iedere veronderstelling van een verband tussen de voorschottenregeling en de staat van behoefte leidt tot een complex debat. De fiscus beschikt over een aantal inlichtingen over zowel de onderhoudsgerechtigden als de onderhoudsplichtigen, maar de overdracht van die informatie voor de vaststelling van de reële staat van behoefte van de partijen, inclusief die van de onderhouds-

Deux options sont envisageables en la matière, soit la transmission d'informations à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, en garantissant une complète séparation entre les opérations de recouvrement non fiscal et les autres administrations fiscales, soit dans le cadre d'une procédure publique devant le juge.

Le ministre demandera à son administration d'analyser de manière plus précise les modalités de transfert de telles informations.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) précise que la question est de savoir si les informations recueillies peuvent éventuellement être utilisées par le créancier d'aliments pour assigner en révision de la créance devant le juge. Il est évident que le fisc peut disposer de plus de renseignements que le créancier d'aliments sur la nature des revenus réels du débiteur.

Selon *le ministre*, la mise en place d'un système de recouvrement en vue de récupérer le montant exact des créances, souligne l'importance accordée par les auteurs de la proposition de loi à l'exécution correcte des décisions de justice et donc aussi à la correction des décisions elles-mêmes (c'est-à-dire au caractère adapté de la créance par rapport à l'état de fortune ou de besoin des personnes concernées).

A priori le ministre est favorable à l'idée de mettre à la disposition du créancier d'aliments l'information dont dispose l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines en la matière, pour autant que l'on assure le respect d'un certain nombre de principes et d'objectifs définis dans le cadre du système des créances alimentaires. Vu l'objet même de la proposition de loi à l'examen, il serait en effet difficile d'interdire l'utilisation des données recueillies par l'administration pour permettre au créancier de revoir la situation en sa faveur.

En sens inverse, il se pourrait aussi que le débiteur d'aliments ait intérêt à recevoir un certain nombre d'informations sur son créancier. Cependant, les données recueillies par d'autres administrations fiscales n'ont en principe pas lieu d'être communiquées, dans le cadre des présentes dispositions, à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines. Toute hypothèse de relation entre le système d'avances et l'état de besoins entraînerait un débat complexe. Le fisc dispose d'un certain nombre de renseignements tant sur les créanciers que sur les débiteurs mais la communication de cette information en vue de mesurer l'état réel de besoin des parties, y compris donc du créancier, pourrait poser problème et n'irait pas forcé-

gerechtigde, zou voor een probleem kunnen zorgen. Dat ligt niet in de lijn van één van de voornaamste doelstellingen van het wetsvoorstel, te weten het bevorderen van een vreedzame gezinstoestand.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) constateert dat het vermelde probleem zich alleen voordoeet tussen volwassenen en niet vis-à-vis de kinderen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat het vaak voorkomt dat de onderhoudsplichtige zijn volledige of gedeeltelijke schuld aan zijn kinderen betaalt, maar zijn ex-echtgeno(o)t(e) in de kou laat staan.

De minister vindt dat de gegevens alleen gebruikt mogen worden in het kader van de betrekkingen tussen de partijen op het stuk van de uitkeringen tot onderhoud. Hij zal zijn diensten de opdracht geven deze kwestie grondiger te onderzoeken.

Artikel 11bis (nieuw)

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) dient *amendement nr. 4* (DOC 50 1627/002) in tot invoeging van een artikel 11bis.

De doelstelling van dit amendement is dat de betaling van de alimentatievordering de onderhoudsplichtige niet ontheft van zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid in het raam van verlating van familie of van kinderen. De onderhoudsgerechtigde blijft dus wettelijke bescherming genieten.

De minister van Financiën wijst erop dat het geenszins de bedoeling is de niet-betaling van alimentatiegelden uit de strafrechtelijke sfeer te halen. Hij heeft er evenwel geen bezwaar tegen dat dit nog eens duidelijk in de tekst wordt vastgelegd.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vestigt de aandacht erop dat artikel 360bis van het Strafwetboek, waarnaar wordt verwezen in het amendement nr. 4, ondertussen is opgeheven.

Art. 12

De regering dient *amendement nr. 32* (DOC 50 1627/004) in tot vervanging van artikel 12. Dit amendement strekt ertoe een regeling uit te werken voor de betaling van de onderhoudsuitkeringen aan de onderhoudsgerechtigde. Hierbij wordt onder andere bepaald dat de Koning het percentage van het voorschot dat wordt afgehouden als bijdrage in de werkingkosten, kan aanpassen. Bij het opstarten van het begrotingsfonds voor alimentatievorderingen wordt dit percentage vastgesteld

ment dans le sens d'un des premiers objectifs de la proposition de loi, à savoir : favoriser la paix des ménages.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) observe que le problème évoqué ne se pose qu'entre adultes et pas vis-à-vis des enfants.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer que le nombre de cas où le débiteur d'aliments honore tout ou partie de sa dette à l'égard des enfants mais pas à l'égard de son ex-conjoint(e) est relativement fréquent.

Le ministre estime que l'utilisation des données doit en tout cas se limiter au seul cadre des relations entre parties relatives aux créances d'aliments. Il confiera à l'administration le soin d'examiner cette question de manière plus approfondie.

Art. 11bis (nouveau)

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente un *amendement (n° 4, DOC 1627/002)* tendant à insérer un article 11bis.

Cet amendement vise à faire en sorte que le paiement, par l'administration, des créances alimentaires ne décharge pas le débiteur de sa responsabilité pénale dans le cadre de l'abandon de famille ou de délaissement d'enfant. Le créancier d'aliments conserve donc une protection légale.

Le ministre des Finances souligne qu'il n'est absolument pas question de dépénaliser le défaut de paiement des créances alimentaires. Il ne voit cependant aucune objection à ce que le texte confirme encore une fois clairement l'application des dispositions pénales.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) attire l'attention sur le fait que l'article 360bis du Code pénal, auquel il est fait référence dans l'amendement n° 4, a été abrogé entre-temps.

Art. 12

Le gouvernement présente l'*amendement n° 32* (DOC 50, 1627/004), tendant à remplacer l'article 12. Cet amendement vise à instaurer un système de paiement des créances alimentaires au créancier d'aliments. Il prévoit, entre autres, que le Roi peut adapter le pourcentage de l'avance qui est retenu à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement. Ce pourcentage est fixé à 10 % au moment du démarrage du Fonds budgétaire des créances alimentaires. Selon le gouvernement, cette parti-

op 10%. Deze bijdrage kan werken als een drempel. De regering vindt dit gerechtvaardigd omdat er enerzijds moet worden voorkomen dat er een zekere gewenning optreedt en anderszijds moet voor gezorgd worden dat het fonds over de nodige financiële middelen beschikt. Voor een uitgebreide toelichting verwijst de minister naar de verantwoording.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat de werking van het systeem na verloop van tijd moet worden geëvalueerd. Op basis van deze beoordeling kan dan worden nagegaan of de bijdrage ten laste van de onderhoudsgerechtigde nog steeds zinvol is en of ze in voorkomend geval niet moet worden vermindert. Een bijdrage ten belope van 10 % is niet onredelijk, aangezien het fonds alle noodzakelijke stappen zal ondernemen voor de terugvordering van de niet-betaalde bedragen. Voor de onderhoudsgerechtigde is dit toch een vorm van besparing.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) is van oordeel dat een bijdrage van 10 % op onderhoudsgelden toch vrij moeilijk ligt. Anderzijds kan de onderhoudsgerechtigde dankzij het optreden van het fonds besparen op eventuele invorderingskosten.

Wie een beroep wil doen op het fonds, moet in elk geval duidelijk geïnformeerd worden dat er een bijdrage voor de werkingskosten van het fonds zal worden ingehouden. Hierover moet goed gecommuniceerd worden om misverstanden achteraf te vermijden.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) meent dat de bijdrage ten laste van de onderhoudsgerechtigde zo laag mogelijk moet blijven. De onderhoudsgerechtigde moet toch niet opdraaien voor de nalatigheid van de onderhoudsplichtige!

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) is er zich van bewust dat het voorgestelde percentage van 10 % voor sommige onderhoudsgerechtigden inderdaad vrij hoog kan zijn. In de eerste plaats moet er evenwel voor gezorgd worden dat het fonds leefbaar is. Anders komt het bestaan van het fonds zelf in het gedrang. Bij de indiening van het wetsvoorstel waren alle ondertekenaars het erover eens dat leefbaarheid van het fonds gewaarborgd moest zijn. Bovendien voorziet het regeringsamendement nr. 32 in de mogelijkheid om dit percentage na verloop van tijd te verminderen.

De heer Éric van Weddingen (MR) merkt op dat dit wetsvoorstel kan rekenen op een ruime consensus. Alleen over het percentage lopen de standpunten uiteen. In essentie is dit een budgettair vraagstuk: het fonds is slechts leefbaar als het over voldoende werkmiddelen beschikt. Uit moreel standpunt zou-

icipation aux frais peut agir comme un frein et se justifie dans la mesure où il faut, d'une part, prévenir une certaine accoutumance et, d'autre part, veiller à ce que le Fonds dispose des moyens financiers nécessaires. Pour plus de détails, le ministre renvoie à la justification de l'amendement.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souligne qu'il faudra évaluer le fonctionnement du système après un certain temps. On pourra alors examiner si la contribution à charge du créancier d'aliments a toujours sa raison d'être ou s'il ne convient pas éventuellement de la réduire. Une contribution de 10 % n'est pas déraisonnable, puisque le Fonds entreprendra toutes les démarches nécessaires en vue du recouvrement des sommes impayées, ce qui constitue malgré tout une forme d'économie pour le créancier d'aliments.

M. Alfons Borginon (VU&ID) estime qu'une contribution de 10 % sur les pensions alimentaires est tout de même assez problématique. D'autre part, l'intervention du Fonds permet au créancier d'aliments de faire l'économie d'éventuels frais de recouvrement.

Toute personne qui souhaite faire appel au Fonds, doit, quoi qu'il en soit, être clairement informée qu'une intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds lui sera retenue. Une information adéquate est nécessaire afin d'éviter tout malentendu ultérieur à ce niveau.

Mme Colette Burgeon (PS) estime que la contribution à charge des créanciers d'aliments doit rester aussi faible que possible. Le créancier alimentaire ne peut quand même pas faire les frais de la négligence du débiteur d'aliments!

Mme Jacqueline Herzet (MR) est consciente que, pour certains créanciers d'aliments, le pourcentage de 10 % proposé peut, en effet, être assez élevé. Toutefois, il faut en premier lieu assurer la viabilité du Fonds. Sans quoi ce serait l'existence même du Fonds qui serait menacée. Lors du dépôt de la proposition de loi, tous les signataires s'accordaient à dire que la viabilité du Fonds devait être garantie. De plus, l'amendement n°32 du gouvernement prévoit la possibilité de réduire ce pourcentage après un certain temps.

M. Éric van Weddingen (MR) fait observer que la proposition de loi à l'examen peut compter sur un large consensus. Seul le pourcentage envisagé ne fait pas l'unanimité. Au fond, il s'agit qu'une question budgétaire: le Fonds n'est viable que s'il dispose de moyens suffisants pour fonctionner. La morale voudrait que les in-

den de bijdragen in de werkingskosten ten laste moeten worden gelegd van de onderhoudsplichtigen. Het gaat hier dan evenwel om hypothetische bedragen, aangezien het fonds ze eerst moet kunnen invorderen. Daarentegen kan een bijdrage ten laste van de onderhoudsgerechtigde beschouwd worden als een gewaarborgde bron van inkomsten. Om de leefbaarheid van het fonds bij de opstartfase alle kansen te geven is het daarom vanuit praktisch oogpunt beter een bijdrage te heffen ten laste van de onderhoudsgerechtigde. Bovendien kan deze regeling in een latere fase via koninklijk besluit worden bijgestuurd. Bovendien is het niet ondenkbaar dat de onderhoudsgerechtigde deze bijdrage voor de burgerlijke rechtbank kan terugvorderen van de onderhoudsplichtige.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vraagt zich wat het statuut is van het ingehouden bedrag. Moet dit bedrag niet beschouwd worden als gerechtskosten ?

Maakt de onderhoudsgerechtigde gebruik van een gewoon privaatrechtelijk middel, dan kan hij de volledige gerechtskosten terugvorderen van de onderhoudsplichtige. Wie een beroep doet op het fonds, moet daarentegen een bijdrage betalen. Waarom worden deze kosten niet ten laste gelegd van de onderhoudsplichtige ?

Een onderhoudsgerechtigden zouden bovendien de bijdragen die ze aan het fonds hebben moeten betalen via de burgerlijke rechtbank kunnen terugvorderen van de onderhoudsplichtige.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) wijst erop dat de door de onderhoudsgerechtigde te betalen participatie ten belope van 10 % vooral nefast is voor onderhoudsgerechtigden met schuldvorderingen van een vrij laag bedrag. De spreekster suggereert dat de OCMW's de bijdrage van 10 % die gevraagd wordt van onderhoudsgerechtigden uit de laagste inkomenscategorieën, voor hun rekening zouden nemen. In de commissie voor de Sociale Zaken zou dit aspect verder uitgewerkt kunnen worden.

De heer Éric van Weddingen (MR) meent dat de kwestie van de gerechtskosten een vals probleem is. De onderhoudsgerechtigden worden namelijk niet verplicht een beroep te doen op het fonds. Ze hebben steeds de vrije keuze tussen het opstarten van een gewone gerechtelijke procedure waar gerechtskosten aan verbonden zijn en het inschakelen van het fonds, waarvoor een bijdrage in de werkingskosten van 10 % wordt gevraagd.

Net zoals *mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo)* beschouwt hij deze bijdrage als een vorm van

interventions destinées à couvrir ses frais de fonctionnement soient mises à la charge des débiteurs d'aliments. Cependant, il s'agit alors de montants hypothétiques dès lors que le Fonds doit, tout d'abord, pouvoir procéder à leur recouvrement. En revanche, on peut considérer qu'une intervention mise à la charge du créancier d'aliments constitue une source de revenus garantie. Pour donner au Fonds toutes les chances d'être viable dès sa mise en place, il est dès lors préférable, d'un point de vue pratique, de prélever une intervention à la charge du créancier d'aliments. De plus, cette disposition pourra être corrigée ultérieurement par voie d'arrêté royal. Il n'est pas exclu, en outre, que le créancier d'aliments puisse réclamer cette contribution au débiteur d'aliments devant le tribunal civil.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) s'interroge sur la nature du montant prélevé. Ne conviendrait-il pas de le considérer comme des frais de justice ?

Si le créancier d'aliments fait usage d'un moyen de droit privé ordinaire, il peut réclamer tous les frais de justice au débiteur d'aliments. En revanche, celui qui fait appel au Fonds doit payer une contribution. Pourquoi ces frais ne sont-ils pas mis à la charge du débiteur d'aliments ?

De plus, le créancier d'aliments pourrait réclamer au débiteur d'aliments, devant le tribunal civil, le remboursement des contributions qu'il a dû payer au Fonds.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souligne que la participation de 10% dont doit s'acquitter le créancier d'aliments est surtout défavorable aux créanciers dont les créances sont relativement peu élevées. L'intervenante suggère que les CPAS prennent en charge la cotisation de 10% réclamée aux créanciers d'aliments dont les revenus figurent parmi les catégories les plus modestes. Cet aspect de la question devrait être approfondi en commission des Affaires sociales.

M. Éric van Weddingen (MR) estime que la question des frais de justice est un faux problème. Les créanciers d'aliments ne sont en effet pas obligés de faire appel au Fonds. Ils ont toujours le choix entre l'intentement d'une procédure judiciaire normale, qui entraîne des frais de justice, et le recours au Fonds, qui les oblige à acquitter une participation de 10% aux frais de fonctionnement.

Tout comme *Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo)*, il considère cette participation comme une forme

solidariteit die de leefbaarheid van het fonds moet waarborgen. Men moet er rekening mee houden dat het fonds niet in staat zal zijn alle voorschotten terug te vorderen.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat de leefbaarheid van het fonds ook gewaarborgd zou zijn indien men 10 % zou terugvorderen bij de onderhoudsplichtige. De bijdrage van 10 % mag niet afgewenteld worden op de onderhoudsgerechtigden.

De heer Jef Tavernier (Agalev-Ecolo) stelt vast dat de discussie omtrent de bijdrageplicht zich toespitst op twee aspecten. Enerzijds wordt de logica achter het mechanisme waarbij onderhoudsgerechtigden een participatie ten belope van 10 % van het door het fonds gestorte bedrag moeten betalen, sterk in vraag gesteld, anderzijds heeft de heer Viseur ook sterke twijfels over de juridische basis van een dergelijke constructie.

Mevrouw Magda De Meyer (SPA) en mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) dienen *amendement nr. 11 (DOC 50 1627/002)* in dat ertoe strekt de bijdrage tot de werkingskosten van het fonds ten laste van de onderhoudsplichtige te leggen. Het is onbillijk dat bedragen worden ingehouden ten koste van de onderhoudsgerechtigde. Hierdoor straft men juist diegenen die zich reeds in een zwakke positie bevinden. Bovendien leidt dit tot een verslechtering van de situatie van de onderhoudsgerechtigden uit de laagste inkomenscategorieën, want zij kunnen nu een beroep doen op de kosteloze OCMW-regeling. De oprichting van het fonds zou voor hen dus een achteruitgang betekenen.

Ten slotte vestigt *mevrouw Magda De Meyer (SPA)* vestigt de aandacht erop dat het landelijk incassobureau in Nederland geen bijdrage tot de werkingskosten aanrekent ten koste van de onderhoudsgerechtigden.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat de vereiste participatie in de werking van het fonds een onderdeel is van het compromis waarmee alle indieners van het wetsvoorstel akkoord zijn gegaan. Bovendien lijkt een beperkte bijdrage in de administratieve kosten van het fonds haar billijk, aangezien de onderhoudsgerechtigden geen terugvorderingskosten moeten betalen en de niet-betaalde bedragen met inbegrip van de verwijlinteressen en de boetes van de onderhoudsplichtige worden teruggevorderd. Wanneer de onderhoudsplichtige niet binnen één maand ingaat op het betalingsverzoek van het fonds, zullen de verschuldigde bedragen trouwens ook met 10% worden verhoogd bij wijze van bijdrage tot de werkingskosten van het fonds. Ondanks de bijdrage zal de interventie van het fonds leiden tot een besparing, aangezien de

de solidarité devant garantir la viabilité du Fonds. Il ne faut pas perdre de vue que le Fonds ne sera pas à même de récupérer toutes les avances.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) fait observer que la viabilité du Fonds serait également garantie si l'on récupérerait 10% auprès du débiteur d'aliments. La participation de 10% ne peut pas être mise à la charge des créanciers d'aliments.

M. Jef Tavernier (Agalev-Ecolo), constate que la discussion relative à l'obligation de payer une participation aux frais suscite principalement deux réactions. D'une part, la logique sous-tendant le mécanisme en vertu duquel les créanciers d'aliments doivent verser une participation égale à 10% du montant versé par le Fonds est sérieusement mise en question et, d'autre part, M. Viseur nourrit de sérieux doutes pour ce qui est de la base juridique d'un tel mécanisme.

Mme Magda De Meyer (SPA) et Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) présentent un *amendement (n° 11, DOC 50 1627/002)* qui tend à imputer la participation aux frais de fonctionnement du Fonds au débiteur d'aliments. Il est injuste de prélever des montants au détriment du créancier d'aliments. Ce faisant, on pénalise précisément ceux qui sont déjà fragilisés. En outre, cette retenue entraînera une détérioration de la situation des créanciers d'aliments appartenant aux catégories de revenus les plus basses, puisqu'ils peuvent recourir aujourd'hui à l'intervention gratuite du CPAS. Pour eux, la création du Fonds représenterait donc un pas en arrière.

Enfin, *Mme Magda De Meyer (SPA)* souligne qu'aux Pays-Bas, le bureau d'encaissement national ne perçoit pas de contribution aux frais de fonctionnement à charge des créanciers d'aliments.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait observer que l'intervention obligatoire dans les frais de fonctionnement du Fonds fait partie du compromis sur lequel tous les auteurs de la proposition de loi ont marqué leur accord. Elle estime en outre qu'une intervention limitée dans les frais administratifs du Fonds est équitable, étant donné que les créanciers d'aliments ne sont pas redevables de frais de recouvrement et que les montants non payés, en ce compris les intérêts de retard et les amendes à charge du débiteur d'aliments, sont recouverts. Si le débiteur d'aliments ne donne pas suite à la mise en demeure adressée par le Fonds dans le délai d'un mois, les sommes dues seront d'ailleurs aussi majorées de 10% à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds. Malgré la participation, l'intervention du Fonds permettra

onderhoudsgerechtigden geen advocaat meer hoeven in te schakelen of een beroep moeten doen op een deurwaardersexploot.

Velen wachten met ongeduld op de oprichting van het fonds. Het zou bijzonder jammer zijn mocht het meningsverschil over de bijdrage de oprichting van het fonds in het gedrang brengen. Bij een eerste evaluatie van de werking van het fonds kan de bijdragen ten belope van 10 % trouwens herzien worden.

Met het oog hierop dienen de dames Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo), Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) en Jacqueline Herzet (MR) amendement nr. 50 (DOC 50 1627/004) in, dat ertoe strekt het tweede lid van het voorgestelde artikel 12 aan te vullen met de volgende bepaling : « *De Koning kan het percentage van die aftrek ook verminderen, na evaluatie van de werking van het Fonds.* ».

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) dient sub-amendement nr 109 (DOC 50 1627/008) op amendement nr. 32 in dat ertoe strekt de bijdrage in de werkingskosten van het fonds te schrappen.

De spreker wijst erop dat hij reeds bij de ondertekening van het wetsvoorstel duidelijk gesteld heeft dat hij het niet eens was met alle aspecten van het voorstel. In de algemene bespreking heeft hij zijn punten van kritiek uiteengezet.

Hij betwist de stelling van de vorige sprekers dat de onderhoudsgerechtigde de vrije keuze heeft tussen een gewone gerechtelijke procedure en het inschakelen van het fonds. Alleen de onderhoudsgerechtigden die moeilijkheden ondervinden bij de uitvoering van hun titel zullen een beroep doen op het fonds. Wie zelf zijn rechten kan laten gelden, zal veel sneller over zijn geld beschikken dan wanneer er een beroep wordt gedaan op het OCMW of het fonds. De keuze voor het OCMW of het op te richten fonds is dus steeds een gedwongen keuze.

Het argument dat onderhoudsgerechtigden besparen op advocatenkosten door het fonds in te schakelen, geldt niet voor wie nu in aanmerking komt voor de OCMW-voorschottenregeling. Vanwege hun laag inkomensniveau kan deze categorie onderhoudsgerechtigden namelijk ook aanspraak maken op kostenloze rechtspleging en rechtsbijstand. Er zal ook geen substantiële besparing van de invorderingskosten tot stand komen.

De spreker deelt de kritiek die reeds door mevrouw De Meyer werd geformuleerd. De voorgestelde regeling komt erop neer dat wie een beroep doet op de interventie van het fonds, afstand doet van 10% van de alimentatievergoeding waarop hij of zij recht heeft

de réaliser une économie, étant donné que le créancier d'aliments ne devra plus faire appel à un avocat ni payer les frais afférents à l'exploit d'huissier de justice.

Nombreux sont ceux qui attendent la création du Fonds avec impatience. Il serait particulièrement regrettable que la divergence de vues sur l'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds compromette la création de celui-ci. Au terme de la première évaluation du fonctionnement du Fonds, l'intervention de 10% pourra d'ailleurs être revue.

Mmes Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo), Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) et Jacqueline Herzet (MR) présentent dès lors un amendement (n° 50 – DOC 50 1627/004) tendant à compléter l'alinéa 2 de l'article 12 proposé par la disposition suivante : «Le Roi peut également, après évaluation du fonctionnement du Fonds, réduire ce pourcentage de retenue.»

M. Servais Verherstraeten (CD&V) présente, à l'amendement n° 32, un sous-amendement (n° 109, DOC 50 1427/008) tendant à supprimer l'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds.

L'intervenant souligne que dès la signature de la proposition de loi à l'examen, il a clairement fait savoir qu'il n'était pas d'accord sur tous les aspects de la proposition. Il a d'ailleurs exposé ses critiques dans la discussion générale.

Il conteste le point de vue des intervenants précédents, selon lequel le créancier d'aliments pourra choisir librement entre une procédure judiciaire normale et le recours au Fonds. Selon lui, seuls les créanciers d'aliments qui éprouvent des difficultés lors de l'exécution de leur titre feront appel au Fonds. Ceux qui peuvent faire valoir leurs droits eux-mêmes disposeront plus rapidement de leur argent que s'ils font appel au CPAS ou au Fonds. Le choix de se tourner vers le CPAS ou le Fonds à créer sera donc toujours un choix forcé.

L'argument selon lequel les créanciers d'aliments économisent des frais d'avocat en recourant au Fonds ne s'applique pas aux personnes pouvant bénéficier du régime des avances du CPAS. Du fait de leur faible niveau de revenus, les créanciers d'aliments de cette catégorie peuvent en effet aussi prétendre à la gratuité de la procédure et à l'aide juridique. Il n'y aura pas non plus d'économie substantielle en matière de frais de recouvrement.

L'intervenant partage la critique qui a déjà été formulée par Mme De Meyer. Selon le régime proposé, la personne qui recourt à l'intervention du Fonds renonce en fait à 10 % de la créance alimentaire à laquelle elle a droit en vertu d'une décision de justice. C'est particuliè-

krachtens een rechterlijke beslissing. Dit is bijzonder asociaal. Hier wordt een vorm van solidariteit gecreëerd ten koste van de behoeftigen. De situatie van onderhoudsgerechtigden die nu gebruik kunnen maken van de voorschottenregeling zal er sterk op achteruitgaan.

Amendement nr. 16 (DOC 50 1627/003) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. strekt er dan ook toe het voorgestelde artikel 12 te schrappen.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) is het niet eens met de voorstelling van zaken van mevrouw De Meyer en de heer Verherstraeten. Ze stellen het voor alsof het inschakelen van het fonds zou neerkomen op een bestraffing van de onderhoudsgerechtigde.

Wie een beroep doet op het fonds, zal – indien men beantwoordt aan de voorwaarden – nog steeds aanspraak kunnen maken op OCMW-steun. Bovendien geeft het fonds aan de onderhoudsgerechtigden de garantie dat er voorschotten zullen worden uitbetaald.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) dient subamendement nr. 110 (DOC 50 1627/008) op amendement nr. 32 in, dat ertoe strekt geen bijdrage voor de werkingskosten af te houden bij onderhoudsgerechtigden die in aanmerking komen voor kosteloze rechtspleging. De overheid zou hierdoor geen financieel verlies lijden, aangezien de bijdrage die bij deze categorie wordt afgehouden via de OCMW's toch terugbetaald zou worden. Een andere mogelijkheid is in een koninklijk besluit te bepalen welke categorieën geen bijdrage in de werkingskosten hoeven te betalen.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vindt dat de overheid ervoor moet zorgen dat de alimentatievergoedingen stipt worden uitbetaald. Een alimentatievordering is namelijk een door een vonnis of een overeenkomst bekrachtigd recht. De niet-betaling ervan is een misdrijf, in tegenstelling tot de niet-betaling van een burgerrechterlijk of een handelsrechtelijke schuldvordering. De overheid heeft geoordeeld dat de nakoming van de alimentatieverplichtingen van algemeen maatschappelijk belang is. Worden de alimentatieverplichtingen niet nageleefd, dan moet de overheid optreden. De interventie van de overheid brengt vanzelfsprekend administratieve kosten met zich mee. Wie zelf een gerechtelijke procedure opstart en hierbij een deurwaarder inschakelt, moet eveneens een aantal kosten betalen. De spreker wijst erop dat in zijn wetsvoorstel betreffende de invordering van alimentatievorderingen (DOC 50 1166/001) de bijdrage van de onderhoudsgerechtigden in de werkingskosten beperkt bleef tot 3 % van het bedrag van hun alimentatievordering. Deze bijdrage kan beschouwd worden als een vorm van gerechtskosten.

rement asocial. On crée ainsi une forme de solidarité au détriment des nécessiteux. La situation des créanciers d'aliments qui peuvent actuellement recourir au régime des avances s'en trouvera considérablement dégradée.

L'amendement n° 16 (DOC 50 1627/003) de M. Servais Verherstraeten (CD&V) et consorts tend dès lors à supprimer l'article 12 proposé.

Mme Jacqueline Herzet (MR) n'est pas d'accord avec la manière dont Mme De Meyer et M. Verherstraeten présentent les choses. À les entendre, on a l'impression que le recours au Fonds pénalise le créancier d'aliments.

Celui qui fait appel au Fonds pourra toujours – si les conditions sont remplies – prétendre à l'aide du CPAS. En outre, le Fonds offre aux créanciers d'aliments la garantie que des avances seront payées.

M. Alfons Borginon (VU&ID) présente à l'amendement n° 32 le sous-amendement n° 110 (DOC 50 1627/008) tendant à ne retenir aucune intervention dans les frais de fonctionnement dans le cas de créanciers d'aliments bénéficiant de la gratuité de la procédure. Les pouvoirs publics n'en subiraient aucune perte financière, puisque les interventions retenues à charge des personnes entrant dans cette catégorie sont finalement remboursées par les CPAS. Une autre solution consisterait à déterminer par arrêté royal les catégories qui seraient dispensées de contribuer aux frais de fonctionnement.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) estime que les pouvoirs publics doivent veiller à ce que les pensions alimentaires soient versées ponctuellement. Une créance alimentaire est en effet un droit consacré par un jugement ou par une convention. Son non-paiement constitue une infraction, contrairement au non-paiement d'une créance commerciale ou civile. Les pouvoirs publics ont jugé que le respect des obligations alimentaires était d'intérêt général. Si les obligations alimentaires ne sont pas respectées, les pouvoirs publics doivent intervenir. Cette intervention des pouvoirs publics entraînera, bien évidemment, des frais administratifs. La personne qui engage une procédure judiciaire et sollicite, dans ce cadre, l'intervention d'un huissier doit également payer certains frais. L'intervenant souligne que dans sa proposition de loi relative au recouvrement des créances alimentaires (DOC 50 1166/001), l'intervention des créanciers d'aliments dans les frais de fonctionnement demeurerait limitée à 3 % du montant de la créance alimentaire. Cette intervention peut être considérée comme une forme de frais de justice.

Wat betreft de solidariteit, is de spreker het eens met de opmerkingen van mevrouw Burgeon. De verantwoordelijkheid moet toch in de eerste plaats bij de nalatige onderhoudsplichtige worden gelegd. In de voorgestelde regeling wordt evenwel geen solidariteit gevraagd van degenen die hun verplichtingen niet nakomen. De bijdrage in de werkingskosten van het fonds zou ten laste van de onderhoudsplichtigen moeten worden gelegd. Het is immers door hun nalatigheid dat het fonds moest optreden. In een gewone procedure zijn het toch ook de schulden die de gemaakte gerechtskosten moeten betalen.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) dient amendement nr. 5 (DOC 50 1627/002) in dat tot doel heeft de bijdrage voor de werkingskosten van het fonds te beperken tot 3 % van het bedrag van het voorschot.

De heer Éric van Weddingen (MR) pleit voor een pragmatische aanpak. De invordering bij de onderhoudsgerechtigde is steeds onzeker. Van de bijdragen van de onderhoudsgerechtigde is men verzekerd. Bovendien worden de bedragen die de onderhoudsplichtige aan het fonds moet betalen ook met 10 % verhoogd indien hij niet binnen één maand aan het betalingsverzoek heeft voldaan (artikel 17).

Uit louter moreel oogpunt zou de bijdrage in de werkingskosten van het fonds inderdaad volledig ten laste van de nalatige onderhoudsplichtigen moeten komen. Hierbij loopt men evenwel het risico dat het fonds binnen de kortste keren in financiële moeilijkheden zal verkeren. Vanwege de efficiëntie moet er dus zeker in de aanvangsfase ook een bijdrage worden gevraagd van de onderhoudsgerechtigden.

De minister van Financiën wijst erop dat de werkingskosten van het fonds niet alleen betrekking hebben op de uitbetaling van de voorschotten, maar ook op de terugvordering, waarbij het fonds zich in de plaats stelt van de onderhoudsgerechtigde. Het gaat hier dus om heel wat meer dan een eenvoudige voorschottenregeling !

Verder waarschuwt de minister voor een aantal denksporen die tijdens de discussie werden ontwikkeld. Zo werd er gesteld dat het onbillijk zou zijn dat de onderhoudsgerechtigden een bijdrage in de werkingskosten betalen wanneer zij een beroep doen op het fonds. Vervolgens verzette men zich ook tegen bijkomende lasten voor de OCMW's. En ten slotte vond men dat het systeem te duur en dus onbetaalbaar was voor de overheidsbegroting, terwijl men tegelijkertijd weigert het fonds te voorzien van de nodige financiële middelen. Uiteindelijk komt dit erop neer dat men alle bij het oude zal laten.

En ce qui concerne la solidarité, l'intervenant se rallie aux remarques de Mme Burgeon. C'est tout de même le débiteur d'aliments défaillant qui doit être rendu responsable en premier lieu. Le régime proposé ne réclame cependant pas de solidarité de la part de ceux qui ne respectent pas leurs obligations. L'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds devrait être mise à charge du débiteur d'aliments. En effet, si le Fonds doit intervenir, c'est parce que celui-ci a omis d'honorer une créance. Dans les procédures ordinaires, ce sont quand même aussi les coupables qui sont tenus de payer les frais de justice.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente l'amendement n° 5 (DOC 50 1627/002) tendant à limiter l'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds à 3 % du montant de l'avance.

M. Éric van Weddingen (MR) plaide en faveur d'une approche pragmatique. Le recouvrement auprès du débiteur d'aliments est toujours incertain. On est en revanche certain de l'intervention du créancier d'aliments dans les frais de fonctionnement. De plus, les sommes dues par le débiteur d'aliments au Fonds sont aussi majorées de 10% s'il n'a pas donné suite à la mise en demeure dans le délai d'un mois (art. 17).

D'un point de vue strictement moral, l'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds devrait en effet être entièrement à charge des débiteurs d'aliments défaillants. La situation financière du Fonds risque toutefois alors de se détériorer très rapidement. Par souci d'efficacité, il faut donc, du moins dans la phase de démarrage, réclamer aussi une participation aux créanciers d'aliments.

Le ministre des Finances souligne que les frais de fonctionnement du Fonds ne concernent pas seulement le paiement des avances, mais aussi le recouvrement, pour lequel le Fonds se substitue au créancier d'aliments. Il s'agit donc en l'occurrence de beaucoup plus qu'un simple système d'avances.

Le ministre met ensuite en garde contre un certain nombre de pistes de réflexion développées au cours de la discussion. C'est ainsi qu'un membre a déclaré qu'il ne serait pas équitable que les créanciers d'aliments doivent intervenir dans les frais de fonctionnement s'ils font appel au Fonds. Un autre membre s'est dit opposé à ce que les CPAS se voient imposer des charges supplémentaires. Un autre membre encore a estimé que le système était trop coûteux et dépassait donc les possibilités de financement du budget de l'État, tandis que l'on refuse dans le même temps d'octroyer les moyens financiers nécessaires au Fonds. Cela signifie donc en fin de compte que l'on va continuer comme avant.

Op basis van de ideeën die werden geformuleerd tijdens de gedachtewisseling over de bijdragen aan de werkingskosten van het fonds, maakt de minister volgende suggesties :

- voor een aantal categorieën onderhoudsgerechtigden moet er inderdaad voorzien worden in een vrijstelling van de bijdrage aan de werkingskosten. Het is evenwel niet eenvoudig deze uitzonderingen reeds in de wet op te nemen. Een soepeler methode is in een koninklijk besluit een aantal uitzonderingen vast te leggen, wat het achteraf ook makkelijker maakt om eventuele correcties aan te brengen. Wie in aanmerking komt voor OCMW-steun, zou bijvoorbeeld geen bijdrage moeten betalen, aangezien deze bijdrage wellicht toch door het OCMW in de vorm van sociale hulp zou worden terugbetaald.

- de bijdrage kan volledig voor rekening van de onderhoudsplichtige zijn.

Er werd voorzien in een bijdrage ten laste van de onderhoudsgerechtigde omdat er in alle realistische veronderstellingen mag vanuit worden gegaan dat niet alle terugvorderingen bij de onderhoudsplichtigen succesvol zullen zijn. De minister merkt in dit verband op dat het wetsvoorstel DOC 50 1627/001 nog voorziet in een termijn van één maand vooraleer de bijdragen van de onderhoudsplichtige worden verhoogd. Moeten de nalatige onderhoudsplichtigen evenwel nog een maand respijt krijgen ? De onderhoudsplichtige is immers reeds in de fout gegaan, anders had het fonds niet tussenbeide moeten komen.

Een alternatief is evenwel de bijdrage van de onderhoudsgerechtigde te beschouwen als een voorschot op het voorschot en deze afhouding ten belope van 10 % terug te vorderen bij de onderhoudsplichtige.

Dit komt er dus op neer dat de bedragen die onderhoudsplichtigen aan het fonds moet betalen, ambtshalve met 10 % worden verhoogd, terwijl de verschuldigde bedragen integraal worden doorgestort aan de onderhoudsgerechtigde.

In zijn budgettaire evaluatie van het wetsvoorstel zal het Rekenhof moeten nagaan of de uitzonderingen de leefbaarheid van het fonds niet in het gedrang brengen. Er moet becijferd worden welk aandeel in de werkingskosten van het fonds door de nalatige onderhoudsplichtigen betaald moet worden, welk het aandeel is van de bijdragen («de voorschotten op het voorschot») van de onderhoudsgerechtigden (die dus teruggevorderd zullen worden bij de onderhoudsplichtigen en vervolgens teruggestort aan de onderhoudsgerechtigden) en welk aandeel door de overheid gefinancierd moeten worden.

Sur la base des idées émises lors de l'échange de vues concernant l'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds, le ministre formule les suggestions suivantes :

- Il faudrait en effet prévoir de dispenser certaines catégories de créanciers d'aliments de l'obligation de participer au financement des frais de fonctionnement. Il n'est toutefois pas aisé d'insérer dès maintenant ces exceptions dans la loi. Une méthode plus souple consisterait à fixer certaines exceptions dans un arrêté royal, ce qui faciliterait également d'éventuelles corrections par la suite. Toute personne pouvant bénéficier d'une aide du CPAS ne devrait, par exemple, payer aucune intervention, étant donné qu'elle serait de toute façon probablement remboursée par le CPAS sous la forme d'une aide sociale.

- L'intervention pourrait être à la charge exclusive du débiteur d'aliments.

L'on a prévu une intervention à charge du débiteur d'aliments, étant donné que, dans tous les cas de figure vraisemblables, il est probable que les recouvrements auprès des créanciers d'aliments ne seront pas tous fructueux. Le ministre fait observer à cet égard que la proposition de loi DOC 50 1627/001 prévoit encore un délai d'un mois avant que le montant de l'intervention ne soit majoré. Les débiteurs d'aliments négligents doivent-ils toutefois pouvoir encore bénéficier d'un mois de répit ? Le débiteur d'aliments était en effet déjà en tort, sans quoi le Fonds n'aurait pas dû intervenir.

L'alternative consisterait toutefois à considérer l'intervention du créancier d'aliments comme une avance sur l'avance et à recouvrer cette déduction de 10 % auprès du débiteur d'aliments.

En d'autres termes, les sommes que le débiteur d'aliments doit payer au Fonds seront d'office majorées de 10 % et les sommes dues seront versées intégralement au créancier d'aliments.

Lorsqu'elle procédera à l'évaluation de l'impact budgétaire de la proposition de loi, la Cour des comptes devra examiner si les exceptions ne compromettent pas la viabilité du Fonds. Il convient de chiffrer la part des frais de fonctionnement qui devra être payée par les débiteurs d'aliments défaillants, de déterminer la part des participations («les avances sur l'avance») des créanciers d'aliments (qui seront donc récupérées auprès des débiteurs d'aliments avant d'être reversées aux créanciers d'aliments) et la part dont le financement incombe à l'État.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) stelt voor dat het Rekenhof ook een vergelijking zou maken tussen de kosten voor het fonds op basis van de regeling in het oorspronkelijke wetsvoorstel DOC 50 1627 en de kosten indien er wordt voorzien in uitzonderingscategorieën. De budgettaire weerslag van de verschillende alternatieven moet onderzocht worden.

Mevrouw Magda De Meyer (SPA) schaart zich achter het voorstel van de minister van Financiën om bijdrage in de werkingskosten van het fonds ten laste te leggen van de alimentatieplichtigen. De bewering dat het fonds hierdoor over minder geld zou beschikken, wordt door de spreekster in twijfel getrokken. De slechte resultaten op het vlak van terugvordering bij de bestaande OCMW-regeling mogen zeker niet geëxtrapoleerd worden, aangezien de OCMW-regeling alleen betrekking heeft op de allerlaagste inkomenscategorieën.

De uitzonderingen kunnen bij koninklijk besluit worden vastgelegd, indien de garantie wordt gegeven dat de categorieën die op dit ogenblik kosteloos een beroep kunnen doen op de OCMW-regeling, ook in de nieuwe regeling geen bijdrage in de werkingskosten zullen hoeven te betalen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat de OCMW-regeling alleen betrekking heeft op het alimentatiegeld voor de kinderen. Het idee om een aantal uitzonderingscategorieën bij koninklijk besluit vast te leggen, kan op haar steun rekenen. Wie leeft van een bestaansminimum, moet hiervoor zeker in aanmerking kunnen komen.

De schuldenaar mag evenwel ook niet overbelast worden. Dit zou immers bijzonder nefaste gevolgen kunnen hebben. Op verzoek van de Vereniging van Steden en Gemeenten – afdeling OCMW's is er een amendement ingediend om te beletten dat er beslag wordt gelegd op bestaansminima en sociale minima, waardoor mensen onder de armoedegrens terecht zouden komen.

Het Rekenhof zou dus ook de waarschijnlijkheid van de terugvorderingen moeten berekenen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) wijst erop dat het creëren van uitzonderingen zal leiden tot bijkomende administratieve controles om na te gaan of onderhoudsgerechtigden die zich wenden tot het fonds tot deze categorieën behoren. Dit kan leiden tot zware vertragingen bij de uitbetaling.

Rekening houdend met de aangebrachte argumenten beslist *de heer Servais Verherstraeten (CD&V) amendement nr. 16 (DOC 50 1627/003)* tot schrapping van artikel 12 in te trekken.

Mme Colette Burgeon (PS) propose que la Cour des comptes compare également le coût du Fonds sur la base du système prévu par la proposition de loi initiale (DOC 50 1627) et le coût si l'on instaure des catégories faisant exception. Il faut analyser l'impact budgétaire des différentes alternatives.

Mme Magda De Meyer (SPA) se rallie à la proposition du ministre des Finances visant à imputer la participation aux frais de fonctionnement du Fonds aux débiteurs d'aliments. L'intervenante doute que cette formule prive le Fonds d'une partie de ses moyens, ainsi que d'aucuns l'ont prétendu. Il ne faut en aucun cas extrapoler les mauvais résultats obtenus en matière de recouvrement dans le système existant faisant appel au CPAS, étant donné que ce système ne concerne que les revenus les plus bas.

Les exceptions peuvent être déterminées par arrêté royal, pour autant qu'il soit garanti que les catégories qui peuvent actuellement recourir gratuitement au système avec intervention du CPAS ne devront pas non plus contribuer aux frais de fonctionnement dans le nouveau régime.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait observer que la loi sur les CPAS concerne uniquement les pensions alimentaires dues pour les enfants. Elle souscrit à l'idée de prévoir, par arrêté royal, des exceptions pour un certain nombre de catégories de personnes. Les bénéficiaires du minimum de moyens d'existence doivent certainement pouvoir relever de ces catégories.

Le débiteur ne peut toutefois pas non plus être surchargé, ce qui pourrait en effet être lourd de conséquences. Un amendement a été présenté à la demande de l'Union des villes et communes belges – section CPAS pour empêcher que les minimums de moyens d'existence et les minimums sociaux soient saisis, ce qui aurait pour effet de faire tomber leurs bénéficiaires au-dessous du seuil de pauvreté.

La Cour des comptes devrait donc aussi calculer la probabilité des recouvrements.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) souligne que la création d'exceptions donnera lieu à des contrôles administratifs supplémentaires pour vérifier si les créanciers d'aliments qui s'adressent au Fonds relèvent desdites catégories. Cette formalité peut entraîner d'importants retards dans le paiement.

Compte tenu des arguments développés, *M. Servais Verherstraeten (CD&V)* décide de retirer son amendement n° 16 (DOC 50 1627/003) tendant à supprimer l'article 12.

Amendement nr. 49 (DOC 40 1627/004) van mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) en mevrouw Jacqueline Herzet (MR) strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 12 de woorden «van het voorschot» in te voegen tussen de woorden «het bedrag» en de woorden «bij wijze van».

De indieners maken de commissie erop attent dat het de bedoeling is om 10 % van het toegekende voorschot af te trekken en niet 10 % van de uitkering tot onderhoud.

Amendement nr. 96 van mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. (DOC 50 1627/007) als subamendement op het regeringsamendement nr. 32 strekt ertoe een aantal technische wijzigingen aan te brengen aan de voorgestelde tekst.

Amendement nr. 67 van mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) (DOC 50 1627/004) strekt ertoe het eerste lid van het voorgestelde artikel weg te laten.

Amendement nr. 66 van mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) (DOC 50 1627/004) strekt ertoe in het tweede lid de woorden «onder aftrek van 10 % van het bedrag bij wijze van bijdrage tot de werkingskosten van het Fonds en overeenkomstig de door de Koning vastgestelde voorwaarden» weg te laten.

Artikel 13

Bij aanvang van de bespreking van dit artikel wordt amendement nr. 52 (DOC 50 1627/004) van de dames Marie-Thérèse Coenen en Kristien Grauwels ingetrokken.

De regering dient amendement nr. 33 (DOC 50 1627/004) in tot vervanging van artikel 13. Dit regeringsamendement strekt ertoe te voorzien in een informatieplicht voor de administratie.

In het subamendement nr. 95 van mevrouw Fientje Moerman c.s. (DOC 50 1627/007) op het regeringsamendement nr. 33 worden een aantal technische aanpassingen aangebracht aan de procedure die in amendement nr. 33 is uitgewerkt.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) vraagt of deze aanlegenheden niet beter bij koninklijk besluit worden geregeld. Is het werkelijk noodzakelijk deze procedure-regels in de wettekst zelf op te nemen ?

De heer Éric van Weddingen (MR) merkt op dat de automatische hernieuwing toch ook enkele gevaren inhoudt. Op zich is hij er niet tegen gekant dat

L'amendement n° 49 (DOC 50 1627/004) de Mmes Coenen (Agalev-Ecolo) et Herzet (MR) tend à insérer, dans l'article 12 proposé, les mots «des avances» entre le mot «montant» et les mots «à titre d'intervention».

Les auteurs attirent l'attention des membres de la commission sur le fait que le but est bien d'opérer une retenue de 10% sur l'avance octroyée et non sur le montant de la créance.

L'amendement n° 96 de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts (DOC 50 1627/007), sous-amendement à l'amendement n° 32 du gouvernement, tend à apporter quelques modifications techniques au texte proposé.

L'amendement n° 67 de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) (DOC 50 1627/004) tend à supprimer l'alinéa 1er de l'article proposé.

L'amendement n° 66 de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) (DOC 50 1627/004) tend à supprimer, à l'alinéa 2, les mots «sous déduction de 10 % du montant à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds, suivant les modalités fixées par le Roi».

Article 13

L'amendement n° 52 (DOC 1627/004) de Mmes Marie-Thérèse Coenen et Kristien Grauwels est retiré dès le début de la discussion de cet article.

Le gouvernement présente un amendement (n° 33, DOC 50 1627/004) tendant à remplacer l'article 13. Cet amendement du gouvernement tend à imposer une obligation d'information à l'administration.

Le sous-amendement n° 95 de Mme Fientje Moerman et consorts (DOC 50 1627/007) à l'amendement n° 33 du gouvernement tend à apporter quelques modifications techniques à la procédure prévue par l'amendement n° 33.

Le président Olivier Maingain (MR) demande s'il ne serait pas préférable de régler ces matières par voie d'arrêt royal. Est-il vraiment indispensable d'inscrire ces règles de procédure dans le texte de loi proprement dit ?

M. Éric van Weddingen (MR) fait observer que le renouvellement automatique présente malgré tout certains risques. En soi, il ne s'oppose pas à ce que les

onderhoudsgerechtigden behoorlijk geïnformeerd worden over hoe de aanvraag tot vernieuwing moet verlopen om te vermijden dat er zich plots onderbrekingen zouden voordoen in de uitbetaling van de voorschotten. Men moet evenwel vermijden dat onderhoudsgerechtigden zich als het ware gaan nestelen in hun situatie.

Er is voorgesteld dat de bijdrage in de werkingskosten van het fonds voor rekening van de onderhoudsplichtige zouden zijn. Wat gebeurt er evenwel als deze opnieuw spontaan aan zijn alimentatieverplichtingen wil voldoen ? Wordt de interventie van het fonds dan stopgezet ?

Voorzitter Olivier Maingain (MR) maakt de commissieleden erop attent dat artikel 10 voorziet in een meldingsplicht voor alle nieuwe gegevens die van invloed kunnen zijn op het bedrag van de uitkering tot onderhoud.

De minister van Financiën is van oordeel dat deze kwestie duidelijk geregeld moet worden. De wet mag hierover niet dubbelzinnig zijn. Wanneer is gebleken dat de onderhoudsgerechtigde bereid is op vrijwillige basis aan zijn alimentatieverplichtingen te voldoen, is een interventie van het fonds niet meer noodzakelijk. Toch mag men ook niet teveel vertrouwen hebben in de onderhoudsplichtige. De interventie van het fonds kan dus niet zo maar onderbroken worden. De minister stelt voor om het fonds gedurende één jaar voorschotten te laten uitbetalen. Blijkt na een jaar dat de onderhoudsplichtige regelmatig betaalt, dan treedt het fonds terug en betaalt de onderhoudsplichtige opnieuw rechtstreeks aan de onderhoudsgerechtigde.

De heer Éric van Weddingen (MR) stelt volgende regeling voor : als de onderhoudsplichtige gedurende een aantal termijnen zijn verplichtingen tegenover het fonds spontaan is nagekomen, stopt de interventie van het fonds na verloop van één jaar. Voortaan betaalt de onderhoudsplichtige dan opnieuw rechtstreeks aan de onderhoudsgerechtigde. Komt hij dan gedurende twee termijnen opnieuw zijn verplichtingen niet na, dan kan een nieuwe aanvraag bij het fonds worden ingediend. De onderhoudsplichtige moet toch de gelegenheid krijgen om uit het systeem van het fonds te stappen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) sluit zich hierbij aan. Als wordt vastgesteld dat een onderhoudsplichtige stipt betaalt, zou de interventie van het fonds automatisch moeten worden beëindigd.

Mevrouw Magda De Meyer (SPA) vestigt de aandacht op de Nederlandse regeling, waarbij de interventie van het fonds ambtshalve wordt stopgezet wanneer

créanciers d'aliments soient dûment informés des modalités relatives à la demande de renouvellement afin d'éviter que le paiement des avances soit soudainement interrompu. Il convient cependant d'éviter que des créanciers d'aliments se complaisent en quelque sorte dans leur situation.

Il est proposé que la contribution aux frais de fonctionnement du Fonds soit à charge du débiteur d'aliments. Qu'advierait-il toutefois si celui-ci tenait à nouveau à remplir spontanément ses obligations alimentaires ? L'intervention du Fonds serait-elle interrompue dans ce cas ?

M. Olivier Maingain (MR), président, attire l'attention des membres de la commission sur le fait que l'article 10 prévoit que toute nouvelle donnée pouvant avoir une influence sur le montant de la créance alimentaire doit obligatoirement être communiquée.

Le ministre des Finances estime que cette question doit être réglée avec précision. La loi ne peut être équivoque sur ce point. Lorsqu'il s'avère que le débiteur d'aliments est disposé à remplir volontairement ses obligations, l'intervention du Fonds n'est plus nécessaire. Il ne faut cependant pas faire exagérément confiance au débiteur d'aliments. L'intervention du Fonds ne peut donc être interrompue à la moindre occasion. Le ministre propose que le Fonds verse des avances pendant un an. S'il s'avère, à l'issue d'une année, que le débiteur d'aliments s'exécute régulièrement, le Fonds se retire et le débiteur d'aliments recommence à payer directement la pension au créancier.

M. Éric van Weddingen (MR) propose le régime suivant : si le débiteur d'aliments a honoré spontanément ses obligations envers le Fonds pendant une certaine période, l'intervention du Fonds cesse au bout d'un an. Dès ce moment, le débiteur d'aliments paie de nouveau directement au créancier d'aliments. Si, ultérieurement, il omet de nouveau d'honorer ses engagements pour deux termes consécutifs, une nouvelle demande peut être introduite auprès du Fonds. Il faut tout de même donner la possibilité au débiteur d'aliments de sortir du système du Fonds.

M. Olivier Maingain (MR), président, partage ce point de vue. Si l'on constate que le débiteur d'aliments paie à heure et à temps, il faut que l'intervention du Fonds puisse cesser automatiquement.

Mme Magda De Meyer (SPA) attire l'attention sur le régime en vigueur aux Pays-Bas, où l'intervention du Fonds cesse d'office lorsque l'arriéré a été entièrement

de betalingsachterstand volledig is ingelopen en er gedurende zes maanden spontaan aan de betalingsverplichtingen werd voldaan. Na een interventie van het fonds gaat één vijfde van de onderhoudsplichtigen opnieuw over tot regelmatige betalingen.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) verwijst naar het *regeringsamendement nr. 35 (DOC 50 1627/004)* tot vervanging van artikel 15, waarin wordt gesteld dat de onderhoudsplichtige zich slechts van zijn verplichtingen ten opzichte van het fonds kan bevrijden door aan de administratie het volledige bedrag van de uitkering tot onderhoud te betalen. Ook in de bestaande OCMW-voorschottenregeling geldt een dergelijk systeem. Hierdoor worden de onderhoudsplichtigen aangespoord hun schulden zo snel mogelijk aan te zuiveren, aangezien ze dan ook geen bijdragen tot de werkingskosten van het fonds meer hoeven te betalen.

De minister wijst erop dat de hernieuwingsprocedure niet strikt noodzakelijk is. Ook andere alternatieven zijn mogelijk. De interventie van het fonds zou kunnen blijven voortduren tot op het ogenblik dat de schulden zijn aangezuiverd en er gedurende een bepaalde termijn (bijvoorbeeld zes maanden) regelmatige betalingen hebben plaatsgevonden. Wanneer er na een jaar nog steeds geen regelmatige betalingen plaatsvinden, zou de onderhoudsgerichte automatisch een beroep kunnen blijven doen op het fonds en niet verplicht worden de aanvraag te hernieuwen.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) is gewonnen voor dit alternatief voorstel van de minister. Het is toch zinloos de onderhoudsgerechtigde te dwingen de aanvraag te hernieuwen, wanneer de wanbetaling vanwege de onderhoudsplichtige onverminderd doorgaat.

De vergelijking met het Nederlandse systeem gaat niet volledig op, aangezien de achterstallen die het fonds kan terugvorderen in Nederland beperkt blijven tot zes maanden, terwijl in het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel wordt bepaald dat het fonds de bedragen van alle verschuldigde vergoedingen zou kunnen terugvorderen. Wie een grote betalingsachterstand heeft opgelopen, kan wel opnieuw regelmatig betalingen verrichten zonder er op korte tijd in te slagen de opgelopen achterstand aan te zuiveren. In dergelijke gevallen is het zinloos de verplichting op te leggen dat alle schulden betaald moeten zijn. Een realistisch afbetalingsplan is voor deze gevallen meer aangewezen.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) merkt op dat in het *regeringsamendement nr. 25* als voorwaarde voor een tussenkomst van het fonds wordt gesteld dat de onderhoudsplichtige zich gedurende twee, al dan niet opeenvolgende termijnen in de loop van de zes maan-

résorbé et que le débiteur a honoré spontanément ses obligations de paiement pendant six mois. Après une intervention du Fonds, un cinquième des débiteurs d'aliments paient de nouveau régulièrement leurs dettes alimentaires.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) renvoie à l'*amendement n° 35 du gouvernement (DOC 50 1627/004)* qui tend à remplacer l'article 15 et qui prévoit que le débiteur d'aliments ne peut se libérer de son obligation que par le paiement à l'administration de la totalité du montant de la créance alimentaire. Le régime des avances du CPAS actuellement en vigueur contient une disposition similaire. Ce système incite les débiteurs d'aliments à apurer leurs dettes le plus rapidement possible, étant donné que, dans ce cas, ils ne doivent plus participer aux frais de fonctionnement du Fonds.

Le ministre fait observer que la procédure de renouvellement n'est pas absolument indispensable. D'autres solutions sont envisageables. Le Fonds pourrait continuer à intervenir jusqu'à ce que les dettes aient été apurées et jusqu'à ce que des paiements aient été effectués de façon régulière pendant une période déterminée (par exemple, six mois). Si après un an, il n'y a toujours pas eu de paiements réguliers, le créancier d'aliments pourrait continuer à faire automatiquement appel au Fonds et ne devrait pas être tenu de renouveler sa demande.

Mme Fientje Moerman (VLD) souscrit à l'alternative proposée par le ministre. Il est quand même insensé d'obliger le créancier d'aliments à renouveler sa demande si le débiteur d'aliments persiste à ne pas s'acquitter de ses obligations.

La comparaison avec le système néerlandais n'est pas tout à fait pertinente, étant donné qu'aux Pays-Bas, les arriérés que le Fonds peut recouvrer sont limités à six mois. Or, la présente proposition de loi prévoit que le Fonds pourrait recouvrer l'intégralité des créances impayées. La personne ayant accumulé un grand arriéré de paiement peut certes effectuer régulièrement des paiements mais sans pour autant parvenir, à court terme, à apurer les arriérés. Dans de telles situations, il est insensé d'imposer l'apurement de l'ensemble des dettes. Un plan d'apurement réaliste semble plus approprié dans ce genre de situations.

Mme Colette Burgeon (PS) fait observer que l'*amendement n° 25 du gouvernement* pose une condition à l'intervention du Fonds : le débiteur d'aliments doit s'être soustrait pendant deux termes, consécutifs ou non, au cours des six mois qui précèdent la demande, à l'obli-

den die aan de aanvraag voorafgaan, geheel of ten dele onttrokken heeft aan de verplichting tot betaling van het onderhoudsgeld. Moet aan deze voorwaarde ook niet worden voldaan bij een aanvraag tot hernieuwing? In *amendement nr. 33* wordt dit nochtans niet expliciet vermeld.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) antwoordt dat de onderhoudsgerechtigde niet meer verplicht zal worden een hernieuwing aan te vragen. In plaats van een procedure voor een hernieuwing komt er de mogelijkheid gecreëerd om uit het systeem te stappen zodra er gedurende een bepaalde referentieperiode op regelmatige basis wordt betaald. Zolang er sprake is van wanbetaling, blijft het fonds tussenbeide komen.

Mevrouw Moerman heeft terecht gewezen op het gevaar dat onderhoudsplichtigen met een grote betalingsachterstand er niet snel zullen in slagen deze aan te zuiveren. Voor deze gevallen zou de bedrage van 10 % voor de werkingskosten van het fonds eventueel degressief moeten zijn.

De minister vreest dat de invoering van een degressieve bijdrage het systeem nodeloos complex zal maken.

Uit de bespreking blijkt dat men de keuze heeft tussen drie alternatieven : een eerste mogelijkheid is de hernieuwing onder dezelfde voorwaarden als de eerste aanvraag, een tweede mogelijkheid is een vereenvoudigde hernieuwingsaanvraag, het derde alternatief is dat de interventie van het fonds stopt op het ogenblik dat de onderhoudsplichtige gedurende een bepaalde referentieperiode regelmatige betalingen heeft verricht.

De minister wijst erop dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen achterstallen die werden opgelopen vóór en na de interventie van het fonds. Alleen voor de achterstallen die dateren van vóór de interventie van het fonds, kan een beperking in de tijd worden overwogen. De voorschotten die het fonds heeft uitbetaald, moeten in elk geval worden terugbetaald.

Volgende regeling kan worden overwogen : het fonds blijft zonder beperking in de tijd voorschotten betalen tot op het ogenblik dat er gedurende zes maanden regelmatig werd betaald en de achterstallen zijn aangezuiverd, waarbij de achterstallen die werden opgelopen tijdens de drie maanden voorafgaand aan de eerste uitbetaling van de voorschotten ook terugbetaald moeten zijn. De onderhoudsgerechtigde kan dan op eigen initiatief proberen de vroeger opgelopen achterstallen terug te vorderen.

gation de paiement de la pension alimentaire. Ne doit-on pas non plus remplir cette condition lors d'une demande de renouvellement ? L'amendement n° 33 ne le précise pourtant pas explicitement.

M. Olivier Maingain (MR), président, répond que le créancier d'aliments ne sera plus tenu de demander un renouvellement. En lieu et place de la procédure de renouvellement, on prévoit la possibilité de sortir du système dès l'instant où des paiements réguliers ont été effectués pendant une période de référence déterminée. Le Fonds continue à intervenir tant que persiste le non-paiement.

C'est à juste titre que Mme Moerman a mis en évidence le risque que les débiteurs d'aliments qui ont accumulé un important arriéré éprouvent les pires difficultés à l'apurer. Dans ce cas, l'intervention de 10% dans les frais de fonctionnement du Fonds devrait peut-être être dégressive.

Le ministre craint que l'instauration d'une intervention dégressive rende le système inutilement complexe.

Il ressort des discussions que l'on a le choix entre trois possibilités : le renouvellement dans des conditions identiques à celles de la première demande ; une demande de renouvellement simplifiée ; ou la possibilité que le Fonds cesse d'intervenir dès l'instant où le débiteur d'aliments a effectué des paiements réguliers pendant une période de référence déterminée.

Le ministre souligne qu'il y a lieu de faire une distinction entre les arriérés accumulés avant et les arriérés accumulés après l'intervention du Fonds. On ne peut envisager une limitation dans le temps que pour les arriérés accumulés avant l'intervention du Fonds. Les avances consenties par le Fonds doivent, en tout état de cause, être remboursées.

On pourrait envisager de régler cette question comme suit : le Fonds continuerait à avancer les montants dus, sans limitation dans le temps, tant que des paiements réguliers n'auraient pas été constatés pendant six mois et que les arriérés n'auraient pas été apurés, étant entendu que les arriérés accumulés au cours des trois mois précédant le premier paiement des avances devraient également être remboursés. Le créancier d'aliments pourrait alors tenter, de sa propre initiative, de récupérer les arriérés accumulés précédemment.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) is het eens met de suggestie van de minister om de achterstal te beperken tot de periode van drie maanden voorafgaand aan de uitbetaling van het eerste voor-schot.

Het fonds zou evenwel ook gemandateerd kunnen worden om alle reeds bestaande achterstallen in te vorderen. Hierbij kan het gaan om aanzienlijke bedragen, die de onderhoudsplichtigen niet op korte termijn kunnen aanzuiveren.

De minister wijst erop dat een dergelijke regeling het gevaar inhoudt de onderhoudsplichtige in een schuldspiraal te storten.

Voor de terugvordering van de volledige schuld zou het beter zijn op basis van een overeenkomst te werken. Anders is de kans op een conflict tussen het fonds en de betrokken partijen reëel.

Wanneer het fonds een speciaal mandaat voor de schulden uit het verleden behoudt, zou er een overeenkomst moeten worden opgesteld dat de onderhoudsplichtige de kans biedt zijn schulden op basis van een afbetalingsplan geleidelijk aan te zuiveren.

Het gebruik van het mandaat vereist dus zowel de instemming van onderhoudsgerechtigde als de onderhoudsplichtige.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) is van mening dat een systeem waar men alleen kan uitstappen als alle schulden zijn aangezuiverd, de onderhoudsplichtige zal aansporen zijn schulden zo snel mogelijk af te lossen aangezien hij dan geen bijdragen van 10 % aan de werkingskosten meer hoeft te betalen. Dit is ongetwijfeld een stimulans.

Er is trouwens altijd een conflicterend belang tussen het aanzuiveren van de achterstallen en de actuele betalingen.

Zijn de alternatieven die nu worden uitgewerkt trouwens in overeenstemming met het Burgerlijk Wetboek ?

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) merkt op dat er voor het aanzuiveren van de achterstallige schulden toch gebruik zou kunnen worden gemaakt van afbetalingsplannen en afbetalingstermijnen. Bij het invorderen van achterstallige belastingsschulden maakt het ministerie van Financiën trouwens gebruik van deze technieken.

Men moet vermijden dat de regelmatige betalingen opnieuw in het gedrang zouden komen door een brutale invordering van de achterstallige schulden. Anderzijds mogen er ook geen rechten verloren gaan in hoofde van de onderhoudsgerechtigde.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) se rallie à la suggestion du ministre de limiter l'arriéré à la période de trois mois précédant le paiement de la première avance.

Le Fonds pourrait toutefois également être mandaté pour recouvrer tous les arriérés existants. Il peut en l'occurrence s'agir de montants considérables que les débiteurs d'aliments ne peuvent régler à court terme.

Le ministre souligne qu'un tel régime risque d'entraîner le débiteur d'aliments dans une spirale d'endettement.

Pour ce qui est du recouvrement de la dette globale, il serait préférable de procéder sur la base d'un accord. Dans le cas contraire, il y aurait un risque réel de conflit entre le Fonds et les parties concernées.

Lorsque le Fonds conserve un mandat spécial pour les dettes du passé, il faudrait élaborer un accord offrant au débiteur d'aliments la possibilité d'apurer progressivement ses dettes dans le cadre d'un plan de remboursement.

L'utilisation d'un mandat requiert donc à la fois l'assentiment du créancier et celui du débiteur d'aliments.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) estime qu'un système dont on ne pourrait sortir qu'après l'apurement de toutes les dettes incitera le débiteur d'aliments à rembourser ses dettes le plus rapidement possible étant donné qu'il ne devra ensuite plus verser 10% à titre de participation aux frais de fonctionnement. Cela constitue indubitablement un incitant.

Il existe du reste toujours une opposition d'intérêts entre l'apurement des arriérés et les paiements actuels.

Les alternatives qui sont proposées sont-elles du reste conformes au Code civil ?

Mme Fientje Moerman (VLD) fait observer que pour l'apurement des dettes, on pourrait établir des plans d'apurement et prévoir des termes et délais. Pour le recouvrement de dettes fiscales, le ministère des Finances recourt d'ailleurs aussi à ces techniques.

Il faut éviter que la régularité des paiements soit à nouveau compromise par suite d'un recouvrement des arriérés. D'autre part, il faut aussi veiller à préserver les droits du créancier d'aliments.

Artikel 14

Amendement nr. 34 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe dit artikel te vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 14. — De administratie treedt, ten belope van het bedrag van het toegekende voorschot, van rechtswege in de plaats van de onderhoudsgerechtigde, met name in de rechten, middelen en waarborgen waarover die met het oog op de invordering van zijn uitkering tot onderhoud beschikt.

Voor het saldo van de uitkering tot onderhoud, treedt de administratie op voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde. ».

Het betreft een louter technische aanpassing van de voorgestelde tekst.

Amendement nr. 97 (DOC 50 1627/007) van mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. (subamendement op amendement nr. 34) heeft tot doel in het tweede lid van de voorgestelde tekst het zinsdeel « Voor het saldo van de uitkering tot onderhoud » te vervangen door het zinsdeel « Voor de invordering van het bedrag van het saldo en de achterstallen van de uitkering tot onderhoud »

Amendement nr. 53 (DOC 50 1627/004) van mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) c.s. strekt ertoe de tweede paragraaf van het voorgestelde artikel 14 als volgt aan te vullen :

« Ingeval de hele uitkering wordt ingevorderd, stort de administratie aan de rechthebbende het verschil tussen het als voorschot gestorte bedrag en de effectief ingevorderde uitkering . ».

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vraagt zich af of de indeplaatsstelling voldoende is. De onderhoudsplichtige zou bijvoorbeeld kunnen inroepen tegen het fonds dat hij zelf schuldeiser is. Indien er gebruik wordt gemaakt van de techniek van de lastgeving, zullen er zich minder problemen voordoen, aangezien er dan een overdracht van titels heeft plaatsgevonden.

Zou de onderhoudsplichtige ook niet kunnen uitspeulen dat de Staat bijvoorbeeld nog aantal terugbetalingen van teveel betaalde belastingen moet verrichten ?

Voorzitter Olivier Maingain (MR) is van oordeel dat in de wet duidelijk moet vermeld worden dat er geen sprake kan zijn van de tegenstelbaarheid van de excepties.

Voor wat betreft het vraagstuk van de aanrekening van de betalingen verwijst hij naar de opmerkingen die in dit verband werden geformuleerd in de nota van de

Article 14

L'amendement n° 34 (DOC 50 1627/004) du gouvernement tend à remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 14. — L'administration est subrogée de plein droit au créancier d'aliments à concurrence du montant de l'avance attribuée, à savoir dans les droits, actions et garanties dont il dispose pour le recouvrement de sa créance alimentaire.

Pour le surplus de la créance alimentaire, l'administration agit pour compte et au nom du créancier d'aliments. »

Il s'agit d'une correction d'ordre purement technique.

L'amendement n° 97 (DOC 50 1627/007) de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts (sous-amendement à l'amendement n° 34) tend à remplacer, à l'alinéa 2, les mots « Pour le surplus de la créance alimentaire » par les mots « Pour le recouvrement du montant du solde et des arriérés de la créance alimentaire ».

L'amendement n° 53 (DOC 50 1627/004) de Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) et consorts tend à compléter le § 2 par la disposition suivante :

« En cas de recouvrement de la totalité de la créance, l'administration verse la différence entre le montant versé comme avance et la créance réelle recouverte à l'ayant droit. ».

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) demande si la subrogation est suffisante. Le débiteur d'aliments pourrait, par exemple, opposer au Fonds le fait qu'il est lui-même créancier. S'il est fait usage de la technique du mandat, les problèmes seront moins nombreux dès lors qu'il y aura eu transfert de titres.

Le débiteur d'aliments ne pourrait-il, par exemple, invoquer le fait que l'État doit encore lui rembourser le trop-perçu d'impôts ?

M. Olivier Maingain (MR), président, estime que la loi doit prévoir clairement qu'il ne peut être question d'opposition des exceptions.

En ce qui concerne l'imputation des paiements, il renvoie aux observations formulées à ce sujet dans la note du service juridique (voir annexe au présent rap-

juridische dienst (zie bijlage bij dit verslag). Hierin werd gesteld dat : «*artikel 13 van het koninklijk besluit van 22 augustus 1989 betreffende de voorschotten op en invordering van onderhoudsgelden verschuldigd aan kinderen de belangrijke kwestie van de aanrekening van de betalingen na terugvordering van de door de schuldenaar verschuldigde bedragen regelt. De thans vigerende regeling ontziet de financiën van de OCMW's aangezien ze voorrang geeft aan de terugbetaling van de administratiekosten, de verwijlkosten en de voorschotten.*

Dat aspect van het probleem wordt niet in het voorliggende wetsvoorstel geregeld. Derhalve zou toepassing moeten worden gemaakt van de artikelen 1253 tot 1256 van het Burgerlijk Wetboek, die voorzien in een opeenvolging van vrij complexe mogelijkheden (de aanrekening geschiedt naar keuze van de schuldenaar, behalve uitzondering, en bij ontstentenis gaat de keuze over op de schuldeiser; bij stilzwijgen van de partijen, wordt de aanrekening gedaan op de oudste schuld en pons-pons-gelijk tussen de schulden van dezelfde datum).»

Een aantal juridische aspecten moeten nader worden onderzocht.

Wat betreft de speciale lastgeving waarin het tweede lid van artikel 14 voorziet, moet er een instemmingsprocedure worden uitgewerkt.

De minister van Financiën vestigt de aandacht erop dat een koninklijk besluit de betalingsmodaliteiten zal regelen. Eventueel kunnen hier ook een aantal bepalingen inzake de aanrekening van de betalingen worden opgenomen.

Artikel 14bis (nieuw)

Mevrouw Colette Burgeon (PS) c.s. dienen amendement nr. 90 (DOC 50 1627/007) in tot invoeging van een artikel 14bis, waarin wordt bepaald dat de staat een subsidie is verschuldigd aan het OCMW of aan de gemeentedienst als vergoeding voor de opdrachten die ze moeten vervullen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) wijst erop dat het fonds toch geleidelijk aan de taken van het OCMW zal overnemen. Bovendien zal de werklast in vergelijking met de bestaande regeling niet spectaculair toenemen. Men moet er wel rekening mee houden dat het aantal dossiers kan aangroeien aangezien er niet meer gewerkt zal worden met inkomensplafonds.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) meent dat zodra het fonds op kruissnelheid werkt de werklast voor de OCMW's aanzienlijk zal verminderen

port). Cette note précise ce qui suit : «l'article 13 de l'arrêté royal du 22 août 1989 relatif aux avances sur pensions alimentaires dues aux enfants et au recouvrement de ces pensions règle l'importante question de l'imputation des paiements après recouvrement des sommes dues par le débiteur. Le système actuellement en vigueur, en ce qu'il accorde la priorité au remboursement des frais administratifs, des frais de retard et des montants avancés, ménage les finances des CPAS.

A défaut, pour la proposition de loi à l'examen, de régler cet aspect du problème, il y aurait alors lieu d'appliquer le régime des articles 1253 et 1256 du Code civil, lesquels aménagent une 'cascade' de possibilités assez complexes (dans l'ordre, l'imputation se fait au choix du débiteur, sauf exception, à défaut le choix passe au créancier; dans le silence des parties, l'imputation se fait sur la créance la plus ancienne, et proportionnellement entre dettes de la même date).»

Un certain nombre d'aspects juridiques doivent être examinés de manière plus approfondie.

En ce qui concerne le mandat spécial prévu par l'alinéa 2 de l'article 14, une procédure d'avis conforme doit être élaborée.

Le ministre des Finances attire l'attention sur le fait qu'un arrêté royal règlera les modalités de paiement. Un certain nombre de dispositions pourront éventuellement aussi être adoptées en ce qui concerne l'imputation des paiements.

Article 14bis (nouveau)

Mme Colette Burgeon (PS) et consorts présentent l'amendement n° 90 (DOC 50 1627/007) tendant à insérer un article 14bis disposant qu'une subvention est due par l'État au CPAS ou au service communal à titre d'intervention dans les missions qui lui incombent.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) souligne que le Fonds reprendra néanmoins progressivement à sa charge les missions du CPAS. De plus, la charge de travail n'augmentera pas de façon spectaculaire comparativement au régime actuel. Il convient cependant de tenir compte du fait que le nombre de dossiers pourrait augmenter, étant donné que l'on ne travaillera plus avec des plafonds de revenus.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) pense que dès que le Fonds aura atteint sa vitesse de croisière, la charge de travail pour les CPAS diminuera et se

en zich zal beperken tot eerstelijnswork. Alleen bij het opstarten van het fonds kan de toevloed van nieuwe dossiers zorgen voor een grotere werklast.

De minister van Financiën meent dat wanneer de opdracht van de OCMW's zich beperkt tot een postbusfunctie hiervoor geen bijkomende middelen ter beschikking moeten worden gesteld. In de aanvangsfase worden de opdrachten van de OCMW's weliswaar ruimer gedefinieerd, maar na verloop van tijd zullen die taken door het fonds worden overgenomen.

Wanneer na een jaar blijkt dat het fonds deze taken toch nog niet op zich heeft genomen, zou er inderdaad kunnen worden voorzien in een vergoeding voor de OCMW's.

Art. 15

Met haar amendement nr. 35 (DOC 50 1627/004) beoogt de regering dit artikel te vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 15. — Vanaf de in artikel 9 bedoelde mededeling van de beslissing tot tussenkomst, kan de onderhoudsplichtige zich slechts van zijn verplichting bevrijden door aan de administratie het volledige bedrag van de uitkering tot onderhoud te betalen.»

De heer Jean Jacques Viseur (cdH) merkt op dat de betaling niet de enige mogelijkheid waarmee men zich van zijn verplichtingen kan bevrijden. De huidige formulering vermeldt deze andere mogelijkheden evenwel niet.

De minister van Financiën vestigt de aandacht erop dat de vergoeding van de voorschotten alleen via betaling kan tot stand komen. Andere formules zijn niet mogelijk.

In artikel 9 wordt duidelijk gesteld dat het fonds de onderhoudsuitkeringen in de vorm van voorschotten betaalt in de plaats van de onderhoudsplichtige. Deze moet niet alleen de voorschotten terugbetalen maar het totale bedrag van de verschuldigde onderhoudsuitkeringen vanaf het ogenblik dat het fonds is opgetreden. De techniek van de indeplaatsstelling en de lastgeving wordt dus alleen toegepast voor het gedeelte van de verschuldigde bedragen waarbij het fonds als gesubrogeerde is opgetreden. Hierbij kan er geen sprake zijn van tegenstelbaarheid. Het volledige bedrag van de onderhoudsuitkeringen moet dus worden betaald. Voor de achterstallen die voorafgaan aan de interventie van het fonds, kan het gemeen recht wel gelden.

limitera au travail de première ligne. Il n'y a qu'au moment du lancement du Fonds que l'afflux de nouveaux dossiers risque d'entraîner un accroissement de la charge de travail.

Le ministre des Finances estime que si les CPAS font simplement office de boîte aux lettres, il n'y aura pas lieu de prévoir des moyens supplémentaires. Pendant la phase de lancement, les tâches confiées aux CPAS seront certes plus substantielles, mais, au fil du temps, elles seront prises en charge par le Fonds.

S'il devait s'avérer, au bout d'un an, que le Fonds n'assume pas encore ces tâches, on pourrait effectivement prévoir une indemnité pour les CPAS.

Art. 15

L'amendement n° 35 du gouvernement (DOC 50 1627/004) vise à remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 15. — A partir de la notification de la décision d'intervention prévue à l'article 9, le débiteur d'aliments ne peut se libérer de son obligation que par le paiement à l'administration de l'entièreté du montant de la créance alimentaire.»

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) fait remarquer que le paiement n'est pas la seule possibilité pour se libérer de ses obligations. Dans sa formulation actuelle, la proposition ne mentionne cependant pas ces autres possibilités.

Le ministre des Finances attire l'attention sur le fait que le débiteur de la créance alimentaire ne peut se libérer que par le paiement. D'autres formules ne sont pas possibles.

L'article 9 prévoit explicitement que le Fonds paie en lieu et place du débiteur d'aliments les créances alimentaires sous forme d'avances. Le débiteur doit non seulement rembourser les avances, mais aussi l'intégralité du montant des créances alimentaires dues à partir du moment où le Fonds est intervenu. La technique de la subrogation et de la procuration ne s'applique donc que pour la partie des montants dus pour lesquels le Fonds est intervenu comme subrogé. Il ne peut être question à cet égard d'opposabilité. L'intégralité du montant des créances alimentaires doit donc être payée. Pour les arriérés précédant l'intervention du Fonds, c'est le droit commun qui s'applique.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) is van oordeel dat de formulering van artikel 15 enigszins gewijzigd moet worden. Hij stelt volgende formulering voor : «Vanaf de kennisgeving van de beslissing om te interveniëren, kan de alimentatieplichtige zich slechts van zijn verplichting *ten aanzien van het Fonds* bevrijden door aan de ontvanger der Domeinen het volledige bedrag van de *voorschotten, intresten en kosten* te betalen».

Amendement nr. 68 (DOC 50 1627/004) van *mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID)* strekt ertoe de onderhoudsplichtige van meet af aan te verplichten een bijkomend bedrag te betalen, ten bedrage van 10 % op de uitstaande sommen.

Artikel 16

De regering dient *amendement nr. 36* (DOC 50 1627/004) in tot vervanging van artikel 16. Het betreft een loutere herformulering die zich beperkt tot een aantal formele wijzigingen.

Amendement nr. 79 (DOC 50 1627/006) van *de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters* strekt ertoe de ingebrekestelling te laten plaatsvinden binnen een termijn van veertien dagen na de kennisgeving van de aanvaarding van de aanvraag.

Artikel 17

De regering dient *amendement nr. 37* (DOC 50 1627/004) in tot vervanging van artikel 17. Net zoals bij amendement nr. 36 betreft het een technisch amendement tot herschrijving van het oorspronkelijke artikel.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) merkt op dat het amendement is opgebouwd uit drie essentiële elementen : 1. de schuldvordering van de alimentatie die wordt uitgeoefend door het fonds ; 2. de kosten van invordering die worden voorgeschoten door het fonds ; 3. de verhoging van 10 % ten voordele van de werking van het fonds. Hij wenst te vernemen wat het juridische karakter is van de verhoging die wordt opgelegd aan de onderhoudsplichtige. Gaat het hier om een boete die eventueel kan worden kwijtgescholden of een retributie die steeds moet worden betaald ? Wordt er voorzien in beroepsprocedures ? Kan er verwezen naar andere voorbeelden in de wetgeving ?

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) wijst erop dat de verhoging met 10 % voor rekening van de onderhoudsplichtige beschouwd kan worden als een tegenhanger van de bijdrage van 10 % in de werkings-

Le président, M. Olivier Maingain (MR), estime qu'il y a lieu de modifier la formulation de l'article 15. Il propose la formulation suivante : «À partir de la notification de la décision d'intervention, le débiteur de la créance alimentaire ne peut se libérer à l'égard du Fonds que par le paiement, entre les mains du receveur des Domaines, de l'entièreté du montant des *avances, intérêts et frais*.».

L'amendement n° 68 (DOC 50 1627/004) de *Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID)* tend à obliger d'emblée le débiteur de la créance alimentaire à payer un montant supplémentaire équivalant à 10% des sommes dues.

Article 16

Le gouvernement présente un *amendement (n° 36 – DOC 50 1627/004)* tendant à remplacer l'article 16. Il s'agit simplement d'une nouvelle formulation qui comporte un certain nombre de modifications formelles.

L'amendement n° 79 (DOC 50 1627/006) de *M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters* tend à faire en sorte que la mise en demeure intervienne dans un délai de quatorze jours à dater de la notification de l'acceptation de la demande.

Article 17

Le gouvernement présente un *amendement (n° 37, DOC 50 1627/004)* visant à remplacer l'article 17. Comme pour l'amendement n° 36, il s'agit d'un amendement technique tendant à reformuler l'article initial.

M. Alfons Borginon (VU&ID) fait observer que l'amendement se compose de trois éléments essentiels : 1. le recouvrement de la créance alimentaire par le Fonds ; 2. les frais de recouvrement avancés par le Fonds ; 3. la majoration de 10 % à titre d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds. Il demande quelle est la nature juridique de la majoration imposée au débiteur d'aliments. S'agit-il d'une amende pouvant éventuellement être remise ou d'une rétribution devant toujours être payée ? A-t-on prévu des procédures de recours ? Peut-on renvoyer à d'autres exemples dans la législation ?

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) souligne que la majoration de 10 % à charge du débiteur d'aliments peut être considérée comme le pendant de la contribution de 10 % demandée au créancier d'ali-

kosten van het fonds die gevraagd wordt van de onderhoudsgerechtigde.

De verhoging met 10 % moet worden beschouwd als een stok achter de deur om de onderhoudsplichtige ertoe aan te zetten zo snel mogelijk te betalen.

Deze verhoging moet aangewend worden om de werkingskosten van het fonds te financieren. Bovenop deze verhoging zal de onderhoudsplichtige die niet betaalt binnen de termijn van één maand ook de kosten voor de betekening van het dwangbevel en voor de te nemen uitvoeringsmaatregelen voor zijn rekening moeten nemen. De bijkomende kosten voor de onderhoudsplichtige kunnen dus sterk oplopen.

De minister van Financiën wijst erop dat de terugwinning van de kosten steeds plaatsvindt ten laste van de schuldenaar. In het amendement wordt alleen gesteld dat de kosten door het fonds zullen worden voorgeschoten. De onderhoudsgerechtigde zal de invorderingskosten dus niet moeten voorschieten.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat belastingplichtigen die een betalingsachterstand hebben opgelopen bij de fiscus bij de aanzuivering van hun belastingschulden over de mogelijkheid beschikken om een opschorting van de verwijlinteressen te vragen. Kan deze regel ook in dit verband worden toegepast ?

De minister antwoordt dat de verhoging van 10 % moet worden beschouwd als een retributie voor de werkingskosten. De ontvanger beschikt steeds over de mogelijkheid om een afbetalingsplan toe te staan op basis van de betreffende regelgeving van de rijkscomptabiliteit. Vandaar het belang om het fonds onder te brengen bij de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen die vertrouwd is met deze techniek.

Anderzijds mag men zich ook niet te soepel opstellen. Het is noodzakelijk te voorzien in een sanctie wanneer er niet wordt betaald binnen de voorgeschreven termijnen. Wanneer zou verder blijken dat de voorziene sancties steeds worden kwijtgescholden, gaat er ook geen enkele druk meer van uit.

Amendement nr. 69 (DOC 50 1627/004) van mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) strekt ertoe het tweede lid van het voorgestelde artikel te schrappen.

Er wordt verwezen naar de verantwoording.

ments à tire d'intervention dans les frais de fonctionnement du Fonds.

La majoration de 10 % doit être considérée comme un moyen de pression destiné à inciter le débiteur d'aliments à payer le plus rapidement possible.

Cette majoration doit être affectée au financement des frais de fonctionnement du Fonds. Outre cette majoration, le débiteur d'aliments qui ne paie pas dans le délai d'un mois devra également prendre en charge les frais de signification de la contrainte et des mesures d'exécution ultérieures. Les frais accessoires à charge du débiteur d'aliments peuvent donc atteindre des montants importants.

Le ministre des Finances souligne que le recouvrement des frais s'effectue toujours à charge du débiteur d'aliments. Dans l'amendement, il est uniquement prévu que les frais seront avancés par le Fonds. Le créancier d'aliments ne devra donc pas avancer les frais de recouvrement.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait remarquer que les contribuables qui accusent un retard de paiement à l'égard du fisc ont la possibilité, lorsque leurs dettes fiscales ont été apurées, de demander une suspension des intérêts de retard. Cette règle peut-elle également être appliquée dans ce contexte ?

Le ministre répond que la majoration de 10 % doit être considérée comme une rétribution due pour couvrir les frais de fonctionnement. Le receveur a toujours la possibilité d'accorder un plan de remboursement sur la base de la réglementation de la comptabilité de l'État en la matière. D'où l'importance d'intégrer le Fonds à l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines, qui est familiarisée avec cette technique.

Par ailleurs, il ne faut pas non plus faire preuve d'une souplesse exagérée. Il est en effet nécessaire de prévoir une sanction lorsque le paiement n'est pas effectué dans les délais prescrits. Or, s'il devait apparaître ultérieurement que les sanctions prévues sont systématiquement remises, elles n'auraient plus aucun effet coercitif à l'égard des intéressés.

L'amendement n° 69 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) vise à supprimer l'alinéa 2 de l'article proposé. Il est renvoyé à la justification.

Artikel 17bis

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. dient amendement nr. 17 (DOC 50 1627/003) in tot invoeging van een artikel 17bis, luidend als volgt :

«Art. 17bis . — Het Fonds stort de helft van de bedragen die het ontvangt als resultaat van de verhoging van het terug te vorderen bedrag met 10 % lastens de onderhoudsplichtige, door aan het betrokken OCMW of de gemeentedienst.»

Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Art. 18

Amendement nr. 80 van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) en mevrouw Trees Pieters (CD&V) (DOC 50 1627/006) heeft een dubbele strekking :

a) De woorden «de vonnissen» vervangen door de woorden «de gerechtelijke beslissingen»;

b) Tussen de woorden «artikel 1288, 3°» en de woorden «van het Gerechtelijk Wetboek» de woorden «en 1288, 4°» invoegen.

Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Art. 19

De heer Éric van Weddingen (MR) c.s. dient amendement nr. 98 (DOC 50 1627/007) in tot vervanging van artikel 19 dat ertoe strekt een ondergrens vast te leggen waaronder geen beslaglegging mogelijk is. Het is immers van belang een zeker evenwicht te vinden tussen de belangen van de onderhoudsplichtige en deze van de onderhoudsgerechtigde.

Als gevolg van de bespreking worden het *amendement nr. 88 van de heer Éric van Weddingen (MR) c.s. (DOC 50 1627/006)* tot schrapping van het artikel en het *amendement nr. 89 van mevrouw Colette Burgeon (PS) (DOC 50 1627/007)* tot vervanging van het artikel ingetrokken.

Artikelen 19bis tot 19quinquies

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) dient achtereenvolgens de amendementen nrs. 6 tot 9 (DOC 50 1627/002) in tot invoeging van de artikelen 19bis tot 19quinquies.

Er wordt telkens verwezen naar de verantwoording.

Art. 17bis

M. Servais Verherstraeten (CD&V) et consorts présentent un amendement (n° 17, DOC 50 1627/003) tendant à insérer un article 17bis, libellé comme suit :

«Art. 17bis. — Le Fonds verse au CPAS concerné ou au service communal la moitié des montants qu'il reçoit au titre de la majoration de 10%, à charge du débiteur de la créance alimentaire, appliquée sur le montant à recouvrer.»

Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

Art. 18

L'amendement n° 80 de M. Servais Verherstraeten (CD&V) et de Mme Trees Pieters (CD&V) (DOC 50 1627/006) tend à apporter deux modifications :

a) remplacer les mots «les jugements» par les mots «les décisions judiciaires» ;

b) remplacer les mots «à l'article 1288, 3°» par les mots «aux articles 1288, 3°, et 1288, 4°».

Il est renvoyé à la justification.

Art. 19

M. Éric Van Weddingen (MR) et consorts présentent un amendement (n° 98, DOC 50 1627/007) tendant à remplacer l'article 19 afin de fixer une limite inférieure sous laquelle une saisie est impossible. Il importe en effet de trouver un certain équilibre entre les intérêts du débiteur d'aliments et ceux du créancier.

À la suite de la discussion, *l'amendement n° 88 de M. Éric van Weddingen (MR) et consorts (DOC 50 1627/006)* tendant à supprimer cet article et *l'amendement n° 89 de Mme Colette Burgeon (PS) (DOC 50 1627/007)* tendant à remplacer cet article sont retirés.

Art. 19bis à 19quinquies

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente successivement les amendements n°s 6 à 9 (DOC 50 1627/002) tendant à insérer les articles 19bis à 19quinquies.

Il est chaque fois renvoyé à la justification.

De minister van Financiën meent dat deze amendementen te ver gaan. Het zou erop neer komen dat specifieke bepalingen uit het fiscaal recht ook in deze procedure zouden kunnen worden toegepast. Hier kan alleen de burgerrechtelijke procedure worden gevolgd.

Art. 20

De regering dient amendement nr.38 (DOC 50 1627/004) in tot vervanging van artikel 12.

Het betreft een herschrijving van de bestaande tekst. De regeling die wordt uitgewerkt, is analoog met de regeling betreffende valse of onvolledige verklaringen inzake de hulp geboden door het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

Amendement nr. 106(DOC 50 1627/007) van mevrouw *Fientje Moerman (VLD)* c.s. is een subamendement op amendement nr. 38 ; het strekt ertoe in de voorgestelde tekst van het eerste lid, de woorden «*of de gemeentelijke dienst*» weg te laten.

Amendement nr. 70(DOC 50 1627/004) van mevrouw *Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID)* heeft dezelfde strekking.

Subamendement nr. 99(DOC 1627/007) van mevrouw *Fientje Moerman (VLD)* c.s. op amendement nr. 38 betreft een technische aanpassing die ertoe strekt in de voorgestelde tekst, in het eerste lid van de eerste paragraaf, in fine, de zinsnede «*of wanneer hij een valse verklaring of onvolledige verklaring heeft afgelegd*» te vervangen door de zinsnede «*, wanneer hij een valse of onvolledige verklaring heeft afgelegd of wanneer komt vast te staan dat de uitkering tot onderhoud op basis van bedrieglijke handelingen of verklaringen werd bepaald*».

Amendement nr. 81 (DOC 50 1627/006) van de heer *Servais Verherstraeten* en mevrouw *Trees Pieters (CD&V)* strekt ertoe volgende wijzigingen aan te brengen :

- a) de woorden «*de gemeentelijke dienst of*» schrappen;
- b) het artikel aanvullen als volgt :
«*met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 6 maanden en met een geldboete van 50 EUR tot 500 EUR of met één van deze straffen alleen*».

De indieners wijzen erop dat er een strafmaat moeten worden bepaald.

Le ministre des Finances estime que ces amendements vont trop loin. S'ils étaient adoptés, cela impliquerait que des dispositions spécifiques du droit fiscal pourraient également être appliquées dans le cadre de cette procédure, alors que, dans ce cas précis, seule la procédure civile peut être suivie.

Art. 20

Le gouvernement présente un amendement (n° 23 – DOC 50 1627/004) tendant à remplacer l'article 20.

La disposition proposée est réécrite. La réglementation qui est proposée est analogue à celle relative aux fausses déclarations ou aux déclarations incomplètes concernant l'aide du Fonds d'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence.

L'amendement n° 106 (DOC 50 1627/007) de Mme *Fientje Moerman (VLD)* et consorts est un sous-amendement à l'amendement n° 38 ; il tend à supprimer les mots «*ou au service communal*» dans le texte proposé de l'alinéa 1er.

L'amendement n° 70 (DOC 50 1627/004) de Mme *Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID)* a la même portée.

Le sous-amendement n° 99 (DOC 50 1627/007) de Mme *Fientje Moerman (VLD)* et consorts à l'amendement n° 38 consiste en une adaptation technique tendant à remplacer, dans le texte proposé, au § 1er, alinéa 1er, in fine, les mots «*ou lorsqu'il a fait une fausse déclaration ou une déclaration incomplète*» par les mots «*, lorsqu'il a fait une fausse déclaration ou une déclaration incomplète ou lorsqu'il est avéré que le montant de la pension alimentaire a été déterminé sur la base d'actes ou de déclarations frauduleux*».

L'amendement n° 81 (DOC 50 1627/006) de M. *Servais Verherstraeten* et Mme *Trees Pieters (CD&V)* tend à apporter les modifications suivantes :

- a) supprimer les mots «*le service de la commune ou*» ;
- b) remplacer les mots «*est passible de sanctions*» par les mots «*est passible d'un emprisonnement de 8 jours à 6 mois et d'une amende de cinquante euros à cinq cents euros ou d'un de ces peines seulement*».

Les auteurs attirent l'attention sur le fait qu'il convient de fixer le quantum de la peine.

Amendement nr. 71 (DOC 50 1627/004) van mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) heeft eveneens tot doel een strafmaat op te nemen in de wettekst.

Art. 21

De regering dient amendement nr. 39 (DOC 1627/004) in, dat ertoe strekt artikel 21 te vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 21. — § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeentelijke dienst stelt de onderhoudsgerechtigde, bij aangetekende brief, in kennis van de beslissing waarin de ten onrechte gestorte bedragen zijn opgenomen, vermeerderd met de administratieve kosten en de invorderingskosten. Deze kennisgeving bevat de tekst van de artikelen 22 en 23 van deze wet. Deze beslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de administratie.

§ 2. De Koning kan bepalen dat de in het eerste lid van de eerste paragraaf van dit artikel vermelde opdrachten worden uitgevoerd door de administratie. ».

Er wordt verwezen naar de toelichting.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. dient amendement nr. 107 (DOC 50 1627/007) als subamendement op het amendement nr. 39 van de regering in ; het strekt ertoe in het eerste lid van de voorgestelde tekst de woorden «of de gemeentelijke dienst» te schrappen.

Amendement nr. 70 (DOC 1627/004) van mevrouw Frieda Brepoels en de heer Geert Bourgeois (VU&ID) heeft dezelfde strekking.

Met hun amendement nr. 82 (DOC 1627/006) beogen de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters (CD&V) het artikel te vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 21. — Wanneer blijkt dat het OCMW ten onrechte voorschotten aan de onderhoudsgerechtigde heeft betaald, zal het de onderhoudsgerechtigde aangetekend in gebreke stellen om deze bedragen terug te storten, vermeerderd met administratieve kosten en de invorderingskosten waartoe de uitvoeringsmaatregelen tegen de onderhoudsplichtige aanleiding hebben gegeven. Het Fonds wordt hiervan in kennis gesteld. De ingebrekestelling bevat artikel 23 van deze wet. Vanaf de dag van de ingebrekestelling zijn er intresten verschuldigd aan de wettelijke rentevoet. ».

Er wordt verwezen naar de toelichting.

L'amendement n° 71 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) a, lui aussi, pour objet de fixer le quantum de la peine dans le texte de la loi.

Art. 21

Le gouvernement présente un amendement (n° 39 – DOC 50 1627/004) tendant à remplacer l'article 21 par la disposition suivante :

« Art. 21. — § 1er. Le centre public d'aide sociale ou le service communal notifie, par lettre recommandée, au créancier d'aliments la décision reprenant les sommes indûment versées, augmentées des frais administratifs et de poursuites. Cette notification contient le texte des articles 22 et 23 de la présente loi. Cette décision est immédiatement communiquée à l'administration.

§ 2. Le Roi peut établir que les tâches visées à l'alinéa 1er du § 1er de cet article sont accomplies par l'administration. ».

Il est renvoyé à la justification.

Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts présentent un sous-amendement (n° 107 – DOC 50 1627/007) à l'amendement n° 39 du gouvernement ; le sous-amendement tend à supprimer les mots «ou le service communal» dans le texte proposé de l'alinéa 1er.

L'amendement n° 70 (DOC 50 1627/004) de Mme Frieda Brepoels et M. Geert Bourgeois (VU&ID) a la même portée.

L'amendement n° 82 (DOC 1627/006) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) tend à remplacer l'article à l'examen par la disposition suivante :

« Art. 21. — S'il s'avère que le CPAS a indûment versé des avances au créancier d'aliments, il met celui-ci en demeure, par pli recommandé, de rembourser ces montants, majorés des frais administratifs et des frais de recouvrement auxquels les mesures d'exécution à l'encontre du débiteur d'aliments ont donné lieu. Le Fonds en est informé. La mise en demeure contient l'article 23 de la présente loi. Des intérêts sont dus au taux légal à compter du jour de la mise en demeure. ».

Il est renvoyé à la justification.

Art. 22

De regering dient amendement nr. 40 (DOC 1627/004) in, dat ertoe strekt artikel 22 te vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 22. — De onderhoudsgerechtigde kan, op straffe van verval, binnen een termijn van één maand te rekenen vanaf de in artikel 21 bedoelde kennisgeving, tegen de beslissing beroep aantekenen bij de rechter.».

Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 18 (DOC 50 1627/003) van de heer Servais Verherstraeten (CD&V) c.s. strekt ertoe artikel 22 te vervangen door een als volgt luidende bepaling :

«Art. 22. — De onderhoudsgerechtigde kan tegen die beslissing beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank.».

Amendement nr. 86 (DOC 50 1627/003) van de heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters (CD&V) is een subamendement op amendement nr. 18 dat tot doel heeft te voorzien in een termijn voor de beroepsaantekening.

Art. 23

De regering dient amendement nr. 41 (DOC 1627/004) in, dat ertoe strekt artikel 23 te vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 23. — Ten vroegste twee maanden na de in artikel 21 bedoelde kennisgeving, gaat de administratie over tot de invordering van de bedragen, overeenkomstig de bepalingen van artikel 94 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991.»

Het betreft een technische aanpassing.

De heer Servais Verherstraeten en mevrouw Trees Pieters (CD&V) dienen amendement nr. 87 (DOC 50 1627/006) in om te voorzien in een termijn na verloop van welke er uitvoeringsmaatregelen kunnen worden genomen.

Art. 24

De minister verwijst naar amendement nr. 42 van de regering (DOC 50 1627/004), dat ertoe strekt artikel 24 te vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 24. — De administratie betaalt aan de onderhoudsplichtige de sommen terug die hij onverschuldigd heeft betaald evenals de kosten die daarmee gepaard zijn gegaan.».

Art. 22

Le gouvernement présente l'amendement n° 40 (DOC 1627/004), qui tend à remplacer l'article 22 par la disposition suivante:

«Art. 22. — Le créancier peut, à peine de déchéance dans le délai d'un mois à compter de la notification prévue à l'article 21, faire appel de la décision devant le juge.».

Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 18 (DOC 1627/003) de M. Servais Verherstraeten (CD&V) et consorts tend à remplacer l'article 22 par la disposition suivante :

«Art. 22. — *Le créancier peut introduire un recours contre cette décision auprès du tribunal du travail*».

L'amendement n° 86 (DOC 50 1627/003) de M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) qui est un sous-amendement à l'amendement n° 18, tend à prévoir un délai pour l'introduction du recours.

Art. 23

Le gouvernement présente un amendement (n° 41, DOC 50 1627/004) tendant à remplacer l'article 23 par la disposition suivante :

«Art. 23. — Au plus tôt deux mois après la notification prévue à l'article 21, l'administration procède au recouvrement des sommes, conformément aux dispositions de l'article 94 coordonnées le 17 juillet 1991 des lois sur la comptabilité de l'État.»

Il s'agit d'une correction d'ordre technique.

M. Servais Verherstraeten et Mme Trees Pieters (CD&V) présentent un amendement (n° 87, DOC 50 1627/006) qui tend à fixer un délai à l'expiration duquel des mesures d'exécution peuvent être prises.

Art. 24

Le ministre renvoie à l'amendement n° 42 du gouvernement (DOC 50 1627/004) tendant à remplacer l'article 24 par la disposition suivante :

«Art. 24. — L'administration restitue au débiteur d'aliments les sommes qu'il a indûment payées ainsi que les frais y afférents.».

Amendement nr. 93 (DOC 50 1627/007) van mevrouw Fientje Moerman (VLD) c.s. (subamendement op amendement nr. 42 van de regering) heeft tot doel de voorgestelde tekst aan te vullen met het volgende lid :

«Deze terugbetaling geschiedt naargelang de sommen die werkelijk van de onderhoudsgerechtigde worden teruggevorderd.»

De minister van Financiën wijst erop dat dit subamendement van essentieel belang is, aangezien het geenszins de bedoeling is dat het fonds eventueel onverschuldigd betaalde sommen in de vorm van een voorschot zou terugbetalen aan de onderhoudsplichtige. Er wordt dus een beveiligingsmechanisme voor het fonds ingebouwd door te stellen dat alleen sommen die bij de onderhoudsgerechtigde werden teruggevorderd, kunnen worden terugbetaald.

Art. 25

De regering dient amendement nr. 43 (DOC 50 1627/004) in, dat ertoe strekt de woorden «het fonds» te vervangen door de woorden «de administratie». Het betreft hier een louter technische aanpassing.

Art. 26

Amendement nr. 44 (DOC 50 1627/004) van de regering strekt ertoe het opschrift van afdeling III van hoofdstuk V te vervangen als volgt :

«Afdeling III. - Inlichtingen die moeten worden verstrekt door de openbare diensten, door instellingen en organisaties en door bepaalde openbare ambtenaren».

De heer Éric van Weddingen (MR) dient amendement nr. 73 (DOC 50 1627/005), dat ertoe strekt het tweede lid van artikel 26 weg te laten.

De indiener is van oordeel dat het tweede lid in flagrante tegenspraak is met het opschrift van afdeling III aangezien het betrekking heeft op inlichtingen die door privé-personen moeten worden verstrekt. Dit lid is bovendien gebaseerd op artikel 322 van het WIB 92, waarin een uitzonderlijke regeling is opgenomen die verder gaat dan het gemeen recht en die specifiek betrekking heeft op de inning van de belasting.

Het kan volstrekt niet door de beugel die verregaande maatregelen in dit geval ook toe te passen.

Voor het uitvoeren van haar kerntaak, namelijk het invorderen van de belastingen, is het gerechtvaardigd dat de administratie over een aantal voorrechten be-

L'amendement n° 93 (DOC 50 1627/007) de Mme Fientje Moerman (VLD) et consorts (sous-amendement à l'amendement n° 42 du gouvernement) tend à compléter le texte proposé par l'alinéa suivant :

«Cette restitution s'effectue en fonction des sommes qui sont réellement récupérées auprès du bénéficiaire de la créance alimentaire.»

Le ministre des Finances souligne que ce sous-amendement est capital étant donné que le but n'est pas que le Fonds restitue au débiteur d'aliments d'éventuelles sommes payées indûment sous la forme d'une avance. L'amendement met donc en place un mécanisme de sécurité pour le Fonds en prévoyant que seules les sommes ayant été récupérées auprès du bénéficiaire de la créance alimentaire peuvent être restituées.

Art. 25

Le gouvernement présente un amendement (n° 43, DOC 50 1627/004) tendant à remplacer les mots «Le Fonds» par les mots «L'administration». Il s'agit d'une adaptation purement technique.

Art. 26

L'amendement n° 44 du gouvernement (DOC 50 1627/004) tend à remplacer l'intitulé néerlandais de la Section III du Chapitre V comme suit:

«Afdeling III. Inlichtingen die moeten worden verstrekt door de openbare diensten, door instellingen en organisaties en door bepaalde openbare ambtenaren».

M. Éric van Weddingen (MR) présente un amendement (n° 73 – DOC 50 1627/005) tendant à supprimer l'alinéa 2 de l'article 26.

L'auteur estime que l'alinéa 2 est en contradiction flagrante avec l'intitulé de la section III, étant donné qu'il concerne des renseignements à communiquer par des personnes privées. Par ailleurs, cet alinéa est basé sur l'article 322 du CIR 92, qui établit une règle exceptionnelle, exorbitante du droit commun et spécifique à la perception de l'impôt.

L'utilisation, en l'espèce, de cette mesure exorbitante est totalement abusive.

Il se justifie que l'administration dispose d'un certain nombre de privilèges pour accomplir sa tâche essentielle, à savoir le recouvrement des impôts. L'ad-

schikt. Voor het vervullen van niet-essentiële taken moet de administratie evenwel geen beroep doen op uitzonderlijke middelen. De rechtsmiddelen die voorzien zijn in het gemeen recht, zijn dan ruimschoots voldoende.

De keuze om het tweede lid al dan niet te schrappen, is dus van principieel belang.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) is het niet eens met deze zienswijze. De voorrechten van de administratie zijn juist wel gerechtvaardigd, aangezien de administratie een opdracht van algemeen belang uitvoert. In tegenstelling tot de heer van Weddingen die pleit voor een schrapping van het tweede lid, zou de bevoegdheid van de administratie op het vlak van het inwinnen van informatie nog versterkt moeten worden. De administratie moet in staat zijn snel en efficiënt op te treden.

Om te voorzien in de mogelijkheid om inlichtingen te verkrijgen met het oog op een vlottere terugvordering van de door de administratie betaalde bedragen, dient *de heer Jean-Jacques Viseur (cdH)* amendement nr. 10 (DOC 50 1627/002) in.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) meent dat er toch geen bijzondere voorrechten worden verleend aan de administratie. De administratie kan dus niet willekeurig te werk gaan. Ze moet steeds een beroep doen op de vrederechter, die dan het bevel kan geven dat bepaalde inlichtingen moeten worden verstrekt. De administratie zal bovendien niet lichtzinnig naar de vrederechter stappen. En ten slotte wordt duidelijk gesteld dat er geen afbreuk mag worden gedaan aan de reglementering inzake het beroepsgeheim.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) stelt vast dat de heer Viseur en de heer van Weddingen extreme standpunten innemen. Ze pleit ervoor de voorgestelde tekst te behouden. Het is van cruciaal belang dat het fonds alle rechtsmiddelen krijgt om te slagen.

Wanneer de werking van het fonds wordt geëvalueerd, kan men de bepalingen uit het tweede lid eventueel toch nog schrappen wanneer men heeft gesteld dat ze niet noodzakelijk zijn voor de efficiënte werking van het fonds.

De minister van Financiën sluit zich aan bij de argumentatie van mevrouw Coenen. Hij wijst erop dat men zich hier in een tussensituatie bevindt. Op basis van het gemeen recht kan de administratie naar aanleiding van een proces steeds een verzoek richten tot de bevoegde magistratuur om bepaalde informatie in te winnen.

ministration ne doit cependant pas avoir recours à des moyens exceptionnels pour accomplir des tâches qui ne sont pas essentielles. Les moyens prévus dans le droit commun suffisent alors amplement.

La décision de supprimer ou non l'alinéa 2 est donc fondamentale.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) ne partage pas ce point de vue. Les privilèges dont dispose l'administration se justifient précisément du fait que l'administration accomplit une mission d'intérêt général. Contrairement au point de vue que défend M. van Weddingen et selon lequel il convient de supprimer l'alinéa 2, il y aurait lieu de renforcer encore les pouvoirs de l'administration sur le plan de la collecte de renseignements. L'administration doit être en mesure d'intervenir rapidement et efficacement.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) présente un amendement (n° 10 – DOC 50 1627/002) visant à prévoir la possibilité d'obtenir des renseignements devant uniquement permettre de récupérer plus aisément les sommes payées par l'administration.

M. Olivier Maingain (MR), président, estime qu'il n'est tout de même pas accordé de privilège particulier à l'administration. L'administration ne peut donc pas procéder de façon arbitraire. Elle doit toujours s'adresser au juge de paix, qui peut ensuite ordonner que certains renseignements soient transmis. L'administration ne peut en outre s'adresser au juge de paix à la légère. Enfin, il est clairement précisé que la réglementation relative au secret professionnel doit être respectée.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) constate que M. Viseur et M. van Weddingen prennent des positions extrêmes. Elle demande de maintenir le texte proposé. Il est capital que le Fonds dispose de toutes les voies de recours pour réussir.

Lors de l'évaluation du fonctionnement du Fonds, les dispositions de l'alinéa 2 pourraient éventuellement être supprimées si l'on constatait qu'elles ne sont pas nécessaires au fonctionnement efficace du Fonds.

Le ministre des Finances se rallie aux arguments de Mme Coenen. Il souligne que l'on se trouve en l'occurrence dans une situation intermédiaire. Conformément au droit commun, l'administration peut toujours, dans le cadre d'un procès, adresser une requête au magistrat compétent afin de recueillir certaines informations.

In het tweede lid van artikel 26 wordt alleen de mogelijkheid gecreëerd voor de administratie om ook buiten het kader van een proces een verzoek te kunnen richten tot de vrederechter voor het inwinnen van informatie.

Bovendien moet de administratie van financiën toch over dezelfde rechtsmiddelen beschikken als de OCMW's in de huidige stand van zaken. De tekst van het tweede lid is trouwens overgenomen uit de bestaande OCMW-wetgeving.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) doet de suggestie om de woorden « het begrotingsfonds » te vervangen door « de administratie », aangezien een begrotingsfonds geen rechtspersoonlijkheid heeft.

Art. 26bis (nieuw)

De heer Servais Verherstraeten c.s. dient *amendement nr. 19* (DOC 50 1627/003) tot invoeging van een artikel 26bis, luidend als volgt :

« Art. 26bis . — Jaarlijks neemt de minister van Justitie het initiatief om een werkvergadering te beleggen tussen het college van procureurs-generaal, vertegenwoordigers van het Fonds en vertegenwoordigers van de OCMW's. Op deze werkvergadering worden de gegevens samengebracht met betrekking tot de evolutie in het niet-betalen van verschuldigde alimentatievergoedingen, de oorzaken ervan en de wijze waarop de parketten, in het kader van de bestraffing van het misdrijf familieoverlating, er opvolging aan verlenen. ».

Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Art. 27

Met haar *amendement nr. 45* (DOC 50 1627/004) beoogt de regering dit artikel te vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 27. — Artikel 162 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten wordt aangevuld als volgt:

« 48° de akten, vonnissen en arresten betreffende de tussenkomsten bedoeld in de wet van ... tot oprichting bij het ministerie van Financiën van een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen; ».

Het betreft een louter technische aanpassing.

L'alinéa 2 de l'article 26 permet uniquement à l'administration d'adresser une requête au juge de paix également en dehors du cadre du procès afin d'obtenir des informations.

Qui plus est, dans l'état actuel des choses, l'administration des Finances doit quand même disposer des mêmes voies de recours que les CPAS. Le texte de l'alinéa 2 est d'ailleurs repris de la législation en vigueur concernant les CPAS.

M. Olivier Maingain (MR), président, suggère de remplacer les mots « le Fonds budgétaire » par les mots « l'administration », dès lors qu'un Fonds budgétaire n'est pas doté de la personnalité juridique.

Art. 26bis (nouveau)

M. Servais Verherstaeten et consorts présentent *l'amendement n° 19* (DOC 50 1627/003) tendant à insérer un article 26bis, libellé comme suit :

« Art. 26bis . — Chaque année, le ministre de la Justice prend l'initiative d'organiser une réunion de travail à laquelle participent le Collège des procureurs généraux, des représentants du Fonds et des représentants des CPAS. Cette réunion a pour objet de confronter les données relatives à l'évolution du défaut de paiement de pensions alimentaires dues, aux causes de ce défaut de paiement et à la suite qu'y réservent les parquets dans le cadre la répression de l'infraction d'abandon de famille. ».

Il est renvoyé à la justification.

Art. 27

L'amendement n° 45 (DOC 50 1627/004) du *gouvernement* tend à remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 27. — L'article 162 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est complété comme suit:

« 48° les actes, jugements et arrêts relatifs aux interventions prévues dans la loi du ... créant un Fonds budgétaire des créances alimentaires au sein du ministère des Finances; ».

Il s'agit d'une adaptation purement technique.

Art. 28

Met haar *amendement nr. 46* (DOC 50 1627/004) beoogt de regering dit artikel te vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 28. — Artikel 59-1 van het Wetboek der zegelrechten wordt aangevuld als volgt:

«63° de akten, vonnissen en arresten betreffende de tussenkomsten bedoeld in de wet van ... tot oprichting bij het ministerie van Financiën van een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen;».

Het betreft een louter technische aanpassing.

Art. 29

Amendement nr. 47 (DOC 50 1627/004) van de regering heeft een dubbele strekking :

a) hoofdstuk VII, bestaande uit artikel 29 als volgt te vervangen :

« HOOFDSTUK VII

Opheffingsbepaling en inwerkingtreding

Art. 29

De artikelen 68*bis* tot 68*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden opgeheven.

Art. 30

Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk één jaar nadat ze is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

b) hoofdstuk VIII, bestaande uit de artikelen 30 en 31 weg te laten.

De minister van Financiën wijst erop dat de wijziging aan het Gerechtelijk Wetboek overbodig is geworden aangezien geen enkele bepaling iets wijzigt aan de bevoegdheden van de rechtbanken of hoven.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) maakt de commissie erop attent dat in het oorspronkelijke voorstel inderdaad werd bepaald dat er een beroep kon worden ingesteld bij de arbeidsrechtbanken. Het *regeringsamendement nr. 30* (zie bespreking artikel 10) voorziet evenwel dat het beroep kan worden ingesteld bij de gewone rechtbanken.

Art. 28

L'amendement n° 46 (DOC 1627/004) du gouvernement tend à remplacer l'article à l'examen par la disposition suivante :

«Art. 28. — L'article 59-1 du Code des droits de timbre est complété comme suit:

«63° les actes, jugements et arrêts relatifs aux interventions prévues dans la loi du ... créant un Fonds budgétaire des créances alimentaires au sein du ministère des Finances;».

Il s'agit d'une modification d'ordre purement technique.

Art. 29

L'amendement n° 47 du gouvernement (DOC 1627/004) poursuit deux objectifs :

a) Il tend, d'une part, à remplacer le Chapitre VII, contenant l'article 29, comme suit :

«CHAPITRE VII

Disposition abrogatoire et entrée en vigueur

Art. 29

Les articles 68*bis* à 68*quater* de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale sont abrogés.

Art. 30

La présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tard un an après sa publication au *Moniteur belge*. » ;

b) Il tend, d'autre part, à supprimer le Chapitre VIII, comprenant les articles 30 et 31.

Le ministre des Finances souligne que la modification du Code judiciaire est devenue superflue, étant donné qu'aucune disposition ne modifie d'une quelconque façon les compétences des cours et tribunaux.

M. Olivier Maingain (MR), président, attire l'attention de la commission sur le fait que la proposition initiale prévoyait en effet la possibilité d'introduire un recours auprès des tribunaux du travail. L'amendement n° 30 du gouvernement (voir la discussion de l'article 10) prévoit toutefois que le recours pourra être introduit auprès des tribunaux ordinaires.

Wanneer er geen wijziging wordt aangebracht aan de organisatie van de hoven en rechtbanken, valt dit wetsvoorstel niet langer onder de verplicht bicamerale procedure (artikel 77 van de Grondwet), maar geldt de optioneel bicamerale procedure (artikel 78 van de Grondwet).

Art. 29bis (nieuw)

Op basis van de bespreking die reeds heeft plaatsgevonden beslist *de heer Jean-Jacques Viseur (cdH)* amendement nr. 56 tot invoeging van een artikel 29 bis in te trekken.

Art. 30 en 31

Er wordt verwezen naar de bespreking van het *amendement nr. 47* (zie artikel 29)

Art. 30bis (nieuw)

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen en mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) dienen een *amendement nr. 51* (DOC 50 1627/004) in tot oprichting bij ministerieel besluit van een commissie die belast is met de voortgangsbewaking en de evaluatie van de werking van het fonds. De eventuele bijsturing van de werking van het fonds kan plaatsvinden op basis van de evaluatieverslagen die door deze commissie zullen worden opgesteld en die bij het parlement moeten worden ingediend. Daarnaast wordt aan de commissie ook een belangrijke opdracht op het vlak van informatieverstrekking en voorlichting toevertrouwd.

Het is van belang dat er naast vertegenwoordigers van het ministerie van Financiën en de OCMW's ook de vertegenwoordigers van maatschappelijke verenigingen die reeds lang werken rond deze problematiek, in de evaluatiecommissie zetelen.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) vreest dat de oprichting van een dergelijke commissie zal leiden tot bijkomende kosten. Zal het fonds ook de werkingskosten van deze commissie moeten betalen ?

De minister van Financiën heeft geen principiële bezwaren tegen de oprichting van een paritair samengestelde evaluatiecommissie. De volledige taakomschrijving van het fonds hoeft evenwel niet in de wet zelf te worden opgenomen. Dit zou de efficiënte werking van het de commissie kunnen belemmeren. Het volstaat te vermelden dat de commissie belast zal worden met het opstellen van een evaluatieverslag. Voor de bepa-

Si aucune modification n'est apportée à l'organisation des cours et tribunaux, la proposition de loi à l'examen ne relève plus de la procédure bicamérale obligatoire (article 77 de la Constitution), mais bien de la procédure bicamérale optionnelle (article 78 de la Constitution).

Art. 29bis (nouveau)

Eu égard à la discussion qui a déjà eu lieu, *M. Jean-Jacques Viseur (cdH)* décide de retirer l'amendement n° 56 visant à insérer un article 29bis.

Art. 30 et 31

Il est renvoyé à la discussion de l'amendement n° 47 (voir article 29).

Art. 30bis (nouveau)

Mmes Marie-Thérèse Coenen et Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) présentent un *amendement (n° 51 – DOC 50 1627/004)* prévoyant la création, par arrêté ministériel, d'une commission d'évaluation et de suivi du fonctionnement du Fonds. Le fonctionnement du Fonds pourra éventuellement être adapté sur la base des rapports d'évaluation qui seront établis par cette commission et qui doivent être déposés au parlement. La commission se voit par ailleurs chargée d'une importante mission en ce qui concerne la fourniture de renseignements et d'informations.

Il importe que des représentants des associations sociales qui travaillent depuis longtemps déjà sur cette problématique, siègent dans la commission d'évaluation aux côtés de représentants du ministère des Finances et des CPAS.

Mme Jacqueline Herzet (MR) craint que la création d'une telle commission n'entraîne des frais supplémentaires. Le Fonds devra-t-il aussi prendre à sa charge les frais de fonctionnement de cette commission ?

Le ministre des Finances ne voit pas d'inconvénients de principe à ce qu'une commission d'évaluation composée paritairément soit créée. Les tâches de la commission ne doivent toutefois pas toutes être énumérées dans la loi elle-même. Une telle énumération pourrait entraver le bon fonctionnement de la commission. Il suffit de prévoir que la commission sera chargée de rédiger un rapport d'évaluation. Il convient d'utiliser les

lingen in verband met de samenstelling van de commissie moeten de geijkte formules worden gebruikt. De formulering die in het amendement wordt gehanteerd, kan aanleiding geven tot misverstanden.

De minister is bereid om voorafgaand aan de effectieve oprichting van de evaluatiecommissie een toelichting te geven aan de commissie voor de Financiën en de Begroting over de samenstelling en de werking van deze evaluatiecommissie.

*
* *

Tijdens de vergadering van 30 april 2002 wordt *amendement nr. 111 (DOC 50 1627/009)* ingediend door *mevrouw Fientje Moerman c.s.* tot vervanging van de oorspronkelijke tekst van het wetsvoorstel. Dit amendement vormt een synthese van de voorafgaande bemerkingen.

De commissie heeft unaniem de wens geuit om het advies van de Raad van State in te winnen over dit synthese-amendement alsook om een budgettaire evaluatie van het Rekenhof te vragen.

formules consacrées en ce qui concerne la composition de la commission. La formulation proposée dans l'amendement peut donner lieu à des malentendus.

Le ministre est disposé à informer la commission des Finances et du Budget sur la composition et le fonctionnement de la commission d'évaluation avant sa création effective.

*
* *

Au cours de la réunion du 30 avril 2002, *Mme Fientje Moerman et consorts* présentent un *amendement* (n° 111 – DOC 50 1627/009) tendant à remplacer le texte initial de la proposition de loi. Cet amendement constitue une synthèse des observations formulées précédemment.

La commission a exprimé, à l'unanimité, le souhait de demander l'avis du Conseil d'État sur cet amendement de synthèse et de demander à la Cour des comptes qu'elle procède à une évaluation budgétaire des dispositions proposées.

In een schrijven van 22 mei 2002 aan commissievoorzitter, de heer Olivier Maingain heeft het Rekenhof een toelichting gegeven in verband met de geraamde budgettaire weerslag van het overkoepelend amendement nr. 111 (DOC 50 1627/010). Het Rekenhof wees er in dit verband op dat het bijzonder moeilijk is om een nauwkeurige schatting te maken van de budgettaire impact van de oprichting van een alimentatiefonds.

Op 9 juli 2002 bracht de Raad van State een advies uit over het amendement nr. 111 (DOC 50 1627/011).

*
* *

Na intern overleg werd *amendement nr. 112* (DOC 50 1627/012) door mevrouw Herzet c.s. ingediend waarbij het oorspronkelijke denkspoor van de oprichting van een alimentatiefonds werd verlaten voor een uitbreiding van de bestaande OCMW-regeling, waarbij er binnen de OCMW's *lokale agentschappen voor alimentatievorderingen* zouden worden opgericht. De inkomensgrens om in aanmerking te komen voor de voorschottenregeling, werd opgetrokken. De invordering van de alimentatiegelden zou worden toevertrouwd aan de dienst bevoegd voor de Domeinen van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen.

C. BESPREKING VAN HET AMENDEMENT NR. 112 VAN MEVROUW JACQUELINE HERZET C.S. (VERGADERING VAN 17 DECEMBER 2002)

De minister van Financiën acht het nuttig bij de aanvang van de bespreking het standpunt van de regering toe te lichten.

Hij wijst erop dat het oorspronkelijke wetsvoorstel DOC 50 1627/001 de oprichting van een alimentatiefonds tot doel had, waarbij niet-betaalde onderhoudsgelden in naam van de onderhoudsgerechtigden zouden worden teruggevorderd en een administratie van de FOD Financiën voorschotten zou kunnen toekennen.

De minister wijst erop dat hij nog steeds bereid is om dit oorspronkelijke denkspoor verder uit te werken.

Na overleg binnen de regering is gebleken dat er ook voorstanders waren om de voorschotten via de OCMW's toe te kennen. De invordering zou evenwel toevertrouwd worden aan een niet-fiscale administratie van de FOD Financiën. Hierover heeft overleg plaatsgevonden tussen de eerste minister, de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en een aantal kamerleden.

Dans une lettre du 22 mai 2002 adressée au président de la commission, M. Olivier Maingain, la Cour des comptes a remis un avis relatif à l'impact budgétaire estimé de l'amendement de synthèse n° 111 (DOC 50 1627/010). La Cour des comptes a souligné à cet égard qu'il est particulièrement difficile de donner une appréciation correcte de l'impact budgétaire de la création d'un fonds des créances alimentaires.

Le 9 juillet 2002, le Conseil d'État a rendu un avis sur l'amendement n° 111 (DOC 50 1627/011).

*
* *

Au terme d'une concertation interne, Mme Herzet et consorts ont présenté *l'amendement n° 112* (DOC 50 1627/012), amendement qui abandonne la piste initiale de la création d'un fonds des créances alimentaires au profit de l'extension du régime existant au sein des CPAS, prévoyant la création d'*Agences locales des créances alimentaires* au sein des CPAS. Le seuil de revenus permettant d'entrer en ligne de compte pour le régime des avances a été relevé. Le recouvrement des créances alimentaires serait confié au service compétent pour les Domaines de l'Administration du cadastre, de l'enregistrement et des domaines.

C. DISCUSSION DE L'AMENDEMENT N° 112 DE MME JACQUELINE HERZET ET CONSORTS (REUNION DU 17 DÉCEMBRE 2002)

Le ministre des Finances estime qu'il est utile d'exposer le point de vue du gouvernement au début de la discussion.

Il souligne que la proposition de loi initiale (DOC 50 1627/001) visait la création d'un Fonds des créances alimentaires et prévoyait que les pensions alimentaires non payées seraient recouvrées au nom du créancier d'aliments et qu'une administration du SPF Finances pourrait octroyer des avances.

Le ministre souligne qu'il est toujours disposé à explorer plus avant cette piste de réflexion initiale.

Après concertation au sein du gouvernement, il s'est avéré que certaines personnes préconisaient également l'octroi des avances par le truchement des CPAS. Le recouvrement pourrait cependant être confié à une administration non fiscale du SPF Finances. Une concertation a eu lieu à cet égard entre le premier ministre, le vice-premier ministre, le ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et un certain nombre de députés.

De minister wijst er evenwel op dat de FOD Financiën in staat is om binnen een beperkte tijdspanne een alimentatiefonds op te richten. Verschillende reacties laten immers uitschijnen dat sommige OCMW's niet bijzonder enthousiast zijn over de voorgestelde uitbreiding van de bestaande voorschottenregeling, waarbij meer mensen een voorschot op het onderhoudsgeld bij het OCMW zouden kunnen vragen.

Indien de OCMW's belast worden met deze bijkomende opdracht, moet ook worden uitgemaakt op welke wijze ze hiervoor vergoed zullen worden. Alleen bij asielrecht worden door het OCMW toegekende uitkeringen volledig terugbetaald. In alle andere gevallen wordt er niet voorzien in een terugbetaling van 100 pct. Tijdens het overleg tussen de regering en de vertegenwoordigers van de verschillende parlementaire fracties is overeengekomen om de OCMW's te vergoeden ten belope van 90 %. Dit percentage werd ook vooropgesteld in het kader van het begrotingsoverleg. De minister maakt de commissieleden erop attent dat de regering evenwel bereid is om 95 % van de voorschotten terug te betalen aan de OCMW's.

Ten slotte wijst de minister erop dat het hier gaat om een parlementair initiatief : de commissieleden moeten dus bepalen voor welke beleidsoriëntaties er wordt gekozen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) meent dat het de hoogste tijd wordt om resultaten te boeken.

Reeds van bij de aanvang van de parlementaire bespreking werd er rekening gehouden met twee mogelijke denksporen. Een eerste mogelijkheid bestond erin de bestaande OCMW-regeling uit te breiden, de andere optie was de oprichting van een alimentatiefonds binnen de FOD Financiën, waarbij ook de OCMW's zouden worden betrokken. Wie een beroep zou doen op het alimentatiefonds, zou zijn dossier bij het OCMW moeten indienen.

Het synthese-amendement nr. 112 (DOC 1627/012) is een compromis tussen beide denksporen. Door de invordering van de achterstallige onderhoudsgelden toe te vertrouwen aan een administratie binnen de FOD Financiën, zal het aantal wanbetalers aanzienlijk afnemen, aangezien de onderhoudsplichtigen stipter zullen betalen om te vermijden dat ze problemen krijgen met de diensten van DE FOD Financiën. Door dit ontradend effect zullen er in de toekomst ook minder dossiers worden ingediend.

De spreekster wijst erop dat het idee om een dienst bij de FOD Financiën te belasten met de invordering reeds in het oorspronkelijke wetsvoorstel aanwezig was.

Le ministre souligne toutefois que le SPF Finances est en mesure de créer un fonds des créances alimentaires à bref délai. Plusieurs réactions permettent en effet de deviner que certains CPAS ne sont guère enthousiasmés par la proposition d'étendre le système existant des avances, dès lors que cette extension permettrait à davantage de personnes de demander aux CPAS de leur accorder une avance sur leur pension alimentaire.

Si les CPAS sont chargés de cette mission supplémentaire, il convient également de déterminer la façon dont ils seront défrayés pour celle-ci. Ce n'est que dans le cas du droit d'asile que les montants versés par les CPAS sont intégralement remboursés. Dans tous les autres cas, il n'est pas prévu de remboursement intégral. Au cours de la concertation qui a eu lieu entre le gouvernement et les représentants des différents groupes politiques, il a été convenu de rembourser les CPAS à hauteur de 90%. C'est également ce pourcentage qui a été préconisé dans le cadre de la concertation budgétaire. Le ministre fait observer que le gouvernement est cependant disposé à rembourser aux CPAS 95% des avances versées.

Enfin, le ministre souligne qu'il s'agit en l'espèce d'une initiative parlementaire : c'est donc aux membres de la commission qu'il appartient de faire des choix.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) estime qu'il est grand temps de se décider.

Deux pistes de réflexion ont été prises en considération dès le début du débat au parlement. Une première possibilité consistait à élargir le système articulé autour des CPAS, alors que la seconde option visait à créer, au sein du SPF Finances, un fonds des créances alimentaires auquel les CPAS seraient également associés. La personne désireuse de bénéficier de l'intervention du Fonds des créances alimentaires devrait introduire son dossier auprès du CPAS.

L'amendement de synthèse n° 112 (DOC 1627/012) est un compromis entre les deux pistes de réflexion. En confiant à une administration du SPF Finances le recouvrement des arriérés de pensions alimentaires, le nombre de mauvais payeurs diminuera considérablement, étant donné que les débiteurs d'aliments se montreront plus ponctuels dans leurs paiements pour éviter d'avoir des problèmes avec les services du SPF Finances. Cet effet dissuasif réduira également le nombre de dossiers introduits.

L'intervenante signale que la proposition de loi initiale contenait déjà l'idée de charger un service du SPF Finances du recouvrement.

Sommige facetten van het amendement nr. 112 zijn evenwel nog voor verbetering vatbaar. Met het oog hierop wenst de spreekster haar subamendementen toe te lichten.

Sub-amendement nr. 114 (DOC 50 1627/013) strekt ertoe de woorden «Lokaal Agentschap voor Alimentatievorderingen» te vervangen door de woorden «Lokale Dienst voor Alimentatievorderingen», aangezien de benaming «lokaal agentschap» bij vele OCMW's ten onrechte de indruk zou kunnen wekken dat ze belast worden met nieuwe opdrachten en verplichtingen. Het betreft hier enkel de nieuwe invulling van een bestaande opdracht.

Sub-amendement nr. 119 (DOC 50 1627/014) voorziet in een terugbetaling van 100 pct door de federale overheid van de door de OCMW's toegekende voorschotten.

De minister van Begroting, die de terugbetaling wil beperken tot 90 pct, heeft erop gewezen dat de OCMW's zullen kunnen besparen, aangezien ze niet meer belast zijn met de invordering. Daartegenover staat evenwel dat meer mensen een beroep zullen doen op het OCMW. De spreekster is ervan overtuigd dat de werklust voor de OCMW's eerder zal toenemen. In die optiek is het dan ook logisch dat de federale overheid de toegekende voorschotten integraal terugbetaalt.

Verder zou er ook voorzien moeten worden in een evaluatieproces. In het eerste synthese-amendement nr. 111 (DOC 50 1627/009) dat voor advies werd voorgelegd aan de Raad van State en het Rekenhof, werd duidelijk gesteld dat er een evaluatiecommissie moest worden opgericht. Het is alleszins van cruciaal belang dat er een degelijke evaluatieprocedure wordt uitgewerkt. Met de oprichting van een observatorium zou een waardevol beleidsinstrument kunnen worden gecreëerd.

Zodra de dienst binnen de FOD Financiën die belast zal worden met de invordering, efficiënt is georganiseerd, moet de Koning de mogelijkheid krijgen om na een eerste evaluatie ook de uitbetaling van de voorschotten toe te vertrouwen aan deze dienst.

Ten slotte merkt de spreekster op dat het beter is te komen tot een verbeterd compromisvoorstel, waarin de verschillende strekkingen in dit debat zich kunnen terugvinden, dan helemaal geen resultaten te boeken.

De heer Yvan Mayeur (PS) merkt op dat de PS-fractie steeds veel aandacht heeft gehad voor de schrijnende problematiek van de niet-betaalde onderhoudsgelden. In het verleden hebben PS-kamerleden wetsvoorstellen ingediend die de oprichting beoogden van een fonds voor

Certains aspects de l'amendement n° 112 pourraient toutefois encore être améliorés. C'est dans l'optique d'une telle amélioration que l'intervenante tient à expliciter ses sous-amendements.

Le sous-amendement n° 114 (DOC 50/1657/013) tend à remplacer les mots « Agence locale pour les pensions alimentaires » par les mots « Service pour les pensions alimentaires », étant donné que la dénomination « agence locale » pourrait, à tort, donner l'impression à de nombreux CPAS qu'ils se voient imposer de nouvelles missions et obligations. Or, il ne s'agit en l'occurrence que de redéfinir une mission existante.

Le sous-amendement n° 119 (DOC 50 1657/014) prévoit le remboursement intégral par l'État fédéral des avances faites par les CPAS.

Le ministre du Budget, qui souhaite limiter le remboursement à 90 %, a attiré l'attention sur le fait que les CPAS pourront réaliser des économies, puisqu'ils ne sont plus chargés du recouvrement. En revanche, plus de personnes feront appel aux CPAS. L'intervenante est convaincue que la charge de travail des CPAS va plutôt croître. Dans cette optique, il serait dès lors logique que l'autorité fédérale rembourse intégralement les avances consenties.

Il conviendrait en outre de prévoir un processus d'évaluation. Dans le premier amendement de synthèse n° 111 (DOC 50 1627/009), qui a été soumis pour avis au Conseil d'État et à la Cour des comptes, il a clairement été indiqué qu'une commission d'évaluation devait être créée. Il est bien évidemment primordial d'élaborer une procédure d'évaluation adéquate. En créant un observatoire, c'est un instrument politique précieux que l'on pourrait mettre en place.

Dès que le service chargé du recouvrement sera organisé de manière efficace au sein du SPF Finances, le Roi devra avoir la possibilité, après une première évaluation, d'également confier le paiement des avances à ce service.

L'intervenante souligne enfin qu'il vaudrait mieux se mettre d'accord sur une proposition de compromis amélioré, où l'on retrouverait les différentes tendances qui se sont exprimées au cours de ce débat, plutôt que de n'aboutir à rien.

M. Yvan Mayeur (PS) fait observer que le groupe PS a toujours été très attentif au problème aigu que constitue le non-paiement des pensions alimentaires. Des députés PS ont d'ailleurs déposé jadis des propositions de loi visant à créer un fonds des créances alimentaires

alimentatievorderingen (zie bijvoorbeeld het wetsvoorstel houdende oprichting en organisatie van een Rijksfonds voor alimentatievorderingen – Stuk Kamer 181/1 - 91/92).

De PS-fractie blijft dan ook voorstander van de oprichting van een alimentatiefonds. In het ter bespreking voorliggende overkoepelende amendement nr. 112, dat het resultaat is van het compromis dat tot stand is gekomen tussen een aantal kamerleden en de regering, wordt er evenwel voor gekozen om de uitbetaling van de voorschotten te blijven toevertrouwen aan de OCMW's.

Alvorens het standpunt van zijn fractie toe te lichten, wenst de spreker een aantal kanttekeningen te plaatsen bij de toelichting van de minister van Financiën.

De integrale terugbetaling door de federale overheid van de door het OCMW toegekende uitkeringen blijft niet beperkt tot de bedragen die werden betaald aan asielzoekers. Ook de tegemoetkomingen vanwege het OCMW aan geregulariseerde personen, de erkende vluchtelingen en al de personen die zijn ingeschreven in het vreemdelingenregister worden volledig terugbetaald. Wanneer deze laatsten worden ingeschreven in het bevolkingsregister, wordt de terugbetaling beperkt tot 50%. Er zijn dus verschillende categorieën waarvoor er wel is voorzien in een terugbetaling aan 100%.

De spreker vraagt zich af waarom van de lokale overheden een financiële bijdrage wordt gevraagd, aangezien de voorschotten die door de OCMW's uitbetaald worden, niet integraal terugbetaald worden door de federale overheid.

Bovendien zal de werklast voor de OCMW's aanzienlijk toenemen, aangezien veel meer personen aanspraak kunnen maken op een voorschottenregeling.

De vertegenwoordigers van de OCMW's hebben er dan ook terecht op aangedrongen dat de toegekende voorschotten integraal zouden worden terugbetaald. Het standpunt van de afdeling OCMW's van de Vereniging van Steden en Gemeenten is ondubbelzinnig : er mogen geen nieuwe lasten afgewenteld worden op de gemeenten.

De wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 2002) voorziet bijvoorbeeld in een financiële toelage van de federale overheid voor de bijkomende taken die de OCMW's moeten vervullen : per dossier wordt een toelage van 250 EUR op jaarbasis aan de OCMW's verleend als tegemoetkoming in de personeelskosten. De wetgever heeft dus erkend dat men geen nieuwe opdrachten aan de OCMW's kan toevertrouwen zonder hiervoor de nodige werkingsmiddelen ter beschikking te stellen.

(voir, par exemple, la proposition de loi créant et organisant un fonds national des créances alimentaires - Doc. Chambre 181/1 - 91/92).

Dès lors, le groupe PS reste favorable à la création d'un Fonds des créances alimentaires. Dans l'amendement de synthèse n° 112 à l'examen, amendement qui résulte du compromis qu'ont dégagé entre eux plusieurs députés et le gouvernement, on choisit toutefois de continuer à confier le paiement des avances aux CPAS.

Avant d'expliquer le point de vue de son groupe, l'intervenant souhaite formuler quelques réflexions à propos de l'exposé du ministre des Finances.

Le remboursement intégral, par le pouvoir fédéral, des allocations octroyées par le CPAS ne se limite pas aux montants qui ont été payés aux demandeurs d'asile. Les aides accordées par le CPAS aux personnes régularisées, aux réfugiés reconnus et à toutes les personnes inscrites au registre des étrangers sont aussi remboursées entièrement. Lorsque ces dernières personnes sont inscrites au registre de la population, le remboursement est limité à 50%. Il existe donc plusieurs catégories pour lesquelles un remboursement à 100% est bel et bien prévu.

L'intervenant se demande pour quelle raison une contribution financière est demandée aux pouvoirs locaux, étant donné que les avances qui sont payées par les CPAS ne sont pas remboursées intégralement par le pouvoir fédéral.

En outre, la charge de travail des CPAS augmentera considérablement, étant donné qu'un nombre beaucoup plus élevé de personnes pourront prétendre au régime des avances.

Les représentants des CPAS ont dès lors insisté, à juste titre, pour que les avances accordées soient remboursées intégralement. Le point de vue de la section CPAS de l'Union des villes et communes est sans équivoque: les communes ne peuvent se voir imposer de nouvelles charges.

La loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale (*Moniteur belge* du 31 juillet 2002) prévoit, par exemple, l'octroi d'une subvention de l'autorité fédérale aux CPAS pour les missions supplémentaires qu'ils doivent accomplir : par dossier, une subvention de 250 euros est accordée sur base annuelle aux CPAS à titre d'intervention dans les frais de personnel. Le législateur a donc reconnu que l'on ne pouvait pas confier de nouvelle mission aux CPAS sans leur accorder les moyens de fonctionnement nécessaires.

Subamendement nr. 118 van de heer Mayeur c.s. (DOC 50 1627/013) strekt er dan ook toe te zorgen voor een integrale terugbetaling door de federale overheid van de door de OCMW's toegekende voorschotten.

Subamendement nr. 117 van dezelfde indieners (DOC 50 1627/013) beoogt te voorzien in een toelage van 250 EUR ter dekking van de toegenomen werklast die de uitbreiding van de voorschottenregeling via het OCMW zal veroorzaken.

De spreker gaat er niet mee akkoord dat de toegang tot het recht inzake voorschotten op de onderhoudsuitkeringen wordt onderworpen aan een inkomensgrens. Net zoals het recht op kinderbijslag gaat het hier om een universeel recht dat niet afhankelijk mag worden gemaakt van al dan niet overschrijden van een maximumgrens van bestaansmiddelen.

Subamendement nr. 116 van dezelfde indieners (DOC 50 1627/013) heeft tot doel het recht inzake voorschotten op de onderhoudsuitkeringen niet meer te onderwerpen aan maximale maandelijkse bestaansmiddelen.

De spreker is dus van oordeel dat het overkoepelend amendement nr. 112 op een aantal essentiële punten grondig moet worden bijgestuurd. Indien de OCMW's geen bijkomende middelen krijgen, zullen ze niet in staat zijn de toevloed van aanvragen – die zich ongetwijfeld zal voordoen – op een efficiënte en correctie manier te behandelen.

Zonder de integrale terugbetaling en een fatsoenlijke tegemoetkoming voor de toegenomen werkbelasting, is het zinloos een nieuw recht te creëren, aangezien de rechthebbenden geconfronteerd zullen worden met een ontoereikende dienstverlening.

Mevrouw Jacqueline Herzet (MR) wijst erop dat het oorspronkelijke wetsvoorstel de oprichting van een alimentatiefonds beoogde om ervoor te zorgen dat een door een gerechtelijke uitspraak erkend recht zou worden nageleefd. Bij de uitwerking van het wetsvoorstel konden de indieners rekenen op de steun van de minister van Financiën en diens administratie.

Vervolgens werd dit oorspronkelijk wetsvoorstel grondig besproken in de commissie voor de Financiën en de Begroting.

Het geamendeerde wetsvoorstel (zie het eerste *overkoepelend amendement nr. 111 – DOC 50 1627/009*) stuitte evenwel op het veto van de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, die vond dat het voorstel misbruiken in de hand zou werken.

Na overleg met de eerste minister, de minister van Financiën en de minister van Begroting werd een compromis uitgewerkt waarbij het OCMW wel nog de voor-

Le sous-amendement n° 118 de M. Mayeur et consort (DOC 50 1627/013) vise dès lors à prévoir le remboursement intégral, par l'autorité fédérale, des avances octroyées par les CPAS.

Le sous-amendement n° 117 des mêmes auteurs (DOC 50 1627/013) vise à prévoir une subvention de 250 euros afin de couvrir le surcroît de travail qu'entraînera l'extension du système des avances.

L'intervenant ne peut pas accepter que l'ouverture du droit aux avances sur pension alimentaire soit réservée aux personnes ne dépassant pas un plafond de revenus déterminé. À l'instar du droit aux allocations familiales, il s'agit, en effet, en l'occurrence, d'un droit universel dont on ne peut pas subordonner la jouissance au non-dépassement d'un plafond de ressources.

Le sous-amendement n° 116 des mêmes auteurs (DOC 50 1627/013) vise à ne plus subordonner l'ouverture du droit aux avances sur pension alimentaire à un plafond de ressources mensuelles.

L'intervenant estime donc que l'amendement de synthèse n° 112 doit être modifié en profondeur sur un certain nombre de points essentiels. S'ils ne reçoivent pas de moyens supplémentaires, les CPAS ne seront pas en mesure de gérer efficacement et correctement l'afflux de demandes auquel il faut s'attendre.

Il serait absurde de créer un nouveau droit sans prévoir le remboursement intégral et une intervention adéquate pour le surcroît de travail, étant donné que, dans ce cas, il serait impossible de satisfaire vraiment les personnes pouvant y prétendre.

Mme Jacqueline Herzet (MR) rappelle que la proposition de loi initiale visait à créer un fonds des créances alimentaires destiné à garantir l'exécution d'un droit reconnu par une décision de justice. Les auteurs ont pu compter sur le soutien du ministre des Finances et de son administration pour l'élaboration de la proposition de loi.

Par la suite, cette proposition de loi initiale a fait l'objet d'un examen approfondi en commission des Finances et du Budget.

La proposition de loi amendée (voir le premier amendement de synthèse n° 111 – DOC 50 1627/009) s'est toutefois heurtée au veto du vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, qui a estimé que la proposition favoriserait les abus.

La concertation avec le premier ministre, le ministre des Finances et le ministre du Budget a permis de déboucher sur un compromis aux termes duquel les CPAS

schotten zou uitbetalen, maar niet langer verantwoordelijk zou zijn voor de invordering van de achterstallige alimentatie.

De spreekster is het eens met de kritiek dat het ter bespreking voorliggende overkoepelende amendement nr. 112 een stap achteruit is ten opzichte van het oorspronkelijke wetsvoorstel, maar wijst erop dat de indieners van het oorspronkelijke wetsvoorstel tijdens het overleg met de regering toch nog heel wat uit de brand hebben kunnen slepen : de voorschotten per kind stijgen van 125 naar 175 euro en de inkomensgrens voor wie een beroep wil doen op voorschotten wordt opgetrokken.

De tegemoetkoming van de federale overheid aan de OCMW's is ontoereikend. *Subamendement nr. 115 (DOC 50 1627/013) van mevrouw Herzet c.s.* strekt er dan ook toe de terugbetaling van de federale overheid te verhogen van negentig tot vijftiennegentig procent van de door de OCMW's toegekende voorschotten.

De spreekster blijft voorstander van het oorspronkelijke idee van de oprichting van een alimentatiefonds. Als burgemeester is ze ook voorstander van de integrale terugbetaling van de voorschotten en van een bijkomende tegemoetkoming vanwege de federale overheid. Ze kan alleen maar vaststellen dat sommige ministers binnen de regering zich hiertegen verzetten.

Tijdens de stemming in de plenaire vergadering zal iedereen zijn verantwoordelijkheid moeten opnemen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) wijst erop dat de minister van Begroting heeft verklaard dat de verdere afhandeling van dit wetsvoorstel tot het parlementair initiatief behoort. Het is dus aan de commissie om uit te maken welke beleidsoriëntaties moeten worden genomen.

De minister van Financiën merkt op dat de regering geen bezwaar heeft om de terugbetaling van de voorschotten op te trekken tot 95 pct in plaats van de voorgeschiedene 90 pct.

Bovendien kan de commissie – indien ze dit wil – beslissen om het oorspronkelijke idee van de oprichting van een alimentatiefonds opnieuw op te nemen. De commissie zal een keuze moeten maken tussen de uitbreiding van de voorschottenregeling via het OCMW en de oprichting van een alimentatiefonds.

Mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) sluit zich aan bij de uiteenzetting van mevrouw Herzet. De kritiek dat men overhaast tewerk gaat is onterecht. Alle facetten van het wetsvoorstel zijn reeds uitvoerig aan bod gekomen tijdens de voorbije commissiebesprekingen.

Het zou getuigen van politiek onfatsoen indien deze commissie er niet zou in slagen resultaten te boeken, te

continueren te versen de avances, mais ne seraient plus responsables du recouvrement des arriérés de créances alimentaires.

Si l'intervenante déclare partager la critique selon laquelle l'amendement de synthèse n° 112 à l'examen représente une régression par rapport à la proposition de loi initiale, elle souligne toutefois que les auteurs de la proposition de loi initiale sont tout de même parvenus à obtenir pas mal d'avancées dans le cadre de la concertation avec le gouvernement : les avances par enfant sont passées de 125 à 175 euros et la limite de revenus des créanciers alimentaires sollicitant les avances a été relevée.

L'allocation de l'État fédéral aux CPAS est insuffisante. *Le sous-amendement n° 115 de Mme Herzet et consorts (DOC 50 1627/013)* tend par conséquent à porter de nonante à nonante-cinq pour cent le remboursement par l'État fédéral des avances octroyées par les CPAS.

L'intervenante continue de défendre l'idée initiale de création d'un fonds des créances alimentaires. En tant que bourgmestre, elle se prononce également en faveur du remboursement intégral des avances et du versement d'une allocation complémentaire par l'État fédéral. Elle ne peut que constater l'opposition de certains membres du gouvernement à cette idée.

Chacun devra prendre ses responsabilités lors du vote en assemblée plénière.

M. Olivier Maingain, président, (MR) souligne que le ministre du Budget a déclaré que la poursuite de l'examen de cette proposition de loi relevait de l'initiative parlementaire. C'est dès lors à la commission qu'il appartient de déterminer les orientations politiques qu'il faut prendre.

Le ministre des Finances fait observer que le gouvernement ne voit pas d'objection à ce que le remboursement des avances passe de 90%, comme c'était prévu, à 95%. De plus, la commission peut - si elle le souhaite - décider de reprendre l'idée initiale de la création d'un fonds alimentaire. La commission devra cependant faire un choix entre l'élargissement du régime des avances par l'entremise des CPAS et la création d'un fonds des créances alimentaires.

Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) souscrit aux propos de Mme Herzet. Il est injuste de soutenir que les travaux ont été précipités, toutes les facettes de la proposition de loi ayant, en effet, déjà été suffisamment discutées en commission.

Il serait indécent sur le plan politique que cette commission ne parvienne à aucun résultat, et ce, d'autant

meer daar er zo lang wordt uitgekeken naar een oplossing voor het aanslepende probleem van de alimentatievorderingen.

De Agalev-Ecolo-fractie blijft gewonnen voor de oprichting van een alimentatiefonds, maar kan ook instemmen met het compromisvoorstel dat nu ter tafel ligt, waardoor meer mensen een beroep zullen kunnen doen op de voorschottenregeling en dat de garantie biedt dat de terugvordering ernstig zal worden aangepakt.

Vanwege budgettaire beperkingen is het wellicht niet mogelijk om de voorschotten van de OCMW's integraal terug te betalen. De spreekster is dan ook gewonnen voor het subamendement nr. 115 van mevrouw Herzet om de terugbetaling te verhogen tot 95 pct. Men kan toch moeilijk de bijdrage van de onderhoudsgerechtigden verhogen ?

De geplande evaluatie die moet aanduiden welke aspecten van de regeling moeten worden bijgestuurd, zal van cruciaal belang zijn. Op grond van de bevindingen van deze evaluatie kunnen de nodige aanpassingen worden aangebracht.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) is het voor een groot stuk eens met de standpunten die werden vertolkt door mevrouw Herzet en mevrouw Grauwels. Indien de commissie er niet in slaagt een aanvaardbaar compromis uit te werken en zich halsstarrig blijft vastpinnen op de meest wenselijke oplossing, is de kans reëel dat er helemaal geen resultaten worden geboekt.

Het compromis dat nu wordt besproken, vertoont inderdaad zwakke punten. De spreekster heeft er de grootste moeite mee dat men een bepaalde inkomensgrens niet mag overschrijden om een beroep te kunnen doen op de voorschottenregeling. Een recht dat is toegekend bij een uitspraak van een rechtbank, zou in principe onbeperkt eisbaar moeten zijn.

Toch wordt er op essentiële punten aanzienlijke vooruitgang geboekt : de voorschottenregeling wordt uitgebreid naar ex-echtgenoten, het bedrag van de voorschotten wordt opgetrokken en de inkomensgrens wordt verhoogd zodat meer mensen in aanmerking zullen komen.

Als gevolg van niet-nagekomen alimentatieverplichtingen belanden mensen in de armoede. Jarenlang wachten de betrokkenen reeds tevergeefs op een oplossing voor deze schrijnende toestanden.

De spreekster pleit er dan ook voor dat het tot stand gekomen compromis zou worden uitgevoerd.

Aan de klacht van de OCMW's dat de voorschotten slechts voor 90 pct worden terugbetaald, wordt gedeel-

que l'on attend déjà depuis longtemps que soit réglé le problème des créances alimentaires, problème qui est en suspens depuis plusieurs années.

S'il reste acquis à la création d'un fonds des créances alimentaires, le groupe Agalev-Ecolo est néanmoins disposé à soutenir la proposition de compromis actuellement proposée, et ce, dès lors qu'un plus grand nombre de personnes pourra faire appel au régime des avances, et que ce compromis permet de garantir que le problème du recouvrement sera abordé sérieusement.

Compte tenu des limitations budgétaires, il n'est sans doute pas possible de rembourser intégralement les avances consenties par les CPAS. L'intervenante soutient dès lors le sous-amendement n° 115 de Mme Herzet, qui tend à porter leur remboursement à 95%. Il est vrai qu'on peut difficilement augmenter l'intervention du créancier d'aliments.

L'évaluation prévue, qui devra indiquer les aspects de la réglementation concernée qu'il y a lieu de corriger, sera primordiale. C'est en effet sur la base de cette dernière que les adaptations requises pourront être effectuées.

Mme Fientje Moerman (VLD) partage largement les points de vue exprimés par Mme Herzet et Mme Grauwels. Si la commission ne parvient pas à dégager un compromis acceptable et s'obstine à vouloir imposer la solution la plus souhaitable, le risque que l'on n'obtienne aucun résultat est réel.

Il est clair que le compromis à l'examen présente des faiblesses. L'intervenante a beaucoup de mal à accepter qu'au-delà d'un certain plafond de revenus, on ne puisse pas recourir au régime des avances. En principe, un droit accordé en vertu d'une décision judiciaire devrait être exigible sans limite.

Il n'en demeure pas moins que des progrès sont engrangés sur des points essentiels : le régime des avances est étendu aux ex-conjoints, le montant des avances est augmenté et le plafond des revenus est relevé de sorte que davantage de personnes pourront entrer en ligne de compte.

Le non-respect des obligations en matière de pension alimentaire fait basculer certaines personnes dans la pauvreté. Cela fait déjà des années que les intéressés attendent en vain que l'on résolve ces situations dramatiques.

L'intervenante demande dès lors que le compromis intervenu soit mis en œuvre.

Quant à la critique formulée par les CPAS, qui se plaignent que les avances ne soient remboursées qu'à hau-

telijk tegemoet gekomen door subamendement nr. 115 dat voorziet in een terugbetaling ten belope van 95 pct. Verder beklagen de OCMW's zich erover dat de terugbetalingen te laat tot stand komen. Aan deze eis kan via een snellere terugbetaling tegemoet worden gekomen.

De spreekster sluit zich aan bij het standpunt van mevrouw Grauwels om op basis van de resultaten van de eerste evaluatie bepaalde facetten van het compromisvoorstel bij te sturen.

Vooraf vanwege het gebrek aan de noodzakelijke budgettaire ruimte heeft men het oorspronkelijke ambitieuze wetsvoorstel moeten afzwakken.

Met het oog op de eerste evaluatie vestigt de spreker de aandacht op een mogelijk denkspoor op basis waarvan men over voldoende budgettaire middelen zou kunnen beschikken.

Onderhoudsplichtigen kunnen de betaalde onderhoudsgelden ten belope van 80 % aftrekken van hun belastbaar inkomen. Tijdens een hoorzitting in de commissie voor de Sociale Zaken zijn merkwaardige zaken aan het licht gekomen in verband met de fiscale aftrekbaarheid van onderhoudsgelden. Op grond van de cijfergegevens van het aanslagjaar 1998 kan men vaststellen dat er bij de onderhoudsplichtigen voor 20 miljard BEF onderhoudsgelden wordt afgetrokken in de personenbelasting, terwijl er slechts 13 miljard BEF onderhoudsgelden wordt belast bij de onderhoudsgerechtigden. Zeven miljard wordt dus niet belast, omdat de onderhoudsgerechtigden vaak kinderen zijn die geen belastbaar inkomen hebben. Herrekenen men dit bedrag naar 80 %, dan komt men tot het besluit dat 5 miljard BEF onderhoudsgelden door de belastingbetaler gefinancierd wordt. Is dit sociaal rechtvaardig? Het recht op de voorschottenregeling wordt gekoppeld aan een inkomensgrens, terwijl de onderhoudsplichtigen onderhoudsgelden zonder enige begrenzing kunnen aftrekken in de personenbelasting. Moet de fiscale aftrekbaarheid van onderhoudsgelden ook niet beperkt worden tot een bepaald bedrag? Naar aanleiding van de eerste evaluatie zouden de fiscale opbrengsten van een dergelijke maatregel aangewend kunnen worden voor een integrale terugbetaling van de OCMW-voorschotten en om de inkomensgrenzen verder te verhogen die nu zijn vastgesteld om in aanmerking te komen voor een voorschot.

De heer Claude Eerdekens (PS) is van mening dat de problematiek van de fiscale aftrekbaarheid van de onderhoudsgelden niet gekoppeld mag worden aan de regeling voor achterstallige alimentatiegelden. Hiermee komt men geen stap dichterbij een oplossing.

teur de 90%, le sous-amendement n° 115 y répond en partie en prévoyant un remboursement à hauteur de 95%. Les CPAS se plaignent par ailleurs des remboursements tardifs. Une accélération des remboursements peut répondre à cette doléance.

L'intervenante se rallie aux propos de Mme Grauwels qui propose de se baser sur les résultats de la première évaluation pour corriger certaines facettes de la proposition de compromis.

C'est surtout à défaut de pouvoir disposer de la marge budgétaire nécessaire qu'il a fallu revoir à la baisse les ambitions très élevées de la proposition de loi initiale.

En vue de la première évaluation, l'intervenante attire l'attention sur une piste de réflexion qui pourrait permettre de disposer de moyens budgétaires suffisants.

Les débiteurs d'aliments peuvent déduire les pensions alimentaires payées de leur revenu imposable à concurrence de 80%. Une audition en commission des Affaires sociales a permis de mettre en évidence des éléments surprenants à propos de la déductibilité fiscale des pensions alimentaires. Il ressort en effet des chiffres de l'exercice d'imposition 1998 que, dans le chef des débiteurs d'aliments, un montant de 20 milliards de francs belges en pensions alimentaires a été déduit à l'impôt des personnes physiques, alors que seulement 13 milliards de francs belges ont été imposés dans le chef des bénéficiaires de pensions alimentaires. Cette différence se justifie-t-elle d'un point de vue social? En effet, le droit de bénéficier du régime d'avances est lié à un plafond de revenus, alors que les débiteurs d'aliments peuvent déduire les pensions alimentaires à l'impôt des personnes physiques sans la moindre limitation. La déductibilité fiscale ne doit-elle pas également être limitée à un montant déterminé? À l'occasion de la première évaluation, les recettes fiscales d'une telle mesure pourraient être affectées à un remboursement intégral des avances accordées par les CPAS et à un nouveau relèvement des plafonds de revenus qui sont actuellement fixés pour pouvoir bénéficier d'une avance.

M. Claude Eerdekens (PS) estime qu'il ne faut pas lier la problématique de la déductibilité fiscale des pensions alimentaires à la réglementation à instaurer pour assurer le paiement des arriérés de ces pensions. Établir un tel lien n'aidera certainement pas à dégager une solution.

Het denkspoor van mevrouw Moerman is niet zonder gevaar. Het zou tot gevolg kunnen hebben dat de onderhoudsgelden in de toekomst beperkt worden tot het fiscaal aftrekbaar bedrag. Bij het vaststellen van onderhoudsgelden houdt de rechter er op dit ogenblik rekening mee dat deze bedragen fiscaal aftrekbaar zijn.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) merkt op dat de rechters niet verplicht zijn om rekening te houden met de fiscale aftrekbaarheid. Het bedrag van de toegekende onderhoudsgelden kan steeds worden herzien.

De fiscale aftrekbaarheid van onderhoudsgelden kan trouwens worden beschouwd als een vorm van fiscale discriminatie tussen gescheiden en gehuwde ouders, aangezien deze laatsten alleen maar aanspraak kunnen maken op de fiscale aftrek voor kinderen ten laste.

De heer Claude Eerdekens (PS) deelt mee dat hij nog steeds een voorstander is van het oorspronkelijke idee om een alimentatiefonds op te richten. Volgens hem blijft dit de beste oplossing.

Vanwege budgettaire overwegingen werd dit denkspoor verlaten. Tijdens het overleg heeft de minister van Begroting gesteld dat het compromis de gemeenten niet zou opzadelen met bijkomende financiële kosten. Nu blijkt dat 10 pct van de voorschotten ten laste worden gelegd van de OCMW's. De PS-fractie verzet er zich met klem tegen dat er nieuwe lasten worden doorgeschoven naar de gemeenten. Indien de federale wetgever een regeling wenst uit te werken voor de achterstallige alimentatiegelden, moet hij hiervoor ook de financiële verantwoordelijkheid opnemen. Het kan absoluut niet dat er kosten worden afgewenteld op de gemeentefinanciën, die zich reeds in bijzonder precaire situatie bevinden.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat het parlement bij het zoeken naar een oplossing wel degelijk over manoeuvreerruimte beschikt. Door te voorzien in een systeem dat na verloop van tijd kan worden bijgestuurd, moet men een consensus kunnen tot stand brengen, waarin de meeste fracties zich kunnen terugvinden.

Als de commissieleden daarentegen halsstarrig de eigen standpunten blijven verdedigen, kan er geen vooruitgang worden geboekt.

Mevrouw Magda De Meyer (SPA) is van mening dat het compromisvoorstel toch een antwoord biedt op een groot maatschappelijk probleem. Het zou niet verantwoord zijn dat alleenstaande vrouwen met kinderen die vanwege niet-betaalde onderhoudsgelden in de armoede en de bestaansonzekerheid dreigen te verzeilen, door een gebrek aan consensus in deze commissie nog langer in kou blijven staan.

La piste de réflexion suivie par Mme Moerman n'est pas exempte de danger et pourrait avoir pour conséquence que les pensions alimentaires soient désormais limitées au montant fiscalement déductible. Lorsqu'il fixe le montant de la pension alimentaire, le juge tient actuellement compte du fait que ce montant est déductible fiscalement.

Mme Fientje Moerman (VLD) fait observer que les juges ne sont pas obligés de tenir compte de la déductibilité fiscale. Le montant des pensions alimentaires allouées peut toujours être revu.

La déductibilité fiscale des pensions alimentaires peut d'ailleurs être considérée comme une forme de discrimination fiscale entre parents divorcés et parents mariés, étant donné que ces derniers peuvent uniquement bénéficier de la déduction fiscale pour enfants à charge.

M. Claude Eerdekens (PS) fait savoir qu'il est toujours favorable à l'idée initiale de créer un fonds des créances alimentaires. Il estime que la création d'un tel fonds demeure la meilleure solution.

Cette piste de réflexion a été abandonnée pour des raisons budgétaires. Au cours de la concertation, le ministre du Budget a indiqué que le compromis n'entraînerait pas de coûts supplémentaires pour les communes. Or, il s'avère à présent que 10% des avances seraient à la charge des CPAS. Le groupe PS s'oppose avec vigueur à ce que de nouvelles charges soient reportées sur les communes. S'il souhaite élaborer des règles concernant les arriérés de pensions alimentaires, le législateur fédéral doit en assumer également la responsabilité financière. Les coûts résultant de l'instauration de telles règles ne sauraient en aucun cas être reportés sur les finances communales, dont l'état est déjà particulièrement précaire.

M. Olivier Maingain (MR), président, fait observer que le parlement dispose bel et bien d'une marge de manoeuvre pour chercher une solution. En prévoyant un système qui peut être corrigé après un certain temps, il doit être possible de parvenir à un consensus auquel la plupart des groupes politiques peuvent se rallier.

Si, par contre, les membres de la commission continuent à défendre obstinément leur propre point de vue, aucun progrès ne pourra être réalisé.

Mme Magda De Meyer (SPA) estime que la proposition de compromis offre tout de même une réponse à un grave problème de société. Il serait inadmissible que des femmes seules avec enfants qui, du fait du non-paiement de pensions alimentaires, risquent de basculer dans la pauvreté et l'insécurité d'existence, soient encore longtemps abandonnées à leur sort en raison d'une absence de consensus au sein de la commission.

De sterkte van het compromis is dat de nabijheid van het OCMW voor het toekennen van de voorschotten gecombineerd wordt met de slagkracht van de FOD Financiën voor de invordering van de achterstallen. Door de oprichting van aparte loketten vermijdt men ook dat de regeling gestigmatiseerd wordt als een bijstandssysteem.

Eigenlijk moet alleen nog een oplossing worden gevonden voor één pijnpunt : de terugbetaling van de door het OCMW toegekende voorschotten. Ondertussen is het oorspronkelijke terugbetalingspercentage van 90 pct reeds opgetrokken tot 95 pct.

De spreekster stelt voor om de evaluatie niet te beperken tot de FOD Financiën, maar ook betrekking te laten hebben op de OCMW's. Alle financiële aspecten moeten tijdens de evaluatie aan bod kunnen komen. Artikel 29 van het overkoepelend amendement nr. 122 (DOC 50 1627/012) moet dus op bepaalde punten worden bijgestuurd.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) wijst erop dat over deze problematiek lange en grondige besprekingen zijn gevoerd, waarbij alle pro en contra's uitvoerig aan bod zijn gekomen. Het ogenblik is nu aangebroken om kleur te bekennen.

Het compromisvoorstel wordt blijkbaar slechts gesteund door een deel van de meerderheid. Als lid van de oppositie acht de spreker zich niet gebonden door dit compromis, dat weliswaar een stap in de goede richting is, maar op een aantal vlakken toch niet voldoet aan de verwachtingen.

Door een efficiëntere aanpak vanwege het gerecht zou dit maatschappelijk probleem veel beter bestreden kunnen worden. Justitie treedt te laks op bij familieverlating. Het gerecht beschikt bovendien over onvoldoende middelen om te werken aan een doeltreffende conflictpreventie.

De door het heer Mayeur c.s. ingediende subamendementen nrs. 116, 117 en 118 (DOC 50 1627/013) kunnen op de steun van de spreker rekenen, aangezien ze blijk geven van een grote sociale bezorgdheid.

Het is deontologisch niet verantwoord dat het federale beleidsniveau maatregelen neemt die een negatieve budgettaire weerslag hebben op het gemeentelijk beleidsniveau. Door de peperdure politiehervorming en de liberalisering van de energiemarkt verkeren vele gemeenten reeds in financiële moeilijkheden.

De CD&V-fractie is bereid mee te werken aan een consensus. De regering stelt een terugbetaling voor ten belope van 95 pct. De spreker was er voorstander van om de 10 pct waarmee de door de onderhoudsplichtige verschuldigde bedragen worden verhoogd, te verdelen

La force du compromis réside dans le fait que la proximité du CPAS pour l'octroi d'avances est combinée avec l'efficacité du SPF Finances pour le recouvrement des arriérés. En créant des guichets distincts, on évite également que le régime instauré soit perçu comme un système d'assistance.

Il ne reste en fait plus qu'une solution à trouver pour un point délicat : le remboursement des avances consenties par les CPAS. Chemin faisant, le pourcentage de remboursement initial de 90 % a été porté à 95 %.

L'intervenante propose de ne pas limiter l'évaluation au SPF Finances, mais d'y inclure également les CPAS. Tous les aspects financiers doivent être abordés au cours de l'évaluation. L'article 29 de l'amendement de synthèse n° 112 (DOC 50 1627/012) doit donc être corrigé sur certains points.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) fait observer que cette problématique a déjà fait l'objet de discussions longues et approfondies au cours desquelles tous les arguments favorables et défavorables ont été abondamment développés. Il est temps à présent d'annoncer la couleur.

La proposition de compromis n'est visiblement soutenue que par une partie de la majorité. En tant que membre de l'opposition, l'intervenant ne s'estime pas lié par ce compromis, qui constitue, certes, un pas dans la bonne direction, mais qui, à certains égards, ne répond pas aux attentes.

Une action plus efficace de la justice permettrait de mieux lutter contre ce problème de société. La Justice fait preuve d'un trop grand laxisme dans les cas d'abandon de famille. Elle ne dispose en outre pas des moyens suffisants pour élaborer un système efficace de prévention des conflits.

Les amendements n°s 116, 117 et 118 (DOC 50 1627/013) présentés par M. Mayeur et consorts bénéficient du soutien de l'intervenant, étant donné qu'ils témoignent d'une grande préoccupation sociale.

Il est déontologiquement inacceptable que le pouvoir fédéral prenne des mesures ayant une incidence budgétaire négative au niveau communal. La réforme des polices extrêmement coûteuse et la libéralisation du marché de l'énergie ont déjà placé de nombreuses communes dans une position financière difficile.

Le groupe CD&V est disposé à participer à un consensus. Le gouvernement propose un remboursement à concurrence de 95%. L'intervenant souhaitait répartir la majoration de 10 % des sommes dues par le débiteur d'aliments entre les autorités fédérale et communales,

tussen de federale en gemeentelijke overheid, waardoor de OCMW's dus ten belope van 105 pct zouden worden terugbetaald. Het subamendement nr. 118 dat voorziet in een terugbetaling ten belope van 100 pct, vormt een billijk compromis tussen beide standpunten.

De heer Éric van Weddingen (MR) merkt op dat het goedkeuren van subamendementen die de opheffing van de inkomensgrens en de integrale terugbetaling van de OCMW-voorschotten beogen, eigenlijk tot gevolg heeft dat men terugkeert naar de ideeën die zijn opgenomen in het oorspronkelijke wetsvoorstel. Aangezien er over een aantal punten blijkbaar moeilijk een consensus kan worden bereikt, stelt hij voor zowel *het overkoepelend amendement nr. 111* waarin het oorspronkelijke idee van de oprichting van een alimentatiefonds is opgenomen als *het overkoepelend amendement nr. 112* dat de weergave is van het compromis met de regering, ter stemming voor te leggen.

De heer Jean-Pierre Viseur (cdH) is het eens met de heer van Weddingen. Volgens hem is geen vergelijk mogelijk tussen die twee oplossingen (oorspronkelijk wetsvoorstel of amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s.). Het pijnpunt heeft immers geen betrekking op de toekenning van een ruimere maatschappelijke bijstand maar op de erkenning van een recht dat gepaard gaat met straffen. De onmacht voor de Staat om dat recht in acht te doen nemen door de rechterlijke beslissingen terzake correct uit te voeren, doet een echt maatschappelijk probleem rijzen. Dat recht is duidelijk een bevoegdheid van de federale Staat.

Het oorspronkelijke wetsvoorstel belast de OCMW's (die instellingen dicht bij de burger zijn) met de ontvangst van de alimentatiegerechtigden en met de behandeling van hun dossier. In Frankrijk wordt die rol vervuld door de *«procureur de la République»*. Het lid heeft reeds tijdens vorige besprekingen gesuggereerd de beslagrechter met die taak te belasten.

De heer Viseur vindt dat de diensten van de OCMW's terzake door de Staat moeten worden betaald omdat de OCMW's in feite een gedeconcentreerde Staatstaak vervullen. Het betreft trouwens een werk dat zeer verschillend is van de sociale taken waarmee de OCMW's normaliter zijn belast.

Indien een meerderheid van de leden zich achter amendement nr. 112 zou scharen, mag volgens de spreker in geen geval een compromis worden gezocht over het tarief van de terugbetaling van de door de OCMW's overgemaakte voorschotten of over de aard van de aansprakelijkheid van de Staat via het Fonds voor alimentatievorderingen (het lid wijst in dat opzicht op de

ce qui permettrait aux CPAS d'être remboursés à concurrence de 105%. Le sous-amendement n° 118, qui prévoit un remboursement de 100%, constitue un compromis équitable entre ces deux solutions.

M. Éric van Weddingen (MR) fait observer qu'en adoptant des sous-amendements tendant à supprimer le plafond de revenus et à faire rembourser intégralement les avances des CPAS, on en revient en fait aux idées de la proposition de loi initiale. Étant donné qu'un consensus pourra difficilement se dégager sur un certain nombre de points, l'intervenant propose de mettre aux voix tant l'amendement de synthèse n° 111, qui reprend l'idée originale de la création d'un fonds des créances alimentaires, que l'amendement de synthèse n° 112, qui traduit le compromis conclu avec le gouvernement.

M. Jean-Pierre Viseur (cdH) souscrit aux propos de M. van Weddingen. Il n'existe, selon lui, pas de compromis possible entre les deux options (proposition de loi initiale ou amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts). En effet, la problématique visée porte non pas sur l'octroi d'une aide sociale étendue mais concerne en fait la reconnaissance d'un droit assorti de sanctions pénales. L'incapacité de l'État à faire respecter ce droit en exécutant correctement les décisions de justice en la matière pose un véritable problème de société. Le droit dont question relève clairement de la compétence de l'État fédéral.

La proposition de loi initiale confie aux CPAS, organismes de proximité, le soin d'accueillir les créanciers d'aliments et de traiter leurs dossiers. En France, ce rôle est joué par le procureur de la République. Lors de précédentes discussions, le membre avait également suggéré de confier cette tâche au juge des saisies.

M. Viseur estime que les services rendus par les CPAS dans ce domaine doivent être rémunérés par l'État étant donné que ceux-ci remplissent en fait une mission déconcentrée de l'État. Il s'agit d'ailleurs d'un travail très différent des missions d'ordre social qui sont normalement dévolues aux CPAS.

Si une majorité des membres devait se rallier à l'amendement n° 112, l'intervenant est d'avis que le compromis ne peut en tout cas pas être recherché au niveau du taux de remboursement des avances versées par les CPAS ou de la nature de la responsabilité de l'État à travers le Fonds des créances alimentaires (à cet égard, le membre souligne le rôle déterminant joué par le Tré-

beslissende rol van de *Trésor public* in Frankrijk, die het best in staat is om de terugvordering van de verschuldigde bedragen te waarborgen). De enige mogelijkheid bestaat er dus in het maximumbedrag van het voorschot mettertijd aan te passen, waarbij aanvankelijk een vrij laag bedrag wordt vastgesteld en de OCMW's een bijkomend bedrag storten aan de meest hulpbehoevenden. Het bedrag van het voorschot zou na een eerste evaluatie geleidelijk kunnen worden opgetrokken.

Opdat de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie minder terughoudend zou zijn, merkt het lid op dat het optreden van de FOD Financiën bij de terugvordering zeer snel een ontradend effect zal hebben voor de alimentatieplichtigen.

Wat voorts het begrotingsaspect betreft, zal de Staat niet alleen beschikken over het bedrag van de alimentatievorderingen die van de alimentatieplichtigen worden teruggevorderd, maar over 5 % die worden afgehouden van het hoofdbedrag van de alimentatievordering.

Bovendien zal de hoofdsom van de door de alimentatieplichtige verschuldigde bedragen worden verhoogd met 10 % voor de administratiekosten.

De heer Viseur betreurt met klem dat België nu pas een oplossing tracht te vinden voor dit probleem. De Franse wetgeving terzake dateert van 1975; ook in Nederland en in Duitsland werden maatregelen genomen.

Ter afronding stelt de spreker dat hij gekant is tegen amendement nr. 112, dat er alleen toe strekt een vorm van maatschappelijke bijstand te verruimen. Die oplossing is ondoeltreffend én onbillijk voor de gemeenten en de OCMW's. Amendement nr. 112 is een achteruitgang ten opzichte van de oorspronkelijke tekst van het wetsvoorstel. Volgens de heer Viseur moet het parlement terzake zijn verantwoordelijkheid nemen en de voorkeur geven aan de oorspronkelijke oplossing.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) herinnert eraan dat hij steeds voorstander is geweest van de aanvankelijk voorgestelde oplossing, die heel samenhangend is en die het mogelijk maakt te voorkomen dat het debat tot een twist tussen de gemeenschappen leidt. De Raad van State heeft die kwestie weliswaar beslecht in zijn advies van 9 juli 2002 (DOC 50 1627/011, blz. 4), maar de oprichting van een Fonds binnen de FOD Financiën is een betere waarborg om de bevoegdheid federaal te houden.

Volgens de spreker is een voorschottenregeling, die een verschil in behandeling instelt op grond van het in-

sor public en France, qui est le mieux à même d'assurer le recouvrement des sommes dues). La seule possibilité est donc de moduler dans le temps le montant maximum de l'avance, en fixant au départ un montant relativement faible, un complément étant versé par les CPAS aux plus démunis. Après une première évaluation, le montant de l'avance pourrait être progressivement augmenté.

Afin d'apaiser les réticences exprimées par le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, le membre fait remarquer que l'intervention du SPF Finances dans le recouvrement aura très rapidement un effet dissuasif sur les débiteurs.

En outre, pour ce qui est de l'aspect budgétaire, l'État disposera non seulement du montant des créances récupérées auprès des débiteurs d'aliments mais également d'un pourcentage de 5% prélevé sur le montant en principal de la créance.

De plus, le principal des sommes dues par le débiteur d'aliments sera majoré de 10% à titre de frais administratifs.

M. Viseur déplore avec force le retard avec lequel la Belgique tente de trouver une solution à ce problème. La législation française en la matière date de 1975. Des mesures ont également été prises aux Pays-Bas et en Allemagne.

En conclusion, l'intervenant marque son opposition à l'amendement n° 112, qui tend uniquement à étendre une forme d'aide sociale. Cette solution est à la fois inefficace et inéquitable pour les communes et les CPAS. L'amendement n° 112 représente un recul par rapport au texte initial de la proposition de loi.

Selon M. Viseur, il appartient au parlement de prendre ses responsabilités en la matière et de privilégier la solution de départ.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) rappelle qu'il a toujours privilégié la formule initialement proposée, qui a sa pleine cohérence et permet d'éviter le risque d'une communautarisation du débat. Même si le Conseil d'État a tranché cette question dans son avis du 9 juillet 2002 (DOC 50 1627/011, p. 4), le fait de créer un fonds au sein du SPF Finances garantit de manière plus certaine la compétence au niveau fédéral.

Selon l'orateur, un système d'avances qui crée une différence de traitement en fonction des revenus du

komen van de alimentatiegerechtigde, juridisch aanvechtbaar en kan die aanleiding geven tot een beroep bij het Arbitragehof. Ten aanzien van de doelstelling bestaat er immers geen enkel objectief argument om te kunnen verantwoorden dat de toegang tot het voorgestelde mechanisme wordt bepaald door het inkomen van de alimentatiegerechtigden. Het betreft immers een recht dat voortvloeit uit de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing, die derhalve niet onder de noemer maatschappelijke bijstand valt.

Bovendien houden de magistraten bij de bepaling van het bedrag van de uitkering tot onderhoud vaak reeds rekening met het inkomen van de (gewezen) echtgenoten. Waarom zouden die personen naderhand moeten worden benadeeld op grond van datzelfde inkomen bij de toekenning van eventuele voorschotten?

Gelet op de evolutie van de bespreking vraagt de heer Maingain zich af of niet zou kunnen worden voorzien in een progressief mechanisme (gespreid in de tijd). Aangezien de administratie wellicht niet onmiddellijk alle dossiers kan beheren, zou een geleidelijke totstandkoming van de regeling kunnen worden overwogen.

Waarom worden de OCMW's niet belast met de toekenning van de voorschotten gedurende een tijdspanne van twee jaar? De wet zou dan bepalen dat na die termijn een en ander automatisch overgaat naar het Fonds voor alimentatievorderingen, waarvoor alleen de FOD Financiën bevoegd is. Vanaf dan zou de bovengrens van het inkomen die is vastgesteld om voorschotten te kunnen krijgen, worden afgeschaft.

Voor de overgangsperiode van twee jaar moet dan nog het tarief worden vastgesteld van de terugbetaling door de Staat van de door de OCMW's toegekende voorschotten. Ook hier zou kunnen worden gedacht aan een geleidelijke totstandkoming.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) stelt vast dat alle sprekers in de commissie de voorkeur geven aan de oplossing die erin bestaat een Fonds voor alimentatievorderingen op te richten. Dat is overigens ook gebeuren in de loop van de jaren die zijn besteed aan de voorbereiding en de bespreking van wetsvoorstel DOC 50 1627/001. Niettemin is het van belang een oplossing te vinden waarover bij alle betrokkenen de grootst mogelijke eensgezindheid bestaat.

De spreekster wijst erop dat zelfs Tunesië al over een wetgeving terzake beschikt. Het is dus hoog tijd dat ons land zijn achterstand op dit vlak wegwerkt.

In de ontwerpbegroting 2003 zijn uitsluitend de kredieten opgenomen die nodig zijn voor de financiering van de huidige (beperkte) regeling, waarbij de OCMW's voorschotten uitkeren. Zoals de vice-eerste minister en

créancier d'aliments peut être juridiquement critiqué et faire l'objet d'un recours à la Cour d'Arbitrage. Par rapport à l'objectif poursuivi, il n'existe en effet aucun argument objectif permettant de justifier que ce soit le niveau de revenus des créanciers d'aliments qui détermine ou non l'accès au mécanisme proposé. Il s'agit en effet d'un droit résultant de l'exécution d'une décision de justice qui ne relève dès lors pas de la logique de l'aide sociale.

De surcroît, les magistrats tiennent souvent déjà compte des revenus des (ex-) conjoints pour déterminer le montant des pensions alimentaires. Pourquoi ces personnes devraient-elles dès lors être ultérieurement pénalisées sur la base de ces mêmes revenus lors de l'octroi éventuel d'avances ?

Compte tenu de l'évolution des débats, M. Maingain se demande si l'on ne pourrait pas prévoir un mécanisme progressif (étalé dans le temps). L'administration n'étant probablement pas à même d'assurer immédiatement la gestion de tous les dossiers, l'on pourrait envisager une montée en puissance du système.

Pourquoi ne pas laisser aux CPAS la compétence d'octroyer les avances pendant une période de deux ans ? La loi prévoirait l'automatisme du basculement vers le Fonds des créances alimentaires après ce délai, le Fonds relevant de la seule compétence du SPF Finances. Dès ce moment, le plafond de revenus fixé pour pouvoir bénéficier du système d'avances serait supprimé.

Reste alors à trancher, pour la période transitoire de deux ans, le taux de remboursement par l'État des avances octroyées par les CPAS. Un mécanisme de montée en puissance pourrait ici aussi être envisagé.

Mme Fientje Moerman (VLD) constate que la solution du Fonds des créances alimentaires obtient la préférence de tous les intervenants au sein de la commission, comme l'attestent d'ailleurs aussi les années de travail consacrées à la préparation et à l'examen de la proposition de loi DOC 50 1627/001. Toutefois, il importe de trouver une solution faisant l'objet du plus large consensus entre l'ensemble des parties concernées.

L'intervenante fait remarquer que la Tunisie aussi dispose déjà d'une législation en la matière. Il est donc grand temps que notre pays comble son retard en la matière.

Le projet de budget 2003 prévoit uniquement les crédits requis pour financer l'actuel système (limité) d'avances par les CPAS. L'année prochaine, il sera donc nécessaire de procéder à un ajustement budgétaire quelle

minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie heeft aangestipt, moet er volgend jaar dus hoe dan ook een begrotingsaanpassing komen, ongeacht de oplossing waarvoor de commissie uiteindelijk zal kiezen en rekening houdend met de beschikbare begrotingsmarges.

Voorts onderstreept de spreekster dat het kernkabinet lange besprekingen heeft gewijd aan het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel en dat alle aanwezige ministers akkoord zijn gegaan met het compromis dat uiteindelijk met de vertegenwoordigers van de diverse parlementaire fracties werd bereikt. Dat akkoord moet nu worden uitgevoerd. Bij die gelegenheid is eveneens met de regering overeengekomen dat de FOD Justitie in zijn vervolgingsbeleid opnieuw prioritair zal optreden tegen gevallen van «verlating van familie».

Mevrouw Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) heeft een vraag in verband met de administratiekosten die, ten belope van 10%, worden aangerekend op de door de alimentatieplichtige verschuldigde hoofdsom. Kan de opbrengst van die heffing niet gelijkelijk worden verdeeld tussen de FOD Financiën, die belast is met de terugvordering, en de OCWM's, zodat dat deel van de heffing de kosten voor het beheer van de dossiers kan dekken?

De heer Claude Eerdekens (PS) stelt op zijn beurt vast dat alle fracties spoedig tot een oplossing willen komen. De niet-eeerbiediging van het in een overeenkomst of bij een rechterlijke beslissing vastgestelde alimentatierecht doet een heus maatschappelijk probleem ontstaan. Bovendien loopt België op dit vlak verschillende decennia achterop tegenover de buurlanden.

De spreker voelt het minst voor de oplossing die erin bestaat de OCMW's te belasten met de uitbetaling van de voorschotten. De onvolledige (90%) terugbetaling van het bedrag van die voorschotten zal leiden tot scheef-trekkingen tussen de OCMW's, aangezien het risico van onbetaalde alimentatievorderingen zich vooral voordoet in gemeenten met een armere bevolking. Zo dreigt de stad Brussel daar financieel meer nadeel van te onder-vinden dan een rijkere gemeente.

Voorts stelt de heer Eerdekens vast dat die beslissing in feite voortvloeit uit een bewuste strategie van de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie: hij gaat ervan uit dat slechts 90% van de voorschotten uiteindelijk zal kunnen worden teruggevorderd. Door slechts 90% van de door de OCMW's voorgesloten bedragen terug te betalen, wordt het bij deze transactie gemaakte verlies dus via de OCMW's doorgeschoven naar de gemeenten.

que soit la solution choisie par la commission, et ce, tout en tenant compte des réalités budgétaires, comme l'a fait remarquer le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale.

Mme Moerman souligne par ailleurs que la proposition de loi à l'examen a fait l'objet de longues discussions au sein du Conseil des ministres restreint et que l'ensemble des ministres présents ont marqué leur accord sur la solution de compromis finalement dégagée avec les représentants des différents groupes parlementaires. Cet accord doit maintenant être exécuté.

À cette occasion, il a également été convenu avec le gouvernement que le SPF Justice donnera à nouveau la priorité à la poursuite des délits d'abandon de famille.

Mme Kristien Grauwels (Agalev-Ecolo) demande si, dans le cadre du compromis, le produit de la majoration de 10% prélevée sur le principal des sommes dues par le débiteur d'aliments à titre de frais administratifs ne pourrait pas être partagé pour moitié au profit du SPF Finances, chargé du recouvrement, et pour moitié au profit des CPAS afin de couvrir leurs frais liés à la gestion des dossiers.

M. Claude Eerdekens (PS) constate à son tour que l'ensemble des groupes politiques souhaitent trouver rapidement une solution. Le non-respect du droit aux aliments fixé par convention ou par décision de justice est la cause d'un véritable problème social. Or, la Belgique accuse un retard de plusieurs décennies par rapport aux pays voisins en la matière.

Selon l'intervenant, l'option des avances par les CPAS est la moins bonne. Le remboursement incomplet (90%) du montant de ces avances va engendrer une situation inéquitable entre CPAS dans la mesure où les risques de non-paiement de pensions alimentaires vont surtout se poser dans les communes où réside une population plus pauvre. La commune de Bruxelles-Ville, par exemple, risque d'être davantage exposée à ce genre de situation qu'une commune plus riche.

Par ailleurs, M. Eerdekens constate que cette décision relève en fait d'une stratégie délibérée du vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, qui part de l'hypothèse que seuls 90% des sommes avancées pourront finalement être récupérées. En ne remboursant que 90% des montants avancés par les CPAS, le déficit de l'opération est donc transféré aux communes au travers des CPAS.

De beste oplossing - ook in het licht van de bevoegdheidsaspecten - is de oprichting van een Fonds voor alimentatievorderingen. Indien de FOD Financiën evenwel niet bij machte is die dossiers onmiddellijk te beheren, spreekt het voor zich dat de OCMW's, die op gemeentelijk niveau aan buurtdienstverlening doen, de morele taak hebben tijdens de overgangsfase te zorgen voor de terugbetaling van de voorschotten, op voorwaarde dat het bedrag van die voorschotten binnen een redelijke termijn integraal wordt terugbetaald en dat het onderzoek dat in het raam van elke aanvraag wordt verricht, binnen bepaalde perken blijft. Mocht dat zo zijn, dan is er niet langer nood aan subamendement nr. 117 van de heer Mayeur c.s. (DOC 50 1627/013), dat ertoe strekt de OCMW's een subsidie toe te kennen van 250 euro per dossier.

Volgens de spreker mogen de gemeenten in geen geval nog bijkomende lasten opgelegd krijgen, zoniet zullen zij andere uitgaven moeten schrappen, zoals de thuisbezorging van warme maaltijden.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) merkt op dat sommige OCMW's in de huidige regeling de alimentatievorderingen niet terugvorderen en wachten tot de termijn van één jaar verstreken is om dan de hun verschuldigde bedragen van de Staat te kunnen ontvangen.

Bovendien stelt de spreekster vast dat sommige OCMW's de voorkeur geven aan de betaling van een (vaak tot 75 euro beperkt gehouden) bedrag bij wijze van sociale bijstand voor de kinderen, zonder daarbij echter rekening te houden met eventuele vonnissen. De reden daarvoor is dat die bedragen integraal door de Staat worden terugbetaald. Zodoende worden vrouwen naar gelang van het OCMW verschillend behandeld. De Staat moet dergelijke praktijken een halt toeroepen.

Mevrouw Burgeon zegt dat zij verder wil ijveren voor de oprichting van een Fonds voor alimentatievorderingen dat over voldoende budgettaire middelen beschikt. Het bedrag dat daarvoor momenteel is uitgetrokken in het kader van de OCMW-voorschotten, is ontoereikend. Bijgevolg zal de regering in de begroting 2004 bijkomende middelen moeten vrijmaken.

Uit de informatie van de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie blijkt dat de voorschotten die een à twee jaar geleden door de OCMW's werden gestort, pas onlangs zijn terugbetaald.

Mevrouw Burgeon vindt dat als de regering de voorkeur wil geven aan de regeling waarbij de voorschotten door de OCMW's worden toegekend (amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s.), de door de OCMW's voorgeschoten bedragen hoe dan ook volledig moeten worden terugbetaald.

La mise en place d'un Fonds des créances alimentaires représente la meilleure solution, y compris en termes de compétences. Toutefois, si le SPF Finances n'est pas prêt à gérer immédiatement ces dossiers, il va de soi que les CPAS, qui offrent un service de proximité dans les communes, ont le devoir moral d'assurer le versement des avances pendant la période transitoire, pour autant que le montant de ces avances soit intégralement remboursé dans un délai raisonnable et que l'enquête menée dans le cadre de chaque demande soit limitée. Si tel est le cas, le sous-amendement n° 117 de M. Mayeur et consorts, visant à prévoir le versement aux CPAS d'une subvention de 250 euros par dossier (DOC 50 1627/013), deviendrait superflu.

Selon l'orateur, il est impératif de ne plus imposer de nouvelles charges aux communes sinon celles-ci devront supprimer d'autres dépenses comme, par exemple, la livraison de repas chauds à domicile.

Mme Colette Burgeon (PS) fait remarquer que dans le système actuel, certains CPAS ne procèdent pas à la récupération des créances alimentaires et attendent l'écoulement du délai d'un an pour pouvoir percevoir de l'État ce qui leur est dû.

En outre, l'intervenante constate qu'un certain nombre de CPAS préfèrent octroyer une aide sociale souvent limitée à 75 euros pour les enfants sans tenir compte des jugements prononcés, ces montants étant en effet remboursés intégralement par l'État. Cette attitude crée une injustice vis-à-vis des femmes en fonction du CPAS dont elles dépendent. L'État doit empêcher de telles pratiques.

Mme Burgeon annonce son intention de continuer à se battre pour la création d'un Fonds des créances alimentaires qui puisse disposer de moyens budgétaires suffisants. Le budget actuellement prévu en la matière dans le cadre du système d'avances par les CPAS est trop limité. Le gouvernement devra donc prévoir des crédits supplémentaires dans le budget 2004.

Selon les informations transmises par le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, il semble que les avances versées par les CPAS il y a un an ou deux déjà n'auraient fait que récemment l'objet d'un remboursement.

Si le gouvernement préfère opter pour le système d'avances par les CPAS (amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts), Mme Burgeon estime que les montants avancés par les CPAS devraient en tout cas être remboursés à 100%.

Ook de heer Yvan Mayeur (PS) is voorstander van het Fonds voor alimentatievorderingen. Hij verheugt zich erover dat de indiening van zijn drie subamendementen (nrs. 116 tot 118) argumenten voor het debat heeft aangebracht en heeft aangetoond dat het door amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. beoogde compromis ondoeltreffend én onbillijk is.

Hij wenst derhalve veeleer naar het oorspronkelijke uitgangspunt terug te gaan, te weten een recht dat naar behoren door de Staat aan de hele betrokken bevolking wordt verleend, in plaats van een bestaande maatregel voor maatschappelijk welzijn uit te breiden.

De heer Mayeur verwijst naar een wetsvoorstel dat hij met mevrouw Burgeon heeft ingediend; het betreft het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek houdende vaststelling, voor alle bezoldigingen en sociale uitkeringen, van een niet voor beslag vatbaar bestaansminimum (DOC 50 1157/001), dat aan het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel werd toegevoegd. Dat wetsvoorstel strekt ertoe opnieuw een minimumdrempel in te stellen waaronder beslag niet langer mogelijk zou zijn, zelfs als het om de gewaarborgde betaling van schuldvorderingen tot levensonderhoud gaat.

Hij herinnert er in dat opzicht aan dat talrijke OCMW's reeds hebben getracht het beslag op het bestaansminimum in een andere regeling om te zetten om die schuldvorderingen niet te moeten betalen. Derhalve wordt nog steeds niet aan het fundamenteel recht van de onderhoudsgerechtigden tegemoetgekomen.

De heer Mayeur merkt op dat geen enkel OCMW in zijn begroting van 2003 rekening heeft gehouden met de 10% voor de schuldvorderingen tot levensonderhoud (als bepaald bij amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s.).

Hij onderstreept daarenboven dat amendement nr. 119 van mevrouw Coenen tevens strekt tot een volledige terugbetaling van de door de OCMW's toegekende voorschotten.

Ten slotte accepteert de spreker - zoals de heer Maingain voorstelde - dat de OCMW's die terzake reeds over praktijkervaring beschikken, gedurende een overgangperiode van twee jaar optreden als gedecentraliseerde diensten van de federale overheid en de beoogde voorschotten toekennen, mits die voorschotten volledig door de Staat worden terugbetaald aan de OCMW's. Die overgangperiode moet de FOD Financiën de mogelijkheid bieden alle maatregelen te treffen die nodig zijn voor de oprichting van het Fonds.

Wanneer het voorschot kan worden toegekend op basis van een door de gerechtigde ingediend admini-

M. Yvan Mayeur (PS) exprime lui aussi sa préférence pour le Fonds des créances alimentaires. Il se réjouit que le dépôt de ses trois sous-amendements (n°s 116 à 118) ait permis d'alimenter le débat et de démontrer que le compromis visé par l' amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts est à la fois inefficace et inéquitable.

Il souhaite donc revenir à l'idée initiale d'un droit pris en charge correctement par l'État pour l'ensemble de la population concernée plutôt que d'étendre une mesure d'aide sociale existante.

M. Mayeur renvoie à la proposition de loi qu'il a déposée avec Mme Burgeon, modifiant l'article 1412 du Code judiciaire en vue d'établir un montant minimum vital insaisissable pour toutes les rémunérations et les prestations sociales (DOC 50 1157/001) et qui est jointe à la proposition de loi à l'examen. Cette proposition de loi vise à rétablir un seuil minimum au-dessous duquel aucune saisie ne serait plus possible, même lorsqu'il s'agit de garantir le paiement de créances alimentaires.

À cet égard, il rappelle que nombre de CPAS ont déjà tenté de transformer la saisie sur le revenu minimum vital en un autre système de manière à ne pas devoir payer ces créances. Le droit fondamental des créanciers d'aliments n'est donc à ce jour pas toujours rencontré.

M. Mayeur fait remarquer qu'aucun CPAS n'a prévu la prise en charge de 10% des créances alimentaires (visée par l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts) dans son budget 2003.

Il souligne en outre que l'amendement n° 119 de Mme Coenen vise également à prévoir un remboursement de 100% des avances octroyées par les CPAS.

En conclusion, l'intervenant accepte, comme l'a suggéré M. Maingain, que les CPAS, qui disposent déjà de la pratique en la matière, agissent comme organes décentralisés de l'autorité fédérale pendant une période transitoire de deux ans et octroient les avances prévues, pour autant que celles-ci leur soient remboursées à 100% par l'État. Cette période de transition doit permettre au SPF Finances de prendre toutes les mesures utiles en vue de la création du Fonds.

Si l'avance peut être accordée sur la base du dossier administratif introduit par le créancier sans une enquête

stratief dossier, zonder een grondig sociaal en/of inkomensonderzoek, is de spreker bereid om het bedrag van 250 euro administratieve kosten (als bepaald in zijn subamendement nr. 117) voor de OCMW's te verlagen.

Zoals eerder vermeld, moet die voorschottenregeling voor de hele bevolking toegankelijk zijn aangezien het geen vraagstuk van sociale aard betreft, maar een fundamenteel recht dat vergelijkbaar is met de gezinsbijlagen.

Het begrip 'recht' moet vanaf het begin de overhand hebben en met alle vereiste administratieve en budgettaire middelen tot stand worden gebracht. Het zou immers onaanvaardbaar zijn dat de regering – wegens ontoereikende budgettaire middelen - na een eerste evaluatieperiode van twee jaar afziet van de oprichting van het Fonds.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) voegt daaraan toe dat precieze regels moeten worden vastgesteld voor de door de OCMW's gedragen voorschotten in de overgangperiode. De in amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. beoogde bovengrenzen (van de inkomens) moeten geleidelijk worden aangepast. De wet in ontwerp moet tevens in de opheffing van die bovengrenzen voorzien zodra het Fonds in werking treedt.

Volgens de spreker is het absoluut noodzakelijk dat het parlement terzake vóór het einde van de zittingsperiode een wetsvoorstel goedkeurt, wil het op dat vlak niet voorgoed het initiatief verliezen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) gaat akkoord met het door de commissievoorzitter uiteengezette voorstel van compromis. Ze verwijst naar haar amendement nr. 128, subamendement op amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. (DOC 50 1627/016), dat erin voorziet het voorgestelde artikel 68^{quater} aan te vullen met een nieuw lid, dat luidt als volgt:

«De Koning kan de bevoegdheid, die erin bestaat de voorschotten te storten aan de administratie, overhevelen.»

De spreekster merkt overigens op dat de algemene gelding van het recht inzake schuldvorderingen tot levensonderhoud reeds op het niveau van de terugvordering door de Staat wordt erkend: de alimentatiegerechtigden mogen immers, ongeacht hun inkomensniveau, een beroep op de FOD Financiën doen, die dan in de plaats treedt voor de hele terugvordering (in het heden en het verleden) van de niet-betaalde schuldvorderingen.

Die regeling wordt aan de tijdelijke toekenning van voorschotten door de OCMW's gekoppeld, die volledig door de Staat worden terugbetaald (via verschillende financieringsbronnen die gebaseerd zijn op de solidari-

sociale approfondie et/ou une enquête sur les revenus, l'intervenant est prêt à diminuer le montant de 250 euros de frais administratifs prévus par son sous-amendement n° 117 en faveur des CPAS.

Comme indiqué précédemment, ce système d'avances doit être accessible à l'ensemble de la population puisqu'il ne s'agit pas d'un problème social mais d'un droit fondamental comparable aux allocations familiales.

La notion de droit doit primer dès le départ et être mise en œuvre avec tous les moyens administratifs et budgétaires requis. Il serait en effet inacceptable que le gouvernement renonce à la création du Fonds après une première période d'évaluation de deux ans, faute de moyens budgétaires suffisants.

Le président, M. Olivier Maingain (MR), ajoute que pour la période transitoire, des règles précises doivent être fixées en ce qui concerne la prise en charge des avances par les CPAS. Les plafonds (de revenus) prévus par l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts devront être progressivement adaptés. La loi en projet devra également prévoir la libération des plafonds dès la mise en œuvre du Fonds.

Selon l'orateur, il est impératif que le parlement adopte une proposition de loi en la matière avant la fin de la législature s'il ne souhaite pas perdre définitivement l'initiative en la matière.

Mme Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) marque son accord sur la proposition de compromis formulée par le président de la commission. Elle renvoie à son amendement n° 128, sous-amendement à l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts (DOC 50 1627/016), qui prévoit de compléter l'article 68^{quater} proposé par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« Le Roi peut transférer la compétence de verser les avances à l'administration. »

L'intervenante fait par ailleurs remarquer que l'universalité du droit en matière de créances alimentaires est déjà reconnue au niveau du recouvrement par l'État : quel que soit leur niveau de revenus, les créanciers d'aliments peuvent en effet faire appel au SPF Finances, qui est alors subrogé pour l'entièreté du recouvrement (présent et passé) des créances non payées.

Ce mécanisme, couplé à l'octroi temporaire d'avances par les CPAS, remboursées à 100% par l'État (par le biais de diverses sources de financement basées sur la solidarité pour l'ensemble des dossiers, y compris au

teit tussen alle dossiers, met inbegrip van het bedrag van terugvordering). Die regeling moet de mogelijkheid bieden gedurende de overgangperiode van twee jaar een oplossing te vinden voor de echte behoeften van de talrijke alimentatiegerechtigden.

Zoals de heer Maingain heeft aangegeven, zullen de bovengrenzen moeten verdwijnen als de regeling definitief wordt ingesteld. Ondertussen zal de terugvorderingsregeling voor een aantal dossiers al vruchten hebben afgeworpen en een zeker ontradend effect hebben gehad, met vermoedelijk een daling van het aantal aanvragen tot gevolg.

De minister van Financiën vindt dat het parlement over al de nodige informatie-elementen beschikt en dat het zijn taak is nu een beslissing te nemen inzake de volgende elementen:

- de gekozen formule (ofwel de oprichting van een Fonds voor alimentatievorderingen, ofwel het behoud van de regeling waarbij de voorschotten door de OCMW's worden uitgekeerd (met een betaling door de federale Staat tot 95 %); de terugvordering wordt verricht door de FOD Financiën;
- een tijdpad, met eventueel de vaststelling van een datum voor een evaluatie van de hele regeling (voorschotten en terugvordering).

De heer Éric van Weddingen (MR) stelt op zijn beurt vast dat de commissie heel duidelijk de voorkeur geeft aan het Fonds, omdat het hier gaat om de erkenning van een recht dat het resultaat is van een rechterlijke beslissing en niet om een nieuwe vorm van sociale hulp, zodat voor het verkrijgen van de voorschotten geen inkomensbovengrens mag worden gesteld. Bovendien hebben talrijke sprekers ervoor gepleit dat de door de OCMW's betaalde voorschotten integraal door de Staat zouden worden terugbetaald. Het spreekt voor zich dat om aan die twee essentiële elementen tegemoet te komen, de budgettaire kosten van de formule in amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. gelijk worden aan die van de oprichting van een Fonds voor alimentatievorderingen.

De vraag is dan alleen of een overgangperiode nodig is, dan wel of de minister van Financiën in staat is de onmiddellijke operationaliteit van het Fonds te waarborgen.

De heer Yvan Mayeur (PS) gaat daarop in en onderstreept dat de termijn van twee jaar inderdaad maar zin heeft als de FOD Financiën niet bij machte is het Fonds onmiddellijk te laten functioneren.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) vindt de overgangsfase nodig om het aantal betrokken dossiers te kunnen ramen alsook het budgettaire volume dat

niveau du recouvrement), doit permettre de répondre aux besoins réels de nombreux créanciers d'aliments pendant une période transitoire de deux ans.

Comme l'a indiqué M. Maingain, les plafonds devront disparaître lors de la mise en place du mécanisme définitif. Entre temps, le système de recouvrement aura déjà fait ses preuves pour un certain nombre de dossiers et aura eu un certain effet dissuasif, entraînant probablement une baisse du nombre de demandes.

Le ministre des Finances estime que le parlement dispose de tous les éléments d'information nécessaires et qu'il lui appartient maintenant de se déterminer quant aux éléments suivants :

- la formule retenue (soit la création d'un Fonds des créances alimentaires, soit le maintien d'avances octroyées par les CPAS (avec une capacité d'intervention de l'État fédéral à concurrence de 95%), le recouvrement étant assuré par le SPF Finances) ;
- le calendrier, en fixant éventuellement un moment d'évaluation pour l'ensemble du système (avances et recouvrement).

M. Éric van Weddingen (MR) constate à son tour que la commission marque une très nette préférence pour le Fonds parce qu'il s'agit en l'occurrence de la reconnaissance d'un droit résultant d'une décision de justice et non d'une nouvelle forme d'aide sociale, si bien qu'aucun plafond ne peut être fixé en termes de revenus pour l'obtention d'avances. En outre, de nombreux intervenants ont insisté pour que les avances octroyées par les CPAS soient remboursées intégralement par l'État. Il va de soi que pour rencontrer ces deux éléments essentiels, le coût budgétaire de la formule retenue par l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts devient égal à celui de la création d'un Fonds des créances alimentaires.

La question se pose dès lors uniquement de savoir si une période transitoire est nécessaire ou si le ministre des Finances est en mesure de garantir une opérationnalité immédiate du Fonds.

M. Yvan Mayeur (PS) abonde en ce sens et souligne que le délai de deux ans n'a en effet de sens que si le SPF Finances n'est pas en mesure de faire fonctionner le Fonds immédiatement.

Mme Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) estime que la phase transitoire doit permettre d'évaluer le nombre de dossiers concernés et la masse budgétaire que ce mé-

die regeling inhoudt. In een tweede fase is dan de oprichting van het Fonds voor alimentatievorderingen onontbeerlijk.

Wat de omvang van de terugbetaling van de OCMW-voorschotten door de Staat betreft, vindt de spreekster dat de OCMW's niet alle kosten van de voorschotten op de alimentatievorderingen moeten dragen. Zij merkt evenwel op de OCMW's besparingen zouden moeten kunnen realiseren, omdat zij niet langer de onbetaalde voorschotten moeten terugvorderen.

Het is ook belangrijk dat zij de waarborg hebben dat de uitgekeerde voorschotten snel worden terugbetaald.

Mevrouw Magda De Meyer (S.P.A) merkt op dat het in amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. vervatte compromis het voordeel biedt dat het onmiddellijk in werking kan treden, omdat het om de uitbreiding van de bestaande voorschottenregeling gaat.

Ook zij is van mening dat de ontworpen regeling voor de OCMW's zeker geen extra kosten mag meebrengen. Daarom strekt haar *amendement nr. 129 (DOC 50 1627/016)*, een *subamendement op amendement nr. 112*, ertoe te voorzien in een bijkomende subsidie die eenmaal per jaar wordt uitgekeerd voor de administratiekosten van de OCMW's.

De spreekster wenst dat de commissie in elk geval niet het hoofddoel van deze bespreking uit het oog verliest, namelijk bijstand verlenen aan de alimentatiegerechtigden (en hun kinderen) met grote financiële moeilijkheden.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) onderschrijft die laatste opmerking.

Zij vraagt ook of de regering eventueel bereid is te aanvaarden dat de door de OCMW's verleende voorschotten integraal door de Staat worden terugbetaald.

De minister van Financiën stelt voor de definitieve regeling van start te laten gaan (zonder inkomensbeperking) op 1 september 2003. Zijn administratie is immers al verscheidene jaren belast met de terugvordering van de alimentatievorderingen en heeft terzake een zekere ervaring opgedaan. De in amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. bepaalde inwerkingtreding doet in dat opzicht dus geen enkel probleem rijzen.

Bovendien is de administratie perfect bij machte een speciaal loket te openen om op dezelfde datum over te gaan tot de uitbetaling van de voorschotten, voor zover de indiening en de eerste behandeling van de aanvragen voort in de OCMW's kunnen worden verricht, zoals het oorspronkelijke wetsvoorstel bepaalde. Mocht die taak niet langer door de OCMW's worden verricht, dan moet in elke gemeente een andere ontvangstplaats worden gekozen die makkelijk bereikbaar is.

canisme implique. Dans un deuxième temps, la création du Fonds des créances alimentaires est indispensable.

Quant à la hauteur du remboursement des avances des CPAS par l'État, l'intervenante estime qu'il n'appartient pas aux CPAS de supporter l'entièreté du coût des avances sur créances alimentaires. Elle fait toutefois remarquer que les CPAS devraient pouvoir réaliser certaines économies du fait qu'ils ne devront plus assurer le recouvrement des créances impayées.

Il est également important de leur garantir un remboursement rapide des avances octroyées.

Mme Magda De Meyer (S.P.A) observe que le compromis visé par l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts présente l'avantage de pouvoir entrer en vigueur immédiatement puisqu'il s'agit de l'extension du système d'avances existant.

Elle aussi est d'avis que le système proposé ne peut en aucun cas entraîner des frais supplémentaires pour les CPAS. *Son amendement n° 129, sous-amendement à l'amendement n° 112 (DOC 50 1627/016)*, vise dès lors à prévoir une subvention complémentaire octroyée une fois par an pour les frais administratifs supportés par les CPAS.

L'intervenante souhaite que la commission ne perde en tout cas pas de vue l'objectif essentiel de la présente discussion, à savoir venir en aide aux créanciers d'aliments (et à leurs enfants) qui doivent faire face à des difficultés financières importantes.

Mme Fientje Moerman (VLD) souscrit à cette dernière remarque.

Elle demande si le gouvernement serait éventuellement prêt à accepter que les avances accordées par les CPAS soient remboursées à 100% par l'État.

Le ministre des Finances propose de faire démarrer le système définitif (sans limite de revenus) le 1er septembre 2003. Son administration est en effet déjà chargée du recouvrement des créances alimentaires depuis plusieurs années et a développé une certaine expérience en la matière. L'entrée en vigueur prévue par l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts ne pose donc aucun problème à cet égard.

En outre, l'administration est parfaitement en mesure de mettre en place un guichet chargé de procéder au paiement des avances à cette même date, pour autant que le dépôt et le premier traitement des demandes puisse continuer à se faire dans les CPAS, comme le prévoyait la proposition de loi initiale.

Si cette tâche ne devait plus être assurée par les CPAS, il y aurait lieu de choisir une autre forme d'accueil de proximité dans chaque commune.

De minister verklaart bereid te zijn in opeenvolgende fasen te werken en een eerste evaluatie van de regeling te plannen op 1 januari 2004, met de mogelijkheid alle bevoegdheden (waaronder de ontvangst van de mensen) aan de FOD Financiën toe te vertrouwen, via het Fonds voor alimentatievorderingen.

De heer Yvan Mayeur (PS) toont zich bereid om, indien de definitieve regeling inzake het Fonds op 1 januari 2004 (of uiterlijk op 1 maart 2005) in werking kan treden (met eventueel een lokale «brievbus» bij de OCMW's), zijn subamendement nr. 117 (dat ertoe strekt voor het OCMW te voorzien in een subsidie van 250 euro per dossier) in te trekken ten voordele van subamendement nr. 129 van mevrouw De Meyer, op voorwaarde dat de Staat de door de OCMW's toegekende voorschotten tijdens de korte overgangperiode (die op 1 maart 2003 zou ingaan) integraal terugstort binnen drie maanden (zoals thans reeds het geval is), en met dien verstande dat de regeling niet langer in enige toegangsbeperking voorziet.

Volgens *de heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie* zal de voorgestelde regeling een effect hebben dat tegengesteld is aan het nagestreefde doel, dat erin bestaat de werkelijk hulpbehoevende onderhoudsgerechtigden financieel steunen. Zij dreigen immers in een moeilijker financiële situatie te verzeilen dan met de vigerende regeling inzake voorschotten, terwijl meer bemiddelde mensen er alle voordeel zullen mee doen.

De minister is geen voorstander van een gemengde regeling waarbij de ontvangst van het publiek en het dossierbeheer (voorlopig) nog door de OCMW's worden verzorgd. Ook als zij louter als loket fungeren, zullen zij in voorkomend geval immers onverkort verantwoordelijk worden gesteld bij problemen of voor vertragingen bij de uitbetaling.

Voorts is de minister van mening dat het niet ernstig is de OCMW's voor een beperkte periode van zes maanden te belasten met de toekenning van de voorschotten, want die taak onderstelt dat voorzieningen worden opgericht die al even gauw opnieuw nutteloos zullen blijken. Het is derhalve verkieslijk onmiddellijk van start te gaan met de definitieve regeling.

Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) onderstreept het belang van een dienstverlening die dicht bij de burger staat. Kan, indien de regering verkiesst de OCMW's geen loketfunctie te laten vervullen, worden teruggegrepen naar het oorspronkelijke wetsvoorstel, dat voorzag in de oprichting van een sociale *ad hoc*-dienst door de gemeenten?

Le ministre se déclare prêt à travailler par phases successives et à prévoir une première évaluation du système au 1er janvier 2004, avec la possibilité de confier alors l'ensemble des compétences, en ce compris l'accueil, au SPF Finances par l'intermédiaire du Fonds des créances alimentaires.

M. Yvan Mayeur (PS) indique que si le système définitif du Fonds peut entrer en vigueur au 1er janvier 2004 (ou au plus tard le 1er mars 2005) (avec éventuellement une boîte aux lettres locale au niveau des CPAS), il est prêt à retirer son sous-amendement n° 117 (prévoyant l'octroi d'une subvention de 250 euros par dossier au CPAS) en faveur du sous-amendement n° 129 de Mme De Meyer, pour autant que durant la courte phase transitoire, qui démarrerait le 1er mars 2003, les avances octroyées par les CPAS soient remboursées intégralement par l'État dans les trois mois (comme cela est déjà le cas aujourd'hui) et que le système ne prévoie plus aucune limite d'accès.

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale estime que le système proposé aura un impact opposé à l'objectif poursuivi, à savoir soutenir financièrement les créanciers d'aliments réellement dans le besoin. Ces personnes risquent en effet de se retrouver dans une situation financière plus précaire que dans le système d'avances actuel alors que des personnes plus aisées financièrement en retireront tout profit.

Le ministre n'est pas favorable à un système mixte où l'accueil du public et le traitement des dossiers seraient encore (provisoirement) confiés aux CPAS car même s'ils fonctionnent uniquement comme guichet, ils seront toujours considérés comme responsables en cas de problèmes ou de retards de paiements.

En outre, le ministre estime qu'il n'est pas sérieux de charger les CPAS pour une période limitée de six mois de l'octroi des avances car cette tâche suppose la mise en place d'une structure qui se révélerait tout aussi rapidement inutile. Mieux vaut dès lors faire démarrer immédiatement le système définitif.

Mme Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) insiste sur l'importance d'un service de proximité. Si le gouvernement préfère ne pas confier la tâche de « guichet » aux CPAS, peut-on en revenir à la proposition de loi initiale qui prévoyait la mise en place d'un service social *ad hoc* par les communes?

De spreekster memoreert terzake aan dat de voorzitters van de drie gewestelijke afdelingen van de OCMW's (binnen de Vereniging van Steden en Gemeenten) in het kader van de bespreking van het oorspronkelijke wetsvoorstel bij brief hun voorkeur hadden uitgesproken voor een ontvangst door de OCMW's. Daarbij werd de klemtoon gelegd op hun rol als verstrekker van een dienstverlening dicht bij de burger, alsmede op hun beroepsdeontologie.

De onderhoudsgerechtigden wenden zich geregeld tot de OCMW's omdat niet-betaling van de uitkeringen tot onderhoud vaak leidt tot ernstige financiële onzekerheid in éenoudergezinnen. Kunnen de gemeenten daarom niet de vrijheid krijgen om de dienst aan te wijzen die in het kader van de nieuwe voorschottenregeling wordt belast met de ontvangst van de betrokkenen?

De minister van Financiën wenst dat debat niet te heropenen.

Hij merkt op dat, indien de commissie beslist te kiezen voor het Fonds voor Alimentatievorderingen, de Administratie der Domeinen beschikt over een veertigtal externe diensten die kunnen zorgen voor de ontvangst van het publiek. Die dienst zou tegen 1 september 2003 operationeel kunnen zijn.

De commissie moet zich ook definitief uitspreken over het begrip « universele dienstverlening ». Moet de geïmplementeerde regeling met andere woorden alleen bijstand verlenen aan mensen die met echte financiële problemen te kampen hebben (met dien verstande dat de andere onderhoudsgerechtigden zich in elk geval kunnen wenden tot de FOD Financiën voor de terugvordering), of kunnen integendeel alle onderhoudsgerechtigden aanspraak maken op de regeling inzake voorschotten?

De vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie merkt op dat amendement nr. 112 van mevrouw Herzet c.s. twee benaderingen met elkaar verzoent: de regeling voorziet in een kosteloze universele dienstverlening wat de terugvordering door de FOD Financiën betreft (aangezien de tenuitvoerlegging van de terugvordering veel beter gewaarborgd is dan van een door één individu ingestelde vordering), terwijl alleen wordt opgetreden met het oog op het maatschappelijk welzijn van hen die werkelijk in nood verkeren. Dit onderscheid dat wordt aangebracht tussen de betaling en de terugvordering valt onder meer te verklaren door budgettaire redenen.

Voorts geeft de minister te kennen voorstander te zijn van de regeling waarbij de OCMW's voorschotten verstrekken, omdat de meeste éenoudergezinnen die in een precare financiële situatie verkeren ingevolge niet-be-

À cet égard, l'intervenante rappelle que, dans le cadre de l'examen de la proposition de loi initiale, les présidents des sections régionales des CPAS (au sein de l'Union des villes et des communes) avaient marqué, dans un courrier, leur préférence pour un accueil au sein des CPAS, insistant sur leur rôle de service de proximité et sur leur déontologie professionnelle.

Les créanciers d'aliments s'adressent régulièrement aux CPAS parce que le non-paiement des créances engendre souvent une grande insécurité financière dans les familles monoparentales. Ne pourrait-on dès lors laisser aux communes la liberté de désigner le service chargé d'accueillir ces personnes dans le cadre du nouveau système d'avances ?

Le ministre des Finances ne souhaite pas rouvrir ce débat.

Si la commission décide d'opter pour le Fonds des créances alimentaires, le ministre fait remarquer que l'administration des Domaines dispose d'une quarantaine de services extérieurs susceptibles d'assurer l'accueil du public. Ce service pourrait être prêt le 1er septembre 2003.

Il appartient également à la commission de se prononcer définitivement sur la notion de service universel. En d'autres termes, le système mis en place doit-il uniquement venir en aide aux personnes éprouvant de réelles difficultés financières, étant entendu que les autres créanciers d'aliments peuvent en toute circonstance s'adresser au SPF Finances pour le recouvrement, ou bien, tout créancier d'aliments peut-il bénéficier du système d'avances ?

Le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale observe que l'amendement n° 112 de Mme Herzet et consorts concilie les deux approches : le système prévoit un droit universel gratuit au niveau du recouvrement par le SPF Finances (l'exécution du recouvrement étant nettement mieux garantie que par une action individuelle) tout en limitant l'action sociale aux personnes réellement dans le besoin. Cette dissociation du paiement et du recouvrement s'explique, entre autres, par des raisons d'ordre budgétaire.

Le ministre se déclare en outre favorable au système d'avances par les CPAS parce que, comme l'a indiqué Mme Coenen, la plupart des familles monoparentales qui se retrouvent dans une situation financière précaire

taling van uitkeringen tot onderhoud zich, zoals mevrouw Coenen heeft aangegeven, met het oog op maatschappelijke bijstand reeds erg vaak tot die instanties wenden.

Voorts heeft een evaluatie van de werkzaamheden van de OCMW's na een korte periode alleen zin indien de commissie niet reeds *a priori* besluit een Fonds (binnen de FOD Financiën) met de uitbetaling van de voorschotten te belasten.

Als de commissie opteert voor een regeling waarbij de OCMW's voorschotten verstrekken, zal de Staat de voorschotten voor 95 % terugbetalen. Bovendien zou de OCMW's eenmaal per jaar een bijkomende subsidie kunnen worden verleend, die wordt berekend op grond van de administratiekosten die de Staat heeft teruggevorderd van de onderhoudsplichtigen (cf. subamendement nr. 129 van mevrouw De Meyer).

De heer Claude Eerdekens (PS) antwoordt daarop dat de commissie overduidelijk de voorkeur geeft aan de oprichting van een door de FOD Financiën beheerd Fonds voor Alimentatievorderingen, dat tegelijk belast is met de uitbetaling van de voorschotten en met de terugvordering van de onbetaalde uitkeringen tot onderhoud (een dienstverlening waarmee de administratie reeds enige ervaring heeft). Aan alle onderhoudsgerechtigden zou derhalve een recht worden toegekend, ongeacht hun inkomen. De federale overheid zou aldus het dossier volledig in handen hebben, zonder dat het OCMW op enigerlei wijze optreedt. Het lid merkt terzake op dat sommige mensen het er erg moeilijk mee hebben bij een OCMW aan te kloppen om hun recht te doen gelden.

Veeleer dan een beroep te doen op de vrederechter of de rechtbank van eerste aanleg, ware het volgens het lid verkieslijk de FOD Financiën zelf in elke provincie te laten voorzien in enkele loketten om er de betrokkenen te ontvangen.

De heer Yvan Mayeur (PS) preciseert dat de mogelijkheid om zich te wenden tot een aantal lokale diensten of kantoren van de FOD Financiën niet verhindert dat elkeen zich tot het OCMW kan richten om administratieve ondersteuning te vragen. Elke burger heeft het recht, overeenkomstig de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, om geholpen te worden bij zijn administratieve en sociale demarches. Het OCMW is ertoe gehouden hierbij hulp te bieden.

OCMW's verlenen thans reeds - dikwijls in samenwerking met allerlei VZW's - talrijke diensten zoals bijvoorbeeld juridisch advies of schuldbemiddeling. Zoals

suite au non-paiement de créances alimentaires s'adressent déjà très souvent à ces organismes pour obtenir une aide sociale.

Par ailleurs, le ministre estime qu'une évaluation du travail des CPAS après une période limitée n'a de sens que si la commission ne décide pas déjà a priori de confier ensuite le versement des avances à un Fonds (au sein du SPF Finances).

Si la commission devait opter pour le système d'avances par les CPAS, les avances seront remboursées à raison de 95% par l'État. En outre, une subvention complémentaire, calculée sur la base des frais administratifs récupérés par l'État auprès des débiteurs d'aliments, pourrait leur être accordée une fois par an (cf. le sous-amendement n° 129 de Mme De Meyer).

M. Claude Eerdekens (PS) rétorque que la préférence de la commission va manifestement à la création d'un Fonds des créances alimentaires géré par le SPF Finances, chargé à la fois du versement des avances et du recouvrement des créances impayées (service pour lequel l'administration dispose déjà d'une certaine expérience). Il s'agirait dès lors d'un droit accordé à tout créancier d'aliment quelle que soit la hauteur de ses revenus. Le pouvoir fédéral aurait ainsi la totale maîtrise du dossier sans aucune intervention de la part des CPAS. À cet égard, le membre fait d'ailleurs remarquer qu'il est très difficile pour certaines personnes de passer la porte d'un CPAS pour réclamer leur droit.

Plutôt que de devoir s'adresser au juge de paix ou au tribunal de première instance, le membre estime qu'il serait préférable que le SPF Finances mette lui-même plusieurs guichets en place par province pour accueillir les personnes concernées.

M. Yvan Mayeur (PS) précise que la possibilité de s'adresser à certains services ou bureaux locaux du SPF Finances n'empêche pas que tout un chacun puisse s'adresser aux CPAS pour solliciter un soutien administratif. La loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale prévoit en effet que tout citoyen a le droit d'être assisté dans ses démarches administratives et sociales, le CPAS étant tenu de lui apporter son aide.

À l'heure actuelle, les CPAS proposent déjà de nombreux services, et ce, souvent en collaboration avec différentes ASBL. Il peut s'agir, par exemple, de conseils

zij personen nu op administratief gebied helpen, kunnen zij hen op een gelijksoortige wijze naar het fonds oriënteren.

De spreker verwijst naar artikel 1 van bovenvermelde organieke wet op grond waarvan elke persoon (en niet alleen diegenen die een leefloon ontvangen) recht heeft op maatschappelijke dienstverlening, die tot doel heeft eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Bijgevolg dient niet specifiek in de wet te worden opgenomen dat het OCMW als een soort doorgeefluik fungeert om de administratieve formaliteiten te vervullen, noch dient er een nieuwe dienst met een eigen opdracht in de schoot van de OCMW's in het leven te worden geroepen, juist omdat het behoort tot de, reeds bij het grote publiek bekende, «natuurlijke» opdrachten van de OCMW's adequate ondersteuning te geven bij de administratieve demarches van hulpbehoevende burgers.

In dit kader zal het fonds, dat voor iedereen toegankelijk zal zijn vanaf 1 september 2003 voorschotten toekennen en tot invorderingen overgaan.

De vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, meent dat het OCMW enkel verplicht is een hulpbehoevende bij te staan voor wat het leefloon betreft. Wat daar bovenop komt, is ten laste van het fonds. Indien besloten zou worden dat het OCMW daarvoor ook zou instaan, dan zou dit ten laste van het OCMW komen.

Doordat de voorschotten lager zijn dan het leefloon en doordat zij krachtens het voorgestelde amendement nr. 112 door het OCMW zullen worden toegekend, worden in feite twee stelsels ingesteld: behoeftige personen zullen zich tot het OCMW richten en andere, niet-behoeftigen, zullen zich tot het alimentatiefonds bij de FOD Financiën richten. De federale overheid is overigens enkel bevoegd voor de personen die recht hebben op een tegemoetkoming van het OCMW (en dat met een verplichting in hoofde van het OCMW overeenstemt).

Volgens *de heer Yvan Mayeur (PS)* blijft het OCMW optreden bij de toekenning van voorschotten aan personen waarvan het inkomen binnen de grenzen ligt die de bevoegdheid van het OCMW bepalen (het leefloon).

juridiques ou de services en matière de médiation de dettes. Tout comme ils apportent leur aide au citoyen sur le plan administratif, les CPAS pourront l'orienter vers le Fonds concerné.

L'intervenant renvoie à l'article 1er de la loi organique précitée des centres publics d'aide sociale, qui prévoit que toute personne (et donc pas seulement les bénéficiaires du revenu d'intégration sociale) a droit à l'aide sociale, et qui prévoit en outre que cette aide a pour but de permettre à chacun de mener une vie conforme à la dignité humaine.

Par conséquent, il est inutile de préciser dans la loi que le CPAS fait, pour ainsi dire, office de guichet pour ce qui est de l'accomplissement des formalités administratives, et il est tout aussi inutile de créer, au sein des CPAS, un nouveau service auquel serait confiée une mission spécifique. En effet, les missions «naturelles» des CPAS - déjà connues du grand public - incluent l'assistance adéquate des citoyens qui ont besoin d'être aidés dans l'accomplissement de leurs démarches administratives.

C'est dans ce cadre que le Fonds, qui sera accessible à tous dès le 1er septembre 2003, accordera des avances et procédera à des recouvrements.

Le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale, considère que le CPAS n'est tenu d'aider une personne démunie qu'en ce qui concerne le revenu d'intégration. Ce qui vient en sus est à charge du Fonds. S'il devait être décidé que le paiement de cette partie incombe au CPAS, ce serait ce dernier qui devrait en supporter la charge.

Comme les avances sont inférieures au revenu d'intégration et comme, conformément à l'amendement n° 112, elles sont accordées par le CPAS, deux systèmes sont en fait créés : les personnes démunies s'adresseront au CPAS et les autres, non démunies, s'adresseront au Fonds des créances alimentaires du SPF Finances. Le pouvoir fédéral n'est d'ailleurs compétent que pour les personnes qui peuvent prétendre à un droit à l'égard du CPAS (qui correspond à une obligation dans le chef du CPAS).

Selon *M. Yvan Mayeur (PS)*, le CPAS interviendra encore pour l'octroi d'avances aux personnes dont le revenu se situe dans les limites qui déterminent sa compétence (le revenu d'intégration).

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen, enerzijds, de personen die het leefloon ontvangen : zij richten zich tot het OCMW dat hen verder voorschotten blijft toekennen, zoals thans reeds het geval is (en die nadien bij de Staat worden teruggevorderd), en, anderzijds, diegenen die een inkomen hebben dat hoger ligt dan het leefloon, en die bijgevolg geen recht hebben op een tussenkomst vanwege het OCMW. Die laatste groep zal zich rechtstreeks tot het fonds richten dat hun rechtstreeks het voorschot op het onderhoudsgeld zal toekennen.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) vraagt op welke gronden de minister van Begroting een onderscheid maakt tussen de sociale bijstand, toegekend op grond van sociale zekerheidsrechten, en de universele openbare dienstverlening met betrekking tot de toekenning en de invordering van onderhoudsgelden.

De bestaande toestand inzake sociale bijstand blijft volgens de spreker ongewijzigd. Een tegemoetkoming in het kader van sociale bijstand blijft doorlopen indien er daartoe een recht bestond op de dag van het vonnis inzake het onderhoudsgeld. Een recht op een sociale tegemoetkoming kan ook na dit vonnis ontstaan. Personen die de toekenning van voorschotten vragen, zullen met andere woorden blijven genieten van sociale bijstand. Niets belet dat zij op een gegeven ogenblik, na verloop van de in de wet bepaalde termijn, gebruik zullen kunnen maken van de nieuwe universele dienstverlening.

Het voorgestelde systeem behelst daadwerkelijk een sociale vooruitgang in de zin dat de publieke invordering de plaats van de private invordering inneemt. De onderhoudsgerechtigden (met uitzondering van diegenen die probleemloos worden betaald, of ten gunste van wie een beslag op het loon van de onderhoudsplichtige werd gelegd), vinden in het nieuwe stelsel, de mogelijkheid om de kosten voor gerechtsdeurwaarders en vergeefse pogingen tot invordering beperkt te houden.

Het recht op sociale bijstand, dat behouden blijft, is trouwens des te belangrijker wanneer de onderhoudsgerechtigde geen inkomen heeft omdat hij door de onderhoudsplichtige niet wordt betaald.

Het OCMW is bovendien de aangewezen instantie in dit kader omdat voor de aanvraag een aantal documenten dient te worden verzameld, waarmee tal van onderhoudsgerechtigden in de meeste gevallen niet vertrouwd zijn. Voor de hulp bij het vervullen van die administratieve formaliteiten is het OCMW uitermate geschikt omdat het, als plaatselijk bestuur, dicht bij de burger staat. Dit vergemakkelijkt het verzamelen van de dossiers-tukken (een argument dat overigens ook geldt voor de

Il y a lieu d'opérer une distinction entre, d'une part, les personnes qui bénéficient du revenu d'intégration – celles-ci s'adressent au CPAS, qui continue à leur octroyer des avances, comme c'est le cas actuellement (ces avances étant par la suite récupérées auprès de l'État) – et, d'autre part, les personnes qui ont un revenu supérieur au revenu d'intégration et qui, par conséquent, n'ont pas droit à une intervention du CPAS. Ce dernier groupe s'adressera directement au Fonds, qui leur octroiera directement l'avance sur la pension alimentaire.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) demande sur quelles bases le ministre du Budget établit une distinction entre l'aide sociale, accordée en vertu des droits prévus par la sécurité sociale, et le service public universel relatif à l'octroi et au recouvrement de pensions alimentaires.

L'intervenant estime que la situation existante demeure inchangée en matière d'aide sociale. Une intervention accordée dans le cadre de l'aide sociale reste acquise si ce droit existait le jour où le jugement relatif à la pension a été prononcé. Le droit à une intervention sociale peut également naître après que ce jugement a été prononcé. En d'autres termes, les personnes qui solliciteront l'octroi d'avances continueront à bénéficier de l'aide sociale. Rien n'empêche qu'à un moment donné, à l'issue du délai prévu par la loi, elles puissent bénéficier du nouveau service universel.

Le système proposé constitue une réelle avancée sociale en ce sens que le recouvrement public se substitue au recouvrement privé. Grâce au nouveau système, les créanciers d'aliments (à l'exception de ceux qui sont payés sans problème ou au profit desquels une saisie a été opérée sur le salaire du débiteur) pourront limiter les frais d'huissiers de justice et les vaines tentatives de recouvrement.

Le droit à l'aide sociale, qui reste acquis, est du reste d'autant plus important lorsque le créancier d'aliments n'a pas de revenus parce qu'il n'est pas payé par le débiteur.

En outre, le CPAS est l'organe approprié en l'occurrence, dès lors que la demande implique qu'un certain nombre de documents doivent être collectés, documents avec lesquels nombre de créanciers d'aliments ne sont généralement pas familiarisés. Le CPAS est particulièrement bien placé pour aider à remplir ces formalités administratives étant donné qu'en tant qu'administration locale, il est proche du citoyen. Cela facilite la collecte des pièces du dossier (un argument qui s'applique du

gedeconcentreerde diensten van de FOD Financiën). In andere landen vervullen bijvoorbeeld rechtbanken die rol (wat ook zeer doeltreffend is omdat het meestal toch gaat om gerechtelijke stukken).

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) pleit voor een snelle beslissing. Hij verwijst hierbij naar het bereikte compromis waarbij de voorschottenregeling via de OCMW's wordt uitgebreid. Zowel de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie, als de minister van Financiën hebben blijk gegeven van hun bereidheid om de terugbetaling van de voorschotten door de federale Staat te verhogen. De OCMW's hebben in de praktijk bewezen dat zij dit aankunnen (op de voorwaarde dat zij volledig worden vergoed).

Het is niet zeker dat een fonds dezelfde waarborgen inzake kwaliteitsvolle dienstverlening aan de burger zal bieden.

Op dit ogenblik worden de OCMW's slechts na twee jaar door het ministerie van Volksgezondheid terugbetaald. Zal die achterstand, indien gekozen wordt voor een fonds, niet groter worden? Spreker verwijst bij wijze van voorbeeld naar de wettelijke bepalingen betreffende de hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden (artikelen 28 e.v. van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, *Belgisch Staatsblad* van 6 augustus 1985) die gestalte geven aan een bijzonder lovenswaardig principe, maar waarbij slachtoffers in de praktijk soms bijzonder lang moeten wachten op een vergoeding.

De essentie van het debat is dat de personen die de voorschotten nodig hebben daar snel over moeten kunnen beschikken. De aangewende administratieve procedure komt hierbij in feite op de tweede plaats. De lasten mogen evenwel niet naar de lokale besturen worden doorgeschoven.

De spreker wijst erop dat de minister van Financiën de nodige budgettaire middelen hiertoe heeft beloofd, maar stelt vast dat die niet in de begroting voor 2003 zijn ingeschreven.

De heer Claude Eerdekens (PS) benadrukt dat het fonds bij de FOD Financiën vanaf 1 september 2003 de voorschotten op niet-betaalde onderhoudsgelden zal toekennen en zal instaan voor de terugvordering bij onderhoudsplichtigen.

Het betreft een eenvoudig, door de FOD Financiën beheerd stelsel, waarbij een objectief recht in het leven wordt geroepen ongeacht het inkomen van de onderhoudsgerechtigde.

reste également aux services déconcentrés du SPF Finances). Dans d'autres pays, ce sont, par exemple, les tribunaux qui remplissent ce rôle (formule également efficace étant donné qu'il s'agit généralement de documents judiciaires).

M. Servais Verherstraeten (CD&V) insiste pour que l'on prenne une décision rapidement. Il renvoie au compromis atteint, qui prévoit d'étendre le régime des avances par le biais des CPAS. Tant le vice-premier ministre et le ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale que le ministre des Finances se sont déclarés disposés à accepter une augmentation du taux de remboursement des avances par l'Etat fédéral. Les CPAS ont démontré dans la pratique qu'ils pouvaient assumer ce type de mission (à condition d'être remboursés à 100 %).

Il n'est pas certain qu'un fonds offrira les mêmes garanties qu'un CPAS en ce qui concerne la qualité du service rendu.

A l'heure actuelle, les CPAS ne sont remboursés par le ministère de la Santé publique qu'après deux ans. Cet arriéré n'augmentera-t-il pas si l'on choisit la formule du fonds ? L'intervenant signale, à titre d'exemple, que si les dispositions légales relatives à l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence (art. 28 et suivants de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres, *Moniteur belge* du 6 août 1985) donnent corps à un principe particulièrement louable, les victimes doivent toutefois attendre parfois fort longtemps pour être indemnisées.

Il faut avant tout avoir à l'esprit, dans le présent débat, que les personnes qui ont besoin d'une avance doivent pouvoir l'obtenir rapidement, la procédure administrative utilisée étant en fait secondaire. Les charges ne doivent toutefois pas être reportées sur les administrations locales.

L'intervenant rappelle que le ministre des Finances a promis les moyens budgétaires requis, mais constate que ceux-ci ne sont pas prévus au budget pour 2003.

M. Claude Eerdekens (PS) souligne qu'à partir du 1er septembre 2003, le Fonds créé au sein du SPF Finances octroiera les avances sur les pensions alimentaires non payées et se chargera du recouvrement auprès des débiteurs d'aliments.

Il s'agit d'un système simple, géré par le SPF Finances, qui ouvre un droit objectif, quel que soit le revenu de la personne concernée.

De minister van Financiën zal nog wel voor het hele land moeten bepalen tot welke specifieke diensten de onderhoudsgerechtigde zich zal kunnen richten. Als dit eenmaal gebeurd is, kan elkeen zich tot die dienst richten om te worden geholpen. De enen kunnen hierbij de hulp inroepen van een advocaat die het dossier bestemd voor de FOD Financiën samenstelt. Anderen kunnen hiertoe bijvoorbeeld een beroep doen op een vereniging, op de sociale dienst van hun gemeente of op het OCMW.

Wat de personen betreft die het leefloon ontvangen en die hiervoor een objectief recht op sociale bijstand op het OCMW kunnen laten gelden: wanneer zij door de rechtbank een recht op onderhoudsgeld krijgen toegekend, zullen zij dit via het fonds kunnen uitoefenen op evenwaardige wijze als een persoon die geen recht heeft op het leefloon.

Het OCMW kan een voorschot toekennen op het onderhoudsgeld, zoals het thans ook reeds doet bijvoorbeeld bij overlevingspensioenen om de gepensioneerde in staat te stellen de periode tot de effectieve en regelmatige betaling van het pensioen te overbruggen. Dit ressorteert onder het contractueel domein tussen het OCMW en de aanvragers.

De minister van Financiën, stelt vast dat er zich eensgezindheid aftekent omtrent een aantal aspecten. Zo wordt er geen rechtstreekse bevoegdheid aan de OCMW's in deze aangelegenheid meer toegekend, wat uiteraard geen afbreuk doet aan hun rol van begeleiding van de aanvragers.

Het verdient de voorkeur de inwerkingtreding vast te stellen op zes maanden na de bekendmaking van de wet (in plaats van op de vaste datum van 1 september 2003) om de diensten van de FOD Financiën in staat te stellen de nodige administratieve organisatie op het getouw te zetten om de eerste aanvragen te behandelen.

*
* *

Tot slot aanvaardt de *commissie* het principe van een universeel recht inzake de toekenning van voorschotten en de invordering van onderhoudsgelden, dat wordt gewaarborgd door middel van een fonds dat zowel instaat voor de voorschotten als de invordering. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de minister van Financiën gevraagde termijn van zes maanden om zijn administratie toe te laten de noodzakelijke organisatorische voorbereidingen te treffen.

Le ministre des Finances devra encore préciser pour l'ensemble du pays les services spécifiques auxquels les créanciers d'aliments pourront s'adresser. Une fois qu'il l'aura précisé, les citoyens pourront s'adresser à tel ou tel service en vue de bénéficier d'une aide. Ils pourront ou bien demander l'aide d'un avocat, qui constituera le dossier destiné au SPF Finances, ou bien, par exemple, faire appel à une association, au service social ou au CPAS de leur commune.

Les personnes qui bénéficient du revenu d'intégration et qui, à cet effet, peuvent faire valoir un droit objectif à l'aide sociale du CPAS pourront, lorsque le tribunal leur reconnaît un droit à une pension alimentaire, exercer ce droit par l'entremise du Fonds, au même titre qu'une personne qui n'a pas droit au revenu d'intégration.

Le CPAS peut octroyer une avance sur la pension alimentaire, tel qu'il le fait à l'heure actuelle dans le cadre des pensions de survie afin de permettre aux pensionnés de « tenir » jusqu'au paiement régulier et effectif de la pension. Cela relève du rapport contractuel entre le CPAS et les demandeurs.

Le ministre des Finances, constate qu'il se dégage un consensus concernant une série d'aspects. C'est ainsi qu'aucune compétence directe ne serait plus octroyée aux CPAS en la matière, ce qui ne porterait évidemment pas atteinte à leur mission d'accompagnement des demandeurs.

Il serait préférable de prévoir que la loi entre en vigueur six mois après sa publication (au lieu de prévoir qu'elle entre en vigueur à la date fixe du 1er septembre 2003), afin de permettre aux services du SPF Finances de mettre sur pied l'organisation administrative nécessaire pour traiter les premières demandes.

*
* *

En conclusion, la *commission* souscrit au principe d'un droit universel en ce qui concerne l'octroi d'avances et le recouvrement de pensions alimentaires, droit qui serait garanti au moyen d'un fonds assurant tant l'octroi des avances que le recouvrement des pensions alimentaires. Il sera tenu compte, à cet égard, du délai de six mois demandé par le ministre des Finances afin de permettre à son administration d'effectuer les préparatifs nécessaires sur le plan organisationnel.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) vreest dat door het verder aanslepen van het debat de inwerking-treding van de wet in het gedrang zal komen.

D. BESPREKING VAN HET AMENDEMENT NR. 130 (DOC 50 1627/017) VAN MEVROUW JACQUELINE HERZET CS. EN STEMMINGEN (VERGADERING VAN 7 JANUARI 2003)

Naar aanleiding van de bespreking van 17 december 2002 wordt een nieuw *synthese-amendement nr. 130* ingediend door mevrouw Jacqueline Herzet cs.

De commissie beslist om bij de bespreking het *synthese-amendement nr. 130* als basistekst te nemen.

*
* *

De minister van Financiën wijst erop dat in het overkoepelend amendement nr. 130 de bemerkingsen zijn verwerkt die tijdens de vergadering van 17 december 2002 ter sprake zijn gekomen.

Zowel de invordering als de uitbetaling van de voorschotten worden toevertrouwd aan een dienst binnen de FOD Financiën. Wie een beroep wil doen op de Dienst voor de alimentatievorderingen, zal terechtkunnen bij de buitendiensten van de FOD Financiën. De aanvragen kunnen worden ingediend bij de 32 bureaus van de dienst voor de Domeinen.

Het gaat hier dus om een universele dienstverlening. Het bedrag van het voorschot wordt beperkt tot 175 EURO per maand en per onderhoudsgerechtigde. Zowel bij niet-betaalde alimentatievergoedingen voor kinderen als bij niet-betaalde alimentatievergoedingen voor ex-echtgenoten zal een beroep kunnen worden gedaan op voorschotten. Voor de toekenning van de voorschotten wordt er geen inkomensbeperking opgelegd.

Wat betreft de betaling van een bijdrage in de werkingskosten van de Dienst voor alimentatievorderingen, wordt tien procent van het bedrag van de in te vorderen hoofdsommen ten laste van de onderhoudsplichtige gelegd. Vijf procent van het bedrag van het saldo van de ingevorderde onderhoudsuitkeringen en van de ingevorderde achterstallen wordt ten laste van de onderhoudsgerechtigde gelegd.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) merkt op dat er in de periode van zes maanden tussen de bekendmaking van de wet en de inwerkingtreding

M. Servais Verherstraeten (CD&V) craint que si le débat s'éternise, l'entrée en vigueur de la loi ne soit compromise.

D. DISCUSSION DE L'AMENDEMENT N° 130 (DOC 50 1627/017) DE MME JACQUELINE HERZET ET CONSORTS ET VOTES (RÉUNION DU 7 JANVIER 2003)

À la suite de la discussion du 17 décembre 2002, un nouvel *amendement de synthèse (n° 130, DOC 50 1627/017)* est présenté par Mme Jacqueline Herzet et consorts.

La commission décide de prendre l'amendement de synthèse n° 130 comme texte de base pour la discussion.

*
* *

Le ministre des Finances souligne que l'amendement de synthèse n° 130 intègre les observations qui ont été formulées lors de la réunion du 17 décembre 2002.

Tant le recouvrement que le paiement des avances sont confiés à un service institué au sein du SPF Finances. La personne qui souhaite faire appel au Service des créances alimentaires pourra s'adresser aux services extérieurs du SPF Finances. Les demandes peuvent être introduites auprès des 32 bureaux des Domaines.

Il s'agit donc en l'occurrence d'un service universel. Le montant de l'avance est plafonné à 175 euros par mois et par créancier alimentaire. Une avance pourra être obtenue tant en cas de défaut de paiement des pensions alimentaires pour les enfants qu'en cas de défaut de paiement des pensions alimentaires pour l'ancien conjoint. L'octroi des avances n'est assorti d'aucune limite de revenus.

En ce qui concerne le paiement d'une participation aux frais de fonctionnement du Service des créances alimentaires, dix pour cent du montant des sommes à recouvrer en principal sont portés à charge du débiteur alimentaire. Cinq pour cent du solde du montant de la créance alimentaire recouvrée et des arriérés recouverts sont portés à charge du créancier d'aliments.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) fait observer qu'au cours de la période de six mois séparant la publication de la loi de son entrée en vigueur, il faudra

voldoende inspanningen zullen moeten worden geleverd op het vlak van de informatieverstrekking. De indruk mag bijvoorbeeld niet worden gewekt dat de overheid voortaan alle kosten op zich zal nemen.

De minister van Financiën is het ermee eens dat duidelijke communicatie van cruciaal belang is. In een eerste fase zullen de betrokken diensten van de FOD Financiën en de OCMW's op de hoogte worden gebracht. Vervolgens zullen de betrokken doelgroepen geïnformeerd worden via brochures en informatievergaderingen. Ook op de website van de FOD Financiën zal men terecht kunnen voor alle relevante informatie.

Zowel de onderhoudsgerechtigden als de onderhoudsplichtigen zullen attent worden gemaakt op de wijze waarop de Dienst voor alimentatievorderingen kan optreden, waarbij de aandacht van de onderhoudsplichtigen ook gevestigd zal worden op andere bestaande regelingen, die het bijvoorbeeld mogelijk maken om een herziening aan te vragen van het bedrag van de onderhoudsgelden. Het is gebleken dat sommige onderhoudsplichtigen hier totaal niet van op de hoogte zijn. Er moet vermeden worden dat bepaalde onderhoudsplichtigen geconfronteerd worden met een opeenstapeling achterstallen, terwijl de onderhoudsuitkering op grond van het inkomen waarover ze beschikken via een herziening verlaagd had moeten worden.

Artikelen 1 en 2

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 3

De heer Yvan Mayeur (PS) vestigt de aandacht van de commissie erop dat er aan twee voorwaarden moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor het leefloon : bereidwillig zijn om te werken en niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken om een menswaardig bestaan te kunnen leiden. Bij de berekening van de bestaansmiddelen wordt evenwel geen rekening gehouden met bepaalde inkomsten zoals het onderhoudsgeld ten gunste van de kinderen. Kan de minister bevestigen dat de voorschotten die worden toegekend ten gunste van de kinderen niet in aanmerking zullen worden genomen bij de berekening ? Zou het niet beter zijn expliciet te vermelden in de tekst dat voor deze berekening de voorschotten gelijkgesteld moeten worden aan de onderhoudsgelden om te vermijden dat sommige OCMW's de toegekende voorschotten aftrekken van het leefloon ?

consentir les efforts requis en matière d'information. On ne peut pas, par exemple, donner l'impression que les pouvoirs publics prendront désormais tous les frais à leur charge.

Le ministre des Finances estime, lui aussi, qu'il est primordial que la communication soit claire. Dans un premier temps, ce sont les services concernés du SPF Finances et les CPAS qui seront informés. Ensuite, les groupes cibles concernés seront informés par voie de brochures et lors de séances d'information. On pourra également consulter le site web du SPF pour obtenir toute information pertinente à cet égard.

L'attention des créanciers et des débiteurs d'aliments sera en outre attirée sur les possibilités d'intervention du Service des créances alimentaires. Et l'attention des débiteurs d'aliments sera, par ailleurs, attirée sur l'existence d'autres dispositions légales permettant, par exemple, de demander la révision du montant des pensions alimentaires. Il s'est en effet avéré que certains débiteurs d'aliments ignoraient totalement qu'ils avaient cette faculté. Il convient par ailleurs d'éviter que certains débiteurs d'aliments soient confrontés à une accumulation d'arriérés, alors que les pensions alimentaires dont ils sont redevables auraient dû, compte tenu de leurs revenus, être revues à la baisse.

Articles 1er et 2

Ces articles ne font l'objet d'aucune observation.

Art. 3

M. Yvan Mayeur (PS) attire l'attention de la commission sur le fait qu'il faut remplir deux conditions pour entrer en ligne de compte pour bénéficier du revenu d'intégration : être prêt à travailler et ne pas disposer de ressources suffisantes pour pouvoir mener une vie décente. Pour le calcul des ressources, certains revenus ne sont toutefois pas pris en considération, comme la pension alimentaire versée en faveur des enfants. Le ministre peut-il confirmer que les avances octroyées en faveur des enfants ne seront pas prises en considération lors du calcul ? Ne serait-il pas préférable de mentionner expressément dans le texte que pour ce calcul, les avances doivent être assimilées aux pensions alimentaires, pour éviter que certains CPAS ne déduisent les avances octroyées du revenu d'intégration ?

De minister van Financiën merkt op dat er in dit verband een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen voorschotten en onderhoudsgelden die worden toegekend voor de ex-echtgenote en deze welke worden toegekend voor de kinderen. Aan de regelgeving inzake de berekening van de bestaansmiddelen wordt niet geraakt : de voorschotten voor de kinderen die worden uitbetaald door de FOD Financiën moeten dus worden gelijkgesteld aan onderhoudsgelden die betaald worden voor de kinderen.

Voorschotten en onderhoudsgelden voor de ex-echtgenoten worden wel in aanmerking genomen bij de berekening van de bestaansmiddelen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) en de heer Yvan Mayeur (PS) dienen *subamendement nr. 131 (DOC 1627/00)* op het overkoepelend amendement nr. 130 in dat ertoe strekt bij de vaststelling van inkomsten volgens de fiscale en sociale wetten de voorschotten gelijk te stellen met onderhoudsgelden.

De minister van Financiën stelt voor de verwijzing naar de fiscale wetgeving te schrappen. De gelijkstelling van de voorschotten met onderhoudsgelden zou anders ongewenste gevolgen kunnen hebben. Naar analogie met de aftrekbaarheid van de onderhoudsgelden zouden de door de Dienst voor de alimentatievorderingen toegekende voorschotten ook aftrekbaar worden in hoofde van de onderhoudsplichtige.

Het volstaat te verwijzen naar de sociale wetgeving.

Na verder onderzoek vestigt *de heer Yvan Mayeur (PS)* de aandacht van de commissie erop dat artikel 22, § 1, c), van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie (*Belgisch Staatsblad van 31 juli 2002*) duidelijk stelt dat zowel de onderhoudsgelden als de voorschotten op de termijn van onderhoudsgeld ontvangen ten gunste van de ongehuwde kinderen niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de bestaansmiddelen om uit te maken of iemand aanspraak kan maken op het leefloon.

De formulering is ondubbelzinnig : voorschotten ten gunste van de kinderen moeten worden beschouwd als vrijgestelde bestaansmiddelen.

Het voorgestelde subamendement nr. 131 wordt hierdoor overbodig.

Bijgevolg wordt het subamendement nr. 131 ingetrokken.

Le ministre des Finances fait observer qu'il convient, à cet égard, de distinguer clairement les avances et pensions alimentaires qui sont octroyées pour l'ex-épouse de celles qui le sont pour les enfants. La réglementation en matière de calcul des ressources demeure inchangée : les avances qui doivent être payées pour les enfants par le SPF Finances doivent donc être assimilées à des pensions alimentaires qui sont payées pour les enfants.

Les avances et pensions alimentaires pour les ex-conjoints sont, quant à elles, prises en considération pour le calcul des ressources.

Le président M. Olivier Maingain (MR) et M. Yvan Mayeur (PS) présentent le *sous-amendement n° 131 (DOC 1627/00)* à l'amendement de synthèse n° 130, qui tend à assimiler les avances aux pensions alimentaires pour la détermination des revenus en vertu des lois fiscales et sociales.

Le ministre des Finances propose de supprimer le renvoi à la législation fiscale, faute de quoi l'assimilation des avances aux pensions alimentaires pourrait avoir des conséquences indésirables. Par analogie avec la déductibilité des pensions alimentaires, les avances octroyées par le Service des créances alimentaires deviendraient également déductibles dans le chef du débiteur d'aliments.

Il suffit de renvoyer à la législation sociale.

Après analyse, *M. Yvan Mayeur (PS)* attire l'attention de la commission sur le fait que l'article 22, § 1er, c), de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale (*Moniteur belge du 31 juillet 2002*) prévoit explicitement que pour le calcul des ressources, afin de déterminer si une personne peut ou non bénéficier du revenu d'intégration, il n'est tenu compte ni de la pension alimentaire ni de l'avance sur le terme de la pension alimentaire perçue au profit des enfants célibataires.

La formulation est sans équivoque : les avances perçues au profit des enfants doivent être considérées comme des ressources exonérées.

Le sous-amendement n° 131 proposé est donc superflu.

Par conséquent, le sous-amendement n° 131 est retiré.

Art. 4

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 5

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) stelt vast dat voor het optreden van de Dienst voor alimentatievorderingen een bijdrage moet worden betaald in de werkingskosten van die dienst. Die bijdrage is als volgt vastgesteld: de onderhoudsplichtige is 10% verschuldigd van het bedrag van de in te vorderen hoofdsommen en de onderhoudsgerechtigde 5% van het saldo van het bedrag van de ingevorderde onderhoudsuitkering en van de ingevorderde achterstallen.

Zou men wat de onderhoudsgerechtigden betreft, die heffingen niet kunnen beschouwen als kosten van tenuitvoerlegging in de zin van artikel 1024 van het Gerechtelijk Wetboek, dat het volgende bepaalt: «[de] kosten van tenuitvoerlegging komen ten laste van de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevorderd.» Met andere woorden: behoort de onderhoudsgerechtigde niet de mogelijkheid te krijgen die kosten terug te vorderen in het raam van een eventuele gerechtelijke procedure tegen de onderhoudsplichtige?

In zijn advies van 9 juli 2002 op amendement nr. 111 van mevrouw Moerman c.s. heeft de Raad van State geoordeeld dat de aan de onderhoudsgerechtigde aangerekende bijdrage in de kosten kan worden beschouwd als een retributie, in tegenstelling tot de heffing ten laste van de onderhoudsplichtige, die een belasting is (DOC 50 1627/011, blz. 10; zie met name voetnoot nr. 12). Die retributie vormt de betaling van een dienst die werd verleend ten gunste van de onderhoudsgerechtigde in het raam van de terugvordering van de bedragen die verschuldigd waren krachtens een uitvoerbare rechterlijke beslissing of een overeenkomst.

De minister van Financiën stipt aan dat de onderhoudsgerechtigde ervoor kiest een beroep te doen de Dienst voor alimentatievorderingen, opdat die hem een voorschot betaalt en de verschuldigde bedragen van de onderhoudsplichtige terugvordert. Daartoe stort de onderhoudsgerechtigde een bijdrage in de werkingskosten van die dienst. Aangezien hij die keuze heeft gemaakt, ware het niet logisch dat hij vervolgens een nieuwe, gerechtelijke procedure zou starten tegen de onderhoudsplichtige om de door hem betaalde bijdrage in de kosten terug te krijgen.

Deze procedure strekt er precies toe te voorkomen dat de onderhoudsgerechtigde en de onderhoudsplichtige tegenover elkaar komen te staan, want de Dienst voor alimentatievorderingen handelt voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde. Indien de

Art. 4

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 5

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate que l'intervention du Service des créances alimentaires entraîne le paiement d'une contribution aux frais de fonctionnement de ce service. Le montant de cette contribution est fixé à 10% du montant des sommes à recouvrer en principal à charge du débiteur d'aliments et à 5% du solde du montant de la créance alimentaire recouvrée et des arriérés recouverts à charge du créancier d'aliments.

Ne devrait-on pas considérer qu'en ce qui concerne le créancier d'aliments, ces prélèvements constituent des frais d'exécution au sens de l'article 1024 du Code judiciaire, qui dispose que « les frais d'exécution incombent à la partie contre laquelle l'exécution est poursuivie » ? En d'autres termes, ne faut-il pas permettre au créancier d'aliments de récupérer ces frais dans le cadre d'une éventuelle procédure judiciaire à l'égard du débiteur d'aliments ?

Dans son avis du 9 juillet 2002 sur l'amendement n° 111 de Mme Moerman et consorts, le Conseil d'État a considéré que contrairement au prélèvement à charge du débiteur d'aliments, qui constitue un impôt, les frais réclamés au créancier d'aliments peuvent être qualifiés de rétribution (DOC 50 1627/011, p. 10 ; voir notamment la note de bas de page n° 12). Cette rétribution constitue le paiement d'un service accompli au bénéfice du créancier d'aliments dans le cadre de la récupération des sommes dues en vertu de l'exécution d'un jugement ou d'une convention.

Le ministre des Finances fait remarquer que le créancier d'aliments choisit de faire appel au Service des créances alimentaires pour qu'il lui verse une avance et recouvre les sommes dues auprès du débiteur d'aliments. À cet effet, il verse une contribution aux frais de fonctionnement de ce service. Vu ce choix, il n'est pas logique que le créancier entame ensuite une nouvelle procédure judiciaire à l'égard du débiteur en vue de récupérer les frais qui lui sont réclamés.

La présente procédure vise précisément à éviter un face à face entre créancier et débiteur, le Service des créances alimentaires agissant pour le compte et au nom du créancier d'aliments. Si le créancier d'aliments choisit de s'adresser au Service des créances alimentaires,

onderhoudsgerechtigde ervoor kiest de Dienst voor alimentatievorderingen in te schakelen, aanvaardt hij een bijdrage in de werkingskosten van die dienst te storten; hij mag zich daarna dus niet tegen de onderhoudsplichtige keren om die bijdrage terug te vorderen.

De minister onderstreept ook dat de onderhoudsplichtige bovendien wordt gevraagd 10 % van het bedrag van de in te vorderen hoofdsommen te storten. De onderhoudsgerechtigde moet daarentegen slechts 5 % betalen van het saldo van het bedrag van de ingevorderde onderhoudsuitkering en van de ingevorderde achterstallen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) deelt het standpunt van de minister. De door de onderhoudsgerechtigde gestorte retributie is het gevolg van zijn keuze om zich tot de Dienst voor alimentatievorderingen te richten. De onderhoudsgerechtigde mag de gevolgen van zijn keuze niet op de onderhoudsplichtige afwentelen.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat de onderhoudsgerechtigde al kosten heeft gemaakt (verzendingskosten, betekening enzovoort) vóór hij een beroep doet op de Dienst voor alimentatievorderingen. Hij heeft het recht die kosten van de onderhoudsplichtige terug te vorderen, omdat deze zijn verplichtingen niet vrijwillig is nagekomen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) wijst erop dat de Dienst voor alimentatievorderingen die bedragen zal terugvorderen van de onderhoudsplichtige, aangezien ze in de uitvoerbare titel staan vermeld.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) wenst niet aan de in artikel 5 opgenomen bepaling te raken. Uiteraard verhindert die bepaling niet dat de onderhoudsgerechtigde een gerechtelijke procedure kan instellen teneinde voormeld bedrag van 5 % terug te vorderen, zelfs al is de kans volgens haar klein dat hij zijn slag thuishaalt.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) stelt vast dat de mensen die een beroep doen op de Dienst voor alimentatievorderingen met zoveel financiële verplichtingen kampen dat zij, in plaats van (vaak tevergeefs) te wachten tot de onderhoudsplichtige de vereiste stortingen doet, verkiezen een beperkt bedrag aan werkingskosten in te leveren om de zekerheid te hebben maandelijks een vast bedrag als voorschot te ontvangen.

Het oorspronkelijke wetsvoorstel bepaalde dat de onderhoudsgerechtigde een bijdrage moest betalen van 10 % van het door het Fonds voor alimentatievorderingen gestorte bedrag (zie artikel 12). Het ter bespreking voor-

il accepte de verser une contribution aux frais de fonctionnement du service et ne peut donc pas se retourner ensuite contre le débiteur d'aliments en vue de récupérer cette contribution.

Le ministre souligne en outre que le débiteur d'aliments est invité à verser 10% du montant des sommes à recouvrer en principal. Par contre, le créancier d'aliments ne doit s'acquitter que de 5% du solde du montant de la créance alimentaire recouvrée et des arriérés recouverts.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) partage le point de vue du ministre. La rétribution versée par le créancier d'aliments est la conséquence de son choix de s'adresser au Service des créances alimentaires. Le créancier d'aliments ne peut pas imputer les conséquences de ce choix à son débiteur.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) fait remarquer que le créancier d'aliments a déjà exposé des frais (expédition, signification, etc.) avant de faire appel au Service des créances alimentaires. Il est en droit de réclamer ces frais au débiteur d'aliments puisque celui-ci ne s'est pas exécuté volontairement.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer que ces montants seront récupérés par le Service des créances alimentaires auprès du débiteur d'aliments puisqu'ils figurent dans le titre exécutoire.

Mme Fientje Moerman (VLD) souhaite ne pas modifier la disposition visée à l'article 5. Cette disposition n'empêche évidemment pas le créancier d'aliments d'entamer une procédure judiciaire en vue de recouvrer le montant de 5% susvisé, même s'il a, selon elle, peu de chance d'aboutir.

Mme Colette Burgeon (PS) constate que vu les obligations financières auxquelles elles doivent faire face, les personnes qui font appel au Service des créances alimentaires préféreront perdre un montant limité prélevé à titre de frais de fonctionnement et être certaines de recevoir tous les mois un montant fixe sous forme d'avance plutôt que d'attendre, souvent en vain, le versement de la pension alimentaire par le débiteur.

La proposition initiale prévoyait le prélèvement d'une contribution de 10% du montant versé par le Fonds des créances alimentaires à charge du créancier d'aliments (article 12). Le présent amendement n° 130 réduit ce

liggende amendement nr. 130 brengt dat bedrag terug tot 5 % van het saldo van het bedrag van de ingevorderde onderhoudsuitkering en van de ingevorderde achterstallen.

Op verzoek van *de heer Eric van Weddingen (MR)* bevestigt *de minister* het eens te zijn met de bedoeling van de wetgever, te weten dat de onderhoudsgerechtigde de door hem te betalen bijdrage van 5 % van het saldo van het bedrag van de ingevorderde onderhoudsuitkering (dat wil zeggen elk bedrag dat hoger ligt dan de door de Dienst voor alimentatievorderingen voorgeschoten 175 euro) niet van de onderhoudsplichtige kan terugvorderen.

Art. 6

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) leest in het tweede lid van het voorgestelde artikel dat «[de] toepassing van deze wet [...] beperkt [is] tot de onderhoudsgerechtigden die hun verblijfplaats in België hebben». Ter wille van de rechtszekerheid vindt de spreker het verkieslijk te verwijzen naar het begrip «woonplaats» als omschreven in het Gerechtelijk Wetboek.

Volgens artikel 36 van dat Wetboek moet onder het begrip «woonplaats» worden verstaan «de plaats waar de persoon op de bevolkingsregisters is ingeschreven als hebbende aldaar zijn hoofdverblijf», terwijl het begrip «verblijfplaats» wordt omschreven als «iedere andere vestiging, zoals de plaats waar de persoon kantoor houdt of een handels- of nijverheidszaak drijft».

Voorzitter Olivier Maingain (MR) stipt aan dat het, afhankelijk van de beslissingen inzake het hoederecht, soms gebeurt dat de kinderen hun woonplaats in een ander land hebben en tegelijkertijd toch gedurende lange periodes in België verblijven.

Volgens *mevrouw Fientje Moerman (VLD)* is het begrip «verblijfplaats» veel ruimer, waardoor het ook betrekking kan hebben op mensen die weliswaar in België leven, maar die hun wettelijke woonplaats in het buitenland behouden. Als voorbeeld haalt zij het geval aan van gehuwden van wie een van de partners de Belgische nationaliteit niet heeft.

Mevrouw Magda De Meyer (SP.A) deelt die mening en acht het verkieslijk rekening te houden met de werkelijke situatie van de betrokkenen.

De heer Alfons Borginon (VU&ID) onderstreept dat de internationale verdragen waarbij het vraagstuk van de uitkeringen tot levensonderhoud internationaal privaatrechtelijk wordt geregeld, eveneens verwijzen naar het begrip «verblijfplaats».

prélèvement à 5% du solde du montant de la créance alimentaire recouvrée et des arriérés recouverts.

À la demande de *M. Éric van Weddingen (MR)*, le *ministre* confirme l'intention du législateur, à savoir que le montant de 5% prélevé, à charge du créancier d'aliments, sur le solde du montant de la créance alimentaire recouvrée (c'est-à-dire tout ce qui dépasse le montant de 175 euros avancé par le Service des créances alimentaires) n'est pas récupérable auprès du débiteur d'aliments.

Art. 6

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate que l'article 6, alinéa 2, proposé, dispose que « l'application de la présente loi est limitée aux créanciers d'aliments ayant leur résidence en Belgique ». L'intervenant estime qu'il serait préférable de se référer à la notion de domicile telle que définie par le Code judiciaire, et ce, de manière à garantir une plus grande sécurité juridique.

Selon l'article 36 du Code judiciaire, « il faut entendre : par domicile : le lieu où la personne est inscrite à titre principal sur les registres de la population ; par résidence : tout autre établissement tel le lieu où la personne a un bureau, exploite un commerce ou une industrie. »

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer qu'en fonction des décisions prises en matière de garde, les enfants peuvent parfois avoir leur domicile en un lieu situé dans un autre pays mais résider pour de longues périodes en Belgique.

Mme Fientje Moerman (VLD) observe que la notion de résidence est beaucoup plus large et permet de viser également la situation de personnes qui vivent en Belgique tout en conservant leur domicile légal à l'étranger. Elle cite notamment l'exemple de couples mariés dont un des époux n'a pas la nationalité belge.

Mme Magda De Meyer (SP.A) partage cette opinion et estime qu'il est préférable de tenir compte de la situation réelle des personnes visées.

M. Alfons Borginon (VU&ID) souligne que les traités internationaux qui règlent la problématique des pensions alimentaires sur le plan du droit privé international se réfèrent également à la notion de résidence.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) geeft het voorbeeld van een gedeeld hoederecht over de kinderen, waarbij een van de (ex-)partners in het buitenland leeft.

Het begrip « woonplaats » biedt een grotere rechtszekerheid omdat iemand meerdere verblijfplaatsen kan hebben.

In aansluiting op een opmerking van mevrouw Fientje Moerman (VLD) preciseert de heer Éric van Weddingen (MR) dat de woonplaats van in België werkende internationale ambtenaren die is van de zetel van de internationale instelling waar zij hun beroepsactiviteiten uitoefenen.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) stelt voor het voorgestelde artikel 6, tweede lid, te amenderen teneinde zowel aan de woonplaats als aan de verblijfplaats van de onderhoudsgerechtigde te refereren.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) wijst erop dat men tevens rekening behoort te houden met de bepalingen van het internationaal privaatrecht. Al naar gelang van de bedoelde landen, kunnen conflicten rond het terzake bevoegde rechtscollege rijzen.

De minister verwijst naar de Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Artikel 5 ervan bepaalt het volgende: « Een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, kan in een andere lidstaat voor de volgende gerechten worden opgeroepen:

1. (...)

2. ten aanzien van onderhoudsverplichtingen: voor het gerecht van de plaats waar de tot onderhoud gerechtigde woonplaats of zijn gewone verblijfplaats heeft (...); ».

Hij stelt voor in het voorgestelde artikel 6, tweede lid, dezelfde formulering op te nemen.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat de uitering tot levensonderhoud, conform het voorgestelde artikel 2, voortvloeit uit een uitvoerbaar verklaarde rechterlijke beslissing, uit een in artikel 1288, 3° of 4°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde overeenkomst, dan wel uit een in de artikelen 731 tot 734 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde uitvoerbaar verklaarde overeenkomst.

Aangezien de bindingscriteria werden vastgesteld in het raam van een soortgelijke in België uitvoerbaar verklaarde rechterlijke beslissing of overeenkomst, dan wel van een dergelijk akkoord, zijn ze bijgevolg voldoende beperkend om misbruiken te voorkomen.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) évoque l'exemple d'une garde partagée des enfants entre (ex)-époux, dont l'un vit à l'étranger.

La notion de domicile apporte une sécurité juridique plus grande dans la mesure où la personne visée peut avoir plusieurs résidences.

Suite à une remarque de Mme Fientje Moerman (VLD), M. Éric van Weddingen (MR) précise que les fonctionnaires internationaux qui travaillent en Belgique sont domiciliés au siège de l'institution internationale où ils exercent leurs activités professionnelles.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) suggère d'amender l'article 6, alinéa 2, proposé, en vue de faire référence tant au domicile qu'à la résidence du créancier d'aliments.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) indique qu'il faut également tenir compte des dispositions du droit international privé. Des conflits pourraient naître en ce qui concerne la juridiction compétente suivant les pays visés.

Le ministre fait remarquer qu'en vertu de l'article 5 du Règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, « une personne domiciliée sur le territoire d'un État membre peut être atraite, dans un autre État membre :

1) (...)

2) en matière d'obligation alimentaire, devant le tribunal du lieu où le créancier d'aliments a son domicile ou sa résidence habituelle (...); »

Il suggère de reprendre la même formulation dans l'article 6, alinéa 2, proposé.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) observe qu'en vertu de l'article 2, proposé, la pension alimentaire résulte d'une décision judiciaire exécutoire, d'une convention visée à l'article 1288, 3° ou 4°, du Code judiciaire ou d'un accord exécutoire visé aux articles 731 à 734 du Code judiciaire.

Dans la mesure où ils sont fixés dans le cadre d'une telle décision judiciaire ou convention ou d'un tel accord rendus exécutoires en Belgique, les critères de rattachement sont donc suffisamment limitatifs pour éviter des abus.

Dientengevolge dient *de heer Jean-Jacques Viseur (cdH)*, als *subamendement op amendement nr. 130*, amendement nr. 132 (DOC 50 1627/017) in. Het strekt tot vervanging, in het voorgestelde artikel 6, tweede lid, van de woorden «die hun verblijfplaats in België hebben» door de woorden «die hun woonplaats of gewone verblijfplaats in België hebben».

Art. 7

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) constateert dat het voorgestelde artikel 7, derde lid, het volgende bepaalt: «Bij de aanvraag wordt gevoegd de uitgifte of de minuut, voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging, van de gerechtelijke beslissing of van de akte bedoeld in artikel 1288, 3° of 4°, van het Gerechtelijk Wetboek, van de rechterlijke beslissing of van de uitvoerbare schikking (...).»

Wat moet onder «de minuut» worden verstaan? In welke procedure wordt terzake voorzien?

Voorzitter Olivier Maingain (MR) merkt op dat het de minuut van de in artikel 1288, 3° of 4°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde overeenkomst betreft.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat zodra de overeenkomst uitvoerbaar wordt verklaard, de minuut bij de rechtbank wordt bewaard en een afschrift van het vonnis aan de onderhoudsgerechtigde wordt bezorgd.

De minister preciseert dat die minuut in principe door de notaris wordt bewaard. Het is echter niet uitgesloten dat de originele authentieke akte van de notaris (dus de minuut van de overeenkomst, voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging) in sommige gevallen aan de onderhoudsgerechtigde wordt overhandigd.

Op diverse vragen van *mevrouw Magda De Meyer (SPA)* en *mevrouw Fientje Moerman (VLD)*, antwoordt *de minister* dat artikel 7 niet langer voorziet in enige vormvereiste waaraan de aanvraag moet voldoen. Hoewel de administratie een zo eenvoudig mogelijk modelformulier zal opstellen, geldt voor de onderhoudsgerechtigde geen enkele verplichting om zijn aanvraag door middel van dat formulier in te dienen.

Art. 8

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) constateert dat de onderhoudsplichtige, conform artikel 8, tweede lid, beschikt over een termijn van vijftien dagen, te rekenen vanaf de datum van het aangetekend versturen van de in het eerste lid bedoelde kennisgeving, om «aan te to-

En conséquence, *M. Jean-Jacques Viseur (cdH)* présente un *amendement n° 132 (sous-amendement à l'amendement n° 130)* (DOC 50 1627/017) visant, à l'article 6, alinéa 2, proposé, à remplacer les mots « ayant leur résidence en Belgique. » par les mots « ayant leur domicile ou leur résidence habituelle en Belgique. »

Art. 7

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate qu'en vertu de l'article 7, alinéa 3, proposé, « est jointe à la demande, l'expédition ou la minute, revêtue de la formule exécutoire, de la décision judiciaire ou de l'acte visé à l'article 1288, 3° ou 4°, du Code judiciaire, de la décision exécutoire ou de l'accord exécutoire. »

Que faut-il entendre par « la minute » ? Quelle est la procédure prévue ?

Le président, M. Olivier Maingain (MR) fait remarquer qu'il s'agit de la minute de la convention visée à l'article 1288, 3° ou 4°, du Code judiciaire.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) observe que si la convention est rendue exécutoire, la minute est conservée au tribunal et copie du jugement est remise au créancier d'aliments.

Le ministre précise que la minute est en principe conservée par le notaire mais il n'est pas exclu que dans certains cas, l'original de l'acte authentique du notaire (c'est-à-dire la minute de la convention, revêtue de la formule exécutoire par le notaire) soit remis au créancier d'aliments.

À des questions de *Mmes Magda De Meyer (SPA)* et *Fientje Moerman (VLD)*, *le ministre* répond que l'article 7 ne prévoit aucune condition de forme pour la demande. Toutefois, l'administration établira un formulaire type aussi simple que possible mais le créancier d'aliments ne sera pas obligé d'y recourir pour introduire sa demande.

Art. 8

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) constate qu'en vertu de l'article 8, alinéa 2, proposé, le débiteur d'aliments dispose d'un délai de quinze jours prenant cours à la date d'envoi par recommandé à la poste de la notification de la demande d'intervention pour « démontrer que

nen dat (...) de door de onderhoudsgerechtigde ingeroepen titel van de onderhoudsvordering niet meer actueel is.»

Ware het niet verkieslijk de woorden «niet meer actueel is» te vervangen door de woorden «niet langer gevolgen heeft». Dat begrip slaat immers duidelijker op alle oorzaken (compensatie, inbetalinggeving enzovoort) van het uitdoven van de onderhoudsplicht. Het begrip «actueel» is juridisch duidelijk minder sluitend.

Voorzitter Olivier Maingain (MR) preciseert dat de Dienst voor alimentatievorderingen op discretionaire wijze zal oordelen of de door de onderhoudsplichtige aangevoerde grond ter verantwoording van dat verval van de vordering al dan niet gefundeerd is. Om te voorkomen dat terzake geschillen ontstaan, moet men ervoor zorgen dat de zaken die door de Dienst voor alimentatievorderingen terzake in aanmerking worden genomen, inderdaad verband houden met het feit dat de vordering niet langer gevolgen heeft.

De minister geeft aan dat als de Dienst voor alimentatievorderingen van oordeel is dat de door de onderhoudsplichtige aangevoerde grond terecht is, hij zijn beslissing mededeelt aan de onderhoudsgerechtigde (zie het voorgestelde artikel 9), die in geval van betwisting de gemeenschappelijke beroepsmiddelen mag aanwenden. De onderhoudsgerechtigde kan dan door de beslagrechter laten vaststellen dat de alimentatievordering niet langer gevolgen heeft.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) voegt eraan toe dat het de onderhoudsgerechtigde (en niet de Dienst voor alimentatievorderingen) toekomt zich tot de beslagrechter te wenden, omdat zijn verzoek tot tegemoetkoming door de Dienst voor alimentatievorderingen (nog) niet is aanvaard.

De heer Éric van Weddingen (MR) vraagt zich af of de termijn van vijftien dagen voor de onderhoudsplichtige niet te kort is om, gelet op de nodige stappen terzake, «aan te tonen» dat de vordering niet langer gevolgen heeft; als de betrokkene afwezig is op het ogenblik dat de postbode zich bij zijn woonplaats aanmeldt om de aangetekende zending te overhandigen, zal het verschillende dagen duren voor hij in het bezit is van de brief van de Dienst voor alimentatievorderingen.

Zal de Dienst voor alimentatievorderingen blijf geven van de nodige soepelheid terzake? Wat moet men precies verstaan onder «aantonen»?

Volgens *voorzitter Olivier Maingain (MR)* moet de onderhoudsplichtige binnen de termijn van vijftien dagen reageren en voldoende bewijskrachtige elementen

le titre de la créance alimentaire invoqué par le créancier d'aliments n'est plus actuel ».

Ne serait-il pas préférable de remplacer les mots « n'est plus actuel » par les mots « a cessé de produire ses effets ». Cette notion vise en effet de manière plus précise toutes les causes d'extinction de l'obligation (compensation, dation, etc.). La notion d'actualité est nettement moins certaine sur le plan juridique.

Le président, M. Olivier Maingain (MR) précise que le Service des créances alimentaires va apprécier de manière discrétionnaire si le motif invoqué par le débiteur d'aliments pour justifier que le titre n'est plus actuel est ou non fondé. En vue d'éviter de voir se développer un contentieux en la matière, il y a lieu de s'assurer que les causes retenues par le Service des créances alimentaires sont effectivement liées à l'extinction du titre.

Le ministre indique que si le Service des créances alimentaires estime que le motif invoqué par le débiteur d'aliments est fondé, il notifie sa décision au créancier d'aliments (article 9 proposé) qui, s'il conteste cette décision, se voit ouvrir les voies de recours de droit commun. Le créancier peut alors faire constater l'actualité du titre de créance par le juge des saisies.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) ajoute qu'il appartient au créancier d'aliments (et non au Service des créances alimentaires) de s'adresser au juge des saisies étant donné que sa demande d'intervention n'a pas (encore) été acceptée par le Service des créances alimentaires.

M. Éric van Weddingen (MR) se demande si le délai de quinze jours accordé au débiteur d'aliments n'est pas trop court pour « démontrer » que le titre a cessé de produire ses effets compte tenu des démarches nécessaires en la matière, et ce, d'autant plus que si la personne intéressée est absente au moment où le préposé se présente à son domicile pour lui remettre l'envoi recommandé, il lui faudra plusieurs jours avant de pouvoir entrer en possession de la lettre qui lui a été adressée par le Service des créances alimentaires.

Le Service des créances alimentaires fera-t-il preuve d'une souplesse raisonnable en la matière ? Que faut-il entendre précisément par le terme « démontrer » ?

Selon *le président, M. Olivier Maingain (MR)*, le débiteur d'aliments est tenu de réagir dans le délai de quinze jours et d'apporter des éléments suffisamment probants

aanvoeren om de Dienst voor alimentatievorderingen te doen toegeven dat de vordering op zijn minst betwistbaar is. Vervolgens kan hem eventueel een bijkomende termijn worden verleend om zijn dossier te vervolledigen.

De minister voegt eraan toe dat de Dienst voor alimentatievorderingen krachtens het voorgestelde artikel 9 over dertig dagen beschikt om te beslissen of de onderhoudsgerechtigde al dan niet recht heeft op zijn tegemoetkoming, wat de onderhoudsplichtige een zekere tijd geeft om de nodige bewijselementen samen te brengen. Bovendien begint die termijn van dertig dagen maar te lopen als de door de onderhoudsgerechtigde ingediende aanvraag volledig is.

Mevrouw Colette Burgeon (PS) beklemtoont dat de onderhoudsgerechtigde die de aanvraag om een tegemoetkoming heeft ingediend, om geld verlegen zit. Men moet er dus voor zorgen dat de procedure niet al te lang aansleept.

Art. 9

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) herinnert eraan dat amendement nr. 111 van mevrouw Moerman c.s. (DOC 50 1627/009) ertoe strekt erin te voorzien dat de onderhoudsgerechtigde bij de beslagrechter beroep kan aantekenen tegen de beslissing van de administratie.

Als zulks in het huidige amendement nr. 130 niet wordt opgenomen, moet men zich met het oog op het beroep tegen de beslissing van de Dienst voor alimentatievorderingen — wat een administratieve handeling is — tot de Raad van State wenden (artikelen 14 en 14bis van de gecoördineerde wetten op de Raad van State), wat een veel langere, loggere en duurdere procedure vergt. Volgens de spreker is het normaler te voorzien in een beroep bij de beslagrechter, aangezien het om de uitvoerende rechter gaat.

Daartoe dient de heer Viseur amendement nr. 133 (*subamendement op amendement nr. 130*) (DOC 50 1627/017) in, dat ertoe strekt in het voorgestelde artikel 9 een § 3 in te voegen, luidend als volgt :

«§ 3. Wanneer de beslissing niet gunstig beschikt op de aanvraag van de onderhoudsgerechtigde of wanneer geen beslissing is genomen binnen de bij § 1 bepaalde termijn, kan hij de zaak aanhangig maken bij de beslagrechter middels een verzoekschrift dat op straffe van verval moet zijn ingediend binnen een termijn van één maand, te rekenen van de in § 2 bedoelde kennisgeving.»

De minister stemt hiermee in.

pour faire admettre par le Service des créances alimentaires qu'il y a à tout le moins contestation sur le titre. Ensuite, un délai complémentaire peut éventuellement lui être accordé pour compléter son dossier.

Le ministre ajoute qu'en vertu de l'article 9 proposé, le Service des créances alimentaires dispose d'un délai de trente jours pour décider si le créancier d'aliments a droit ou non à son intervention, ce qui laisse un certain délai au débiteur d'aliments pour réunir les éléments de preuve nécessaires. En outre, ce délai de trente jours ne démarre que lorsque la demande introduite par le créancier d'aliments est complète.

Mme Colette Burgeon (PS) insiste sur le fait que le créancier d'aliments qui a introduit la demande d'intervention est dans le besoin si bien qu'il faut veiller à ne pas trop faire perdurer la procédure.

Art. 9

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) rappelle que l'amendement n° 111 de Mme Moerman et consorts (DOC 50 1627/009) prévoyait une possibilité de recours à l'égard de la décision rendue par l'administration auprès du juge des saisies par le créancier d'aliments.

Si l'on omet une telle possibilité dans le présent amendement n° 130, le recours à l'égard de la décision du Service des créances alimentaires, qui représente un acte administratif, devra être introduit auprès du Conseil d'État (articles 14 et 14bis des lois coordonnées sur le Conseil d'État), ce qui suppose une procédure beaucoup plus longue, lourde et onéreuse.

Selon l'intervenant, il est plus normal de prévoir une possibilité de recours auprès du juge des saisies puisqu'il s'agit du juge de l'exécution.

À cet effet, M. Viseur présente un *amendement n° 133 (sous-amendement à l'amendement n° 130)* (DOC 50 1627/017) qui tend à insérer un paragraphe 3 à l'article 9 proposé, libellé comme suit :

«§ 3. Le créancier d'aliments peut faire recours par requête devant le juge des saisies, à peine de déchéance dans un délai d'un mois à compter de la notification prévue au § 2, de la décision ne faisant pas droit à sa demande ou lorsqu'aucune décision n'a été prise dans le délai prévu au §1er. »

Le ministre marque son accord.

Mevrouw Magda De Meyer (SP.A) vraagt waarom het nodig is in een beroep bij de beslagrechter te voorzien terwijl de Dienst voor alimentatievorderingen volledig in de rechten treedt van de onderhoudsgerechtigde.

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) preciseert dat door de aanvraag om een tegemoetkoming al dan niet te aanvaarden (onder andere op grond van de door de onderhoudsplichtige aangevoerde argumenten), de Dienst voor alimentatievorderingen een administratieve handeling stelt waartegen bij gebrek aan enige bepaling inzake een specifiek beroep, automatisch bij de Raad van State beroep kan worden aangetekend.

Om van deze algemene bevoegdheid van de Raad van State af te wijken, voorziet het amendement in een beroep bij de beslagrechter binnen een bepaalde termijn.

Art. 10 en 11

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 12

De heer Jean-Jacques Viseur (cdH) merkt op dat de indeplaatsstelling van de Dienst voor alimentatievorderingen beperkt blijft tot het bedrag van het toegekende voorschot. Moet de indeplaatsstelling niet uitgebreid worden tot de bijkomende kosten, namelijk de bijdrage in de werkingskosten van de dienst? Loopt men anders niet het risico dat de financiering van het systeem in het gedrang komt? Moet er ook geen voorrecht voor de dienst worden ingesteld bij de inning van de bijdrage?

De minister antwoordt dat de inning van de bijdragen in de werkingskosten beschouwd moet worden als een recht van de dienst.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) vestigt de aandacht erop dat de verhoging van 10 pct van het bedrag van de in te vorderen hoofdsommen ten laste van de onderhoudsplichtige een autonome vordering is. De dienst kan zich toch niet in de plaats doen stellen van een recht dat niet bestaat in hoofde van de onderhoudsgerechtigde.

Art. 13 tot 18

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

À la question de *Mme Magda De Meyer (SP.A)* de savoir pourquoi il est nécessaire de prévoir un recours auprès du juge des saisies alors que le Service des créances alimentaires est subrogé de plein droit au créancier d'aliments.

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) précise qu'en acceptant ou en refusant la demande d'intervention (sur la base, entre autres, des arguments développés par le débiteur d'aliments), le Service des créances alimentaires pose un acte administratif qui, si aucune disposition de recours particulière n'est prévue, pourra automatiquement faire l'objet d'un recours auprès du Conseil d'État.

Pour déroger à cette compétence générale du Conseil d'État, l'amendement prévoit un recours auprès du juge des saisies dans un délai limité.

Art. 10 et 11

Ces articles n'appellent aucune remarque.

Art. 12

M. Jean-Jacques Viseur (cdH) souligne que la subrogation du Service des créances alimentaires reste limitée au montant de l'avance octroyée. Cette subrogation ne doit-elle pas être étendue aux frais supplémentaires, à savoir la participation aux frais de fonctionnement du service? À défaut, ne risque-t-on pas d'hypothéquer le financement du système? Ne conviendrait-il pas, par ailleurs, d'instaurer un privilège pour le service lors de l'encaissement de la contribution?

Le ministre répond que l'encaissement des participations aux frais de fonctionnement doit être considéré comme un droit du service.

Mme Fientje Moerman (VLD) attire l'attention sur le fait que la majoration de 10 pour cent du montant des sommes à recouvrer en principal à charge du débiteur d'aliments constitue une créance autonome. Le service ne peut tout de même pas être subrogé à un droit qui n'existe pas dans le chef du créancier d'aliments.

Art. 13 à 18

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 19

De minister van Financiën vestigt de aandacht van de commissieleden erop dat de bepalingen in dit artikel een toepassing zijn van artikel 1395 van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 20 tot 28

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Art. 29

Mevrouw Colette Burgeon (PS) suggereert om de evaluatiecommissie op te richten op basis van een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Mevrouw Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) vraagt zich af waarom het evaluatieverslag ook moet worden voorgelegd aan de minister van Begroting.

Mevrouw Fientje Moerman (VLD) vindt het volkomen normaal dat het evaluatieverslag ook wordt voorgelegd aan de minister van Begroting. De oprichting van de Dienst voor alimentatievorderingen heeft gevolgen op begrotingsvlak. In artikel 24 van het overkoepelend amendement nr. 130 wordt overigens gesteld dat de minister van Begroting van de opening en de afsluiting van de financiële rekening op de hoogte wordt gebracht.

De evaluatiecommissie moet op basis van een gewoon koninklijk besluit worden opgericht. Alleen voor specifieke beslissingen wordt de techniek van het koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad gehanteerd. Het is verkeerd om dit instrument voor om het even welke beslissing te hanteren.

De minister is van oordeel dat de oprichting van de evaluatiecommissie via een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de zaken nodeloos complex zal maken. Bovendien beperkt de opdracht van de commissie zich tot het evalueren van een dienst van de FOD Financiën. De commissie hangt dus ook af van de FOD Financiën, maar zal niet louter samengesteld zijn uit ambtenaren van de FOD Financiën. Ook andere belangengroepen die betrokken zijn bij de problematiek, zullen vertegenwoordigd zijn in de evaluatiecommissie.

Art. 31

De heer Yves Leterme (CD&V) stelt vast dat de dienst zes maanden na de bekendmaking van de wet in het

Art. 19

Le ministre des Finances attire l'attention des membres de la commission sur le fait que les dispositions de cet article sont une application de l'article 1395 du Code judiciaire.

Art. 20 à 28

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Art. 29

Mme Colette Burgeon (PS) suggère de créer la commission d'évaluation sur la base d'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Mme Marie-Thérèse Coenen (Agalev-Ecolo) se demande pourquoi le rapport d'évaluation doit également être soumis au ministre du Budget.

Mme Fientje Moerman (VLD) trouve parfaitement normal que le rapport d'évaluation soit également soumis au ministre du Budget, car la création du Service des créances alimentaires a des conséquences sur le plan budgétaire. Il est d'ailleurs mentionné à l'article 24 de l'amendement de synthèse n° 130 que le ministre du Budget est informé de l'ouverture et de la clôture du compte financier.

La commission d'évaluation doit être créée sur la base d'un arrêté royal ordinaire, la technique de l'arrêté royal délibéré en Conseil des ministres devant être réservée aux décisions spécifiques. L'utilisation de cet instrument pour prendre n'importe quelle décision est abusive.

Le ministre estime que la création de la commission d'évaluation par l'intermédiaire d'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres compliquerait inutilement les choses. Par ailleurs, la mission de la commission se limitera à évaluer un service du SPF Finances. La commission dépendra donc également du SPF Finances, mais elle ne sera pas uniquement composée de fonctionnaires faisant partie de celui-ci. D'autres groupements d'intérêts qui sont concernés par la problématique seront également représentés au sein de la commission d'évaluation.

Art. 31

M. Yves Leterme (CD&V) constate que le service doit être opérationnel six mois après la date de la publication

Belgisch Staatsblad operationeel moet zijn. Op andere beleidsterreinen is evenwel reeds gebleken dat de FOD Financiën niet uitblinkt door zijn krachtadig optreden. De resultaten die de laatste drie jaar werden geboekt op het vlak van de invordering van de fiscale schulden, zijn in elk geval bijzonder teleurstellend.

De minister van Financiën antwoordt dat er reeds een specifieke cel is opgericht om de achterstand bij de invordering weg te werken.

*
* *

De commissieleden gaan akkoord met het voorstel van voorzitter Olivier Maingain om alle amendementen die betrekking hebben op het oorspronkelijke wetsvoorstel (dit wil zeggen de *amendementen nrs. 1 tot en met 122*) en de subamendementen op het eerste overkoepelend amendement nr. 122 (dit wil zeggen de *amendementen nrs. 123 tot en met 129*) in te trekken.

Subamendement nr. 131 op amendement nr. 130 wordt ingetrokken.

Subamendement nr. 132 op amendement nr. 130 wordt eenparig aangenomen.

Subamendement nr. 133 op amendement nr. 130 wordt eenparig aangenomen.

Amendement nr. 130, zoals gewijzigd, wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

E. OPSPLITSING VAN HET WETSVOORSTEL

Ingevolge de aanneming van amendement nr. 133 van de heer Jean-Jacques Viseur, een subamendement op amendement nr. 130 van mevrouw Herzet c.s. (DOC 50 1627/017), heeft *de commissie* tijdens haar vergadering van 7 januari 2003 besloten artikel 62.2, tweede lid, van de Kamer toe te passen, dat luidt als volgt:

« Ingeval een wetsontwerp of -voorstel, dat luidens zijn eerste artikel ressorteert onder een van de drie wetgevende procedures als bedoeld in artikel 74, artikel 77 of artikel 78 van de Grondwet, bepalingen bevat die onder een andere van die drie procedures ressorteren, worden die bepalingen uit dat wetsontwerp of dat -voorstel gelicht. ».

De commissie heeft (zonder dat terzake formeel een amendement werd ingediend) in dit geval beslist het wetsvoorstel op te splitsen in twee afzonderlijke wets-

de la loi au *Moniteur belge*. Dans d'autres domaines, il s'est cependant déjà avéré que le SPF Finances ne brillait pas par son dynamisme. Les résultats engrangés au cours des trois années qui viennent de s'écouler en matière de recouvrement de dettes fiscales sont, en tout état de cause, décevants.

Le ministre des Finances répond qu'une cellule spécialisée a déjà été créée afin de résorber l'arriéré en matière de recouvrement.

*
* *

Les membres de la commission se rallient à la proposition de M. Olivier Maingain, président, de retirer tous les amendements qui se rapportent à la proposition de loi originale (à savoir les *amendements n°s 1 à 122*) ainsi que les sous-amendements au premier amendement de synthèse n° 122 (à savoir les *amendements n°s 123 à 129*).

Le sous-amendement n° 131 à l'amendement n° 130 est retiré.

Le sous-amendement n° 132 à l'amendement n° 130 est adopté à l'unanimité.

Le sous-amendement n° 133 à l'amendement n° 130 est adopté à l'unanimité.

L'amendement n° 130, ainsi modifié, est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

E. SCISSON DE LA PROPOSITION DE LOI

Suite à l'adoption de l'amendement n° 133 de M. Jean-Jacques Viseur, sous-amendement à l'amendement n° 130 de Mme Herzet et consorts (DOC 50 1627/017), la commission a décidé, au cours de sa réunion du 7 janvier 2003, de faire application de l'article 62.2, alinéa 2, du Règlement de la Chambre, libellé comme suit :

« Au cas où, dans un projet ou une proposition de loi qui relève, en vertu de son article 1er, d'une des trois procédures législatives visées à l'article 74, à l'article 77 ou à l'article 78 de la Constitution, des dispositions sont proposées qui relèvent d'une autre de ces trois procédures, ces dispositions sont disjointes de ce projet ou de cette proposition de loi. »

La commission a décidé en l'occurrence (sans qu'un amendement ait été présenté formellement) de scinder la proposition de loi en deux propositions de loi distinc-

voorstellen. Het eerste bevat alleen bepalingen die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet, het tweede alleen bepalingen die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Bij subamendement nr. 133 werd in artikel 9 een § 3 ingevoegd, krachtens welke de beslagrechter bevoegd wordt om kennis te nemen van het beroep tegen de beslissing van de Dienst voor alimentatievorderingen als het gaat om het recht terzake op te treden.

De juridische dienst van de Kamer heeft over dit amendement de volgende opmerkingen gemaakt:

«Om te voorkomen dat bepalingen betreffende de rechterlijke bevoegdheid over tal van wetten verspreid worden, verdient het aanbeveling de toekenning van de nieuwe bevoegdheid aan de beslagrechter onder te brengen in het Gerechtelijk Wetboek. Dat kan gebeuren door een wijziging van artikel 1395, eerste lid, van dat Wetboek betreffende de materiële bevoegdheid van de beslagrechter.

De woorden «*en collectieve schuldenregeling*» / «*et au règlement collectif de dettes*» kunnen worden vervangen door de woorden «*, collectieve schuldenregeling en tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*». / «*, au règlement collectif de dettes et aux interventions du Service des créances alimentaires visées par la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*».

De eerste zin van het eerste lid van artikel 1395 zou dan luiden als volgt: «*Alle vorderingen betreffende ... tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen als bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën worden gebracht voor de beslagrechter.*» / «*Toutes les demandes qui ont trait...aux interventions du Service des créances alimentaires visées par la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances sont portées devant le juge des saisies*».

Acht de commissie die omschrijving te ruim dan kan men in de plaats daarvan tussen de woorden «*collectieve schuldenregeling*» / «*règlement collectif de dettes*» en de woorden «*worden gebracht*» / «*sont portées*» de woorden «*alsook het beroep bedoeld in artikel 9 van de wet ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*» / «*ainsi que le recours visé à l'article 9 de la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*» invoegen.

tes, la première contenant uniquement des dispositions réglant une matière visée à l'article 78 de la Constitution, la seconde uniquement des dispositions réglant une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Le sous-amendement n° 133 a introduit un §3 à l'article 9, par lequel le juge des saisies devient compétent pour connaître du recours contre la décision du Service des créances alimentaires en ce qui concerne le droit d'intervention.

Cet amendement a donné lieu aux observations suivantes du service juridique de la Chambre :

« Pour éviter que les dispositions qui traitent de la compétence en matière judiciaire ne soient dispersées dans de multiples dispositions, il serait préférable d'intégrer cette compétence nouvelle du juge des saisies dans le Code judiciaire. Ceci peut se faire en modifiant l'article 1395, alinéa 1er, de ce Code, qui traite de la compétence matérielle du juge des saisies.

Les mots «*et au règlement collectif de dettes*» / «*en collectieve schuldenregeling*» peuvent être remplacés par les mots «*, au règlement collectif de dettes et aux interventions du Service des créances alimentaires visées par la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*» / «*, collectieve schuldenregeling en tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*».

La première phrase de l'article 1395, alinéa 1er, serait alors rédigée comme suit : «*Toutes les demandes qui ont trait...aux interventions du Service des créances alimentaires visées par la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances sont portées devant le juge des saisies*» / «*Alle vorderingen betreffende ... de tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën worden gebracht voor de beslagrechter.*».

Si la commission devait estimer cette formulation comme étant trop large, on pourra au lieu de cela remplacer, dans le texte français, les mots «*sont portées*» par les mots «*ainsi que le recours visé à l'article 9 de la loi du...créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances sont portés*» et, dans le texte néerlandais, insérer les mots «*alsook het beroep bedoeld in artikel 9 van de wet ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*» entre les mots «*collectieve schuldenregeling*» et les mots «*worden gebracht*».

Deze wijziging van het Gerechtelijk Wetboek heeft tot gevolg dat de aanwijzing van de beslagrechter in artikel 9 niet langer bevoegdheidstoewijzend is, en derhalve niet hoeft te worden behandeld volgens de procedure van artikel 77 van de Grondwet.

Behalve de materiële bevoegdheid, dient ook de territoriale bevoegdheid van de beslagrechter voor de in artikel 9 van het ontwerp geregelde aangelegenheid te worden bepaald. De regeling van de territoriale bevoegdheid voor vorderingen inzake middelen van tenuitvoerlegging (zie artikel 633 van het Gerechtelijk Wetboek) is immers niet toepasselijk.

Naargelang de commissie een bepaling van dwingend dan wel aanvullend recht wil invoegen, dient artikel 628 dan wel artikel 626 van het Gerechtelijk Wetboek te worden aangevuld.

Het lijkt logisch dat de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde bevoegd is. Het staat evenwel aan de commissie om te oordelen of, zoals voor de vorderingen betreffende uitkeringen tot levensonderhoud bedoeld in artikel 626, andere mogelijkheden moeten worden opengelaten (zie artikel 624).

In het eerstgenoemde geval kan aan artikel 628 een nieuwe bepaling worden toegevoegd luidende: «*de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming als bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*» (of «*de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een beroep ingesteld op grond van artikel 9 van de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*») / «*le juge du domicile du créancier d'aliments lorsqu'il s'agit d'une demande d'intervention visée par la loi du... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*» (of «*le juge du domicile du créancier d'aliments lorsqu'il s'agit d'un recours intenté sur la base de l'article 9 de la loi du... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*»).

In dat geval kan naar aanleiding van de aanvulling van artikel 628 met een nieuw punt, punt 17°, ingevoegd bij de wet van 23 november 1998, worden vernummerd tot punt 18°, daar artikel 628 thans twee punten 17° telt. De nieuwe bepaling zou in dat geval worden opgenomen onder een nieuw punt 19°.

Kiest de commissie daarentegen voor een bepaling van aanvullend recht, dan kunnen in de Nederlandse tekst van artikel 626 de woorden «*alsook de beroepen betreffende de tegemoetkomingen van de Dienst voor*

Cette modification du Code judiciaire a pour conséquence que la désignation du juge des saisies à l'article 9 ne constitue plus une disposition attributive de compétence, et ne doit donc plus être traitée selon la procédure de l'article 77 de la Constitution.

Outre la compétence matérielle, la compétence territoriale du juge des saisies en ce qui concerne la question réglée par l'article 9 du projet doit également être déterminée. Le régime de la compétence territoriale pour les demandes relatives aux voies d'exécution (voir l'article 633 du Code judiciaire) n'est en effet pas applicable.

Selon que la commission souhaite insérer une disposition impérative ou supplétive, il y a lieu de compléter soit l'article 628 soit l'article 626 du Code judiciaire.

Il paraît logique de rendre compétent le juge du domicile du créancier d'aliments. Il appartient toutefois à la commission de décider si, comme pour les demandes relatives aux pensions alimentaires visées à l'article 626, d'autres possibilités doivent être offertes (voir l'article 624).

Dans la première hypothèse, l'article 628 peut être complété comme suit : «*le juge du domicile du créancier d'aliments lorsqu'il s'agit d'une demande d'intervention visée par la loi du... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*» (ou «*le juge du domicile du créancier d'aliments lorsqu'il s'agit d'un recours intenté sur la base de l'article 9 de la loi du... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*») / «*de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming als bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*» (ou «*de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een beroep ingesteld op grond van artikel 9 van de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*»).

Dans ce cas, suite à l'ajout d'un nouveau point dans l'article 628, on pourra changer la numérotation, le point 17°, inséré par la loi du 23 novembre 1998, devenant le point 18°, l'article 628 comptant actuellement deux points 17°. La nouvelle disposition serait dans ce cas comprise dans un point 19° nouveau.

Si la commission opte par contre pour une règle de compétence supplétive, à l'article 626, dans le texte français, on remplacera les mots «*peuvent être portées*» par les mots «*ainsi que les recours relatifs aux interventions*

alimentatievorderingen bedoeld in (artikel 9 van) de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën» worden ingevoegd na de woorden «artikel 591, 7°» en in de Franse tekst de woorden «peuvent être portées» worden vervangen door de woorden «ainsi que les recours relatifs aux interventions du Service des créances alimentaires visés par (à l'article 9 de) la loi du ... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances peuvent être portés».

De aandacht wordt gevestigd op de tekst van het tweede lid van artikel 1395 van het Gerechtelijk Wetboek: «Deze vorderingen worden ingesteld en behandeld zoals in kort geding, behalve in die gevallen waarin de wet bepaalt dat zij worden ingesteld bij verzoekschrift». Door te bepalen dat de onderhoudsgerechtigde «bij verzoekschrift» een beroep kan instellen, zouden dus de gewone termijnen gelden. Is dat niet de bedoeling, dan kan § 3 van artikel 9 worden aangevuld met een bepaling volgens welke het beroep wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding».

De minister van Financiën geeft telkens de voorkeur aan de eerste oplossing, namelijk:

– in artikel 1395 van het Gerechtelijk Wetboek worden de woorden «en collectieve schuldenregeling» vervangen door de woorden «collectieve schuldenregeling en tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen als bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën»;

– artikel 628 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een punt 19°, dat luidt als volgt: «de rechter van de woonplaats van de onderhoudsgerechtigde wanneer het gaat om een aanvraag tot tegemoetkoming als bedoeld in de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën».

In verband met artikel 1395 van het Gerechtelijk Wetboek geeft de minister de voorkeur aan een zo ruim mogelijke formulering, zodat de beroepen betrekking kunnen hebben op alle bepalingen van het wetsvoorstel en niet uitsluitend op de in artikel 9 bedoelde bepaling.

In antwoord op de vraag terzake van *de heer Yves Leterme (CD&V)* preciseert *de minister* dat het gaat om een dwingende (en geen aanvullende) bevoegdheid van de beslagrechter. Alleen bij de beslagrechter mag dus beroep worden ingesteld; bij de Raad van State is geen enkel beroep mogelijk.

De minister suggereert voorts het behoud van de bevoegdheden van subamendement nr. 133 op artikel 9, zoals het door de commissie is aangenomen. Met die formulering kan de onderhoudsgerechtigde kiezen hoe

du Service des créances alimentaires visés par (ou à l'article 9 de la) loi du ... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances peuvent être portés», et dans le texte néerlandais, on insérera les mots «alsook de beroepen betreffende de tegemoetkomingen van de Dienst voor alimentatievorderingen bedoeld in (artikel 9 van) de wet van ... tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën» après les mots «artikel 591, 7°».

On attirera l'attention sur le texte de l'article 1395, alinéa 2, du Code judiciaire : «Ces demandes sont introduites et instruites selon les formes du référé, sauf dans les cas où la loi prévoit qu'elles sont formées par requête». En disposant que le créancier d'aliments peut introduire une demande «par requête», ce sont alors les délais ordinaires qui s'appliqueraient. Si telle n'est pas l'intention, on peut alors compléter l'article 9, § 3, par une disposition en vertu de laquelle le recours est introduit et instruit selon les formes du référé. »

Le ministre des Finances donne à chaque fois la préférence à la première solution, à savoir :

– à l'article 1395 du Code judiciaire, les mots «et au règlement collectif de dettes» sont remplacés par les mots «, au règlement collectif de dettes et aux interventions du Service des créances alimentaires visées par la loi du ... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances»;

– l'article 628 du Code judiciaire est complété par un 19°, libellé comme suit : «le juge du domicile du créancier d'aliments lorsqu'il s'agit d'une demande d'intervention visée par la loi du ... créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances».

Concernant l'article 1395 du Code judiciaire, le ministre opte pour la formulation la plus large possible de sorte que les recours puissent porter sur l'ensemble des dispositions de la proposition de loi et non uniquement sur la disposition visée à l'article 9.

En réponse à une question de *M. Yves Leterme (CD&V)*, *le ministre* précise qu'il s'agit d'une compétence impérative (et non supplétive) du juge des saisies. En d'autres termes, un recours doit impérativement être introduit devant le juge des saisies. Aucun recours n'est possible auprès du Conseil d'État.

Par ailleurs, le ministre propose également de maintenir la formulation du sous-amendement n° 133 à l'article 9 telle qu'elle a été adoptée par la commission. Telle que formulée, la disposition permet au créancier d'ali-

hij het beroep bij de beslagrechter instelt, namelijk bij verzoekschrift of na dagvaarding (in dat geval zal het dossier worden behandeld overeenkomstig de vormvereisten van het kort geding).

De commissie is het daar mee eens.

In verband met de opmerking van de juridische dienst over artikel 3 (zoals het in synthese-amendement nr. 130 is opgenomen), preciseert *de minister* dat een zelfde terminologie moet worden gehanteerd in artikel 3, § 1, artikel 5, artikel 7, tweede lid, 4°, artikel 10, §§ 1 en 4, en artikel 12, eerste en tweede lid. Men moet immers een verkeerde interpretatie voorkomen van de in artikel 5 bedoelde bepaling, als zouden de werkingskosten niet zijn verschuldigd in geval van vrijwillige betaling.

*
* *

F. STEMMING OVER HET GEHEEL

Het gehele aldus geamendeerde wetsvoorstel, met inbegrip van de wetgevingstechnische verbeteringen, wordt aangenomen met 10 stemmen en 3 onthoudingen.

Bijgevolg vervallen de toegevoegde wetsvoorstellen. (Wetsvoorstellen DOC 50 0019, 0206, 0264, 0460, 1047, 1157, 1166, 1217, 1218 en 1333).

De rapporteur,

Éric VAN WEDDINGEN

De voorzitter,

Olivier MAINGAIN

Lijst van de bepalingen die eventueel uitvoeringsmaatregelen vereisen (toepassing van artikel 18.4 a) van het Reglement :

- artikel 22
- artikel 29.

ments de choisir le mode d'introduction du recours devant le juge des saisies, à savoir soit par requête, soit par citation (dans ce cas, le dossier sera instruit selon les formes du référé).

La commission marque son accord.

Concernant la remarque formulée par le service juridique à propos de l'article 3 (tel que figurant dans l'amendement de synthèse n° 130), le ministre précise qu'il y a lieu d'utiliser la même terminologie (percevoir et recouvrer) dans les articles 3, § 1er, 5, 7, alinéa 2, 4°, 10, §§ 1er et 4 et 12, alinéas 1er et 2. Il faut en effet éviter une mauvaise interprétation de la disposition visée à l'article 5 proposé qui consisterait à dire que les frais de fonctionnement ne seraient pas dus en cas de paiement volontaire.

*
* *

F. VOTE SUR L'ENSEMBLE

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été amendée et y compris les corrections d'ordre légistique, est adopté par 10 voix et 3 abstentions.

En conséquence, les propositions de loi jointes deviennent sans objet. (Propositions de loi DOC 50 0019, 0206, 0264, 0460, 1047, 1157, 1166, 1217, 1218 et 1333).

Le rapporteur,

Éric VAN WEDDINGEN

Le président,

Olivier MAINGAIN

Liste des dispositions qui nécessitent éventuellement des mesures d'exécution (application de l'article 18.4 a) du Règlement :

- article 22
- article 29.

BIJLAGE

Nota van de juridische dienst van de Kamer over de gevolgen van de indeplaatsstelling en van de lastgeving, alsmede over de vraag van de tegenstelbaarheid van de excepties

De indeplaatsstelling en de lastgeving

Begrippen

De subrogatie is het mechanisme waarbij in een gegeven rechtsverhouding een persoon in de plaats wordt gesteld van een andere, hetzij krachtens de wet, hetzij krachtens een overeenkomst, zodat de indeplaatsgestelde, ten aanzien van de schuldenaar en de derden, optreedt en exact moet worden beschouwd zoals de persoon die hij vervangt. Met andere woorden, de gesubrogeerde handelt voor eigen rekening en op eigen naam¹.

De gevolgen van de subrogatie zijn ten dele verwant met die van de overdracht van schuldvordering, aangezien voor de gesubrogeerde alle beroepen, accessoria, zekerheden en andere aan de schuldvordering gekoppelde bijzonderheden gelden, met inbegrip van het recht om in voorkomend geval te dagvaarden in strafzaken of zich burgerlijke partij te stellen. Doorgaans gaat de indeplaatsstelling gepaard met een betaling en men spreekt dan van betaling met indeplaatsstelling : aangezien de indeplaatsgestelde aan de indeplaatssteller de schuld van een derde heeft betaald, kan hij tegen die laatste een vordering instellen.

Voorbeeld : het subrogatiemechanisme (en in het bijzonder dat van de betaling met indeplaatsstelling) wordt vaak gebruikt inzake verzekeringen (landverzekering van "zaken", schadeloosstelling van de zwakke weggebruikers in het kader van de aansprakelijkheidsverzekering voor de motorvoertuigen, arbeidsongevallenverzekering, ziekte- en invaliditeitsverzekering enzovoort) en is ook opgenomen in de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (de werkgever kan de bezoldiging en de bijdragen die hij heeft moeten betalen gedurende de periode van gewaarborgde bezoldiging terugvorderen van de derden die een ongeval hebben veroorzaakt dat die schorsing van de overeenkomst van een werknemer tot gevolg heeft gehad); het doel is de onderlinge risico-verwaarboring van de insolventie van degene die de schade heeft veroorzaakt en de borgsteller (de verzekeraar of de werkgever) daarbij de mogelijkheid te bieden tegen die laatste een vordering in te stellen.

¹ P. Van Ommeslaghe, Droit des obligations, Deel IV (cursusnota's), 3e uitgave, Brussel, PUB, 1996-1997, blz. 927.

ANNEXE

Note du service juridique de la Chambre sur les effets de la subrogation et du mandat, ainsi que sur la question de l'opposabilité des exceptions.

La subrogation et le mandat

Notions

La subrogation est le mécanisme par lequel, dans un rapport juridique donné, une personne est substituée à une autre personne, soit en vertu de la loi, soit en vertu d'une convention, de sorte que la personne substituée (le subrogé) se comporte et doit être considérée exactement comme la personne qu'elle remplace (le subrogeant), à l'égard du débiteur et des tiers. En d'autres termes, le subrogé agit pour son propre compte et en son propre nom.¹

Les effets de la subrogation s'apparentent partiellement à ceux de la cession de créance, le subrogé bénéficiant ainsi de tous les recours, accessoires, sûretés et autres particularités attachés à la créance, en ce compris le droit de lancer, le cas échéant, une citation directe en matière pénale ou de se constituer partie civile. La subrogation est par ailleurs généralement liée à un paiement, et on parle en ce cas de paiement avec subrogation : le subrogé, ayant payé au subrogeant la dette d'un tiers, peut agir contre ce dernier.

Illustration : le mécanisme de la subrogation (et plus spécifiquement celui du paiement avec subrogation) est fréquemment utilisé en matière d'assurances (assurance terrestre de 'choses', indemnisation des usagers faibles dans le cadre de l'assurance de la responsabilité pour les véhicules automoteurs, assurance en matière d'accidents du travail, assurance maladie invalidité,...), et se retrouve également dans la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail (l'employeur dispose, contre les tiers responsables d'un accident ayant entraîné une suspension du contrat de travail dans le chef d'un travailleur, d'une action en remboursement de la rémunération et des cotisations qu'il a dû payer durant la période de rémunération garantie) ; l'idée est de mutualiser le risque d'insolvabilité de l'auteur éventuel du dommage (lorsque cet auteur existe), tout en permettant au 'garant' (l'assureur ou l'employeur) d'agir contre cet auteur.

¹ P. Van Ommeslaghe, Droit des obligations, Vol. IV (notes de cours), 3ème éd., PUB, Bruxelles, 1996-1997, p. 927.

In het geval van de betaling met indeplaatsstelling wordt de graad van subrogatie in principe volledig bepaald door de mate van de betaling : de gesubrogeerde kan tegen de derde slechts een vordering instellen ten belope van het bedrag dat hij daadwerkelijk aan de indeplaatssteller heeft betaald (verhoogd met de accessoria, zoals de interesten).

De lastgeving is de overeenkomst waarbij een persoon (de lastgever) aan een andere (de lasthebber) volmacht verleent om voor zijn rekening en in zijn naam een rechtshandeling te verrichten.

Als de lastgeving, dat wil zeggen de opdracht waarmee de lastgever de lasthebber heeft belast, betrekking heeft op de terugvordering van een schuld, draagt de lastgevende schuldeiser volledig het risico van betalingsonvermogen van de schuldenaar (behalve ingeval de lasthebber een fout maakt bij de uitvoering van zijn opdracht).

Wat het voorliggende wetsvoorstel betreft

Er zij van meet af aan op geattendeerd dat de huidige regeling van voorschotten op de vervallen onderhoudsuitkeringen en van terugvordering van de onbetaalde alimentatievorderingen, die tot de opdrachten van de O.C.M.W.'s behoren, zeer nauwkeurige technische bepalingen bevat die bepaalde belangrijke aspecten terzake regelen.

Zo regelt artikel 13 van het koninklijk besluit van 14 augustus 1989 tot uitvoering van artikel 68*bis*, § 4, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de belangrijke kwestie van de *aanrekening van de betalingen* na terugvordering van de door de schuldenaar verschuldigde bedragen. De thans vigerende regeling ontziet de financiën van de O.C.M.W.'s aangezien ze voorrang geeft aan de terugbetaling van de administratiekosten, de verwijlkosten en de voorschotten.

Dat aspect van het probleem wordt niet in het voorliggende wetsvoorstel geregeld. Derhalve zou toepassing moeten worden gemaakt van de artikelen 1253 tot 1256 van het Burgerlijk Wetboek, die voorzien in een opeenvolging van vrij complexe mogelijkheden (de aanrekening geschiedt naar keuze van de schuldenaar, behalve uitzondering, en bij ontstentenis gaat de keuze over op de schuldeiser; bij stilzwijgen van de partijen, wordt de aanrekening gedaan op de oudste schuld en pons-pons-gelijk tussen de schulden van dezelfde datum).

De keuze van de ene of de andere aanrekeningsregeling is financieel niet neutraal.

Dans le cas du paiement avec subrogation, la mesure de la subrogation est en principe entièrement déterminée par la mesure du paiement : le subrogé ne peut agir contre le tiers qu'à concurrence du montant (augmenté des accessoires, comme les intérêts par exemple) qu'il a effectivement payé au subrogeant.

Le mandat est le contrat par lequel une personne (le mandataire) donne à une autre le pouvoir de faire quelque chose pour compte et au nom du mandant.

Lorsque l'objet du mandat, c'est-à-dire la mission que le mandant a confiée au mandataire, porte sur la récupération d'une créance, le risque d'insolvabilité du débiteur pèse intégralement sur le créancier mandant (sauf en cas de faute du mandataire dans l'exécution de sa mission).

Quant à la proposition de loi à l'examen

Il y a lieu de souligner d'emblée que le régime actuel d'avances sur les pensions alimentaires échues et de recouvrement des créances alimentaires impayées, qui entrent dans les missions des C.P.A.S., contient des dispositions techniques très précises qui règlent certains aspects importants en la matière.

Ainsi, l'article 13 de l'arrêté royal du 14 août 1989 pris en exécution de l'article 68*bis*, § 4, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, règle l'importante questions de l'*imputation des paiements* après recouvrement des sommes dues par le débiteur. Le système actuellement en vigueur, en ce qu'il accorde la priorité au remboursement des frais administratifs, des frais de retard et des montants avancés, ménage les finances des C.P.A.S.

A défaut, pour la proposition à l'examen, de régler cet aspect du problème, il y aurait alors lieu d'appliquer le régime des articles 1253 à 1256 du Code civil, lesquels aménagent une 'cascade' de possibilités assez complexe (dans l'ordre, l'imputation se fait au choix du débiteur, sauf exception, à défaut le choix passe au créancier ; dans le silence des parties, l'imputation se fait sur la créance la plus ancienne, et proportionnellement entre dettes de même date).

Le choix de l'un ou l'autre système d'imputation n'est pas neutre sur le plan financier.

In de huidige regeling, welke wordt georganiseerd door de artikelen 68*bis* en volgende van de wet van 8 juli 1976, kan het O.C.M.W., dat nochtans in de rechten van de schuldeiser treedt, alleen de burgerlijke rechten en vorderingen van de onderhoudsgerechtigde uitoefenen, met uitzondering van de vorderingen die de mogelijkheid bieden de strafvordering in te stellen (rechtstreekse dagvaarding en burgerlijkepartijstelling)²; het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, dat de gewone regeling van de subrogatie toepast, lijkt de overdracht van de rechten van de schuldeiser aan het Fonds niet te beperken tot de burgerlijke aspecten van die rechten, maar breidt het ook uit tot de “*strafrechtelijke accessoria*”.

De tegenstelbaarheid van de excepties

Begrip

Aan elke schuld en dus aan elke schuldvordering kan een gebrek kleven dat het bestaan ervan beïnvloedt. Elke schuld of schuldvordering kan ook deel uitmaken van een geheel van rechtsverhoudingen die er ook een invloed kunnen op uitoefenen (schuldvergelijking, exceptie van niet-uitvoering enzovoort). Elk rechtsmiddel dat zich verzet tegen de “normale” betaling van een schuld is een exceptie.

Voor de overnemer (in het raam van een overdracht van schuldvordering) of voor de gesubrogeerde (in het raam van een indeplaatsstelling of subrogatie) betekent de (niet-) tegenstelbaarheid van de excepties dat de schuldenaar tegen hem (niet) de excepties kan inroepen die hij kon inroepen tegen de oorspronkelijke schuldeiser.

Wat de lastgeving betreft, wijzen we er onmiddellijk op dat de lastgevende schuldeiser aan de lasthebber geen enkel ander recht overdraagt dan het recht op eigen naam en voor eigen rekening te handelen. Een en ander impliceert dat het vraagstuk van de tegenstelbaarheid van de excepties hier niet terzake doet.

Inzake het vraagstuk van de tegenstelbaarheid van de excepties geldt het grondbeginsel dat de overdracht van rechten de schuldenaar geen schade mag berokkenen en zijn situatie niet mag verergeren (dezelfde rede- ring gaat *mutatis mutandis* op voor de indeplaatsstelling of subrogatie). De schuldenaar behoudt dus het recht om tegen de overnemer of de gesubrogeerde alle excepties in te roepen die hij tegen de overdrager of de subrogant kon inroepen³.

² Zie de woorden waarvan gebruik wordt gemaakt in artikel 68*ter*, § 3, eerste lid, van de wet van 8 juli 1968; X., Manuel de droit communal, onder de leiding van P. Lambert, Brussel, Bruylant-Nemesis, 1996, blz. 230 en 231.

³ P. Van Ommeslaghe, op. cit., blz. 838 en 839.

En outre, dans le régime actuel, organisé par les arti- cles 68*bis* et suivant de la loi du 8 juillet 1976, le C.P.A.S., quoique étant subrogé dans les droits du créancier, ne peut exercer que les droits et actions civils du créancier d'aliments, à l'exception des actions qui permettent de mettre en œuvre l'action publique (citation directe et constitution de partie civile)²; en revanche, la proposi- tion à l'examen, qui applique le régime ordinaire de la subrogation, semble ne pas limiter le transfert des droits du créancier au Fonds aux seuls aspects civils de ces droits, mais l'étend également aux ‘*accessoires pénaux*’.

L'opposabilité des exceptions

Notion

Toute dette, et donc toute créance, peut être frappée d'un vice qui en affecte l'existence, ou s'insérer dans un réseau de rapports juridiques qui peuvent également avoir un effet sur elle (compensation, exception d'inexé- cution,...). Tout moyen de droit qui s'oppose au paie- ment ‘normal’ d'une dette s'appelle une exception.

On entend par (in)opposabilité des exceptions le fait pour le cessionnaire, dans le cadre d'une cession de créance, ou le subrogé, dans le cadre d'une subroga- tion, de pouvoir ou de ne pas pouvoir se voir opposer par le débiteur les exceptions dont ce dernier pouvait se prévaloir à l'égard du créancier originaire.

En ce qui concerne le mandat, précisons d'emblée que le créancier, mandant, ne transmet d'autre droit au mandataire que celui d'agir en son nom et pour son compte, de sorte que la question de l'opposabilité des exceptions ne se pose pas.

La question de l'opposabilité des exceptions est gou- vernée par un principe de base : la cession de droits ne peut nuire au débiteur, ni aggraver sa position (et le même raisonnement vaut *mutatis mutandis* pour la subroga- tion). Le débiteur conserve donc le droit d'opposer au cessionnaire ou au subrogé toutes les exceptions dont il disposait envers le cédant ou le subrogeant.³

² Cf. les termes utilisés à l'article 68*ter*, § 3, alinéa 1er, de la loi du 8 juillet 1968; X.,

Manuel de droit communal, sous la direction de P. Lambert, Bruxelles, Bruylant-Nemesis, 1996, pp. 230 et 231.

³ P. Van Ommeslaghe, op. cit., pp. 838 et 839.

Wat het voorliggende wetsvoorstel betreft

Het voorliggende wetsvoorstel regelt een aantal aspecten van de tegenstelbaarheid van de excepties.

Inzake de schuldvergelijking bepaalt artikel 25 van het wetsvoorstel bijvoorbeeld dat “[h]et Fonds [...] zich steeds [kan] beroepen op de artikelen 1289 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, ten aanzien van zowel de onderhoudsgerechtigde als de onderhoudsplichtige.” Het is niet duidelijk wat de draagwijdte van die bepaling is; zo ze gewoon de bedoeling heeft te herinneren aan het bestaan van de schuldvergelijkingsregeling, is ze hoe dan ook overbodig.

Een ander belangrijk aspect dat terzake behoort te worden uitgeklaard, is het bijzondere statuut van de alimentatievorderingen in het licht van de voorschriften inzake inbeslagname en overdracht (met name omdat de inbeslagname en de overdracht van dergelijke vorderingen in het wetsvoorstel aan geen enkele limiet onderworpen is).

In het wetsvoorstel wordt dit vraagstuk geregeld in artikel 19, dat luidt als volgt: “De in de artikelen 1409, 1409bis en 1410 van het Gerechtelijk Wetboek vastgelegde beperkingen inzake de overdracht en de inbeslagname zijn niet van toepassing.”

In verband met de huidige regeling die is opgenomen in de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zij erop gewezen dat niet uitdrukkelijk wordt gerefereerd aan de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek op grond waarvan de limieten op het stuk van de inbeslagname en de overdracht niet gelden voor de alimentatievorderingen. Volgens de rechtsleer is artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek echter wél van toepassing, zodat het O.C.M.W. in beginsel het totale bedrag van het inkomen van de schuldenaar in beslag kan nemen, zonder rekening te moeten houden met de limieten die te maken hebben met de vatbaarheid voor beslag en de overdraagbaarheid⁴.

De huidige regeling van de wet van 8 juli 1976 bevat echter een belangrijk voorbehoud bij het opheffen van de limieten op de vatbaarheid voor beslag; ondanks het feit dat de subrogatie de O.C.M.W.'s de rechten geeft

⁴ X., Manuel de droit communal, op. cit., blz. 231 ; zie ook P. Senaevé en D. Simoens, « De wet van 8 mei 1989 inzake het verlenen van voorschotten op en het invorderen van onderhoudsgelden door het O.C.M.W., R.W., blz. 1247. Een en ander is dus het gevolg van het feit dat het O.C.M.W. in de rechten treedt van de alimentatieplichtige ».

Quant à la proposition de loi à l'examen

La proposition de loi à l'examen règle certains aspects de l'opposabilité des exceptions.

Ainsi, à propos de la compensation, l'article 25 de la proposition dispose que « le Fonds peut toujours se prévaloir des articles 1289 et suivants du Code civil tant à l'égard du créancier que du débiteur d'aliments ». La portée de cette disposition n'est pas claire ; s'il s'agit d'un simple *rappel* du régime de la compensation, elle est en tout cas superflue.

Un autre aspect important à régler dans cette matière, est celui du statut particulier des créances alimentaires au regard des règles de saisie et de cession (notamment en ce qui concerne l'absence de limite à la saisie ou à la cession de telles créances).

La proposition règle la question à l'article 19, qui dispose que « les limites de cession et de saisie fixées par les articles 1409, 1409bis et 1410 du Code judiciaire ne sont pas d'application ».

En ce qui concerne l'actuel système de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, il n'est pas expressément fait référence aux dispositions du Code judiciaire qui écartent l'application des limites de saisie et de cession dans le cas des créances alimentaires ; la doctrine estime cependant que l'article 1412 du Code judiciaire, est applicable « de sorte que le centre peut, en principe, saisir la totalité des revenus du débiteur sans tenir compte des limites de saisissabilité et de cessibilité. »⁴

Le système actuel de la loi du 8 juillet 1976 contient cependant une réserve importante à la levée des limites de saisissabilité ; nonobstant le fait que la subrogation place le C.P.A.S. dans les droits du créancier à l'égard

⁴ X., Manuel de droit communal, déjà cité, p. 231 ; voir également, P. Senaevé et D. Simoens, « De wet van 8 mei 1989 inzake het verlenen van voorschotten op en het invorderen van onderhoudsgelden door het O.C.M.W. », R.W., p. 1247. Il s'agit d'une conséquence du fait que le C.P.A.S. est subrogé dans les droits du créancier d'aliments.

van de schuldeiser ten opzichte van de alimentatieplichtige, bepaalt artikel 68*bis*, § 3, tweede en derde lid, van de wet van 8 juli 1976 immers dat “*Geen enkele invordering [...] nochtans [mag] geschieden zolang de onderhoudsplichtige het bestaansminimum geniet of indien hij slechts beschikt over bestaansmiddelen die lager liggen [dan] of gelijk zijn aan het bedrag van het bestaansminimum waarop hij aanspraak zou kunnen maken. Bovendien mag deze terugvordering niet tot resultaat hebben dat de onderhoudsplichtige slechts zou beschikken over bestaansmiddelen die lager liggen dan het bedrag van het bestaansminimum waarop hij aanspraak zou kunnen maken.*”. Hieruit vloeit een beperking voort van de mogelijkheden die de O.C.M.W.’s hebben inzake de terugvordering van bedragen die bij wijze van alimentatieplicht verschuldigd zijn.

Daartegenover staat dat de in het wetsvoorstel opgenomen regeling een dergelijk voorbehoud niet maakt, maar zelfs verder gaat dan de subrogatie op het vlak van terugvorderingen. Het Fonds is immers bij machte de in artikel 1410, § 2, 8° en 9°, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde bedragen terug te vorderen, wat zelfs de alimentatiegerechtigden niet kunnen op grond van artikel 1412 van datzelfde Wetboek (men vergelijk de formulering van artikel 19 van het wetsvoorstel met die van artikel 1412 van het Gerechtelijk Wetboek).

du débiteur d’aliments, l’article 68*bis*, § 3, alinéas 2 et 3, de la loi du 8 juillet 1976 dispose en effet que « *toutefois, aucun recouvrement ne peut être exercé aussi longtemps que le débiteur d’aliments bénéficie du minimum de moyens d’existence ou ne dispose que de ressources d’un montant inférieur ou égal au montant du minimum de moyens d’existence auquel il aurait droit. De plus, ce recouvrement ne peut avoir pour effet de ne laisser à la disposition du débiteur d’aliments que des ressources dont le montant serait inférieur au minimum de moyens d’existence auquel il aurait droit.* », ce qui constitue une limitation à l’action de recouvrement par les C.P.A.S. des sommes dues à titre de créance d’aliments.

En revanche, le système de la proposition ne contient pas cette réserve, et va même plus loin que la subrogation en matière de recouvrement, puisqu’il permet au Fonds de récupérer les sommes visées à l’article 1410, § 2, 8° à 9°, du Code judiciaire, ce que même le créancier d’aliments ne peut faire en application de l’article 1412 du même Code (on comparera la formulation de l’article 19 de la proposition avec celle de l’article 1412 du Code judiciaire).